

Život Panny Márie

vo videniach blahoslavenej Anny Kataríny Emmerichovej

DUCHOVNÁ STUDNICA

Zostavil *Clemens Brentano*

Upravila *Paola Giovettiová*

Preložila *Jana Sarňáková*

Dobrá kniha Trnava 2005

© Edizioni San Paolo, Cinisello Balsamo 2004

Translation © Jana Sarňáková, 2005

ISBN 80-7141-486-7

Obsah

Úvod

Prvá časť: ŽIVOT PANNY MÁRIE

1. Všeobecné informácie o predkoch Panny Márie

- 1.1 Predkovia svätej Anny. Eséni
- 1.2 Anna a Joachim
- 1.3 Anjel zvestuje počatie Márie
- 1.4 Stvorenie Máriinej duše a jej narodenie
- 1.5 Máriino zasvätenie v chráme
- 1.6 Cesta do chrámu
- 1.7 Mária v chráme

2. Jozef a Mária

- 2.1 Mladosť svätého Jozefa
- 2.2 Zásnuby Panny Márie s Jozefom
- 2.3 Svadba Márie a Jozefa

3. Narodenie Jána a zvestovanie Ježišovho narodenia

- 3.1 Boh prisľúbi Zachariášovi syna – Jána
- 3.2 Zvestovanie
- 3.3 Mária a Jozef navštívia Alžbetu
- 3.4 Narodenie Jána
- 3.5 Advent

3.6 Jozefovi sa zjaví anjel

3.7 Mária a Jozef na ceste do Betlehema

4. Mária sa stane Matkou Vykupiteľa

- 4.1 Jaskyňa s jaslíčkami
- 4.2 Narodenie Ježiša
- 4.3 Zvestovanie pastierom
- 4.4 Klaňanie sa pastierov
- 4.5 Zvestovanie trom kráľom
- 4.6 Svätá rodina v jaskyni s jaslíčkami. Herodes sa dozvie o zázračnom narodení
- 4.7 Obriezka Ježiša
- 4.8 Alžbeta na návšteve u svätej rodiny
- 4.9 Anna u svätej rodiny

5. Traja králi

- 5.1 [Traja králi uvidia hviezdu a vydajú sa na cestu](#)
- 5.2 [Príchod troch kráľov do Jeruzalema](#)
- 5.3 [Stretnutie troch kráľov s Herodesom](#)
- 5.4 [Klaňanie sa troch kráľov](#)
- 5.5 [Odchod troch kráľov](#)
- 6. [Herodesov plán](#)**
- 6.1 [Zachariáš a Anna u Svätej rodiny](#)
- 6.2 [Herodes hľadá novonarodeného židovského kráľa](#)
- 6.3 [Máriino očisťovanie](#)
- 6.4 [Spiatočná cesta troch kráľov](#)
- 6.5 [Simeonova smrť](#)
- 6.6 [Príchod Svätej rodiny k Anne a sťahovanie do Nazareta](#)
- 6.7 [Herodes pripravuje vraždenie neviniatok](#)
- 7. [Svätá rodina na úteku](#)**
- 7.1 [Útek do Egypta](#)
- 7.2 [Alžbeta uteká s malým Jánom do púšte](#)
- 7.3 [Svätá rodina v púšti. Malý Ján nájde pre smädného Ježiška prameň](#)
- 7.4 [Pokračovanie cesty. Svätá rodina u zbojníkov](#)
- 8. [Pobyt v Egypte](#)**
- 8.1 [Svätá rodina prichádza do Egypta](#)
- 8.2 [Svätá rodina sa usadí v Heliopolise](#)
- 8.3 [Vraždenie neviniatok](#)
- 8.4 [Ján v púšti](#)
- 8.5 [Život svätej rodiny v Egypte](#)
- 8.6 [Život svätej rodiny v Matarei](#)
- 8.7 [Alžbeta odvedie malého Jána tretíkrát do púšte](#)
- 8.8 [Smrť Zachariáša a Alžbety](#)
- 8.9 [Pobyt svätej rodiny v Matarei a Herodesova smrť](#)
- 8.10 [Návrat svätej rodiny z Egypta](#)

Druhá časť: ŽIVOT A SMRŤ PANNY MÁRIE V EFEZE

- 9. [Mária v Efeze](#)**
- 9.1 [Mária sa presťahuje s Jánom do Efezu](#)
- 9.2 [Máriin dom pri Efeze](#)
- 9.3 [Život Panny Márie v Efeze. Vytvorenie krížovej cesty](#)
- 9.4 [Máriina cesta z Efezu do Jeruzalema. Ako ľudia začali veriť, že zomrela v tomto meste](#)
- 10. [Smrť a nanebovzatie Panny Márie](#)**
- 10.1 [Ešte o živote svätej Panny v Efeze](#)
- 10.2 [Svätá Panna na smrteľnej posteli](#)
- 10.3 [Ako boli apoštoli povolaní k Máriinej smrteľnej posteli](#)
- 10.4 [Smrť Panny Márie, jej pohreb a nanebovzatie](#)
- 10.5 [Po smrti svätej Panny](#)

Úvod

Dá sa povedať, že táto kniha je písaná štyrmi rukami. Ide v nej o videnia stigmatizovanej nemeckej mníšky blahoslavenej Anny Kataríny Emmerichovej (1774 – 1824), ktoré zapísal a usporiadal veľký romantický básnik Clemens Brentano (1778 – 1842).

Brentano strávil takmer šesť rokov pri lôžku Anny Kataríny, pozorne počúval jej slová a starostlivo ich zapisoval. Po jej smrti zoradil množstvo napísaného materiálu do šiestich zväzkov¹:

- *Horké umučenie nášho Pána Ježiša Krista,*
- *Život Panny Márie,*
- *Prvý rok Ježišovho vyučovania,*
- *Druhý rok Ježišovho vyučovania,*

- *Tretí rok Ježišovho vyučovania,*
- *Tajomstvá Starého a Nového zákona.*

Každá kniha má viac ako 400 strán, spolu je to teda asi 2500 strán.

Kniha *Život Panny Márie* mala veľký úspech. Krátko po jej uverejnení v nemčine bola preložená do francúzštiny. Významnou mierou ovplyvnila šírenie mariánskej úcty v Európe.

Z vydavateľských dôvodov a v snahe ponúknuť čitateľom ľahko čitateľný text sme zostavili výber častí Brentanovho textu. Prv, než sa začítate do *Života Panny Márie*, je vhodné oboznámiť vás so životmi oboch autorov, mníšky a básnika.²

¹ Posledné štyri boli uverejnené po Brentanovej smrti na základe poznámok, ktoré zanechal.

² Bližšie informácie o týchto dvoch osobnostiach porov. Paola Giovetti: *La monaca e il poeta (Mníška a básnik)*, Vydavateľstvo San Paolo, Cinisello Balsamo 2000.

Anna Katarína Emmerichová a Clemens Brentano

Anna Katarína Emmerichová sa narodila 8. septembra 1774 vo vestfálskej dedinke Coesfeld, v Münstersej diecéze. Bola piatou z deviatich detí manželov Bernharda Emmericha a Anny Hillersovej, ktorí pracovali ako roľníci na gazdovstve svojich príbuzných. Práca na poli bola namáhavá, ale vďaka nej dokázali rodičia zarobiť na živobytie. Boli chudobní, ale netreli núdzu. Aj ich dom patrila príbuzným a Emmerichovci obývali len jeho polovicu. V druhej časti bývali podnájomníci. Rodičia vychovávali deti prísne a v náboženskom duchu, ako bolo v tých časoch zvykom. Korene duchovného života a hlboké ľudskosti Anny Kataríny Emmerichovej možno nájsť v zbožnom rodinnom prostredí.

Keďže bola najstaršou dcérou, musela si už od mala privykať na prácu v dome a na poli. Bola slabučká a celý život sa s ňou ťahala krivica, ktorá sa u nej objavila v detstve. Napriek chatrnému zdraviu ju v práci nik nešetril, už aj preto, lebo bola veľmi šikovná a pre matku bola vítanou pomocou. Do školy chodila len štyri mesiace v roku, čo bola veľká škoda, lebo učiteľ viackrát zdôraznil rodičom, že ich dcéra je inteligentná a mala by v štúdiu pokračovať.

Anna Katarína začala žiť veľmi zavčasu intenzívnym duchovným životom. Veľa sa modlila, uvažovala o Ježišom utrpení a bola šťastná, keď mohla ísť do kostola a zúčastňovať sa pobožností. Veľmi skoro začala mať videnia, v ktorých sa jej zjavoval jej anjel strážny, Madona s Ježiškom a svätí. Myslela si, že to, čo vidí, je normálne a že všetci vidia to, čo vidí ona. Len postupne si uvedomovala, že je výnimkou. Boh ju obdaril mimoriadnou intuíciou. Inštinktívne rozoznávala liečivé byliny na poli a potom ich presádzala do svojej záhradky. Vedela odlíšiť posvätné predmety od svetských. Táto schopnosť jej ostala po celý život.

Návšteva na mieste, kde sa Anna Katarína Emmerichová narodila a žila, zanecháva v človeku nezmazateľný dojem. Jej rodný dom je dnes zreštaurovaný a prístupný verejnosti. Je to typický roľnícky dom so širokou zvažujúcou sa strechou. Je v ňom jedna veľká izba, v ktorej niekedy bývali aj zvieratá, ovce a kravy, oddelené prepážkou. V strede je ohnisko, pri ktorom sa domáci zohrievali a varili. V tých časoch tu nemali rúru na odvádzanie dymu, takže ešte aj dnes si možno v tejto miestnosti všimnúť stopy, ktoré zanechal dym z ohniska.

Okrem tejto miestnosti mali ešte jednu izbu – tá patrila rodičom. Je to maličká izbička so skromnou posteľou. Tu sa manželom Emmerichovcom narodilo deväť detí. Deti spávali na slame na pôjde nad miestom, ktoré bolo vyhradené pre zvieratá. Ďalšiu malú izbičku pristavil otec Anny Kataríny, aby v nej mohla nerušene šiť.

Básnik Clemens Brentano vo svojom denníku opisuje svoju prvú návštevu v rodnom dome Anny Kataríny Emmerichovej takto: „Bol som v týchto dňoch navštíviť Emmerichovej rodný dom. Chcel som vidieť miesto, kde sa narodila a vyrastala. Našiel som rozpadávajúcu sa chatrč s hlinenými stenami. Zem pokrývala slama. Tu, na tomto biednom a tmavom mieste, sa narodila a rástla tá jemná, čistá, jednoduchá, žiarivá, duchovná žena. Tu sa rodili jej myšlienky, jej slová a dobré skutky. Do mysle sa mi tlačil obraz betlehemskej maštale...“

Ako dvanásťročná pristúpila Anna Katarína k prvému svätému prijímaniu a v tom istom roku ju poslali pracovať k príbuzným Emmerichovcov, ktorí žili na veľkom statku neďaleko rodičovského domu Anny Kataríny. Tu zostala tri roky. Zapájala sa do všetkých prác v dome, na poli i v maštali. Potom sa dva roky

učila remeslu u jednej krajčírky.

Medzičasom sa začalo črtáť jej rehoľné povolanie. Jej najväčším prianím bolo vstúpiť do kláštora, ale na splnenie tohto priania musela dlho čakať, pretože nemala veno. Pracovala teda ako krajčírka, najprv tri roky v krajčírstve, potom samostatne vo svojom dome.

Keď mala dvadsaťosem rokov, podarilo sa jej vďaka pomoci istej priateľky a jej rodiny splniť svoj sen stať sa rehoľníčkou u augustiniánok v Dülmene, v malej obci neďaleko Coesfeldu. Tam zostala deväť rokov, ktoré boli veľmi ťažké, ale napriek tomu ich označila za najšťastnejšie vo svojom živote.

V kláštore začala žiť mimoriadny mystický život. Jednej noci, keď sa modlila, zjavil sa jej Ježiš a ponúkol jej dve koruny, jednu z ruží a druhú z trňov. Vybrala si trňovú korunu a Ježiš jej ju položil na hlavu. Na hlave sa jej hneď objavili prvé stigmy. Po ďalších Ježišových zjaveniach sa jej následne vytvorili rany na rukách, nohách a na boku. Časté bdenie, postenie sa, ťažká práca, ktorú vykonávala už od detstva, a utrpenie spôsobované stigmami neustále zhoršovali jej zdravotný stav.

Napoleonovským nariadením boli všetky rehoľné rády rozpustené, a tak musel aj kláštor augustiniánok zavrieť svoje brány. Anna Katarína musela podobne ako jej spolusestry odísť. Istý čas opatrovala starého francúzskeho kňaza, ktorý bol dlhé roky jej duchovným otcom. Keď sa však jej zdravie zhoršilo natoľko, že ostala pripútaná na lôžko, ujala sa jej jedna rodina. Žila v chudobnej izbičke, kde sa o ňu starala mrzutá a náladová sestra.

Táto biedna miestnosť, v ktorej Anna Katarína Emmerichová prežila posledné roky svojho života a v ktorej vyrozprávala svoje videnia Brentanovi, bola zrekonštruovaná v Dülmene, v malom múzeu, ktoré je jej venované. Nemá viac ako dvakrát tri metre, celá je obložená drevom a je v nej skromné dobové zariadenie. Postel' vizionárky je z tŕstia. V múzeu sú aj krajčírské práce Anny Kataríny. Neúnavne šila oblečenie a čiapočky pre chudobné deti. Sú tam tiež jej mníšske habity, riad, jej i Brentanove podobizne, ktoré namaľovali ich súčasníci.

Mystická fenomenológia Anny Kataríny medzitým vzrastala a bolo čoraz ťažšie ju utajiť. Stigmy, ktoré sa pravidelne otvárali a krvácali, skúmal doktor Franz Wesener, spočiatku skeptický lekár, neskôr oddaný priateľ vizionárky. Viedol presný a pozoruhodný denník života Anny Kataríny. Jej rany následne vyšetrovali aj cirkevná a štátna komisia. Štátna komisia sa zaoberala jej stigmami a pôstom celé týždne, pričom používala dosť brutálne, ale účinné metódy, no neprišli na stopu žiadneho podvodu. Stigmatizovaná mníška naozaj neprijímala od istého času žiadnu potravu. Pri živote ju celé roky držalo pár kvapiek vody alebo ovocnej šťavy a svätá Hostia, ktorú jej prinášali každodenne. Svetlo do tejto veci vnáša doktor Wesener vo svojom denníku:

„Pokiaľ ide o stravu, povedali mi, že neje nič. Mohol som konštatovať, že za dvadsaťštyri hodín sa dva razy napila čistej vody a podvečer zjedla štvrtinku vareného jablka, pričom povypľúvala všetku vlákninu. Potom prestala jesť aj jablká a tri roky žila len z vody. Všetky moje snahy odhaliť podvod stroskotali. Nikto tomu nemusí veriť, ale ja pred všemohúcim Bohom potvrdzujem, že tomu verím a že som čestný človek, ktorý miluje a hľadá pravdu.“³

Chýr o stigmatizovanej vizionárke sa medzitým šírila a prichádzalo ju navštíviť mnoho ľudí. Medzi nimi bol aj básnik Clemens Brentano, jeden z najvýznamnejších predstaviteľov nemeckého romantizmu, ktorý mal na pleciach štyridsiatu a za sebou dve manželstvá. V prvom manželstve ovdovel a druhé sa skončilo rozlukou. Plánoval sa zdržať zopár dní. Pozval ho sem mladší brat Christian, ktorý dobre poznal Emmerichovú. Jej osobnosť básnika natoľko uchvátila, že sa usadil v Dülmene a zostal tam až do jej smrti. Toto stretnutie určite zariadila Prozreteľnosť a život básnika celkom zmenilo.

Takmer šesť rokov zaznamenával Clemens Brentano deň čo deň to, čo mu rozprávala stigmatizovaná mníška. Zapísal celkovo sedemnást' tisíc strán, časť z nich ešte čaká na vydanie. Na týchto stranách sú doplnené evanjeliá a opisujú sa podrobnosti zo života Ježiša, Panny Márie a udalosti Starého a Nového zákona.

V liste z 24. septembra 1818, adresovanom poetke Luise Henselovej, opisuje Brentano svoje prvé stretnutie s Annou Katarínou Emmerichovou:

„Vo štvrtok 24. septembra som o pol jedenástej prišiel do Dülmenu. Je to prosté vidiecke mestečko plné dobrých ľudí, ktorí obrábajú polia. Tu žije najvzácnejší poklad, jednoduchá, srdečná, duchovná roľnícka dcéra, ktorej telo Ježiš poznačil svojimi ranami. Jej lekár, dobrý a duchovný človek s láskavou manželkou a milými deťmi, ma srdečne privítal ako Christianovho brata. Christiana majú všetci veľmi radi... Lekár ma priviedol ku Emmerichovej, ktorú vopred pripravil na moju návštevu. Prešli sme cez

humno, v ktorom spracúvajú ľan, potom sme vyšli po schodíkoch a cez malú kuchyňu sme vošli do nevelkej nabielo natretej izby. Tu ležala tá drahá duša, mala tú najláskavejšiu, najdobrosrdečnejšiu, najúprimnejšiu, najčistejšiu, najživšiu tvár, akú si viete predstaviť, s čiernymi, oddanými, hlbokými očami plnými života a ohňa. Radostne mi podala poranené ruky a rýchlo a srdečne sa mi prihovarila: „Vitajte! Pozrite, pozrite len, ako sa podobá na svojho brata, spoznala by som ho medzi tisíckami ľudí!“

V liste, ktorý Brentano napísal svojmu bratovi Christianovi, nájdeme ešte jednu zmienku o jeho prvom stretnutí s Emmerichovou:

„Sestra Anny Kataríny ma voviedla do malej rožnej miestnosti, v ktorej bývala a do ktorej sa vchádza z kuchyne. Srdečne ma pozdravila. Jej čistá a nevinná tvár ma dojali, rovnako ako jej jednoduché slová bez akejkolvek stopy napätia a výstrednosti. To, čo hovorí, sa nijako nepodobá kázni, ale jej reč je inšpirovaná vľúdnosťou. Každé jej slovo je krátke, jednoduché, prirodzené, plné lásky, hĺbky, života. Hneď som sa cítil ako doma.“

Brentana stretnutie s mníškou hlboko zasiahlo. Už aj preto, že ho hneď spoznala – naozaj ho videla vo svojich videniach. Keď ho po prvý raz voviedli do jej izby, slávnostne ho uvítala a srdečne mu podala stigmatizovanú ruku, ale nepovedala mu nič. Čoskoro sa však medzi nimi vytvoril vzťah plný dôvery a viery a vtedy mu vyjaviť, že hneď spoznala, že on je človek vyvolený Bohom, aby zapísal to, čo už od svojho detstva vídala vnútorným zrakom, na čo sa do tejto chvíle, žiaľ, nechcel podujat nikto z jej priateľov a známych. Dokonca ani farár a iní kňazi, ktorí ju navštevovali. Vo svojich videniach naozaj videla tmavého muža, ako sedí pri jej lôžku a píše. Clemens Brentano mal taliansky pôvod a opis sa naňho perfektne hodil. Anna Katarína mu povedala, že je presvedčená o tom, že ak sa dožila tejto chvíle, je to preto, že čakala práve na neho. Tieto slová utvrdili Brentana v rozhodnutí dať svoju ruku a svoj um do služieb Emmerichovej. To považoval za svoje poslanie – dať na papier to, čo hovorí stigmatizovaná mníška.

A tak tento básnik romantizmu, bohatý a známy človek obľetovaný ženami, navyknutý na literárny úspech a na spoločenský prepych veľkomesta Berlín, zabudol na všetko a celé roky žil samotárskeho životom v malej dedinke, len aby mu neušlo ani jediné slovo vizionárky.

„Cítim, že tu som doma a tuším, že nemôžem opustiť toto úžasné stvorenie prv, než umrie. Toto je moja životná úloha: Boh vyslyšal moju prosbu, aby mi ukázal úlohu, ktorá je na jeho česť a zároveň zodpovedá mojim možnostiam i mojim silám. Chcem urobiť všetko pre to, aby som uchránil a zachoval poklad milostí, ktorý som tu našiel.“ Toto napísal Brentano krátko potom, čo spoznal Annu Katarínu Emmerichovú.

Brentano bol roky vzdialený od Boha, ale nikdy ho neprestal hľadať. Vďaka Anne Kataríne začal znovu veriť.

Vo svojom denníku Brentano zaznamenal: „Vo svojich videniach videla toho, kto píše, vždy oblečeného ako pútnika, ktorý putuje do vlasti. V súlade so svojím duševným stavom dosahuje požehnanie, pomoc a záchranu, alebo sa stretá s prekážkami, nepriateľstvom, chybami, nebezpečenstvom, dokonca aj s väzením.“

Spolupráca medzi nimi prebiehala nasledovne: v noci Anna Katarína duchovne „cestovala“ a dostala sa do Svätej zeme, kde bola pri evanjeliových udalostiach, akoby sa práve vtedy odohrávali pred jej očami. Ráno potom Brentanovi všetko opísala a on zapísal každé slovo a vhodnými otázkami sa snažil pomôcť jej spomenúť si na každý detail. Doma potom dal tomu, čo mu mníška vyrozprávala v *plattdeutsch*, miestnom nárečí, náležitú formu. Večer sa k nej vracal a čítal jej spracovaný text, aby ho upravil a dosiahol jej schválenie.

Luise Henselová, veľká priateľka Clemensa Brentana, ktorá sa jeho prostredníctvom stala priateľkou a dôverníčkou Anny Kataríny, napísala vo svojich *Spomienkach (Ricordi)*:

„Clemens Brentano k nej šiel zvyčajne ráno medzi deviatou a desiatou a zapisoval, čo mu hovorila. Niekedy som tam bola s nimi a šla som. Doma potom presnejšie prepisoval jej slová a večer sa vracal prečítať jej text, ktorý ona občas opravila. Raz veľmi oponovala a namietala a povedala, že napísal všetko ináč, než to povedala ona, ale už si nepamätám kvôli čomu. Volala: ‚Nie! Nie! Tak som to nepovedala!‘ a pohrozila, že už mu nič nepovie, ak to nezmení. Musel všetko vyškrtnúť.“⁴

Tento úryvok je veľmi výrečný, keďže nám presne hovorí, ako pracovali Brentano a Anna Katarína, a poskytuje nám cenné údaje o obsahu. Mníška sa nedala obmäkčiť, záležalo jej na presnosti toho, čo hovorila, a ak bol text v rozpore s jej verziou, požadovala jeho vyškrtnutie alebo zmenu. A keďže texty,

ktoré dal Brentano do tlače, sa zhodujú s dülmenskými rukopismi, ktoré uchováva vo Frankfurte nadácia *Freie Deutsche Hochstift*, sídliaca v Goetheho dome, nemali by sme mať pochybnosti o autentickom autorstve videní a o úlohách mníšky a Brentana. Ona rozprávala to, čo videla vo svojich videniach, on dal jej slovám správnu, čitateľnú, literárne primeranú formu.

Medzi vedcami prebieha výmena názorov o pôvode obsahu spisov, ktoré zozbieral Brentano – koľko v nich pochádza priamo od vizionárky a koľko z nich vyšlo z básnikovho pera? Podaktorí tvrdia, že Anna Katarína Emmerichová, ktorej sa priznali hrdinské čnosti, by už bola kanonizovaná, keby sa Brentano nepodujal prepísať jej videnia. Tým, že do celej záležitosti zasiahol, nedá sa s presnosťou určiť, čo pochádza on od neho a čo od nej.

Preto, aby proces kanonizácie pokročil, boli tieto spisy vynechané z protokolov kanonizačného procesu s odôvodnením, že ich autorkou nie je ona, ale básnik. Je však otázne, či je takýto postup spravodlivý.

Thomas Wegener, najdôležitejší životopisec Anny Kataríny⁵, píše:

„Boh opakovane zjavoval svojej služobnici, že poznanie svätých právd nebolo určené len jej, ale malo slúžiť na povzbudenie veriacich, malo byť znamením toho, že On neustále žije so svojou Cirkvou a je stále prítomný. Preto sa Anna Katarína vždy snažila sprostredkovať svoje videnia, ale až do veku štyridsaťštyri rokov nenašla nikoho, komu by s dôverou vyrozprávala to, čo jej bolo umožnené vidieť. Často prosila svojho spovedníka a ďalších kňazov, aby ju vypočuli, ale nikto si nedal tú námahu, aby podrobne napísal to, čo hovorila a aby bližšie analyzoval hodnotu a hodnovernosť jej videní.“

Wegener, dobrý priateľ Emmerichovej, ju cituje:

„Mnohé úžasné informácie, ktoré som dostala z Božej milosti, mi neboli dané len pre moje poučenie, pretože som mnohé nedokázala pochopiť, ale na to, aby som ich odovzdala iným. Dokonca mi to bolo často prikázané.“

Ako sme spomínali, Anna Katarína hneď spoznala v Brentanovi človeka, ktorý mal zapísať jej videnia. S tým súhlasili aj ich súčasníci – mnohí aj vysokopostavení priatelia Anny Kataríny dovolili, aby Brentano strávil pri nej roky. Medzi nich patrili münsterský biskup, do ktorého právomoci patrili Dülmen, i duchovný otec Overberg, ktorí ubezpečovali básnika, že je vítaný a jeho úloha je v súlade s Cirkvou. Aj teológ Johann Michael Sailer, radca mníšky a neskôr regensburský biskup, ju povzbudzoval v tom, aby svoje videnia verne vyrozprávala básnikovi.

Treba však mať na pamäti, že Emmerichová mala svoje videnia už oveľa skôr, než spoznala básnika, vlastne už od detstva. Svedčí o tom aj denník doktora Franza Wesenera, kde sa môžeme dočítať, že v roku 1813, čiže päť rokov pred príchodom Brentana, poznala podrobnosti zo života Ježiša a jeho matky, akoby ich videla na vlastné oči. A keďže doktor bol priateľom a privilegovaným spoločníkom Anny Kataríny a často spolu debatovali o náboženských témach, sťažoval sa jej, že v evanjeliách je málo informácií o prvých rokoch Ježišovho života. Ona mu povedala, že ona, práve naopak, o tom vie veľa.

„Vravela mi, že tieto udalosti pozná podrobne, akoby všetko videla vlastnými očami. Presne poznala aj život Ježišovej matky. Dokonca sa čudovala tomu, že má stále pred očami tieto udalosti a že sú také živé, hoci o nich nikdy nečítala. A sľúbila mi vyrozprávať mi ich jednu po druhej.“⁶

To sa aj stalo. Wesener jej slová zapísal do svojho denníka a tieto texty sa presne zhodujú s tým, čo neskôr napísal Brentano.

Ten, kto mal možnosť nahliadnuť do Brentanových textov, ktoré schválila mníška a potom ich porovnal s tými, ktoré boli publikované po jej smrti, musel konštatovať úplnú zhodu. Tak možno dospieť k spontánnemu záveru, že básnik dal iba primeranú formu tomu, čo mu vizionárka rozprávala. Nemožno zabudnúť na slová jedného z najvýznamnejších vedcov, ktorí sa zaoberali týmto prípadom, profesora Arnolda Guilleta. On vo svojom komentári ku knihe o Ježišovom umučení a smrti píše:

„Keby ste boli na Božom mieste, koho by ste poverili zapísaním videní Emmerichovej?“⁷

Nedá sa poprieť, že bez Brentana, ktorý trpezlivo zapisoval a potom usporiadal videnia, by sa všetko stratilo a na Annu Katarínu by si dnes už nikto nespomenul.

Nedá sa pochybovať o tom, že Brentano bol oddaný tomu, čo považoval za svoje životné poslanie, a o úcte, ktorú prechovával voči stigmatizovanej mníške. „Mnoho nocí som preplakal a prosil Boha, aby mi opäť dal niečo, čoho by som sa mohol zachytiť. A potom som za mimoriadnych okolností spoznal Emmerichovú,“ napísal, keď sa skončilo jeho mystické dobrodružstvo.

V *Biografickom profile*, ktorý tvoril úvod k prvej uverejnenej knihe *Horké umučenie nášho Pána Ježiša Krista*, takto zhrnul svoju skúsenosť s Annou Katarínou:

„Ten, kto píše tieto stránky, ju navštívil po prvýkrát v septembri 1818 a bol srdečne prijatý. Každý deň mu dovolila stráviť niekoľko hodín pri nej a s dojímavou úprimnosťou mu tak, ako nikto iný, až detsky dôverovala. Istotne si uvedomovala, že mu poskytuje duchovnú almužnu, keď mu otvorene porozprávala o tom, čo prežila, o svojich radoostiach a bolestiach, od detstva až po súčasnosť. Bola prívetivá, vo svojej pokore sa nedala rušiť obavami, že by v ňom mohla vyvolať prehnaný úžas. S pokojným spolucítením mu ponúkla svoje vnútro tak ako blažený pustovník, ktorý ponúka každé ráno plody a kvety zo svojej záhrady (čo potom v noci znovu vyrastú) biednemu pocestnému, ktorý zablúdil v púšti a prišiel k jeho chatrči, aby sa posilnil. Pisateľ zapisoval každý deň všetko, čo si na nej všimol, alebo čo mu rozprávala o svojom vnútornom i vonkajšom živote. Všetko v jej živote malo prekvapujúco veľkú hĺbku a ona to podávala s detskou jednoduchosťou. Pisateľ tam zostal až do januára a vrátil sa v máji 1819. Potom s krátkymi prestávkami pokračoval vo svojej práci až do jej smrti.“⁸

Anna Katarína o svojom vzťahu s Clemensom Brentanom povedala:

„Veľmi skoro mi povedal, aby som mu vyrozprávala všetko, hoci svet by ma pokladal za bláznivú. Nikto ma totiž nechcel vypočuť a ku presvätým veciam, ktoré som videla a zažívala, sa ľudia stavali tak sarkasticky, že z obavy, aby ich nepoškvrnili, som ich ukrývala vo svojom vnútri. V nasledujúcom období som často vídala v diaľke obraz muža, ktorého som nepoznala, ako prichádza ku mne a pri mne píše. Tohoto muža som spoznala v pútnikovi.“⁹

Ako sme už spomenuli, Anna Katarína nazývala Brentana „pútnik“ (*der Pilger*).

Posledné obdobie života mníšky bolo poznamenané nepretržitým utrpením, ktoré jej spôsobovali stigmy a zhoršujúci sa zdravotný stav. Telo spelo k zániku, ale duchovná aktivita nie. Jej videnia pokračovali, vždy bola pripravená pomôcť blížnemu, naďalej šla pre chudobné deti. Doktor Franz Wesener, ošetrojúci lekár a priateľ Anny Kataríny a taktiež autor dôkladného denníka o nej, opisuje situáciu nasledovne:

„Vo vzťahu k iným a v rozhovore bola vždy úplne jednoduchá a prirodzená, bez stopy svätoškárstva, detinskosti a prílišnej senzibility, ako sa to často stáva starým slečnám. Naopak, k ľuďom bola mimoriadne súcitná a srdečná. Nikto od nej neodchádzal bez útechy a ja sám som v nej našiel priateľku schopnú prejavovať skutočnú účasť, ktorá mi láskavým slovom a modlitbou pomáhala znášať ťarchu mojej náchylnosti k melanchólíi. Jej smrť bola ako jej život, čiže naozaj hrdinská. Každý, kto by poznal skutočnú situáciu, žasol a plakal by od súcitu. Bolo zbytočné snažiť sa o zmenu jej stavu, pretože len čo sa zdvihla pod jedným krížom, už na ňu padla ťarcha dvoch ďalších. Len v posledných dvoch rokoch jej života som pochopil jej tajomné utrpenie. Dobrovoľne vzala na seba utrpenie priateľov, ktorí sa jej zverili so svojimi problémami a odovzdali sa do jej modlitieb, a to bola skutočná príčina väčšiny jej chorôb. Hovorila o tom, keď bola v extáze, ale zväčša až vtedy, keď sa celá záležitosť skončila. A ako vždy, keď sa prebrala, nespomínala si na nič z toho, čo povedala.“¹⁰

Anna Katarína zomrela 9. februára 1824. „Predpovedala svoju smrť niekoľko týždňov vopred,“ napísal doktor Wesener, ktorý bol pri nej a sledoval chorú s veľkou účasťou, „dojemne sa rozlúčila so svojimi príbuznými, tešila ich nádejou na opätovné stretnutie a všetkých poprosila, aby už za ňou nechodili. Posledných štrnásť dní takmer nehovorila s nikým okrem svojho spovedníka. Posledné chvíle života venovala kontemplácii a vnútornej modlitbe. Až do posledného výdychu bola láskavá.“¹¹

Príčinou smrti bolo zlyhanie pľúc.

„Ráno som ju našiel v biednom stave,“ píše doktor Wesener vo svojom denníku, „ťažko sa jej dýchalo, v noci sa rozvinul nový zápal pľúc. Jej boj sprevádzalo nesmierne utrpenie až do štvrtej popoludní. Vtedy sa zdalo, že sa blíži koniec, mala nepravdivý a takmer nehmateľný pulz, na tvári sa jej rozhostil pokoj a uvoľnila sa. Napokon okolo ôsmej večer pri plnom vedomí naposledy vydýchla.“

Aj Clemens Brentano bol pri smrti tej, ktorá zmenila jeho život, a jej smrť opísal v *Biografickom profile Anny Kataríny Emmerichovej*, ktorý tvorí úvod k dielu *Horké umučenie nášho Pána Ježiša Krista*:

„Trochu sa zosunula na ľavú stranu vankúša. Na tvári mala ušľachtilý vážny výraz, pravú ruku položenú na prikrývke, tú podivuhodnú ruku, ktorú Boh obdaril poznaním všetkého, čo bolo sväté a požehnané Cirkvou. Azda nikto nikdy nedostal tento dar v takej miere... Naposledy som jej stisol ruku

poznačenú najvznešenejším symbolom najvyššieho súcitu. Bola chladná a už v nej nebol život. Tento duchovný nástroj, tá skromná, dobrotivá, pracovitá ruka, ktorá nasýtila toľkých hladných a zaodela toľkých nahých, bola mŕtva. Jedna veľká milosť opustila svet. Z Božej vôle nám bola odňatá ruka svedčiaca o pravde a utrpení jeho nevesty a zdalo sa, že položením ruky na prikrývku pri umieraní urobila významné gesto, symbol vyššej moci, ktorou bola obdarená z Božej milosti...“

Tieto vety jasne hovoria o hlbokých emóciách, ktoré prežíval básnik, pozorný a vedomý svedok udalostí nesmierného duchovného dosahu, ktoré by bez neho azda ostali nepoznané.

Po smrti Anny Kataríny zostalo Brentanovi osemnásť rokov života, ktoré venoval spracovávaniu množstva materiálu, čo zozbieral počas svojho pobytu v Dülmene. Nebolo to jednoduché.

Občas na neho pri uvedomení si komplexnosti diela doľahla malomyselnosť. Rok po smrti Anny Kataríny, 29. júla 1825, napísal Brentano jednému priateľovi: „Celý deň som sám a triedim nekonečný poklad rozhovorov so zosnulou Emmerichovou, aby som získal prehľad o materiáli, čo som zozbieral, a potom ho mohol spracovať tak, ako si to praje Boh. Ešte sa neodvážim o ničom rozhodovať.“

Brentano bol pevne presvedčený o duchovnej povahe Emmerichovej videní, a tým aj o vyššom význame svojej úlohy. Obával sa však, že jej nie je schopný. On, ktorý bol majstrom slova, pochyboval o tom, či dokáže adekvátne písať o takých vznešených veciach. Možno si tiež nebol istý, či je správne, že tak robí. V jeho denníku čítame:

„To, čo ma zarmucuje, je opustenosť. To nikto nikdy nepochopí. Musím ju znášať ako trest za to, že vyjadrujem nevyjadriteľné.“

Z „technického“ hľadiska tu boli ďalšie ťažkosti spôsobené tým, že mníška sa vo svojich videniach nedržala chronologického poradia; z rôznych príčin (choroby, návštevy a iné) bolo rozprávanie často prerušené a pokračovalo neskôr. Z tohto množstva poznámok musel Brentano vyčleniť rôzne témy a usporiadať ich.

Keď skatalogizoval všetky zápisky, čo mu trvalo viac ako dva roky, rozplánoval celé dielo a dal štruktúru celému nezmernému materiálu, ktorý mal k dispozícii. Prácu sa mu však nepodarilo dokončiť, to neskôr urobili iní.

Prvý zväzok, *Horké umučenie nášho Pána Ježiša Krista*, vyšiel v roku 1833 a obsahoval aj životopis mníšky od Brentana. Kniha mala veľký úspech a prv, než básnik zomrel, vyšlo šesť vydaní.

Ďalšou knihou, ktorej preklad tu predkladáme, bol *Život Panny Márie*. Obsahoval život Madony, Ježišovo narodenie a detstvo až po útek do Egypta, posledné roky života Panny Márie v Efeze a jej smrť. Brentano stihol pripraviť väčšiu časť tejto knihy, ale nedokončil ju. Kniha sa dočkala vydania niekoľko rokov po jeho smrti. Dokončil a vydal ju jeho brat Christian, ktorý Emmerichovú dobre poznal a bol jej oddaný, a orientalista Daniel B. Haneberg, profesor starozákonnej exegézy, ktorý bol dva roky v úzkom kontakte s Clemensom Brentanom.

Veľkú pozornosť venoval Brentano aj dielu *Roky Ježišovho vyučovania*. Túto knihu dokončil po jeho smrti na základe jeho poznámok redemptorista Karl E. Schmöger; vyšla v troch zväzkoch medzi rokmi 1858 a 1860 – prvý, druhý a tretí rok Ježišovho vyučovania.

Na základe Brentanových záznamov a návrhov vydal Karl E. Schmöger v roku 1869 aj *Tajomstva Starého a Nového zákona*, v ktorých sa hovorí o zjaveniach anjelov, o prvom hriechu, o Noemovi a potope, o Babylonskej veži, Jóbovi, Abrahámovi, Jakubovi, arche zmluvy a ďalších veciach.

Brentano pre nás uchoval mimoriadne dedičstvo, ktoré upútalo osobnosti ako Paul Claudel a Jean Guitton. Guitton napísal:

„Anna Katarína Emmerichová obdarená videniami nanovo napísala evanjelium, ktoré bolo skúpe na podrobnosti, dokonca aj Markovo. Zároveň zaplnila evanjelium drobnými udalosťami a osvetlila ho symbolmi. Keď človek číta jej texty, má pocit, akoby bola osobne prítomná pri umučení Krista, akoby všetko videla v kine. Jej rozprávanie o umučení (ktoré prispelo k obráteniu Paula Claudela) otrasie človekom viac než čítanie textov evanjelia, či počúvanie Bachových *Jánových pašíí*... Je evidentné, že Anna Katarína Emmerichová by mala zaujímať všetkých, ktorí sa po Kantovi a Einsteinovi zaoberajú významom slov „priestor“ a „čas“.“¹²

Clemens Brentano zomrel po krátkej chorobe 28. júla 1842 v dome svojho brata Christiana v Aschaffenburgu, kde ho aj pochovali. V septembri by sa bol dožil šesťdesiatštyri rokov, keďže sa narodil v roku 1778. Anna Katarína bola od neho o štyri roky staršia a aj ona sa narodila 8. septembra, vo sviatok Narodenia Panny Márie.

³ Franz Wesener: *Tagebuch über die Augustinerin Anna Katharina Emmerich (Denník o augustiniánskej mníške Anne Kataríne Emmerichovej)*, Pattloch Verlag, Aschaffenburg 1973.

⁴ Luise Henselová: *Erinnerungen an A. K. Emmerich (Spomienky na A. K. Emmerichovú)*, 1859, in: W. Humpfer, Akten der kirchlichen Untersuchung, s. 385.

⁵ Thomas Wegener: *Anna Katharina Emmerich*, Christiana Verlag, Stein am Rhein 1990.

⁶ Franz Wesener: *Tagebuch über die Augustinerin Anna Katharina Emmerich*, cit. dielo, s. 20.

⁷ *Das bittere Leiden unseres Herrn Jesus Christus*, Christiana Verlag, Stein am Rhein 1996, s. 363.

⁸ Clemens Brentano, cit. dielo, s. 27.

⁹ Cituje K. E. Schmöger vo svojom úvode ku *Das zweite Lebensjahr Jesu*, Christiana Verlag, Stein am Rhein 1998, s. 44.

¹⁰ Franz Wesener, cit. dielo, s. 258.

¹¹ Tamtiež, s. 257.

¹² Jean Guitton, *Aktuality o Anne Kataríne Emmerichovej*, in A. K. Emmerich, *Jesus mitten unter den Seinen*, Verlag Butzon & Bercker, 1981.

Proces svätorečnia Anny Kataríny Emmerichovej

Proces svätorečenia dülmenskej mníšky sa začal v roku 1892. Poznačili ho dlhé a trápne priet'ahy.

Príčinou oneskorenia (bolo to takmer sedemdesiat rokov po smrti Emmerichovej) boli časy nie príliš naklonené uctievaniu svätých. Navyše v protestantskom Prusku boli katolíci znevýhodnení.

Keď sa napokon informatívny proces uzavrel (1899) a protokoly boli odoslané do Ríma, objavili sa komplikácie kvôli spisom, pretože nebolo jasné, či ich prisúdiť Emmerichovej alebo Brentanovi. Všetky materiály boli teda preložené do taliančiny, aby ich mohli preštudovať teologickí cenzori. To všetko si vyžiadalo veľa rokov. V roku 1927 Kongregácia pre obrady rozhodla, že spisy nie sú prekážkou procesu, ale veci sa napriek tomu nepohli. Prišli vojnové roky a protokoly zostali založené v rímskych archívoch.

V roku 1973 bol proces na žiadosť münsterského biskupa opäť obnovený. Bola to vlastne reakcia na veľké množstvo žiadostí zo strany veriacich. V tom istom roku pápež Pavol VI. schválil dekrét, ale bolo potrebné dodatočné prešetrovanie, čiže proces sa opäť predĺžil. V roku 1979 šesťdesiat nemeckých biskupov požiadalo písomne pápeža Jána Pavla II. o urýchlenie procesu, pričom zdôraznili dôležitosť Emmerichovej vo vzťahu k spoločenskému, politickému a náboženskému životu jej doby. Petícia bola prijatá a celý materiál sa znovu začal skúmať.

V roku 2000 boli Anne Kataríne priznané čnosti hrdinského stupňa a, ako v septembrovom čísle časopisu „Emmerichblätter“ z roku 2003 informuje orgán Dülmenskej asociácie, ktorá sa zaoberá stigmatizovanou mníškou, 7. júla 2003 lekárska komisia uznala a prijala zázrak požadovaný pre beatifikáciu.

Zdá sa, že jeden z najdlhších a najzamotanejších procesov beatifikácie v dejinách Cirkvi speje k záveru.

Podľa spomínaného časopisu by mala byť Anna Katarína Emmerichová povýšená k uctievaniu na oltári v roku 2004 alebo najneskôr v roku 2005.

(Proces beatifikácie zavŕšil pápež Ján Pavol II., keď 3. októbra 2004 zapísal Annu Katarínu Emmerichovú do zoznamu blahoslavených. – *Pozn. red.*)

Život Panny Márie: charakteristika diela

Táto kniha patrí k najznámejším spomedzi kníh, v ktorých sú opísané videnia Emmerichovej, a má dve základné časti. V prvej časti sa stretne s rodičmi Panny Márie – najmä s Annou, Ježišovou starou matkou. Pre Židov boli rodinné vzťahy veľmi dôležité a podľa videní Anny Kataríny Emmerichovej začali tento vzor nasledovať mnohí členovia Ježišovej rodiny. Ďalej sa tu opisuje zázračné narodenie Panny Márie, jej výchova v chráme, život Jozefa a jeho rodiny, svadba Márie a Jozefa, narodenie Ježiša, traja králi, prvé roky Spasiteľovho života až po útek do Egypta, vraždenie neviniatok a návrat do Nazareta, keď mal Ježiš osem rokov.¹³

Veľmi zaujímavé je rozprávanie o esénoch, o malej náboženskej skupine, ktorá obzvlášť intenzívne dúfala v narodenie Spasiteľa. Zo slov Anny Kataríny sa dozvedáme, že niektorí Ježišovi príbuzní patrili k

esénom, alebo im bola ich spiritualita veľmi blízka. Mnohé informácie o esénach, ktoré poskytla Anna Katarína na základe svojich videní, boli potvrdené zápsmi na známych zvitkoch objavených v jaskyniach v Kumráne viac než storočie po smrti mníšky.

Druhá, kratšia časť knihy, je venovaná posledným rokom života Panny Márie v Efeze, kam ju priviedol apoštol Ján niekoľko rokov po ukrižovaní jej syna. Je tu opísaná aj jej smrť v tomto meste, jej pochovanie a to, čo sa udialo po nej – nanebovzatie jej tela a začiatok pôsobenia apoštolov. Toto rozprávanie má v ľuďoch prehĺbiť lásku k pokornej „služobnici Pána“, ktorá sa stala matkou Vykupiteľa, učiteľkou apoštolov a mladej kresťanskej Cirkvi. Panna Mária sa tu nejaví ako božstvo ale ako ponížená Pánova služobnica v celej svojej ľudskosti.

V textoch, ktoré Brentano zozbieral, hovorí Anna Katarína Emmerichová vždy v prvej osobe, jej rozprávanie je živé, svedčí o jej účasti na tom, čo videla vnútorným zrakom, a sú doň zahrnuté aj jej komentáre.

Dielo je pozoruhodné aj enormným množstvom historických a zemepisných informácií – oblečenie, zariadenie domácností, obydlia, miesta, rastlinstvo, fauna, zvyklosti, ľudia – všetko je opísané šokujúco presne a reálne, najmä ak si uvedomíme, že mníška prežila celý život v kraji, v ktorom sa narodila, a nemala špecifické vzdelanie. Dokonca ani Brentano nikdy nebol vo Svätej zemi a v jeho knižnici, ktorú rozpredal, keď sa rozhodol presťahovať sa do Dülmenu, neboli knihy, ktoré by o nej hovorili.

Texty, ktoré zhromaždil Brentano, obsahujú mnoho zemepisných údajov a ten, kto ich porovnal so skutočnou geografiou, musel konštatovať prekvapujúcu presnosť. Brentano dúfal, že vďaka týmto údajom, vzťahujúcim sa na miesta, ktoré ani on, ani mníška nikdy nenavštívili, presvedčí budúcich čitateľov o božskom pôvode videní. O presnosti opisov existuje veľa svedectiev. Istý kňaz, priateľ otca Schmögera, otec Wolfgang, ktorý poznal Emmerichovej dielo, išiel do Jeruzalema a navštívil sväté miesta. Porovnal ich s tým, čo vyrozprávala mníška, a vyjadril sa nasledovne:

„Je prekvapujúce, s akou presnosťou opisuje dülmenská mníška miesta Kristovho utrpenia. Údaje sa dokonale zhodujú aj s opismi Jozefa Flaviana.“¹⁴

Na základe opisov Anny Kataríny Emmerichovej bol objavený dom Panny Márie v Efeze. Tento objav bol úradne uznaný – pred domom je umiestnená veľká tabuľa, ktorá informuje návštevníkov o tom, že archeologický nález sa zrealizoval vďaka opisom stigmatizovanej mníšky. Dom Panny Márie je cieľom pútnikov zo zahraničia, kresťanov, židov i moslimov.

Anna Katarína veľmi presne opísala polohu domu v Efeze, kam Ján priviedol Pannu Máriu, keď im hrozilo vo Svätej zemi nebezpečenstvo. Brentano zahrnul tento opis do svojej knihy o Madone. Táto kniha bola preložená do francúzštiny a hneď vzbudila záujem istého parížskeho kňaza, otca Juliana Gouyeta, bádateľa v oblasti archeológie. Pustil sa do pátrania po dome, v ktorom Panna Mária strávila posledné roky svojho života a ktorého stopy sa celkom stratili.

S knihou v ruke navštívil Gouyet Palestínu, Egypt a Blízky východ a potvrdzovalo sa mu, čo hovorila mníška. Povzbudený odcestoval do Efezu, kde sa mu po prekonaní rozličných ťažkostí podarilo identifikovať zvyšky voľakedajšieho domu. Tento objav však nevyvolal zaslúžený záujem. O desať rokov neskôr bol dom opäť objavený, znovu na základe Emmerichovej opisu. Tentoraz ho objavil lazarista, otec M. Jung. Objav bol úradne uznaný v roku 1950, v roku vyhlásenia dogmy o nanebovzatí Panny Márie. Dom zreštaurovali a otvorili pre verejnosť. V roku 1967 ho navštívil pápež Pavol VI. a v roku 1979 Ján Pavol II.

To, čo vyrozprávala Anna Katarína Emmerichová, nie je v rozpore s evanjeliami, ale ich dopĺňa a obohacuje. Ako príklady tu možno uviesť rozprávanie o esénach, o predkoch sv. Anny a Panny Márie, o rodine sv. Jozefa, o Jánovi Krstiteľovi a o jeho pobyte na púšti, o ceste Panny Márie a sv. Jozefa do Betlehema, o jaskyni jasli, o kráľoch – mudrcoch, o pozabíjaní neviniatok, o úteku do Egypta, o živote Panny Márie v Efeze.

V tejto súvislosti je vhodné prečítať si to, čo píše redemptorista Karl E. Schmöger (stál za vydaním štyroch kníh zo šiestich, ktoré obsahujú videnia) v úvode ku zväzku *Das zweite Lebensjahr Jesu (Druhý rok Ježišovho vyučovania)*:

„Čitateľ nenájde nič, čo by bolo hoci len minimálne v rozpore s vierou. Naopak, uvedomí si, ako ťažko sa hľadajú knihy, ktoré s ľahkosťou uvádzajú do tajomstiev našej viery a umožňujú aj menej skúseným rozjímať o Ježišovom živote... Anna Katarína bola tak obdarená darom videní, ako len málokto

vyvolená duša.“¹⁵

O Brentanovej úlohe sa Schmöger vyjadruje slovami Anny Kataríny:

„Tento človek nepíše len z vlastnej vôle, sprevádza ho Božia milosť. Nemohol by to namiesto neho urobiť nikto iný, je to, akoby to videl on sám!“¹⁶

To, že Emmerichovej texty sú v súlade s evanjeliami, dosvedčuje aj fakt, že všetky dostali imprimatur.

¹³ Roky Ježišovho života po návrate z Egypta až do začiatku jeho verejného vystupovania opísala Anna Katarína Emmerichová formou krátkych správ a sú zhrnuté vo zväzku *Prvý rok Ježišovho vyučovania*. Tu sa dočítame aj o Jozefovej smrti, keď mal Ježiš tridsať rokov. „Jozef musel zomrieť prv než Pán,“ povedala vizionárka, „pretože by nemohol prežiť jeho ukrižovanie. Bol príliš slabý, príliš láskavý.“

¹⁴ K. E. Schmöger: *Úvod k Das zweite Lebensjahr Jesu*, Christiana Verlag, Stein am Rhein 1998, s. 35.

¹⁵ Tamtiež, s. 16.

¹⁶ Tamtiež, s. 48.

Prvá časť: Život Panny Márie

1. Všeobecné informácie o predkoch Panny Márie

Dnes v noci som opäť videla o živote predkov Panny Márie to, čo som vo svojom vnútri vídala od malička ako sériu obrazov. Pútnik by sa iste potešil, keby som mohla vyrozprávať všetko, čo viem a mám pred očami. Mne samej toto videnie dodalo v mojej biode veľa síl. Ako dieťa som si bola taká istá týmito vecami, že keď niekto o nich hovoril inak, volala som: „Nie, je to tak a tak“, a radšej by som sa dala zabíť, než by som prisvedčila, že to tak nebolo. Vnútnú istotu som si zachovala dodnes a dnes v noci som videla všetko do najmenších podrobností.

Keď som bola malá, točili sa všetky moje myšlienky okolo jasličiek, Ježiška a Božej Matky. Čudovala som sa, že mi nikto nerozprával o rodine Panny Márie, a nemohla som pochopiť, prečo bolo o jej predkoch a príbuzných napísané tak málo. Bolo mi to ľúto a vtedy som mala veľa videní o predkoch Panny Márie. Videla som jej predkov až do tretieho či štvrtého pokolenia a videla som ich vždy ako obdivuhodne nábožných a jednoduchých. Túžobne očakávali príchod Mesiáša. Žili uprostred ľudí, ktorí sa mi v porovnaní s nimi zdali byť hrubí ako barbari. Oni však boli pokojní a mierni. Mala som o nich starosť a hovorila som si: „Ach, ako sa dokážu zachrániť tí dobrí ľudia pred takými naničhodníkmi? Chcem ich vyhľadať, chcem im pomáhať, chcem s nimi ujsť do lesa, kde by sa mohli ukryť. Áno, určite sa mi podarí nájsť ich!“ Videla som ich jasne a stále som sa o nich strachovala.

Videla som ich žiť v ustavičnom odriekaní. Často som vídala manželov, ktorí sa na istú dobu zdržiavali manželského styku, a tešilo ma to, hoci som nevedela prečo. Správali sa tak najmä pri bohoslužbách, pri modlitbových obradoch a pri zapáľovaní kadidla. Na základe toho som pochopila, že medzi nimi boli aj kňazi.

Tieto videnia som mala ako dieťa, keď som sama pásla stádo, v noci, keď som sa modlievala na kolenách alebo keď som sa v Advente o polnoci brodila snehom z nášho domu do kostola v Coesfelde.

1.1. Predkovia svätej Anny. Eséni

Predkovia svätej Anny, matky Panny Márie, žili v Mare v oblasti vrchu Horeb a mali duchovný vzťah k zbožným Izraelitom. Vyrozprávam o tom všetko, na čo si spomeniem. Včera som bola takmer celý deň medzi nimi, a keby som nemala toľko návštev, bola by som si zapamätala každú maličkosť.

Tí zbožní Izraeliti, ktorí sa stretávali s predkami svätej Anny, sa volali eséni. Trikrát zmenili svoje meno. Najprv sa volali eskaréni, potom chasidi a nakoniec eséni. Prvé meno vychádzalo zo slova eskara alebo askara, čo znamená časť obetného zvieraťa, ktorá sa obetuje Bohu. Druhé pomenovanie znamená milosrdní. Pôvod názvu eséni si nepamätám.

Svoje zvyky zachovávali od čias Mojžiša a Árona a od čias kňazov, ktorí nosili archu zmluvy. Ich spôsob života sa zaužíval v období medzi Izaiášom a Jeremiášom. Spočiatku ich nebolo veľa, neskôr však v zasľúbenej zemi obývali priestor, ktorý sa dal prejsť pešo pozdĺžne za štyridsaťosem a po šírke za tridsaťšesť hodín. Po čase sa presídlili do oblasti Jordánu. Žili pri vrchu Horeb a Karmel, kde býval Eliáš.

Za čias rodičov svätej Anny mali eséni na vrchu Horeb duchovného vodcu, starého proroka, ktorý sa volal Archos alebo Arkas. Ich život bol podobný životu kresťanskej rehole alebo rádu. Stúpenci boli po dobu jedného roka podrobovaní skúškam a potom ich prijímali na dlhšie či kratšie obdobie na základe vyššej prorockej intuície.

Skutoční členovia rádu žili spolu, nesobášili sa a zachovávali pohlavnú zdržanlivosť. Boli tu však aj ľudia, ktorí vystúpili z rádu a sobášili sa, zostávali však v kontakte s esénmi a so svojimi rodinami viedli život veľmi podobný životu pravých esénov. Vzťahy medzi nimi a pravými esénmi boli podobné vzťahom, aké majú takzvaní terciári s katolíckymi rehoľníkmi. Naozaj, pri každej dôležitej udalosti, najmä vtedy, keď sa mal niekto z ich príbuzných ženiť či vydávať, žiadali títo eséni, ktorí žili v manželskom stave, duchovného vodcu esénov, proroka z vrchu Horeb, o radu. Rodičia svätej Anny patrili k týmto esénskym manželským párom.

Neskôr sa sformovala aj tretia skupina esénov – títo všetko prehánali, a tak sa dopúšťali mnohých chýb a videla som, že ostatní ich už medzi seba neprijímali.

Praví eséni sa zaoberali najmä proroctvami. Ich duchovný vodca, ktorý žil na vrchu Horeb, sa často utiekal do Eliášovej jaskyne a tu mal zjavenia, ktoré sa vzťahovali na príchod Mesiáša. Vedel, z ktorej rodiny vzíde matka Mesiáša, a keď prorokoval predkom svätej Anny vo veci jej sobáša, videl, že sa blíži Pánov čas. Nevedel však, o koľko sa ešte kvôli hriechu oneskorí narodenie Vykupiteľa, preto vyzýval k modlitbe, k vnútornému sebaobetovaniu, k pokániu a duchovným cvičeniam, v ktorých boli eséni príkladom.

Prv než Izaiáš týchto ľudí zhromaždil a stanovil im pravidlá, podľa ktorých mali žiť, žili ako ostatní zbožní Izraeliti a kajali sa. Nosili stále ten istý odev a neprezliekli si ho, až kým sa nezodral. Vždy bojovali najmä proti nemravnosti a dlhý čas spolu žili v dobrovoľnej zdržanlivosti, odlúčení od svojich manželiek. Cieľom života v manželstve bolo splodiť sväté potomstvo, ktoré by bolo hodné príchodu Spasiteľa. Videla som mužov, ako jedia oddelene od žien. Keď muž odišiel od stola, ženy išli zjesť svoje jedlo. Už vtedy žili medzi ženatými esénmi predkovia svätej Anny a iných svätcov.

Jeremiáš bol s nimi v styku. Často žili v púšti, okolo vrchu Horeb a Karmel a neskôr som ich videla aj v Egypte. Videla som aj to, ako ich v súvislosti s akousi vojnou vyhнали na istý čas z vrchu Horeb a ako ich potom noví vodcovia zhromaždili a znovu priviedli na toto miesto. Boli medzi nimi aj Machabejci.

Mali vo veľkej úcte Mojžiša a uchovávali jeho odev, ktorý sa k nim dostal prostredníctvom Árona. Bola to najsvätejšia vec, akú mali, a videla som, ako asi pätnásť z nich prišlo o život, keď tento odev chránili. Proroci, ktorí stáli na ich čele, poznali sväté tajomstvá archy zmluvy.

Eséni, ktorí skutočne žili v celibáte, boli neopísateľne čistí a zbožní. Deti vyučovali a vychovávali na základe veľkej svätosti. Členom tohto prísneho rádu sa mohol stať ten, kto dovŕšil vek štrnásť rokov. Ten, kto už začal žiť týmto spôsobom života, musel prejsť ročným obdobím skúšok, pre ostatných trvalo toto obdobie dva roky. Nezaoberali sa žiadnym druhom obchodu a v prípade potreby sa obmedzovali len na výmenu plodín, ktoré dopestovali na svojich poliach.

Keď sa niekto z nich vážne previnil, duchovný vodca ho zo spoločenstva vypovedal. Vďaka daru proroctva poznal hriechy všetkých členov spoločenstva.

Na vrchu Horeb bolo množstvo malých jaskýň, v ktorých eséni bývali. V najväčšej jaskyni sa zhromažďovali. Schádzali sa o jedenástej dopoludnia a jedli. Každý mal pred sebou kus chleba a hrnček. Predstavený chodil od jedného k druhému a požehnával im chlieb. Keď sa najedli, všetci sa vrátili do svojich ciel. V tejto veľkej jaskyni sa nachádzal oltár, na ktorom bývali požehnané chleby, ktoré považovali za sväté. Myslím, že ich rozdávali chudobným.

Eséni chovali množstvo skrotených holubov, ktoré im jedli z rúk, a používali ich na náboženské účely. Odriekali nad nimi slová a nechali ich lietieť. Videla som, že nechávali behať barance do púšte. Aj nad nimi odriekali slová, akoby mali na seba vziať ich hriechy.

Videla som, že každý rok chodili tri razy do jeruzalemského chrámu. Boli medzi nimi aj kňazi, ktorí mali na starosti sväté rúcha. Eséni chovali dobytok a obrábali polia. Na vrchu Horeb mali medzi svojimi obydliami záhrady a ovocné sady. Mnohí tkali a šili rúcha pre kňazov. Hodváb nevyrábali, ale zaobstarávali si ho výmenou za iné produkty.

V Jeruzaleme bývali v oddelenej štvrti a aj v chráme mali vyhradené zvláštne miesto. Ostatní Židia mali voči nim istý odpor. Príčinou boli ich prísne obyčaje.

Videla som, že eséni posielali do chrámu dary, napríklad obrovitánske strapce hrozna, ktoré niesli dvaja

ľudia zavesené na tyči. Posielali aj baránkov, ale nie na to, aby ich zarezali, myslím, že ich nechali behať po lúke. Nevidela som, že by eséni priniesli v poslednom čase do chrámu nejaké zvieratá určené na zabitie. Všimla som si, že na púť do chrámu sa pripravovali modlitbami, pôstom a pokáním. Ak počas cesty alebo v Jeruzaleme stretli nejakého chorého alebo niekoho, kto potreboval pomoc, nepokračovali v ceste do chrámu prv, než mu poskytnú všetku možnú pomoc.

Eséni sa zaoberali hlavne liečiteľstvom. Zbierali bylinky a pripravovali nápoje. Videla som ich aj ako ukladajú chorých na koberec z liečivých rastlín. Liečili aj vkladáním rúk alebo aj vystretím sa na chorých s roztvorenými ramenami. Zázračným spôsobom uzdravovali aj na diaľku – chorí, ktorí za nimi nemohli prísť osobne, poslali len svojho zástupcu, ktorému eséni urobili všetko, čo bolo potrebné urobiť chorému. V tú istú chvíľu sa chorý, hoci bol ďaleko, uzdravil.

Videla som, že na vrchu Horeb mali eséni v stenách svojich jaskýň zamrežované výklenky, v ktorých uchovávali sväte relikvie zabalené v bavlnených alebo hodvábnych šatkách. Boli to kosti prorokov, ktorí tu žili, a tiež synov Izraela, ktorí zomreli v tomto kraji. Pred výklenky kládli vázy s kvetmi a zapálené lampy. Relikvie si uctievali a modlili sa pred nimi.

Všetci slobodní eséni, ktorí bývali na vrchu Horeb a v iných kláštoroch, zachovávali dôkladne čistotu a nosili dlhé biele rúcha. Duchovný vodca esénov na Horebe si pri slávnostných ceremóniách obliekal nádherné kňazské rúcho podobné tomu, aké nosili veľkňazi v Jeruzaleme, len bolo kratšie a menej vyzdobené. Tento posvätný odev mal oblečený vždy, keď sa modlil a prorokoval v Eliášovej jaskyni na vrchu Horeb.

Život esénov bol veľmi prísny a skromný. Živili sa zväčša plodmi stromov zo svojich záhrad. Videla som, že Archos jedával vždy žlté ovocie trpkastej chuti.

Archos alebo Arkas, starý prorok z vrchu Horeb, bol duchovným vodcom esénov deväťdesiat rokov.

Pozoruhodné je, že títo svätí proroci predpovedali vždy narodenie dievčat a Anniny predkovia a Anna sama mali zvyčajne viac dcér. Zdá sa, akoby všetky svoje modlitby a zbožné skutky obetovali Bohu s úmyslom získať požehnanie vo forme narodenia zbožných matiek, z ktorých jedna mala priviesť na svet Pannu Máriu.

Miestom, na ktorom sa duchovný vodca esénov na Horebe modlieval a prorokoval, bola jaskyňa, v ktorej býval aj Eliáš. Kto chcel do nej vstúpiť, musel vyjsť po schodíkoch vysekaných do skaly vrchu, potom prejsť cez malý a úzky vchod a zísť po niekoľkých schodoch. Aj prorok Archos tam vstupoval sám, podobne, ako vstupuje do Svätyne svätých v chráme sám veľkňaz. Vnútri sa nachádzalo niekoľko svätých predmetov, ktoré neviem presne opísať. Chcem vyrozprávať, čo som videla, keď Annina stará matka prišla k prorokovi Archosovi po radu.

Annina stará matka bola z Mary v púšti. Jej rodina patrila k zosobášeným esénom a vlastnila majetok. Myslím, že sa volala Moruni alebo Emorun – čo znamenalo „dobrá matka“ alebo „inšpirovaná matka“.

Keď už mala vek na vydaj, mala veľa nápadníkov a videla som ju, ako ide za prorokom Archosom na vrch Horeb, aby vybral pre ňu ženícha. Pobrала sa do miestnosti vedľa veľkej sály, kde sa zhromažďovali, a rozprávala sa s Archosom, ktorý bol v sále, cez mrežu, akoby sa spovedala. Len takto sa ženy mohli k nemu priblížiť.

Potom som videla, ako si prorok Archos obliekol svoje slávnostné rúcho, vystúpil až na vrchol Horebu a potom vstúpil cez malý vchod do jaskyne. Zavrel za sebou dvere a odokryl otvor v stope, cez ktorý preniklo dnu trochu svetla. Jaskyňa bola zvnútra bohato vyzdobená a bola ponorená do pološera. Pri stene som videla malý oltár vysekaný do skaly. Na ňom boli rozmanité sväte predmety, ale nerozoznala som ich dobre. Na oltári bolo niekoľko nádob, v ktorých rástli malé nízke kríky. Tie rastliny som poznala, rastú aj u nás, ale menšie a slabšie. Tieto rastliny boli pri obrade veľmi dôležité, pretože kým Archos prorokoval, vysychali alebo viac ozeleneli.

Uprostred týchto malých kríkov som videla niečo podobné na vyšší stromček. Mal žltkasté listy a boli skrútené ako slimáky. Vyzerali ako malé postavičky. Nevie, či bol tento stromček živý alebo umelý. Myslím, že to bola nádoba, lebo v jej vnútri som videla rozkvitnutú ratolesť. Podľa mňa to bola Áronová palica, ktorá bola nejaký čas v arche zmluvy.

Keď sa Archos modlil v Eliášovej jaskyni, aby dostal zjavenie o manželstvách predkov Panny Márie, držal v ruke Áronovu palicu. Ak bolo toto manželstvo určené, aby rozvilo rodokmeň Panny Márie, Áronova palica vyklíčila a na tomto výhonku bol jeden alebo viac kvetov, z ktorých jeden bol niekedy označený znakom vyvolenia. Niektoré výhonky označovali už predurčených prarodičov Anny, a keď sa

mali sobášiť, Archos tieto výhonky pozoroval a prorokoval.

Keď Archos vstúpil do Eliášovej jaskyne, zavrel dvere, kľakol si a modlil sa. Pozrel sa smerom k otvoru v strope a padol tvárou k zemi. Vtedy som uvidela prorocstvo. Pod srdcom Emorun, ktorá prišla prosiť o radu, Archos videl rásť ružový krík s tromi konármi a na každom konári bola jedna ruža. Na ruži na druhom konári som videla písmeno, myslím, že to bolo M. Videla som aj iné veci – na stenu písal písmená anjel. Archos vstal, akoby sa zobudil, a čítal tieto písmená. Už som však zabudla, ktoré písmená to boli.

Potom Archos vyšiel z jaskyne a dievčaťu oznámil, že sa má vydať a vyvoleným je jej šiesty nápadník. Porodí výnimočnú dcéru, ktorá bude niesť znaky vyvolenosti a bude prostredníčkou spásy, ktorá sa približuje.

Emorun sa teda vydala za svojho šiesteho nápadníka, eséna, ktorý sa volal Stolano. On nebol z kraja Mara a sobášom a majetkom svojej manželky dostal iné meno, ktoré si presne nepamätám.

On a Emorun mali tri dcéry, ktoré pomenovali Ismeria, Emerencia a Enue. Aj Ismeria a Emerencia sa vydali na základe videní proroka z Horebu. Emerencia sa vydala za levitu a z tohto manželstva sa narodila Alžbeta, matka Jána Krstiteľa. Druhá dcéra sa volala Enue, ako matkina sestra. Keď sa narodila Mária, už bola vdova. Ich tretia dcéra sa volala Rhode. Jedna z jej dcér bola tá Mara, ktorá bola prítomná pri smrti Panny Márie.

Ismeria sa vydala za Eliuda a žili v okolí Nazareta životom zosobášených esénov. Im sa narodila, okrem iných detí, Anna.

Enue, tretia Stolanova dcéra, žila po vydaji medzi Betlehemom a Jerichom. Jeden z jej potomkov sa stal Ježišovým učeníkom.

Prvá dcéra Ismerie a Eliuda bola Sobe. Keďže neniesla znaky vyvolenosti, znepokojení rodičia išli znovu za prorokom na Horeb prosiť o radu. Archos ich povzbudzoval k modlitbe a obete a sľúbil im, že budú vyslyšaní.

Ismeria bola osemnásť rokov neplodná. Keď ju Boh požehnal, videla som, že Ismeria mala v noci zjavenie. Videla som, ako na stenu vedľa jej postele píše anjel písmeno. Znovu to bolo písmeno M. Ismeria to povedala svojmu manželovi, ktorý mal tiež toto zjavenie. Obaja videli písmeno aj keď sa zobudili. O tri mesiace Ismeria porodila svätú Annu. Keď sa Anna narodila, v oblasti brucha mala tento znak.

Keď mala Anna päť rokov, podobne, ako neskôr Máriu, priviedli ju do chrámovej školy, v ktorej bola dvanásť rokov. Ako sedemnásťročná sa vrátila domov, kde na ňu čakali dve deti – jej mladšia sestrička Maraha a synček jej staršej sestry Sobe, ktorý sa volal Eliud.

O rok neskôr Ismeria smrteľne ochorela. Všetci jej blízki sa zišli pri jej lôžku a Ismeria im oznámila, že Anna bude domácou paňou. Potom hovorila osamote s Annou, povedala jej, že je nádobou milosti, že sa má vydať a má požiadať o radu proroka z vrchu Horeb. Potom zomrela.

Sobe, staršia Annina sestra, bola vydatá za Šalamúna. Okrem syna Eliuda mali aj dcéru – Máriu Salome, ktorá sa vydala za Zebedeja a stala sa matkou apoštolov Jakuba a Jána. Sobe mala ešte jednu dcéru, ktorá sa stala neskôr tetou ženícha z Kány a matkou troch učeníkov. Eliud, syn Sobe a Šalamúna, sa stal druhým manželom naimskej vdovy Maroni a otcom mládenca, ktorého Ježiš vzkriesil.

Mahara, mladšia Annina sestra, zdedila gazdovstvo Sefori. Vydala sa a mala jednu dcéru a dvoch synov: Arastaria a Kocharia, ktorí sa stali Ježišovými učeníkmi.

Anna mala ešte tretiu sestru, ktorá sa vydala za pastiera Anninho stáda. Bola vždy veľmi chudobná a dlho žila v Anninom dome.

Jeden z Anniných predkov bol prorok. Jej otec Eliud pochádzal z Léviho kmeňa a matka Ismeria z Benjamínovho kmeňa. Anna sa narodila v Betleheme. Jej rodičia sa neskôr presťahovali do Sefori, štyri hodiny chôdze od Nazareta, kde mali dom a usadlosť. Vlastnili aj majetky v krásnom údolí Zabulon, vzdialené hodinu a pol od Sefori a tri hodiny od Nazareta. V priaznivejšom období roka sa zdržiaval Annin otec so svojou rodinou často v údolí Zabulon a po smrti svojej manželky sa tu usídlil natrvalo. Tu sa spoznal s rodičmi Joachima, ktorý sa neskôr oženil s Annou.

Joachimov otec sa volal Mattat a bol druhým bratom Jakuba, otca svätého Jozefa. Prvý brat sa volal Jozes. Mattat sa usadil v údolí Zabulon.

1.2. Anna a Joachim

Annini predkovia boli veľmi nábožní a zdržanliví. Patrili k tým, ktorí nosili archu zmluvy, a videla som, že žiara tohto svätého predmetu ich prenikla a rozšírila sa na ich potomkov, na Annu a Pannu Máriu.

Annini rodičia boli bohatí, ich hospodárstvo bolo veľké a mali veľa dobytky. Svoj majetok si však nenechávali len pre seba, ale boli štedrý k chudobným. Videla som Annu ako dievčatko – nebola taká pekná ako Mária, ale bola pôvabná a detsky nábožná. Videla som, ako rastie – najprv bola dievčatko, potom matka, neskôr stará babička. Vždy, keď som potom videla nejakú starú, detsky pôsobiacu a veľmi nábožnú roľníčku, zišlo mi na um, ako veľmi sa podobá Anne.

Anna mala bratov a sestry, ktorí sa poženili a povydávali. Lenže ona sa ešte nechcela vydať. Jej rodičia ju obzvlášť milovali. Mala šesť nápadníkov, ale všetkých odmietla. Keď žiadala duchovného vodcu esénov o radu, dozvedela sa, že sa má vydať za Joachima, ktorého vtedy ešte nepoznala. Keď sa však jej otec Eliud presťahoval do údolia Zabulon, kde žil Mattat, Joachimov otec, hneď ho požiadali o jej ruku.

Joachim nebol pekný. Svätý Jozef, hoci už nebol mladý, bol v porovnaní s ním veľmi pekný. Joachim bol nízky, silný, a napriek tomu chudý. Bol však úžasne nábožný a svätý. Joachim bol aj chudobný a bol príbuzný svätého Jozefa. Jozefov starý otec pochádzal z Dávidovho rodu cez Šalamúna a volal sa Matan. On mal synov Jakuba a Jozesa. Jakub bol otcom Jozefa. Keď Matan zomrel, jeho vdova sa vydala za Léviho, ktorý pochádzal z Dávidovho rodu, a z tohto manželstva sa narodil Mattat.

Dvoreníe malo v tých časoch veľmi jednoduchý priebeh. Mládenec sa predstavil dievčaťu, a ak ona povedala áno, aj rodičia boli spokojní, ak povedala nie a mala na to pádny dôvod, rodičia s ňou súhlasili. Keď sa všetci dohodli, v miestnej synagóge sa uskutočnili zásnuby. Kňaz sa za dvojicu pomodlil na svätom mieste, tam, kde sa uchovávali zvitky zákonov. Rodičia stáli zvyčajne tam, kde stával ľud. Snúbenci zas vošli do miestnosti, v ktorej sa porozprávali o svojom poslaní a cieľoch. Keď sa dohodli, povedali o tom svojim rodičom a oni to povedali kňazovi, ktorý vtedy k nim pristúpil a prijal žiadosť snúbencov. V nasledujúci deň boli verejne zosobášení, čo sprevádzali všakovaké zvyky.

Anna a Joachim sa zosobášili v malej dedinke, v ktorej bola len malá škola. Bol tam len jeden kňaz. Anna mala devätnásť rokov. Bývali spolu u Eliuda, Anninho otca. Dom patril k mestu Sefori, ale bol od neho dosť vzdialený. Bol najväčší spomedzi skupiny domov. Tu žili niekoľko rokov.

Obaja, Anna a Joachim, boli trochu zvláštni. Boli Židia, ale mali v sebe čosi, čo im samým bolo neznáme, akúsi zvláštnu vážnosť. Málokedy som ich videla smiať sa, aj keď v prvých rokoch svojho manželstva neboli vôbec smutní. Mali pokojné, tiché povahy a napriek tomu, že boli mladí, správali sa takmer ako starí.

Annini rodičia mali veľké stáda, pekné koberce a riady a veľa sluhov a služok. Nikdy som nevidela, že by Anna a Joachim obrábali pôdu, no videla som, ako pasú dobytok. Boli veľmi nábožní, duchovní, vládni a spravodliví. Tretinu svojho dobytky odovzdávali chrámu a oni sami ho tam vodili. Druhú tretinu dávali chudobným alebo nemajetným príbuzným a to, čo zostalo, si nechali pre seba. Žili veľmi skromne. Preto som si od detstva hovorila: „Štedro dávajte. Ten, kto dáva, dostane dvojnásobok,“ a videla som, že ich tretina sa násobí a čoskoro mali toľko dobytky, že ho mohli znovu rozdeliť na tri časti.

Počas sviatkov sa k nim schádzalo množstvo príbuzných. Často som videla ako dávajú jedlo chudobným, ale nikdy som nevidela, že by poriadali hostiny. Keď boli spolu, líhali si do kruhu na zem a hovorili o Bohu vo veľkom očakávaní. Medzi ich príbuznými boli aj zlí ľudia, ktorí hľadeli na nich s nevôľou, keď sa modlili s očami upretými k nebu. Oni mali radi aj týchto zlých príbuzných, nikdy ich nezabudli pozvať do svojich príbytkov a dávali im dvojnásobok toho, čo iným. V ich rodine boli aj chudobní ľudia a často som vídala, ako im darujú jednu a niekedy aj viac oviec.

Prvé dieťa, ktoré Anna porodila v dome svojho otca, bola dcéra, ale nebola tým prisľúbeným stvorením. Jej narodenie nesprevádzali znaky, o ktorých hovorili predpovede, ale rušivé okolnosti. Annu totiž znepokojovalo služobníctvo. Jedna z jej služok sa previnila s istým Joachimovým príbuzným. Annu veľmi mrzelo, že prísne zvyky jej domu boli takto pošliapané, prísne svoju služku pokarhala a tá sa tak vyľakala, že predčasne porodila mŕtve dieťa. Anna kvôli tomu nesmierne trpela, domnievala sa, že to ona je na vine, a tak aj ona porodila predčasne. Jej dcérka prežila, ale nemala na sebe znaky prisľúbenia. Anna to považovala za Boží trest a veľmi to ňou otriaslo, lebo si myslela, že to ona sa dopustila hriechu. Všetci ostatní sa však z novorodenej veľmi tešili. Nazvali ju Mária Héliho. Bolo to láskavé, poslušné a zlaté dievčatko. Rástla a mocnela a bola trochu bacuľatá. Rodičia ju mali veľmi radi, ale zostal v nich akýsi nepokoj a neistota, pretože pochopili, že nie je svätým plodom ich zväzku, ktorý očakávali.

Dlho sa preto kajali a žili v odlúčení od seba. Anna sa však stala neplodnou, čo pripisovala svojmu

previneniu. Obaja, ona i Joachim, preto konali ešte viac dobrých skutkov. Často som ich videla modliť sa, rozdávať almužnu a posielat' obetu do chrámu.

Anna a Joachim žili u jej otca Eliuda sedem rokov (čo som usúdila podľa veku prvého dievčatka) a potom sa rozhodli odísť od neho a začali žiť na hospodárstve v blízkosti Nazareta, ktoré dostal Joachim od svojich rodičov. Chceli tam v samote začať žiť odznovu manželským životom a týmto novým životom chceli Boha prosiť o požehnanie ich zväzku. Videla som, ako sa takto rozhodli v rodine, a videla som aj Anninho otca, ako pripravuje ich odchod. Rozdelili sa stáda a pre novú rodinu vybrali voly, osly a ovce. Na voly a osly naložili zásoby, riad a všakovaké oblečenie.

Keď bolo všetko pripravené, sluhovia a slúžky viedli ovce a dobytok k novému domovu, ktorý bol vzdialený približne päť – šesť hodín chôdze. Vtedy sa aj Anna a Joachim s veľkým dojatím rozlúčili so svojimi blízkymi. Annina matka už nežila, ale ja som videla oboch rodičov, ako ju odprevádzajú k novému bydlisku. Možno sa Eliud znovu oženil, alebo to prišli Joachimovi rodičia. Mária Héliho, prvá Annina dcérka, ktorá mala vtedy šesť alebo sedem rokov, bola s nimi.

Nový domov sa nachádzal v kopcovitom kraji, obkolesený bol lúkami a stromami, vzdialený niečo vyše pol hodiny chôdze od Nazareta, smerom na západ, na vyvýšenine medzi údolím pri Nazarete a údolím Zabulon. Úžľabina, v ktorej bola vysadená terebintová alej, viedla od domu až do Nazareta. Pred domom bol uzavretý dvor vydláždený kameňmi. Na jednej strane dvora stáli malé budovy určené pre služobníctvo, sklady náradia a rôzneho tovaru a boli tu aj maštale. Naokolo sa rozprestierali záhrady. V jednej z nich, ktorá bola blízko domu, bol zvláštny strom. Jeho konáre siahali až po zem, zakoreňovali sa a znovu vyháňali, takže vytvárali súvislý okruh lístia.

Brána v strede veľkého domu bola zavesená na pántoch. Dom mal zvnútra rozmery dedinského stredne veľkého kostola a pevnými i pohyblivými stenami bol rozdelený na viacero miestností. Bránou sa vchádzalo do prvej časti budovy, sály, v ktorej sa cez sviatky podával obed. V prípade potreby, ak mali veľa hostí, túto sálu rozdelili závesmi na mnoho malých spální. Z tejto sály sa prechádzalo do chodby, z ktorej sa vchádzalo do štyroch spální po pravej a štyroch po ľavej strane. Potom chodba viedla ďalej do tretej časti domu, ktorá nebola štvorhranná ako zvyšok domu, ale oblá, ako chór v kostole. Tu bol umiestnený kozub. Dym bol odvádzaný nahor a vychádzal von otvorom v strope. Priestor po stranách kozuba a za ním bol rozdelený na niekoľko väčších miestností. Za kozubom boli rodinná jedáleň, pracovňa a modlitebňa. Vedľa domu bola pekná ovocná záhrada, potom polia, les a za ním vrch.

Keď pocestní dorazili do domu, našli všetko v poriadku, pretože rodičia tam vopred poslali sluhov a oni všetko čo najlepšie prichystali – boli skutočne šikovní a úslužní a všetky práce vykonávali veľmi dôkladne, takže im nebolo treba nič pripomínať, ako sa to musí dnes. Tak bolo čoskoro všetko na svojom mieste, a keď rodičia skontrolovali, že je v novom domove všetko v poriadku, rozlúčili sa s Annou a Joachimom, vyobjímali ich a požehnali a vrátili sa domov. Malá Mária Héliho išla s nimi.

Svätí manželia začali nový život. Chceli obetovať Bohu celú svoju minulosť a správať sa, akoby sa práve zosobášili. Snažili sa teda žiť podľa Božej vôle, aby dosiahli požehnanie, po ktorom tak túžili. Videla som ich pásť stáda. Rozdelili ich na tri časti, ako to vždy robievali ich rodičia, a jednu tretinu dali chrámu, druhú chudobným a tretiu si nechali pre seba. Ich tretina bola vždy najhoršia. Veľa sa modlili a dávali veľké almužny. Keď rozdelili svoj dobytok a majetok, zakrátko sa im rozmnožil. Žili veľmi jednoducho.

Tak žili devätnásť rokov po narodení svojej prvej dcéry, v neustálej túžbe po tom, aby ich Boh požehnal plodnosťou, a ich bolesť bola stále väčšia. Videla som k nim prichádzať aj miestnych zlých ľudí, ktorí ich urážali a hovorili, že nemajú deti preto, lebo sú zlí, a dievčatko, ktoré žije s Anninými rodičmi, nie je ich, že Anna je neplodná a podobne. Tieto reči Annu a Joachima nesmierne zarmucovali.

Anna pevne verila, že príchod Mesiáša je blízko, veľa sa modlila za splnenie prísľubu a spolu s Joachimom robili všetko, čo bolo v ich silách, pre to, aby žili v čistote. Hrozili sa hanby neplodnosti. Vždy, keď Anna išla do synagógy, vypočula si množstvo urážok.

Hoci bol Joachim malý a chudý, bol silný. Často som ho videla, ako vedie do Jeruzalema dobytok určený pre chrám. Aj Anna bola malá a pôsobila veľmi krehko.

Po rokoch márneho čakania na božské požehnanie ich manželstva som znovu videla Joachima, ako sa pred úsvitom chystá odniesť obetu do chrámu. Anna s ním nešla. Hneď po jeho odchode som videla, že Anna za ním poslala sluhov s košíkmi a klietkami, v ktorých boli holuby a iné vtáctvo, ktoré chcela obetovať v chráme. Joachim so sluhami a s naloženými zvieratami prechádzali popri krásnych poliach medzi Betániou a Jeruzalemom. Keď prišli ku chrámu, sluhovia odvedli osly do stajní a potom odovzdali

obetu. Joachim vošiel do chrámu, kde sa mu s pohrdaním prihovoril kňaz. Bolo to pre jeho neplodnosť. Zamračený a zarmútený Joachim odišiel z chrámu a pobral sa do Betánie, do domu, v ktorom sa schádzali eséni, aby ho potešili a poradili mu. Potom išiel ku svojmu najvzdialenejšiemu stádu na vrch Hermon a odtiaľ do púšte Gaddi za Jordánom. Vrch Hermon je dlhý a úzky, na južnej strane je zelený a rastie na ňom veľa ovocných stromov a na severnej strane ho pokrýva sneh.

Joachim bol taký smutný a zahanbený pohrdaním, ktorému bol vystavený v chráme, že nedal Anne vedieť, kam ide. Iní ľudia, ktorí boli svedkami tejto urážky, jej však povedali o tom, čo sa stalo. Annu to veľmi rozrušilo. Často som ju videla plakať s tvárou na zemi, pretože nevedela, kde Joachim môže byť – on sa naozaj skrýval po dobu piatich mesiacov pri svojom stáde na vrchu Hermon.

V tom období Anna trpela aj pre nevládnosť jednej zo svojich slúžok, ktorá jej často vyhadzovala na oči jej trápenie. Raz, keď sa začínal sviatok Stánkov, žiadala táto dievčina, aby sa mohla zúčastniť na tejto slávnosti. Anna však mala na pamäti, čo sa stalo tej druhej slúžke, a ako dobrá matka rodiny jej tam nedovolila ísť. Dievča jej nato vyhodilo na oči jej neplodnosť a vykričalo jej, že Joachim ju opustil, že všetko je to Boží trest za jej tvrdosť, až ju Anna ďalej nebola schopná znášať pod svojou strechou. V sprievode dvoch slúžok ju poslala naspäť k jej rodičom s množstvom darov a s odkazom, aby si prevzali dcéru, že ona už nemôže za ňu zodpovedať vo svojom dome.

Keď Anna poslala svoju slúžku preč, utiahla sa so srdcom plným smútku do svojej izby a modlila sa. Večer sa celá zahalila do širokého závoja, ktorý ju celú zakryl, a išla k veľkému stromu na dvore, ktorý svojím lístím vytváral prístrešok. Tu zapálila lampu, ktorá bola vždy zavesená na strome a modlila sa čítajúc modlitbu zo zvitku.

Tento strom bol veľmi veľký a dotýkal sa zeme konármi, ktoré zapustili korene, takže sa tu vytvorili skutočné chodby z lístia. Podobal sa tomu stromu, čo rodil v raji zakázané ovocie. Plody viseli po piatich z koncov konárov. Tieto plody mali hruškovitý tvar, vo vnútri boli jemné, s krvavočervenými žilkami a uprostred mali dutinu s jadrami. Listy boli veľké. Takými listami sa prikryli Adam a Eva. Hebreji ich používali pri sviatku Stánkov, ozdobovali nimi steny.

1.3. Anjel zvestuje počatie Márie

Pod týmto stromom Anna dlho plakala a úpenlivo prosila Boha. Hovorila mu, že ak už urobil jej telo neplodným, nech jej aspoň vráti jej manžela Joachima. Tu sa jej zrazu zjavil anjel. Vyzeralo to, akoby zostúpil z vrcholca stromu. Predstúpil pred ňu a povedal jej, nech sa upokojí, lebo Pán vypočul jej modlitbu. V nasledujúci deň má ísť s dvomi slúžkami do chrámu a so sebou má priniesť ako obetný dar holubice. Aj Joachimova modlitba bola vypočutá a aj on má ísť do chrámu so svojou obetou a majú sa stretnúť pod zlatou bránou. Boh prijme Joachimovu obetu, oboch ich požehná a čoskoro sa dozvedia meno ich dieťaťa.

Anjel tiež povedal, že aj jej manžel dostal túto správu, a zmizol.

Anna sa s veľkou radosťou podakovala milosrdnému Bohu. Vošla naspäť do domu a so slúžkami prichystala všetko potrebné na rannú cestu do chrámu. Potom sa pomodlila a zaspala. Jej lôžko sa skladalo z úzkej prikrývky a vankúšika. Vždy ráno Anna prikrývku stočila a uložila bokom. Vyzliekla sa a od hlavy po päty sa zavinula do širokej plachty a ľahla si na pravý bok, čelom ku stene svojej izbičky, pri ktorej bolo jej lôžko.

Keď si trochu pospala, videla som, ako na ňu zostupuje záblesk svetla ako žiariaci mladík. Bol to Pánov anjel, ktorý jej povedal, že počne sväté dieťa. Potom vystrel nad ňu ruku a písal na stenu veľké písmená. Bolo to meno Mária. Nato anjel zmizol vo svetle. Anna celá šťastná vstala a s hlbokým pohnutím sa modlila a potom, bez toho, že by si to uvedomila, znovu zaspala. Po polnoci sa však zobudila a so strachom i radosťou hľadela na písmená na stene. Boli to veľké svetielkujúce písmená červenej a zlatej farby. Anna zotrvala v kontemplácii plná neopísateľnej radosti až do svitania, keď písmená zmizli. Anna bola taká šťastná, že keď vstala, akoby bola omladnutá.

Vo chvíli, keď na Annu zostúpilo svetlo anjela, uvidela som pod jej srdcom žiaru a spoznala som v nej vyvolenú Matku, nádobu určenú prijať milosť, ktorá sa približovala. To, čo som pochopila, dokážem vysvetliť len takto: rozpozнала som v nej požehnanú Matku, pre ktorú bola vyzdobená kolíska, pripravená postieľka, otvorený svätostánok, aby hodne prijala a chránila niečo sväté. Videla som, ako sa Anna skrze Božiu milosť otvorila takémuto požehnaniu. Mala vtedy štyridsaťtri rokov.

Nie som schopná opísať radosť, ktorú som pocítila, keď som v Anne rozoznala kolísku spásy celého ľudstva. Anna vstala, zapálila lampu, pomodlila sa a pobrala sa do Jeruzalema so svojimi obetnými darmi. Všetkých obyvateľov jej domu prenikla v ten deň veľká radosť, hoci len ona vedela o zjavení anjela.

V tom istom čase som videla Joachima pri stáde na vrchu Hermon za Jordánom pohrúženého do modlitby. Keď videl jahniatka šťastne poskakovať okolo ich mamy, bolo mu ľúto, že on nemôže mať deti. Pastierom sa však so svojou bolesťou nezveril.

Na sviatok Stánkov postavil Joachim so svojimi pastiermi chyže z konárov. Nechcel však ísť do chrámu v Jeruzaleme, ako bolo zvykom, lebo spomienka na urážku, ktorej sa mu tam dostalo, bola ešte veľmi živá. Zostal sám a modlil sa. Vtedy sa mu zjavil anjel. Prikázal mu, aby spokojne išiel do chrámu, lebo Boh prijal jeho obetu a vypočul jeho modlitby. Pod zlatou bránou stretne svoju manželku.

Rozradostený Joachim rozdelil svoje stádo – mal toľko dobytky a takého pekného – na tri časti. Najmenšiu čiastku si ponechal, lepšiu poslal esénom a najkrajšiu odviezol so svojimi sluhami do chrámu. Do Jeruzalema prišiel na štvrtý deň sviatkov a hneď zamieril do chrámu, ako to mal vo zvyku. Aj Anna došla na štvrtý deň sviatkov a ubytovala sa u príbuzných neďaleko trhu s rybami. S Joachimom sa stretla až na koniec sviatkov.

Aj keď predtým kňaz Joachimovu obetu neprijal, teraz, upozornený vyššou mocou, prikázal sluhom, aby išli Joachimovi naproti a prijali jeho dary. Dobytok, ktorý prinášal do chrámu ako dar, nebol jeho pravou a vlastnou obetou. Jeho obeta určená na zabitie pozostávala z dvoch baránkov a troch veselých zvieratiek, myslím, že to boli kozliatka. Videla som, ako mu mnohí ľudia, ktorí ho poznali, želali, aby bola jeho obeta prijatá.

V chráme bolo kvôli sviatkom všetko otvorené a vyzdobené ovocím a vetvičkami stromov. Joachim išiel tou istou cestou ako minule. Zvieratá, ktoré priniesol ako obetu, zarezali zvyčajným spôsobom a dali ich na oheň. Časť z nich spálili na inom mieste, napravo od predsieni, kde sa nachádzala veľká katedra. Videla som kňazov, ktorí prinášali vo Svätyni svätých kadidlovú obetu. Lampy boli zapálené a bol zapálený aj sedemramenný svietnik. Nezapálili však sviečky na všetkých siedmych ramenách. Pri rôznych príležitostiach zapalovali sviece na rôznych ramenách svietnika.

Keď kadidlová obeta vystupovala nahor, videla som zostupovať na kňazov, ktorí obetovali vo Svätyni svätých, lúč svetla. A v tej chvíli aj na Joachima, ktorý bol v predsieni. Všetci sa zastavili, akoby od údivu a vyššieho poznania.

Potom som videla, ako dvaja kňazi, akoby riadení Božím príkazom, vyšli a kráčali ku Joachimovi do predsieni a odviekli ho bočnými miestnosťami ku zlatému oltáru kadidlovej obety. Vtedy položil kňaz na oltár čosi, čo som nerozoznala, ale horelo to s veľkým dymom a silnou vôňou na zlatom oltári pred závesom Svätyne svätých. Potom kňaz nechal Joachima osamote.

Kým sa spaľovala kadidlová obeta, Joachim sa modlil na kolenách s rozpäťtými rukami. Priblížila sa k nemu žiarivá postava, anjel, práve tak, ako keď bol neskôr prisľúbený Zachariášovi Ján Krstiteľ. Anjel sa mu prihovril a podal mu list, na ktorom boli napísané žiarivými písmenami tri mená – Eliáš, Anna, Mirjam. Vedľa posledného mena som videla malý obrázok archy zmluvy a svätostánku. Joachim si vložil list pod rúcho, na prsia. Anjel mu povedal, že jeho neplodnosť nebola na hanbu, ale na slávu, pretože to, čo jeho žena počala, má byť nepoškvrneným plodom Božieho požehnania skrze neho, zavŕšením požehnania Abraháma.

Keďže Joachim to nevedel pochopiť, anjel ho priviedol za záves, ktorý bol blízko mreže Svätyne svätých, a vzal niečo z archy zmluvy. Zdalo sa mi, že ukazuje Joachimovi žiarivý kruh alebo kruh svetla, a prikázal mu, aby dýchol doň a aby sa pozeral.

Z Joachimovho dychu sa vytvorili vo svetelnom kruhu rôzne obrazy a on sa na ne pozeral a jeho dych tento svetelný kruh vôbec nenarušil. Anjel mu povedal, že tak, ako ostalo toto svetlo čisté aj potom, čo naň dýchol, tak počala Anna svoje dieťa.

Potom anjel koncom palca a ukazováka poznačil Joachimovo čelo a dal mu zjesť žiarivé sústo a piť ľahký nápoj z malého ligotavého kalicha, ktorý držal medzi dvomi prstami. Mal formu kalicha, ale bez stopky. To, čo dal anjel Joachimovi, sa mi zjavilo aj vo forme klasu a žiarivého strapca hrozna a ja som pochopila, že sa stratila každá Joachimova hriešna túžba a každá nečistota.

Potom anjel zmizol. Joachim padol na zem v extáze. Tak ho našli kňazi, žiariaceho radosťou. S úctou ho zdvihli a posadili na sedadlo, na ktorom obvykle sedávali kňazi. Umyli mu tvár, dali mu privoňať k voňavke, ktorá dokázala prinavrátiť energiu, a dali mu čosi piť. Keď sa Joachim prebral, akoby svietil a

omladol.

Kňazi vedení Pánom ho odvedli do chodby, ktorá sa nachádzala pod zlatou bránou. Bola som upovedomená o dôležitosti a o význame tejto chodby v chráme a o jej účele, ale na podrobnosti si už nespomínam. Myslím, že mala rituálny význam pri požehnaní tých, čo boli neplodní. Do tejto chodby privádzali aj ľudí, aby sa očistili a zmierili sa s Pánom.

Kňazi tam doviedli Joachima a odišli.

Medzičasom prišla do chrámu aj Anna so svojou slúžkou, ktorá niesla klietku s holubicami určenými na obetovanie. Odovzdala svoju obetu a vyrozprávala jednému z kňazov, že sa jej zjavil anjel a prikázal jej, aby sa stretla so svojím manželom pod zlatou bránou. Nato ju kňazi sprevádzaní váženými paniami (myslím, že tam bola aj prorokyňa Anna) odvedli do svätej chodby a nechali ju osamote.

Joachim vošiel do chodby malou bránou. Táto chodba bola na začiatku úzka a postupne sa rozširovala. Steny zelenej a zlatej farby sa ligotali a zhora ich osvetľovalo ružovkasté svetlo. Boli tu pekné stĺpy, ktoré mali tvar stromov a viniča. Keď Joachim prešiel treťou časťou chodby, dostal sa na miesto, v strede ktorého bol stĺp podobný palme s listami a ovocím, a tu sa stretol s Annou žiariacou šťastím.

Objali sa so svätou radosťou a rozprávali sa o svojom šťastí. Boli ako vo vytržení a zahalil ich svetelný oblak. Toto svetlo vyžarovalo z veľkého zástupu anjelov, ktorý sa vznášal nad Annou a Joachimom. Vtedy som pochopila, že Mária bola počatá bez dedičného hriechu. Otvorilo sa nad nimi nebo a videla som radosť Svätej Trojice a anjelov a ich účasť na tajomnom požehnaní, ktoré bolo dopriate Máriiným rodičom.

So vzdávaním chvály Pánovi sa Anna a Joachim pobrali smerom k východu pod zlatou bránou. Prešli cez akúsi kaplnku, kde sa jagalo mnoho svetiel, a vyšli z chrámu sprevádzaní kňazmi.

Následne Joachima a Annu prijal vo svojom dome jeden kňaz a napokon sa vrátili so svojimi sluhami domov. Keď prišli do Nazareta, Joachim usporiadal veselú oslavu, rozdali jedlo mnohým chudobným a dali veľa almužien. Videla som radosť a vďaku manželov voči Bohu, ktorý ich takto požehnal. Často sa spolu s plačom modlili.

Pri tejto príležitosti mi bolo vysvetlené, že Panna Mária bola splodená v úplnej čistote a poslušnosti svojich rodičov, ktorí odvtedy žili v zdržanlivosti a v bázni voči Bohu. Taktiež sa mi dostalo vysvetlenia, že čistota rodičov a ich boj proti všetkému nečistému mimoriadne ovplyvňuje deti, ktoré splodia, a že zdržanlivosť po počatí oddiaľuje dozrievanie mnohých zárodokov hriechu. Pochopila som, že najmä nemiernosť a nestriednosť sú koreňmi hriechu.

(Osobné komentáre vizionárky:

Videla som tiež, že pre veľké Božie milosrdenstvo bolo zvestované aj nábožným pohanom, že panna z Judey porodí Mesiáša. Predkovia troch kráľov, Chaldejci, ktorí sa zaoberali pozorovaním hviezd, sa to dozvedeli zo zjavenia obrazu na hviezde alebo na oblohe. Na základe tohto obrazu prorokovali. Videla som stopy tohto jednoduchého obrazu Panny Márie v ich chrámoch, keď som sprevádzala Ježiša na ceste do ich krajiny po zmŕtvychvstaní Lazára v poslednej časti tretieho roka jeho vyučovania.

Často som počula Pannu Máriu rozprávať o tom, že Joachim a Anna sa stretli pod zlatou bránou v chráme v osobitnej hodine a tu boli účastní Božej milosti, ktorou bola stvorená pod srdcom svojej matky bez toho, aby sa jej rodičia akokoľvek poškvrnili. Počula som Pannu Máriu hovoriť aj o svojej drahej staršej sestre Márii Héliho, ktorá nemala na sebe znamenie prisľúbeného plodu a ktorej akoby sa jej rodičia neskôr zriekli dlho túžiac po inom dieťati.

Bola som šťastná, keď som počula Pannu Máriu hovoriť o tom, čo som toľkokrát videla vlastnými očami.

Pod chrámom bolo ďalších päť chodieb podobných tej, do ktorej vošli Anna a Joachim. Tu žili panny. Neviem, či tam pustili niekoho ešte pred Annou a Joachimom, ale myslím si, že to bol skôr veľmi výnimočný prípad. Každopádne, kňazi dostali príkaz, aby tak urobili.)

1.4. Stvorenie Máriinej duše a jej narodenie

Videla som stvorenie Máriinej svätej duše a spojenie tejto duše s jej prečistým telom.

V žiarivom obraze, v akom sa mi v mojich videniach zväčša ukazovala Najsvätejšia Trojica, som videla pohyb podobný veľkému svetelnému vrchu a taktiež postave človeka a z tejto postavy vychádzala žiara.

Túto žiaru som videla pred Božou tvárou. Hýbala sa a formovala, či skôr bola formovaná. Kým nadobúdala ľudskú podobu, Božia vôľa ju utvárala a stávala sa tak neopísateľne krásnou. Videla som, ako Boh ukazuje anjelom krásu tejto duše a ako sa oni radujú pri pohľade na ňu. Nedokážem vyjadriť slovami všetko to, čo som videla a pochopila.

Keď uplynulo sedemnášť týždňov a dva dni po počatí Panny Márie, čiže keď do polovice Anninho tehotenstva chýbalo päť dní, videla som túto svätú matku odpočívať na lôžku v jej dome v Nazarete. Zrazu ju ožiarilo svetlo a jeden z lúčov tohto svetla vošiel do jej boku ako malá žiarivá ľudská postava. V tej chvíli sa svätá Anna obklopená jasom zobudila a posadila sa. Bola vo vytržení a mala pocit, akoby sa jej vnútro otvorilo ako svätostánok, v ktorom uzrela žiariacu maličku Pannu, z ktorej mala vyjsť spása ľudstva.

To bola chvíľa, kedy sa malá Mária po prvý raz pohla pod srdcom svojej matky. Anna vstala, obliekla sa a zvestovala svoju radosť svojmu svätému manželovi Joachimovi. Obaja ďakovali Bohu. Modlili sa spolu v záhrade pod stromom, kde anjel potešil Annu.

Dozvedela som sa, že svätá Panna bola spojená so svojou dušou o päť dní skôr než ostatné deti a narodila sa o dvanásť dní skôr než ony.

Anna povedala Joachimovi už niekoľko dní vopred, že čas pôrodu sa blíži. Poslala poslov do Sefori, ku svojej mladšej sestre Marahe, ku vdove Enue, sestre Alžbety, ktorá žila v údolí Zabulon, a do Betsaidy ku svojej neteri Márii Salome, aby tieto ženy prišli k nej. Videla som ich na ceste – Enue, vdovu, sprevádzal sluha, ostatné dve išli so svojimi manželmi, ktorí sa však neďaleko Nazareta s nimi rozlúčili a vrátili sa nazad.

Deň pred pôrodom poslal Joachim veľa sluhov ku stádam a z deviatich Anniných slúžok zostali v dome len tie, ktoré boli nepostrádateľné. On sám sa pobral za najbližším stádom.

Videla som, že prvá Annina dcéra, Mária Héliho, prevzala starostlivosť o domácnosť. Mala už devätnásť rokov, bola vydatá za Kleofáša, Joachimovho hlavného pastiera, a mala asi štvorročnú dcérku, ktorá sa volala Mária Kleofášova.

Joachim sa pomodlil, vybral najkrajšie ovce, kozy a teľatá a poslal ich po pastieroch do chrámu ako dar. Domov sa vrátil až v noci.

Večer prišli do Anninho domu tri príbuzné. Išli za Annou, ktorá bola vo svojej izbe za kozubom, a objali ju. Keď im Anna povedala, že sa blíži čas pôrodu, spolu odriekali žalm: „Nech je pochválený Pán, On sa zľutoval nad svojím ľudom, vyslobodil Izrael a splnil sľub, ktorý dal Adamovi v raji, že plod ženy rozdlávi hlavu hada...“ Už si nespomínam presne na poradie týchto slov.

Anna bola pohrúžená do modlitby a riekla: „Semen, ktoré dal Boh Abrahámovi, dozrelo pri mne.“ Potom odriekala slová, ktorými bol Sára prisľúbený Izák, a vravela: „Kvet Áronovej palice rozkvitol vo mne.“ Kým to hovorila, akoby ňou prenikalo svetlo, aj miestnosť naplnil jas a nad týmto všetkým sa zjavil Jakubov rebrík. Ženy ustrnuli v údive a myslím, že aj ony videli toto zjavenie.

Keď sa pomodlili, sluhovia im ponúkli skromné občerstvenie – chlieb, ovocie a vodu. Postojačky si zajedli, napili sa a potom si ľahli do polnoci, aby si po ceste odpočinuli. Anna ostala hore a modlila sa. O polnoci ženy zobudila, aby sa modlili s ňou. Nasledovali ju za záves, za ktorým sa nachádzala jej modlitebňa.

Anna otvorila dvere na malej skrinke, v ktorej boli posvätné predmety a ktorá bola osvetlená dvomi lampami. Bol to taký malý oltárik. V jednej nádobe bolo niekoľko Sáriných vlasov, ktoré si Anna veľmi uctievala, relikvie Jozefa, ktoré Mojžiš priniesol z Egypta, kúsok Tobiášovho rúcha a malý biely kalich hruškovitého tvaru, z ktorého pil Abrahám, keď ho požehnal anjel a neskôr tento kalich zdedil Joachim.

Anna si pred skrinkou kľakla, dve ženy po jej pravicu a ľavicu a jedna za chrbtom. Znovu odriekali žalm, myslím, že to bol ten, v ktorom sa spomína Mojžišov horiaci ker.

Miestnosť opäť naplnilo nadprirodzené svetlo a sústredilo sa okolo Anny. Vystrašené ženy popadali tvármi k zemi. Svetlo nadobudlo tvar Mojžišovho horiaceho kra na vrchu Horeb, takže Anna im úplne zmizla pred očí. Plameň žiaril smerom dovnútra a ja som zrazu uvidela, že Anna má v náručí malú Máriu. Zavínula ju do svojho plášťa, pritúlila si ju na prsia a potom ju položila na podnožku pred oltárikom a modlila sa. Dievčatko začalo plakať, tak ho Anna zavínula do sivého a červeného súkna, takže bol odhalený len hrudníček, ruky a hlavička. Svetlo v tvare horiaceho kra zmizlo.

Ženy vstali, užasnuté objímali novorodeniatko a plakali od radosti. Vtedy zaspievali chválospev a Anna

pozdvihla bábätko v geste obetovania. Izbu znovu zaplavil jas a videla som anjelov, ktorí prespevovali glória a aleluja. Počula som, ako povedali, že na dvadsiaty deň majú dať dieťaťku meno Mária.

Anna išla do svojej izby a ľahla si. Ženy rozvinuli dieťaťko, umyli ho, znovu ho zavinuli a napokon ho odniesli jeho matke, ktorá ho uložila do malého koša, ktorý sa dal presunúť ku stene alebo k nohám postele, aby bola maličká blízko pri mame alebo trochu d'alej od nej.

Potom zavolali otca Joachima. Pribehol ku Anninej posteli, kľakol si a plakal nad dievčatom od radosti. Vzal ju do náručia, zdvihol k nebu a zaspieval pieseň chvál, ako Zachariáš pri narodení Jána. V žalme hovoril o svätom zárodku, ktorý vložil Boh do Abraháma a ktorý teraz v tomto dievčatku rozkvitol a stal sa telom. Hovoril tiež, že teraz sa naplnilo slovo proroka: „Vyklíčila ratolesť z koreňa Jesseho.“ Pokorne a úprimne vyznal, že teraz zomrie spokojný.

Až vtedy ma napadlo, že Mária Héliho, staršia Máriina sestra, nevidela dieťaťko medzi prvými. Hoci sama už bola niekoľko rokov matkou, nebola prítomná pri Máriinom narodení. Azda to bolo tak preto, lebo podľa židovských zákonov sa nepatrilo, aby dcéra pomáhala pri pôrode matky.

V nasledujúce ráno sa zišli v dome Joachima a Anny sluhovia, slúžky a mnoho iných ľudí z okolia. Vchádzali dnu po malých skupinách a ženy všetkým ukázali dieťaťko. Všetci boli dojatí a viacerí zmenili svoj život k lepšiemu.

Susedia z okolia prišli preto, lebo v noci videli okolo domu veľký jas, a preto, lebo pôrod Anny, o ktorej si mysleli, že je neplodná, považovali za veľkú milosť nebies.

Keď sa Mária narodila, videla som veľké a radostné zmeny na prírode, všetkých zvieratách a srdciach dobrých ľudí. Hriešnikov však ovládol pocit úzkosti.

V Jeruzaleme som videla starého kňaza Simeona, ktorý býval v chráme. Zobudil sa práve v hodinu Máriinho narodenia na krik človeka, ktorý bol posadnutý zlým duchom a dobýjal sa do jeho príbytku. Simeon mu otvoril a satan zreval, že musí odísť, lebo sa narodila Panna a na zemi je veľa anjelov, ktorí ho trápia. Simeon sa modlil a diabol vyšiel z toho úbohého človeka, ktorý konečne našiel pokoj. Bola som veľmi šťastná, že som videla starého Simeona.

Zobudila sa aj prorokyňa Anna a Noemi, sestra Lazárovej matky, ktorá bývala v chráme a neskôr sa stala Máriinou učiteľkou. Aj ony mali videnia narodenia vyvoleného dievčatka. Zišli sa a rozprávali sa o tom, čo videli. Myslím, že sa so svätou Annou poznali.

Na druhý deň po narodení Márie, 9. septembra, sa do domu Anny a Joachima zišlo množstvo príbuzných. Počula som veľa mien, ale zabudla som ich. Prišlo aj veľa Joachimových sluhov, ktorí pracovali na vzdialených hospodárstvach. Všetkým ukázali bábätko a všetkých zaplavila veľká radosť. V dome usporiadali veselú hostinu.

V dňoch 10. a 11. septembra prišli navštíviť malú Máriu ďalší ľudia. Medzi nimi boli aj Joachimovi príbuzní z údolia Zabulon. Pri tej príležitosti priniesli maličkú v jej kolíske do prednej časti domu a postavili ju na vyvýšené miesto, aby ju všetci dobre videli. Mária mala oblečené červené šatôčky s priesvitným bielym závojom a aj okolo hrdla mala priesvitný závoj. Kolíska bola zahalená červenou a bielou látkou.

Videla som aj Máriu Kleofášovu, dcéru Kleofáša a staršej Anninej dcéry. Hrala sa s malou Máriou a hladkala ju. Mária Kleofášova mala vtedy tri alebo štyri roky a bola bacuľatá. Oblečené mala biele šatôčky bez rukávov s červeným lemovaním.

V dome svätej Anny pripravili veľkú oslavu. Vo veľkej sále boli dlhé stoly, na ktorých sa mal podávať obed. Boli tam najrôznejšie jedlá a riad, aký som ešte nikdy nevidela. Priniesli sem aj veľa kvetov vo veľkých košoch. Na bočnom stolíku boli poukladané malé latky, myslím, že zo slonoviny, lyžice, ktoré vyzerali ako mušle, a zakrivené trubičky, ktorými sa pravdepodobne dalo piť.

Uprostred sály bol akýsi stôl – oltár s červeným a bielym obrusom. Na oltári bol stojan, na ktorom boli položené pergamenové zvitky. Pred oltárom stáli piati kňazi z Nazareta v slávnostných rúchach. Joachim bol pri nich. Za oltárom bolo niekoľko slávnostne oblečených žien a mužov, príbuzných Anny a Joachima. Spomínam si na Anninu sestru Marahu zo Sefori a na Anninu staršiu dcéru. Anna vstala z postele, ale bola v miestnosti za kozubom a na obrade sa nezúčastnila.

Enue, Alžbetina sestra, priniesla malú Máriu zavinutú do červeného a bieleho súkna a podala ju Joachimovi. Kňazi predstúpili pred oltár so zvitkami modlitieb a nahlas sa modlili. Joachim odovzdal malú do rúk veľkňaza, ktorý sa modlil a zdvihol ju k nebu a potom ju položil do kolísky na oltári. Nato vzal nožničky a odstrihol malej tri malé kučierky z oboch strán hlavy a zo stredu a spálil ich. Potom vzal

nádobku s olejom a pomazal jej uši, oči, nos, ústa a oblasť srdca. Máriine meno napísal na pergamen a ten položil na hrud' dievčatka. Potom dievčatko vrátil Joachimovi, ktorý ju odovzdal Enue, a tá ju odniesla matke. Spievali žalmy a po nich začal obed, pri ktorom som nebola prítomná.

Niekoľko týždňov po narodení Márie¹ sa Joachim a Anna s dieťaťom chystali na cestu do chrámu. Chceli tam priniesť obetné dary a poďakovať sa Bohu, ktorý ukončil ich dlhú neplodnosť. Neskôr tým istým spôsobom predstavila Ježiša v chráme aj Panna Mária, lebo tak to vyžadoval zákon.

Deň po ich príchode priniesli Joachim a Anna svoje obety a už vtedy sľúbili, že o niekoľko rokov svoju dcérku venujú chrámu. Potom sa vrátili aj s malou domov, do Nazareta.

¹ Podľa židovského zákona (Levitikus 12) bola žena nečistá osemdesiat dní po narodení dievčaťa, takže sa nesmela dotýkať posvätných predmetov a ani ísť do chrámu. Dokonca nesmela vychádzať z domu. Návšteva chrámu znamenala očistenie. Majetné ženy museli obetovať baránka a dvoch holubov alebo hrdličky, chudobnejšie dvoch holubov alebo hrdličky.

1.5. Máriino zasvätenie v chráme

Malú Máriu skoro zanesú do jeruzalemského chrámu. Už niekoľko dní som videla Annu, ako trojročnú Máriu učí modliť sa, lebo čoskoro mali prísť kňazi overiť si, či môžu dievčatko prijať do chrámu.

Dnes je v Anninom dome slávnosť prípravy. Prišli hostia a príbuzní, muži, ženy a deti. Sú tu aj traja kňazi, jeden z nich je syn brata Anninho otca a je zo Sefori, druhý je z Nazareta a tretí pochádza z miesta, ktoré sa nachádza na vrchu, vzdialenom asi štyri hodiny chôdze od Nazareta. Názov tohto vrchu sa začína slabikou Ma...

Títo kňazi prišli zistiť, či je Mária zrelá pre zasvätenie v chráme, a taktiež prišli podať presné informácie o jej oblečení, ktoré malo byť ušité podľa chrámových pravidiel. Boli to tri rúcha. Každé pozostávalo z tuniky, pektorála a plášťa rôznych farieb. Prichystali aj dve pokrývky hlavy z hodvábu a vlny. Jeden z týchto kňazov osobne nastrihal niektoré časti tohto oblečenia a ukázal, ako sa majú pozošívvať.

V dome Máriiných rodičov sa začala veľká slávnosť. Zúčastnili sa jej aj traja kňazi a niekoľko príbuzných a ich dcérky, napríklad Mária Héliho s dcérou Máriou Kleofášovou. Mala sedem rokov a bola oveľa vyššia a mocnejšia než Mária. Mária bola veľmi jemná, mala plavé vlásy s medeným odtieňom, ktoré sa na koncoch kučeravili. Už vedela čítať a všetkých udivovala múdrosťou svojich odpovedí. Bola tu aj Maraha, Annina sestra zo Sefori, so svojou dcérou a ešte iní príbuzní s ich dievčatkami.

Máriine šaty vystrihli kňazi a ušili ich ženy. Obliekali ich Máriu v rôznych chvíľach tejto oslavy, kým jej boli kladené predpísané otázky. Celý obrad bol vážny a slávnostný, aj keď kňazi sa neustále usmievali. Žasli nad jej múdrymi odpoveďami. Anna a Joachim plakali od radosti.

Všetko prebiehalo v štvorcovej miestnosti vedľa jedálne. Na podlahe bola rozprestretá červená látka, na nej bol oltár prikrytý červeným a bielym obrusom a na ňom ležali Máriine šaty a skrinka s modlitebnými zvitkami. Pred týmto oltárom stál malý trón. Vstúpili bosí kňazi – bolo ich päť, ale len traja mali slávnostné rúcha. Jeden z nich vzal z oltára šaty, vysvetlil ich význam a podal ich Anninej sestre, ktorá ich obliekla Máriu. Najprv ju obliekli do vyšívaných žltých šiat, na ne jej dali pestrý škapuliar a na plecيا hnedý plášť. Na nohách mala gaštanovohnedé sandále s vysokými podrážkami zelenej farby. Učesali jej vlasy a nechali ich rozpustené. Na hlávke mala akýsi veniec z bielej vlny alebo hodvábu so zakrivenými perami širokými jeden palec.

Keď bola Mária oblečená, kládli jej kňazi otázky každého druhu, ktoré sa týkali života panien zasvätených chrámu.

Keď Mária odpovedala, tento prvý odev jej vyzliekli a obliekli jej druhý: najprv nebovomodrú tuniku s elegantným škapuliarom a bielo-modrý plášť a hodvábný závoj, aký nosia mníšky, upevnený na hlave venčekom z pukov z bieleho hodvábu so zelenými lístčkami. Na to kňaz položil biely závoj na tvár a ukázal jej, ako ho má používať pri jedení, pretože sa všetci poberali obedovať. Kým jedli, malá, sediac medzi dvomi kňazmi, odpovedala na ďalšie otázky týkajúce sa jedla a oblečenia a všetci sa čudovali jej detskej múdrosť. Počas obeda a počas celej skúšky som videla po jej boku anjelov, ktorí ju podporovali a pomáhali jej.

Po obede sa vrátili do miestnosti s oltárom a dievčatko znovu vyzliekli a obliekli jej posledné šaty, najslávnostnejšie. Skladali sa z azúrovo-fialovej tuniky so žltými kvetmi, zo škapuliara vyšitého niťami

rôznych farieb a z azúrovo-fialového plášt'a, zdobeného vyšitými striebornými prúžkami, uprostred ktorých boli zlaté ružové puky. Na hlavu jej dali zlatý veniec s hodvábnymi ružami a perlami. Každá časť tohto odevu mala svoj význam, ktorý kňazi už predtým vysvetlili.

Keď Máriu takto poobliekali, priviedli ju pred oltár, a keď ju kňazi vyzvali, povedala, čoho sa mieni zriekať v chráme: nebude jesť mäso a ryby, ani piť mlieko, bude spávať na zemi a každú noc bude vstávať tri razy, aby sa pomodlila.

Rodičia boli veľmi dojatí, keď to počuli. Plačúci Joachim objal dievčatko a povedal: „Moje drahé dievčatko, to je príliš tvrdý život! Ak chceš žiť tak prísne, tvoj starý otec ťa už neuvidí!“ Ale kňazi povedali Márii, že stačí, keď bude v noci vstávať len raz, a dodali, že počas sviatkov môže jedávať ryby.

Kňazi ešte vraveli: „Do chrámu sme prijali veľa iných dievčat a rodičia sa nesmú o ne starať. Ak s tým rodičia súhlasia a dievčatá sú dosť silné, perú rúcha kňazov zašpinené krvou obetovaných zvierat a taktiež rovnako zašpinené plachty. Je to ťažká práca. Ty to nemusíš robiť, lebo tvoji rodičia ťa v chráme budú živiť.“ Mária bez váhania odvetila, že bude rada vykonávať tieto práce, ak kňazi usúdia, že ich dokáže robiť.

Týmto a inými odpoveďami sa zakončila slávnosť obliečky. Nakoniec prvý kňaz Máriu požehnal a ostatní odriekali modlitby napísané na zvitkoch. Nato odvedli kňazi Máriu oblečenú v slávnostnom rúchu k rodičom. Anna si ju privinula k sebe a s nekonečnou láskou ju pobožkala. Jej staršia dcéra Mária Héliho ju objala s väčším oduševnením než Anna, ktorá sa vždy správala zdržanlivejšie a odmeranejšie. Mária Kleofášova, Máriina neterka, ju objala, podobne aj ostatné dievčatá. Potom jej slávnostné rúcho vyzliekli a obliekla si to, čo nosila zvyčajne.

Podvečer sa niektorí hostia, medzi ktorými boli i kňazi, vrátili domov. Prv, než odišli, domáci im ponúkli malé občerstvenie – na stolíku boli pripravené košíky s ovocím a chlebom. Všetci sa napili z jedného pohára a ženy sa najedli v inej miestnosti než muži.

1.6. Cesta do chrámu

V noci som vošla do Máriinho rodičovského domu. Nocovalo tu niekoľko pozvaných hostí. Rodina bola zaneprázdnená pripravami na odchod. Pred ohniskom stál rozsvietený viacramenný svietnik.

Joachim už deň predtým poslal do chrámu niekoľko sluhov s obetnými zvieratami – bolo ich po päť kusov, najlepšie kusy, aké mal. Bolo to krásne stádo. Teraz nakladal na zvieratá všetko potrebné na cestu, čo Anna spolu s ostatnými ženami pripravila a zabalila. Máriine rúcha boli poskladané vo zvláštnom balíku a naložili ich na zvieratá spolu s darmi pre kňazov. Naložili aj koše plné ovocia.

V dome vládol čulý ruch, ako to býva obyčajne pred odchodom na cestu. Videla som jednu mladú ženu, Máriinu staršiu sestru, ako chodí hore-dolu s lampou v ruke. Bola tam s ňou aj jej dcéra Mária Kleofášova. Všimla som si ešte inú ženu, asi to bola slúžka. Dokonca tam boli aj dvaja kňazi. Jeden bol veľmi starý a mal plášť s kapucňou. To on deň predtým skúšal Máriu a neskôr ju požehnal. Aj teraz sa zhováral s dievčatom a poučal ju. Mária mala niečo viac ako tri roky, bola milá a jemná, ale rozumom vyspelá ako dnešné päťročné deti. Mala blond vlasy s medeným odtieňom, zakončené kučerami, dlhšie, než Mária Kleofášova. Tá mala sedem rokov a krátke kučeravé blond vlasy. Deti i dospelí si obliekli dlhé hnedé rúcha.

Moju pozornosť upútali hlavne dvaja chlapci. Zdalo sa, že nie sú z rodiny a nepatrili ani k nikomu z prítomných. Vyzeralo to, akoby ich nikto nevidel. Boli veľmi zlatí, mali kučeravé svetlé vlasy a rozprávali sa so mnou. So sebou si nosili knihy. Malá Mária nemala knihy, hoci už vedela čítať. Tieto knihy neboli ako tie naše, boli to dlhé listy zvinuté okolo palice.

Starší z týchto chlapcov otvoril zvitok, podišiel ku mne, čítal a vysvetlil mi niektoré veci. Boli tam písmená, ktoré som nepoznala, veľké a zlaté, napísané obrátene a zdalo sa, že každé z týchto písmen nahrádza celé slovo. Hovoril neznámym jazykom, ale rozumela som mu. Žiaľ, už som zabudla, čo mi vysvetľoval, bolo to čosi, čo sa vzťahovalo na Mojžiša, možno si na to ešte spomeniem. Menší chlapec držal svoj zvitok v rukách, akoby to bola nejaká hračka, a mával ním vo vzduchu. Nevieť dobre opísať, akí milučkí boli títo chlapci. Boli iní než ostatní prítomní, ale zdalo sa, že oni si ich nevšímajú.

(Brentanov komentár: Mníška dlho rozprávala o týchto chlapcoch s detským nadšením, ale nepodarilo sa jej presne vyjadriť, kto to vlastne bol. Po obede, keď si chvíľku zdriemla, podala v zamyslení niekoľko

vysvetlení.)

Tí chlapci boli duchovnej podstaty, neboli tam prítomní prirodzeným spôsobom. Boli len symbolmi prorokov. Ten starší niesol zvitok s veľkou vážnosťou. Ukázal mi tretiu kapitolu druhej Mojžišovej knihy, v ktorej Mojžiš vidí Pána v horiacom kríku a Pán mu prikazuje, aby si zobul obuv. Vysvetlil mi, že tak, ako ker horí a nezhára, tak horí v malej Márii oheň Ducha Svätého a ona tento svätý plameň nosí v sebe detsky a nevedome. Tým sa poukázalo na budúce spojenie božskosti s ľudskosťou. Chlapček mi tiež objasnil, aký význam má vyzutie si obuvi, ale na jeho výklad si už presne nespomínam. Myslím, že chcel povedať, že teraz je potrebné odložiť obal, aby sa objavila podstata, ktorá tvorí zákon, a ten je dôležitejší než Mojžiš a proroci.

Druhý chlapček mal zvitok s tenkou paličkou, vyzeralo to ako vlajočka vo vetre. To znamenalo, že Mária šťastne vykročila svojou cestou, smerom ku premene na Matku Vykupiteľa. Tento chlapček bol detsky hravý a zabával sa so svojím zvitkom. To vypovedalo o detskej nevinnosti Márie. Niesla ťažké bremeno zodpovednosti, a napriek tomu prijala svoj údel, akoby išlo o detskú hru. Chlapci mi vysvetlili sedem bodov zapísaných na zvitkoch, ale v zmätku, v ktorom žijem, sa mi stratilo všetko okrem toho, čo som práve povedala.

Bože môj, aké je to všetko krásne a hlboké, aké jednoduché a jasné, a ja to aj tak nedokážem vyrozprávať, lebo kvôli úbohosti a ošklivosti tohto biedneho života som na mnohé veci zabudla!

Na úsvite sa vydali na cestu do Jeruzalema. Malá Mária sa nevedela dočkať, kedy už budú v chráme a vybehla z domu k naloženým zvieratám. Prorockí chlapci a ja sme stáli pri bráne a pozerali sme sa na ňu. Chlapci mi ukázali ďalšie body na svojich zvitkoch. Jeden hovoril o nádhere chrámu a ako to, čo sa nachádzalo v ňom, bolo ešte krajšie.

Na jednom oslíkovi bolo sedlo, do ktorého usadili Máriu. Mala na sebe prvé žlté šaty a závoj, ktorý jej zahaloval aj ramená. Tohto oslíka viedol Joachim a pri chôdzi sa opieral o veľkú palicu.

Rodinu sprevádzali viacerí príbuzní a prešli s nimi časť cesty. Keď sa ich cesty rozchádzali, rozlúčili sa s nimi. Aj jeden z kňazov ich odprevadil na kus cesty. Mali so sebou lampu, ale pred mojím zrakom sa jej svetlo strácalo vo svetle, ktoré počas cesty obklopovalo svätú rodinu. No mala som pocit, že oni toto svetlo nevnímajú.

Cesta spočiatku viedla dolu kopcom a potom stúpala. Keď sa rozvidnelo, pocestní sa zastavili pri prameni, z ktorého vyvierať potôčik. Bola tam lúka a balzamové stromy, pod ktorými si svätá rodina oddýchlá a občerstvila sa. Zo stromov, ktoré tu rástli, sa získaval balzam. Ten odkvapkával do kamenných nádob, rozmiestnených pod stromami, takže cestujúci sa mohli osviežiť a vzdiať si z neho so sebou. Boli tu aj kríky, na ktorých rástli bobule. Tie svätá rodina zbierala a jedla. Jedli aj chlieb, ktorý niesli so sebou. Tu som už prorockých chlapcov nevidela. Jeden z nich bol Eliáš a myslím, že ten druhý bol Mojžiš. Malá Mária ich videla, ale nič nepovedala. Videla ich tak, ako deti vídajú sväté deti alebo svätých mládenčov a dievčatá a ostatným nič nepovedia, pretože v tom stave duše človek radšej mlčí a rozjíma².

O čosi neskôr dorazili do domu na samote, kde ich srdečne prijali. Tam sa naobedovali. Myslím, že v tom dome bývali ich príbuzní.

Cez deň som sledovala ich putovanie. Cesta bola dosť dlhá a únavná. Museli zdolať kopce i doliny. V dolinách bola často studená a vlhká hmla, ale prechádzali aj slnečnými miestami a rozkvitnutými lúkami.

Prvú noc prenocovali v Nazare, v malej osade medzi Massalotom a mestom na vrchu. Žiaľ, už si nepamätám jeho meno. Mária a jej rodičia prešli tú istú cestu, ktorú neskôr prešiel Ježiš v septembri, v tridsiatom roku svojho života. Vtedy išiel z Nazareta do Betánie a potom za Jánom, kvôli krstu. Po tej istej ceste šla aj Svätá rodina, keď utekala z Nazareta do Egypta.

Potom Joachim a Anna s malou Máriou, jedna slúžka a sluha prišli do osady vzdialenej dvanásť hodín chôdze od Jeruzalema. Tu museli Joachima dobre poznať, lebo sa správal ako doma. Čakal ich tu dobytok, ktorý poslali napred. Toto miesto bolo ich obvyklou zastávkou na ceste do Jeruzalema. Joachim sa tu zdržal nejaký čas aj počas ťažkého obdobia svojho života, keď sa skrýval u pastierov.

V ten večer došli Mária a jej rodičia do mesta, ktoré sa nachádza šesť hodín chôdze od Jeruzalema. To mesto sa volá Betoron a leží na úpätí hory. Je veľké a jeho obyvatelia sú leviti. Rastú tu veľké vinice a ovocné stromy každého druhu.

Svätá rodina sa ubytovala v peknom dome svojich priateľov. Domáci pán bol učiteľom v levitickej škole a v dome bolo mnoho detí. Čudovala som sa, koľko sem prišlo žien z Anninho príbuzenstva spolu so svojimi dcérami. Myslela som, že po odchode z Nazareta sa vrátili do svojich domov. Videla som však, že

sem prišli kratšími cestami, azda preto, aby sa ešte stretli s cestujúcimi. Boli to príbuzné z Nazareta, Sefori, Zabulon, ktoré boli aj pri skúšaní Márie v Anninom dome. Videla som tu napríklad Máriinu staršiu sestru a jej dcérku Máriu Kleofášovu a Anninu sestru zo Sefori s dcérami.

Tu pre malú Máriu usporiadali veselú oslavu. Spolu s ostatnými deťmi ju priviedli do veľkej sály a posadili ju na vysokú stoličku, ktorá vyzerala ako malý trón. Potom jej učitelia a ostatní kládli na hlavu venčeky a všeličo sa jej vypytovali. Všetkých udivila múdrymi odpoveďami. Počula som ich rozprávať aj o múdrosti iného dievčatka, ktoré sa nedávno vrátilo domov z chrámovej školy. Volala sa Zuzana a neskôr sa začlenila do skupiny svätých žien, ktoré nasledovali Ježiša. Mária prevzala teraz jej miesto, lebo v chráme bolo miesto len pre presne určený počet dievčat. Zuzana mala pätnásť rokov, keď odišla z chrámu, bola teda približne o dvanásť rokov staršia od Márie. Aj matka Anna bola vychovávaná v chráme, ale prijali ju tam, až keď mala päť rokov.

Mária bola veľmi šťastná, že už je tak blízko chrámu. Videla som, ako si ju Joachim privinul na srdce a so slzami sa jej prihovárал: „Och, dievčatko moje, už ťa neuvidím!“

Medzitým pripravili obed, a kým sa všetci usádzali k stolu, Mária sa šťastne motkala – raz bola vedľa svojej mamy, o chvíľku zas stála za ňou a od chrbta ju objímala malými rúčkami okolo hrdla.

Sprievod vyrazil z Betoronu do Jeruzalema skoro ráno. Všetci prítomní, príbuzní, deti a miestni obyvatelia sa vydali na cestu spoločne. Niesli so sebou dary pre dievčatko, oblečenie a ovocie. V Jeruzaleme mala byť poriadna oslava. S istotou som vedela, že Mária mala tri roky a tri mesiace. Ibaže bola ako dnešné päť-, či šesťročné dievčatko.

Na poludnie prišla Mária so svojimi sprievodcami do Jeruzalema.

Jeruzalem je zvláštne mesto. V jeho uliciach nie je toľko ľudí ako napríklad v Paríži. V Jeruzaleme je za mestskými hradbami veľa strmých lúk, domy sú orientované do vnútra mesta. Postupom času sa postavilo veľa domov a vždy sa k mestu pričlenil ďalší pahorok, no mestské hradby ostali nedotknuté. Domy majú vnútorný dvor a smerom k nemu sú otočené obytné miestnosti. Na strane domu, ktorá susedí s cestou, sú len brány alebo aj terasa v hornej časti domu. Keď nie sú obyvatelia na trhu alebo v chráme, sú zväčša vo svojich domoch a na svojich dvoroch.

Celkovo sú ulice Jeruzalema dosť tiché, okrem časti, kde sú trhy a paláce, kadiaľ prechádzajú vojaci a pocestní. Rím je oveľa príjemnejší, nie je taký strmý a tesný a v uliciach je viac ľudí. V čase, keď sú všetci v chráme, sú mnohé časti Jeruzalema ako vymreté. Práve kvôli zvyku obyvateľov zdržiavať sa doma mohol Ježiš so svojimi učeníkmi nerušene prechádzať vyľudnenými ulicami cez mesto.

V meste nemali veľa vody. Videla som veže, ktorými čerpali vodu nahor. V chráme, kde bolo treba veľa vody na umývanie a čistenie nádob, sa snažili používať ju hospodárne. Nahor ju privádzali veľkým systémom čerpadiel. V meste bolo veľa obchodníkov, ktorí mali malé okrúhle a tmavé stánky, natreté zrejme smolou alebo živcou, kde sa venovali svojej činnosti. Medzi stánkami boli stany, v ktorých uskladňovali tovar.

Návršie, na ktorom stál chrám, sa zvažovalo len mierne a obkolesovalo ho niekoľko ulíc. Pozdĺž ulíc stáli domy chránené hrubými múrmi. Na týchto domoch som videla množstvo terás. Tu bývali zväčša kňazi a sluhovia z chrámu, ktorí mali za úlohu čistiť jamy, do ktorých sa hádzali nevyužitú časť zvierat zabitých v chráme.

Neďaleko chrámu som videla rôzne záhrady.

Pocestní s dievčatkom prišli k mestu zo severnej strany, ale nevstúpili doň odtiaľ. Obišli hradby až na stranu orientovanú na juh cez Jozafátovo údolie, pričom po ľavici minuli Olivovú horu a cestu vedúcu do Betánie. Do mesta vošli Ovčou bránou, ktorá vedie k trhu. Blízko brány bol rybník, v ktorom umývali zvieratá určené na obetovanie v chráme.

Keď vošli do mesta, zamierili na sever, k trhu s rybami. Tu stál rodičovský dom Zachariáša z Hebronu. V dome bol veľmi starý muž, myslím, že to bol otcov brat. Zachariáš býval v tomto dome vždy, keď mal službu v chráme. Teraz bol v meste. Čas jeho služby už uplynul, ale zostal ešte niekoľko dní v Jeruzaleme, aby bol pri predstavení Márie v chráme. Keď prišlo dievčatko s rodičmi, práve nebol doma. Bolo tu však niekoľko príbuzných z Betlehema a Hebronu spolu s ich deťmi, napríklad dve Alžbetine netere. Všetci išli pocestným naproti, radostne ich privítali, odprevadili ich do Zachariášovho domu, pohostili ich a potom ich mali odprevadiť do hostinca neďaleko chrámu. Krátko nato prišiel aj Zachariáš, ktorý celý sprievod odprevadil do hostinca.

Máriu obliekli do druhého slávnostného rúcha a dali jej nebovomodrý plášť. Potom sa sprievod pohol k hostincu. Vpredu kráčali Zachariáš, Joachim a Anna. Za nimi nasledovala Mária obklopená štyrmi dievčatkami v bielych šatách a za nimi ostatní príbuzní s ich deťmi. Prešli okolo Herodesovho paláca a domu, v ktorom neskôr býval Pilát. Museli vyjsť po mnohých schodoch. Mária bola taká šťastná a tak sa ponáhľala, až sa všetci čudovali.

Dom, do ktorého vošli, bol hostinec neďaleko od dobytčieho trhu. V blízkosti chrámu boli štyri hostince tohto druhu. Tento pre nich prenajal Zachariáš. Bola to veľká budova, so štyrmi chodbami okolo veľkého dvora. V chodbách boli lôžka na spanie a dlhé nízke stoly. Bola tu aj veľká miestnosť a kozub, na ktorom sa varilo. Neďaleko bol aj dvor, na ktorom zhromaždili dobytok, ktorý chcel Joachim obetovať chrámu.

Keď prišli, umyli im tak, ako bolo zvykom, nohy, a to muži mužom a ženy ženám. Uprostred sály, do ktorej šli potom, visel nad veľkou nádržou plnou vody veľký viacramenný svietnik. Tu si umyli tváre a ruky. Z Joachimovho zvieraťa zložili náklad a potom ho sluha odviezol do stajne.

Joachim a Anna sa s Máriou pobrali do jednej z izieb, v ktorých bývali kňazi. Dievčatko vybehlo s ľahkosťou hore schodmi. Dvaja kňazi, jeden veľmi starý a ten druhý mladší, ich veľmi srdečne prijali. Obaja boli prítomní pri preskúšaní Márie v Nazarete a čakali na ňu. Keď sa pohovárali o ceste a o následnom predstavení, dali zavolať z chrámu jednu zo žien, staršiu vdovu, ktorá sa mala starať o Máriu. Bývala s ostatnými ženami kúsok od chrámu a spolu s nimi vykonávala všetky ženské práce a vychovávala dievčatká. Žena bola zahalená v plášti a bolo jej vidno len tvár. Rada sa zoznámila s Máriou a bola k nej veľmi srdečná. Dievčatko sa správalo jednoducho a úctivo. Kňazi a rodičia jej opísali povahu malej a poradili jej, čo by bolo pre ňu vhodné. Žena potom išla s Annou a Joachimom do hostinca, kde jej odovzdali Máriine šaty, aby ich odniesla do svojho domu a starala sa o ne.

Ľudia, ktorí vyprevádzali sprievod zo Zachariášovho domu, sa vrátili naspäť. V hostinci, ktorý si najal Zachariáš, zostali len príbuzní, ktorí prišli so svätou rodinou. Ženy začali pripravovať oslavu, ktorá sa mala uskutočniť v nasledujúci deň, a ja som sledovala prípravu Joachimovej obety a prípravu prijatia Márie do chrámu.

Na druhý deň zavčas ráno odviezol Joachim s pomocou niekoľkých mužov dobytok do chrámu. Tam ho prevzali kňazi. Bohatá obeta ich prekvapila, a tak im Joachim povedal, že si pamätá na poníženie, ktorého sa mu dostalo, keď jeho obetu neprijali. Teraz, keď Boh láskavo vypočul jeho modlitby, podľa svojich možností chcel prejaviť svoju vďačnosť.

V hostinci sa oslavovalo a bol pripravený slávnostný obed. Spolu s deťmi tu bolo asi sto ľudí. Bolo tam dvadsaťštyri detí, medzi nimi aj Serafia, ktorú po Ježišovej smrti volali Veronika. Už bola dosť veľká, mohla mať desať alebo dvanásť rokov. Dievčatka zapletali z kvetov venčeka a náhrdelníky pre Máriu a jej družky a zdobili aj sviece a pochodne. Počas slávnosti prišlo do hostinca mnoho kňazov a levitov. Ostali aj na obed.

Mária sa prechádzala spolu s ostatnými dievčatkami okolo hostinca.

² Anna Katarína Emmerichová tu určite hovorí na základe vlastnej skúsenosti.

1.7. Mária v chráme

Dnes odišiel Joachim so Zachariášom a ďalšími mužmi do chrámu veľmi zavčas. Krátko nato tam odprevadil slávnostný sprievod aj Máriu. Na čele sprievodu kráčala Anna a jej staršia dcéra Mária Héliho so svojou dcérkou. Za nimi išla Mária oblečená v nebovomodrých šatách, na krku a na rukách mala kvetinové venčeka, v ruke niesla sviecu, ktorá bola tiež ozdobená kvetmi. Po jej pravici i ľavici išli tri dievčatká v bielych rúchach zdobených zlatom. Aj ony boli ovenčené na hlavách a rukách girlandami kvetov a v rukách mali podobné sviece ako Mária. Potom nasledovali ostatné dievčatká, všetky slávnostne vyobliekané, ale iným spôsobom. Sprievod uzatvárali ženy.

Z hostinca nemohli ísť priamo do chrámu, museli prejsť niekoľkými ulicami. Každý sa pri pohľade na tento milý sprievod potešil. Z malej Márie vyžarovalo čosi neopísateľne sväté a dojímavé a každý si to všimol.

Keď sprievod dorazil do chrámu, množstvo sluhov sa ponáhľalo otvárať obrovskú bránu. Celá sa ligotala, zdobili ju strapce hrozna a obilné klasy. Bola to zlatá brána. Sprievod vystúpil po pätnástich

schodoch a prešiel cez bránu. Anna chcela Márii pomôcť vyjsť po schodoch, ale Mária to odmietla – so šťastným oduševnením, bez potknutia všetkých predbehla. Všetci sa tomu divili.

Pod bránou čakali Zachariáš, Joachim a ešte niekoľko kňazov a odviekli sprievod do veľkej miestnosti. Tu sa sprievod rozdelil – niektoré ženy s deťmi sa pobrali do časti chrámu, v ktorej sa modlievali ženy, Joachim a Zachariáš odišli do časti určenej pre obetovanie, kde sa zabíjali zvieratá a spaľovalo sa mäso.

V jednej z vedľajších miestností kňazi znovu kládli Márii množstvo otázok a žasli nad múdrosťou jej odpovedí. Potom jej Anna prezliekla tretie rúcho, azúrovo-modré s patričným plášťom. Už som ho opísala, keď som hovorila o obrade v Anninom dome.

Potom Máriu priviedli pred oltár, pri ktorom stáli kňazi a dvaja leviti so zvitkami a písacími pomôckami. Dievčatká, ktoré Máriu sprevádzali, zostali trochu viac vzadu. Joachim a Zachariáš spoločne podišli k jednému kňazovi. Mária si kľakla na schodíkoch. Joachim a Anna jej položili ruky na hlavu. Kňaz jej odstrihol prameň vlasov a spálil ho. Rodičia predniesli niekoľko slov, ktorými odovzdali svoju dcérku Bohu, a dvaja leviti ich zapísali na zvitok.

Kňazi potom dievčatku zložili vence z kvetov a vzali jej sviecu, ktorú mala v ruke. Na hlavu jej dali tmavý plášť, odviekli ju dolu schodmi, do inej miestnosti, kde na ňu čakalo šesť dospelých panien z chrámu. Bola medzi nimi aj jej učiteľka Noemi, sestra Lazárovej matky, a prorokyňa Anna. Kňazi im zverili Máriu a vrátili sa späť.

Vtedy sa Mária rozlúčila s rodičmi a príbuznými. Joachim bol veľmi dojatý, zdvihol Máriu, privinul si ju na srdce a plaúc jej riekol: „Spomeň si na moju dušu, keď budeš stáť pred Bohom!“

Hneď potom šla Mária s učiteľkami a niekoľkými dievčatkami do ženskej obytnej časti na severnej strane chrámu. Ich izbičky boli vysekané do hrubých múrov chrámu. Chodbami a točitými schodiskami sa dalo prejsť do malých modlitební vedľa Svätyne svätých.

Máriini rodičia a príbuzní sa zhromaždili v miestnosti vedľa zlatej brány, kde sa zastavili predtým, a tu sa najedli spolu s kňazmi. Ženy jedli v oddelenej miestnosti. Ešte v ten deň sa vydali na spiatočnú cestu a došli do Betoronu.

Potom som videla v chráme, v časti určenej pannám, oslavu. Mária mala požiadať učiteľky a ostatné dievčatá, aby ju prijali medzi seba. Bol to zvyk. Potom sa naobedovali a po obede sa pustili do tanca. Dievčatá stáli po dvoch čelom k sebe a tancovali. Tento tanec sa podobal menuetu a trochu aj pohybom židov pri modlitbe. Niekoľko dievčat hralo na flautách, triangloch a na mušliach.

Večer odprevadila učiteľka Noemi Máriu do jej izbičky, z ktorej bolo vidno do chrámu. Nemala presný štvorcový pôdorys. Bol tu stolík a stolička a v rohoch boli vyvýšeniny na ukladanie vecí. Vpredu bolo lôžko a priestor na šaty a aj Noemina izba. Mária sa zverila Noemi, že v noci chce viackrát vstávať, ale Noemi jej to zatiaľ nedovolila.

Chrátové ženy nosili dlhé, široké biele rúcha s opaskom a širokými rukávmi, ktoré si pri práci vyhrnuli. Tvár mali zahalenú.

Spomínam si, že som nikdy nevidela, že by Herodes znovu postavil chrám. Za jeho vlády ho však dosť upravovali. Teraz, jedenásť rokov pred narodením Krista, keď prišla Mária do chrámu, sa v samotnom chráme nestavalo, ale len v jeho okolí – tu práce nikdy neutíchli.

Poobzerala som si Máriinu izbičku. Vo výklenku steny bol viacramenný svietnik, pri ktorom sa malá modlila. Stála na stoličke a v rukách držala pergamenový zvitok. Bol to dojímavý pohľad. Mala šaty s bielymi a modrými pásikmi a so žltými kvetmi. Vošla k nej prorokyňa Anna a na stôl položila misku s ovocím veľkým ako fazuľa a malý džbánik.

Mária bola na svoj vek mimoriadne šikovná a čoskoro som ju videla oblečenú v jednoduchých bielych šatách robiť práce pre chrám.

Videla som ju v chráme, v obytnej časti žien, v spoločnosti ostatných dievčat, inokedy samu v jej izbičke, ako študuje, modlí sa, pracuje. Tkala látky pre chrám a šila. Umývala a čistila nádoby. Často bola pohrúžená do modlitby a kontemplácie. Nikdy som nevidela, že by sa umŕtvovala telesne. Nepotrebovala to. Tak, ako ostatné sväte osoby, jedávala len toľko, koľko potrebovala na prežitie, a neprijímala iné jedlo, než to, čo sa zaviazala prijímať.

Okrem recitovania predpísaných modlitieb Mária bola ustavične preniknutá nekonečnou túžbou po naplnení prísľubu a vo svojej pokore sa sotva odvážila túžiť po tom, aby sa mohla stať poslednou zo služobníč matky Vykupiteľa. Stále bola v stave vnútornej modlitby. Modlila sa v tichu a v skrytosti. Keď všetci zaspali, vstala a modlila sa k Bohu. Neraz som ju videla plakať, kým ju zahaľovalo žiarivé svetlo.

Často bola oblečená do modrého. Keď sa zhovárala s kňazmi, mala zahalenú tvár a zahalovala sa aj vtedy, keď pracovala mimo chrámu.

Máriina učiteľka Noemi bola sestrou Lazárovej matky a mala päťdesiat rokov. Ona a ostatné služobnice chrámu boli esénky. Mária sa od nej naučila tkať, šiť, čistiť nádoby, v ktorých sa varili určité časti mäsa z obetovaných zvierat. Tieto jedlá boli určené pre služobníkov chrámu.

Kňazi nemohli prehliadnuť, aká je Mária výnimočná. Celá jej bytosť, jej pôvab a múdrosť boli také mimoriadne, že ani veľká pokora ich nedokázala skryť. Videla som, ako starí kňazi zaplňajú pergamenové zvitky slovami o nej.

(Tu prerušíme opis Máriinho pobytu v chráme a uvedieme niekoľko poznámok o mladosti svätého Jozefa.)

2. Jozef a Mária

2.1. Mladosť svätého Jozefa

Toto si pamätám z mnohých vecí, ktoré som videla z mladosti svätého Jozefa.

Jozefov otec sa volal Jakub. Jozef bol tretí zo šiestich súrodencov. Jeho rodičia bývali vo veľkom dome blízko Betlehema. Bol to starý dom Dávidovej rodiny a kúpil ho Dávidov otec Izai alebo Jesse. V čase, keď žil Jozef, zo starej budovy už nezostalo veľa, len nosné múry. Dom stál na veľmi peknom mieste s dostatkom vody.

Pred domom bol uzavretý dvor obkolesený stĺpmi. Medzi stĺpmi som videla sochy podobné hlavám starovekých mužov. Na jednej strane dvora bolo žriedlo chránené kamenným prístreškom. Voda vyvierala zo zvieracích hláv.

Spodná časť domu nemala okná, ale hore boli okrúhle otvory. V hornej časti bola okolo celého domu široká galéria a v štyroch rohoch boli malé vežičky podobné veľkým krátkym stĺpom zakončeným veľkými kamennými guľami alebo kupolami, na ktorých viali vlajčky. Do týchto kupol sa dalo dostať malými schodíkmi vysekanými do veže a z otvorov v kupolách bolo vidno celé okolie. Aj na Dávidovom paláci v Jeruzaleme boli také veže a z kupoly jednej z nich pozoroval Dávid Betsabe, keď sa kúpala. Tá galéria viedla okolo ďalšieho poschodia, ktoré bolo dosť nízke a malo plochú strechu, na ktorej bola ešte jedna veža.

Tam hore býval Jozef a jeho bratia a na vyššom poschodí ich učiteľ, starý žid. Jozef a jeho bratia spávali vo veľkej miestnosti na kobercoch, ktoré cez deň stočili a uložili ku stene. Videla som ich, ako sa spolu hrávajú, ako sa učia pod vedením svojho učiteľa. Učil ich všetko, aj zvláštne veci, ktorým som nerozumela. Na podlahe som videla paličky, ktoré predstavovali rôzne tvary, a chlapci ich merali. Videla som aj ich rodičov – o svoje deti sa starali len málo a málo sa s nimi vídali. Nezdali sa mi byť ani dobrí, ani zlí.

Jozefa som videla, keď mal asi osem rokov. Bol iný než jeho bratia. Bol veľmi nadaný a ľahko sa učil. Bol jednoduchý, tichý, nábožný a nesprával sa seabedome. Jeho bratia si z neho všelijako uťahovali. Bol vážny a miloval samotu. Každý z chlapcov mal svoju záhradku, v ktorej pestovali zeleninu, kríky a stromčeky. Raz som videla, ako Jozefovi bratia potajomky vošli do jeho záhradky a čosi tam vytrhali a doničili. Často som vídala Jozefa modliť sa pod stĺpmi na dvore. Bol obrátený tvárou k stene a jeho bratia prišli k nemu a udierali ho po chrbte. Raz, keď tak klácal, jeden z nich ho kopol, a keďže Jozef na to nezareagoval, iný brat kopanec zopakoval s takou silou, že úbohý Jozef spadol tvárou na zem. Pochopila som, že Jozef nebol pri plnom vedomí, ale bol pohrúžený do modlitby. Keď sa spamätal, nerozhneval sa, nepomstil sa, ale našiel si skrytý kútik, kde v pokoji pokračoval v modlitbe. Myslím, že v dome mal aj sestry. Izby boli zariadené podobne ako v Anninom dome, len tu bolo viac priestoru.

Rodičia neboli s Jozefom veľmi spokojní. Chceli, aby využil svoje nadanie tak, že sa bude venovať nejakej svetskej činnosti, ale jeho to tým smerom neťahalo. Zdal sa im príliš skromný a pokorný. Túžil len po modlitbe a v pokoji chcel robiť svoju prácu.

Keď mal asi dvanásť rokov, často utiekol pred posmechom bratov na druhú stranu Betlehema. Videla som ho neďaleko jaskynky, kde sa neskôr narodil Ježiš. Zdržoval sa u nábožných žien, ktoré patrili ku komunite esénov a bývali v príbytkoch vysekaných do skaly. Neďaleko svojich obydľí mali malé záhradky

a venovali sa výchove detí ostatných esénov. Často som vídala Jozefa, ako sa s nimi modlí a robí malé tesárske práce. V susedstve esenských žien mal dielňu starý tesár. Jozef k nemu rád chodil a pomaly sa učil jeho práci. Bolo veľmi užitočné, že ho jeho domáci učiteľ naučil merať.

Pre nepriateľský postoj bratov už Jozef nemohol zostať v rodičovskom dome. Videla som, že jeden jeho priateľ mu zaobstaral oblečenie, v ktorom Jozef v noci odišiel z domu a išiel si hľadať prácu ako tesár. Vtedy mohol mať osemnásť až dvadsať rokov.

Najprv som ho videla v Libne u jedného tesára, ktorý ho naozaj vyučil remeslu. Jozef bol veľmi nábožný, dobrý a skromný a všetci ho mali radi. Prijal akúkoľvek prácu, rúbal drevo a nosil ho domov na pleciach.

Jeho rodičia si v prvej chvíli mysleli, že ho ukradli zloději, ale Jozef poslal o sebe správu bratom, ktorí sa hanbili za spôsob života, ktorý si zvolil. Neskôr Jozef odišiel z Libny a usadil sa v Taanaku pri Megidde, neďaleko malej riečky Kišon. Toto miesto je blízko Afeku – mesta apoštola Tomáša. Tu býval u veľmi bohatého majstra, s ktorým sa mu výborne pracovalo.

Potom žil sám v Tiberiade v dome pri vode a pracoval pre jedného majstra. Vtedy mohol mať asi tridsaťtri rokov. Jeho rodičia medzičasom zomreli. Dvaja bratia ešte bývali v Betleheme, ostatní sa odsťahovali. Otcovský dom skončil v cudzích rukách a celá rodina rýchlo upadla.

Jozef bol veľmi nábožný a horlivo sa modlil za príchod Mesiáša. Práve sa modlil, keď sa mu zjavil anjel a povedal mu, že tak, ako sa kedysi z Božej vôle stal Jozef strážcom žatiev v Egypte, tak bude teraz zverená jemu sýpka spásy.

Jozef vo svojej pokore nepochopil tieto slová a pokračoval v modlitbe, až kým nedostal príkaz ísť do chrámu v Jeruzaleme, kde sa z Božej vôle stane ženíchom Márie.

Nevidela som, že by bol predtým ženatý. Bol veľmi rezervovaný a ženám sa vyhýbal.

2.2. Zásnuby Panny Márie s Jozefom

Panna Mária žila v chráme spolu s inými pannami pod dohľadom zbožných žien.

Dievčatá v chráme tkali koberce a šili rúcha pre kňazov a upratovali chrám. Mali malé izby, v ktorých sa modlili, kontemplovali a videli z nich chrám. Keď tieto dievčatá dospeli, vydali sa. Keď ich rodičia priviedli do chrámu, úplne ich darovali Bohu a nábožnejší Izraeliti dlhú dobu ticho verili, že sa z jedného z takýchto manželstiev raz narodí sľúbený Mesiáš.

Keď mala Panna Mária štrnásť rokov a spolu s inými siedmimi dievčatami sa mala pripravovať na manželstvo, prišla ju do chrámu navštíviť jej matka Anna. Joachim už nežil a Anna sa na Boží príkaz vydala za iného muža. Keď Márii povedali, že má opustiť chrám a vydať sa, rozrušilo ju to a oponovala kňazom, že ona nechce odísť z chrámu, lebo sa zaslúbila Bohu a nechce sa vydať. No oni jej povedali, že sa musí vydať.

Potom som videla Pannu Máriu plakať a modliť sa vo svojej izbe. Spomínam si, že bola smädná a išla s džbánom po vodu. Pri prameni zrazu začula hlas a dostala vysvetlenie, ktoré ju upokojilo a posilnilo v nádeji uzavrieť manželstvo. Nebolo to zvestovanie, pri tom som bola prítomná v Nazarete. Myslím, že som videla anjela, ale nie som si istá, lebo kedysi, keď som bola mladá, som si túto situáciu pomýlila so zvestovaním a domnievala som sa, že k nemu došlo v chráme.

Videla som aj veľkňaza. Bol to veľmi starý muž, ktorý už nemohol chodiť, a tak ho nosili na stoličke pred Svätyňu svätých, kde páliť kadidlo a čítal pergamenový zvitok. Videla som, že mal zjavenie, keď bol jeho ukazovák vedený na miesto na zvitku, kde stálo: „Z pňa Jesseho vypučí ratolesť a z jeho koreňov výhonok vykvitne.“ (Iz 11,1) Keď sa starý kňaz spamätal, prečítal si tieto slová a rozhodol sa.

Potom som videla, že poslal poslov, aby zvolali do chrámu všetkých slobodných mužov z Dávidovho rodu. Keď sa zišli oblečení do svojich najlepších šiat, predstavili im Pannu Máriu. Bol tam jeden veľmi nábožný mladík z okolia Betlehema. Aj on sa vždy modlil za splnenie sľubu a v jeho srdci som rozoznala hlbokú túžbu stať sa Máriiným ženíchom. Ona sa však znovu utiahla do svojej izbičky, plakala a snažila sa nemyslieť na to, že sa bude musieť zrieknuť panenstva.

Potom som videla kňaza, ktorý mal akúsi vnútornú predtuchu. Každému mužovi dal ratolesť a prikázal im, aby ju označili svojím menom a aby ju držali v ruke počas modlitby a obety. Keď to urobia, ratolesťi pozbierajú a položia ich na oltár pred Svätyňu svätých. Toho muža, ktorého ratolesť rozkvitne, si vyvolil Pán, aby sa oženil s Pannou Máriou z Nazareta.

Kým ukladali ratolesti pred Svätýňu svätých, modlitby a obety pokračovali. Po istom čase ratolesti vrátili mužom a povedali im, že žiadna ratolesť nerozkvitla, čiže Boh si nikoho z nich nevybral, aby sa stal ženíchom dievčiny. Poslali ich domov, ale ten mladík sa vybral na vrch Karmel, kde za čias Eliáša žili pustovníci, a tam sa modlil za splnenie prísľubu.

Videla som, že kňazi odznova skúmali záznamy, aby zistili, či nezabudli na niekoho z Dávidovho rodu. Našli šesť bratov z Betlehema, z ktorých jeden bol neznámy a dlho bol preč z domu. Pustili sa ho hľadať a našli ho neďaleko Samárie, blízko rieky, kde žil a pracoval pre iného majstra.

Jozef poslúchol príkaz veľkňaza, obliekol si najlepšie šaty a išiel do Jeruzalema do chrámu. Aj on musel pri modlitbe a obete držať v rukách ratolesť. Keď ju položili na oltár, rozkvitol na nej kvietok podobný bielej ľalii a videla som naň zostupovať Ducha Svätého ako svetlo. Tak zistili, že Jozef sa má stať ženíchom Panny Márie, a predstavili ho Márii za prítomnosti jej matky. Mária sa podriadila Božej vôli a pokorne ho prijala za svojho ženícha. Vedela, že Bohu, ktorý prijal jej sľub, že bude patriť dušou i telom len jemu, nie je nič nemožné.

2.3. Svadba Márie a Jozefa

Videla som obrazy zo svadby Márie a Jozefa, najmä pekné šaty svätej Panny. Chcem rozprávať to, na čo sa pamätám.

Svadba Márie a Jozefa trvala sedem či osem dní, oslavovalo sa v Jeruzaleme, v dome na úpätí Siona. Tento dom často prenajímali na takéto účely. Okrem Máriiných učiteliek a družiek z chrámovej školy tu bolo veľa príbuzných Anny a Joachima, medzi nimi jedna rodina z Gofry s dvoma dcérami. Bola to veľkolepá svadba. Zarezali a obetovali mnoho jahniat. Máriine svadobné šaty boli také krásne a výnimočné, že prítomní o nich rozprávali ešte roky.

Máriu som videla veľmi dobre. Mala oblečené farebné vlnené spodné šaty bez rukávov, ramená mala ovinuté pásmi bielej vlnenej košeľe – v tej dobe mali košeľe namiesto uzavretých rukávov takéto pásy. Okolo hrdla mala golier vyšitý bielymi ornamentami a perlami, ktorý jej siahla až po prsia. Podobné golieri nosili eséni. Navrch si obliekla široké šaty, vpredu boli otvorené a podobali sa plášťu s veľkými rukávmi. Tieto šaty mali modrý základ a celé boli vyšité červenými, bielymi a žltými ružami a zelenými lístkami. Spodná časť bola olemovaná strapcami a okolo výstrihu bol biely golierik.

Na týchto šatách s množstvom záhybov mala akýsi škapuliar, taký, ako nosia napríklad karmelitáni. Bol z bieleho hodvábu vyšitého zlatom a na prsiach bol zdobený perlami a lesklými kamienkami. Na tom mala nebovomodrý plášť, ktorý sa zaväzoval okolo hrdla bielou stuhou. Okraj plášte zdobili zlaté kvety.

Vlasy mala nádherne upravené. Na prostriedku hlavy boli rozdelené a zapletené do malých vrkôčikov, ktoré prepletli stužkami z bieleho hodvábu a perlami, čím sa vytvorila veľká sieťka, ktorá jej siahala po pleciah. Na hlave mala Mária veniec z bieleho hodvábu alebo surovej vlny zdobený perlami.

V ľavej ruke niesla venček z bielych a červených ruží, v pravej pozlátené žezlo. Topánky mali podrážku hrubú dva prsty a opäťok. Tieto podrážky boli zo zelenej látky a vyzeralo to, akoby stála bosými nohami na zelenej lúke.

Panna Mária mala husté zlatisté blond vlasy, čierne obočie, veľmi vysoké čelo, veľké oči s dlhými mihalnicami, jemný a dosť dlhý nos, ušľachtilé a nežné ústa, útlú bradu. Bola vyššej postavy a jej chôdza bola pôvabná a pevná.

Jozef mal oblečené dlhé a široké šaty hnedej farby. Vpredu boli uzavreté gombíkmi a sponami. Aj dlhé rukávy boli zopnuté sponami a vo vnútri mali vrecká. Okolo krku mal široký golier, či skôr veľkú štólu a na prsia mu padali dva biele pásy, podobné tým, čo nosia naši kňazi, len dlhšie.

Videla som sobáš Jozefa a Márie, svadobný obed, celú slávnosť a mnoho iných vecí, ale som taká chorá a rozrušená obavami, že sa pomýlim pri rozprávaní, že sa neodvážim ďalej rozprávať...

Keď svadobná slávnosť skončila, vrátila sa Anna so svojimi príbuznými do Nazareta a išla s ňou aj Mária spolu s mnohými družkami, ktoré s ňou boli v chráme. Vyšli z mesta vypravadiť ju, ale neviem, pokiaľ s ňou išli. Prvú noc strávili v škole levitov v Betorone. Mária išla pešo.

Jozef išiel smerom k Betlehemu vybaviť tam nejaké veci. Do Nazareta sa vrátil neskôr.

Anna, jej druhý manžel a svätá Panna sa pobrali smerom do Galiley a došli na Annine gazdovstvo, ktoré sa nachádzalo asi hodinu od Nazareta. Kým bola Panna Mária s Annou a Jozef tam ešte nebol, zariadila Anna pre Svätú rodinu malý dom v Nazarete.

Dnes v noci som hľadala svätú Pannu a môj sprievodca ma priviedol do Anninho domu, ktorý som už dobre poznala.

Mária a Jozef tam neboli. Videla som Annu, ako sa pripravuje na cestu do Nazareta, kde chcela po prvý raz navštíviť Svätú rodinu. Pod pazuchou niesla batoh, ktorý chcela dať Márii. Išla som s ňou.

Dom Jozefa a Márie stál neďaleko mestskej brány a nebol taký veľký ako Annin dom. Blízko pri ňom bola štvorcová studňa, ku ktorej sa schádzalo po niekoľkých schodoch. Pred domom bol malý štvorhranný dvor.

Videla som Annu, ako prišla na návštevu ku svätej Panne a dala jej to, čo priniesla so sebou. Videla som aj Máriu, ktorá bola teraz sama a odlúčená od svojej drahej mamy. Plakala od dojatia a keď sa Anna vracala domov, na kúsku ju odprevadila. Zaregistrovala som, že Jozef bol v dome, v oddelenej miestnosti.

3. Narodenie Jána a zvestovanie Ježišovho narodenia

3.1. Boh prisľúbi Zachariášovi syna – Jána

Videla som Zachariáša, ako sa rozpráva s Alžbetou. Bol smutný. Blížil sa čas jeho služby v chráme a on tam odchádzal ako vždy ustarostený, lebo pre bezdetnosť jeho manželstva sa mu dostávalo pohrdania. Zachariáš mal službu v chráme dvakrát v roku.

Zachariáš a Alžbeta nebývali v Hebrone, ale asi hodinu chôdze odtiaľ, v Jutte. Medzi Juttou a Hebronom boli zvyšky hradieb. Možno kedysi obe mestá tvorili jeden celok. Na druhej strane Hebronu bolo roztrúsených niekoľko budov a skupín domov, pravdepodobne zvyšky kedysi veľkého predmestia Hebronu, ktorý bol v minulosti taký veľký ako Jeruzalem. V Hebrone bývali kňazi nižšieho stupňa, v Jutte dôležití kňazi a Zachariáš bol považovaný za ich predstaveného. On a Alžbeta sa v tomto kraji tešili veľkej úcte, lebo viedli čnostný život a boli priamymi potomkami Árona.

Videla som Zachariáša, ako sa stretol s ostatnými kňazmi na malom gazdovstve, ktoré vlastnil neďaleko Jutty. Bola tu záhrada s rozmanitými stromami a malý domček. Zachariáš sa tam s nimi pomodlil a dal im pokyny týkajúce sa priprav na ďalšiu službu v chráme. Hovoril aj o svojom smútku a o pocite, že sa mu niečo stane.

Potom išiel s týmito mužmi do Jeruzalema. Tam ešte čakal štyri dni na príchod dobytku určeného na obeť. Až dovtedy sa modlil pred chrámom. Potom som ho videla predstúpiť pred vchod do Svätej svätých, kde bol zlatý oltár pre kadidlovú obeť. V strope bol otvor, takže bolo vidno oblohu. Kňaza, ktorý prinášal obeť, zvonka nebolo vidno, ale bolo vidno stúpajúci dym. Keď Zachariáš vstúpil, nejaký iný kňaz mu čosi povedal a odišiel.

Zachariáš ostal osamote a videla som ho, ako ide za záves v tmavom kúte miestnosti. Odtiaľ niečo vzal a priniesol to na oltár. Potom zapálil kadidlo. Zrazu som po pravej strane oltára uvidela zostupovať na neho akési svetlo a v tom svetle sa k nemu priblížila nejaká žiarivá postava. Zachariáš bol vo vytržení a súčasne sa zľakol. Klesol na zem pri pravej strane oltára.

Anjel ho zdvihol, prihovoril sa mu a Zachariáš odpovedal. Otvorilo sa nad ním nebo a dvaja anjeli zostupovali a vystupovali nad ním ako po schodoch. Mal rozviazaný opasok a rozopnuté rúcho a mne sa zazdalo, akoby z neho anjeli čosi vzali a do jeho boku vložili niečo malé žiarivé. Čosi podobné sa stalo Joachimovi, keď ho anjel požehnal pri počatí svätej Panny.

Bolo zvykom, že kňazi vyšli zo Svätej svätých hneď po zapálení kadidla. Lenže Zachariáš nevychádzal, a tak sa ľudia, ktorí sa modlili vonku, začali znepokojovať. No Zachariáš onemel a prv, než vyšiel, písal na tabuľku.

Keď sa konečne objavil, mnohí sa náhlili k nemu a pýtali sa ho, prečo sa tam zdržal tak dlho. Ibaže on nemohol rozprávať a ukázal rukou na svoje ústa a na tabuľku. Potom tú tabuľku poslal do Jutty Alžbete, aby sa dozvedela o Pánovom láskavom prisľube a o tom, že on onemel. No Alžbeta o tom už vedela, lebo mala tiež zjavenie.

3.2. Zvestovanie

Krátko po svadbe som videla Pannu Máriu v Jozefovom dome v Nazarete. Priviedol ma tam môj

sprievodca. Jozef odišiel s dvomi oslíkmi. Myslím, že išiel po niečo zo svojho dedičstva alebo po svoje pracovné nástroje. Zdalo sa mi, že teraz už bol na spiatočnej ceste. Ráno tu bol druhý Annin manžel a ešte nejakí iní ľudia, ale už odišli.

Okrem Panny Márie a dvoch dievčat v jej veku, pravdepodobne to boli jej družky z chrámu, som videla v dome jej matku Annu a jednu príbuznú vdovu, ktorá jej pomáhala s domácnosťou a neskôr, po narodení Krista, išla do Betlehema. Anna dala celý dom vynoviť.

V dome som videla pracovať štyri ženy, potom vyšli na dvor a veselo sa spolu prechádzali. Podvečer vošli znovu do domu, pomodlili sa okolo okrúhleho stola a najedli sa zeleniny. Potom sa rozdelili. Anna chodila hore-dolu, ako zaneprázdnená mamka. Dve dievčatá sa utiahli do svojej izby a aj Mária sa pobrala do svojej spálne.

Izba Panny Márie bola v zadnej časti domu, blízko kozuba. Ten nebol v prostriedku ako v Anninom dome, ale viac na boku budovy. Vchod bol z kuchynskej časti a do izby sa vystupovalo po troch schodíkoch, lebo v tejto časti domu bola vyvýšená podlaha.

Oproti dverám bola izba zaoblená a v tejto okrúhlejšej časti izby bolo lôžko Panny Márie. Steny izby boli až do istej výšky obložené rôznofarebným drevom.

Do tejto izby ma priviedol žiarivý mladík, ktorý ma vždy sprevádza, a chcem vyrozprávať, čo som videla, tak, ako to vie povedať taká biedna osoba, akou som ja.

Svätá Panna vstúpila, obliekla si dlhé biele rúcho z vlny, v ktorom sa modlievala. Dala si široký opasok a na hlavu biely a žltý závoj. Medzitým prišla slúžka s malou lampou, jej ohňom zapálila viacramenný svietnik, ktorý visel zo stropu, a vzdialila sa.

Panna Mária potom vzala malý nízky stolík na troch nôžkach, ktorý stál pri stene, a položila ho do prostriedku izby. Stolík bol prikrytý modrým a červeným plátnom zdobeným strapcami. Na ňom bol položený popísaný papierový zvitok.

Svätá Panna položila stolík medzi svoje lôžko a dvere, do prostriedku izby, trochu doľava, tam, kde bol na podlahe koberec. Pred neho položila malú okrúhlu podnožku. Na ňu si kľakla; ruky si pritom oprela o stolík. Dvere mala po svojej pravici, lôžko za chrbtom.

Mária si spustila závoj na tvár a ruky skrížila na prsiach. Takto zotrvala dlhú chvíľu – tvárou bola obrátená k nebu, pripravená na modlitbu. Prosila o vykúpenie, prisľúbeného Kráľa, a prosila tiež o to, aby mohla svojou modlitbou pomôcť splniť poslanie Vykupiteľa. Dlho kľáčala ponorená do modlitby a potom sklonila tvár k hrudi.

Teraz však po jej pravici zostúpilo cez strop izby také silné svetlo, až som musela ustúpiť ku stene, kde boli dvere, a v tej žiare som uvidela oslnivého mladíka s dlhými vlasmi, ako sa vznáša pred ňou. Bol to archanjel Gabriel. Oslovil ju, pričom mierne vystrel ruky pred seba. Z jeho úst vychádzali slová vo forme žiarivých písmen. Čítala som ich a počula som ich. Mária sa k nemu otočila s hlavou mierne sklonenou doprava, ale nevyzerala vystrašene. Anjel sa jej ďalej prihovárал a Mária, ako na jeho príkaz, zdvihla oči, trochu si podvihla závoj a odpovedala. Anjel ďalej hovoril a Mária si úplne zdvihla závoj. Pozrela na anjela a vyriekla sväté slová: „Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova.“

Svätá Panna bola v hlbokkej extáze. Izba bola plná jasu, už som nerozoznala svetlo sviec a ani strop. Zdalo sa, že sa otvorilo nebo. Vo svetelnom lúči som videla anjela a vo chvíli, keď sa svetlo vytratilo, videla som Svätú Trojicu ako najžiarivejšie svetlo v tvare trojuholníka. Pochopila som, že všemohúceho Boha, Otca, Syna a Svätého Ducha a jednako len všemohúceho Boha, môžeme iba úpenlivo prosiť v modlitbe, ale nie dožadovať sa.

Keď svätá Panna povedala: „Nech sa mi stane podľa tvojho slova“, uvidela som okrídlené zobrazenie Ducha Svätého, avšak nie ako zvyčajné vyobrazenie vo forme holubice. Mal hlavu človeka a svetlo, ktoré vychádzalo z tela, malo podobu krídel. Z jeho rúk a hrude vychádzali tri svetelné lúče, ktoré dopadli na pravý bok svätej Panny a vytvorili s ňou jednotu.

Svätá Panna bola nimi celá ožiarená a akoby sa stala priehľadnou – nebolo v nej nič tmavé, skryté; žiarila a celé jej telo preniklo svetlo.

Hneď potom anjel zmizol, lúč, z ktorého sa zjavil, sa stratil, akoby ho vdýchlo nebo, a videla som, ako z tohto svetelného lúča padajú na Pannu biele ružové puky, každý so zeleným lístčekom.

Keď anjel zmizol, bola svätá Panna ponorená do extázy, celá pohrúžená do seba a videla som, že uzrela v sebe stelesnenie Mesiáša ako dokonale sformovanú malú žiarivú postavičku so všetkými údmi, vrátane maličkých prstov.

Toto mystérium sa udialo asi o polnoci. Po nejakom čase prišla do Máriinej izby Anna s ostatnými ženami. Zobudili ich úžasné znamenia, ktoré bolo možné pozorovať na prírode: nad domom sa zjavil svetelný oblak. Keď uvideli svätú Pannu kľáčať pod svietnikom pohrúženú do extatickej modlitby, ohľaduplne sa vzdialili.

Po nejakom čase svätá Panna vstala a zamierila k malému oltáriku pri stene. Zapálila svietnik, ktorý visel na stene, a modlila sa. Spať išla až nad ránom...

Keď som v tú noc kontemplovala mystérium vtelenia, pochopila som mnoho ďalších vecí. Anna dostala milosť vnútorného poznania toho, čo sa stalo. Panna Mária vedela, že prijala Mesiáša, Syna Najvyššieho. Vtedy však ešte nevedela, že trón jeho otca Dávida, ktorý mu zveril Pán, je nadprirodzený trón. Nevedela ešte, že Jakubov dom, ktorému mal podľa Gabrielových slov vládnuť naveky, je Cirkev, spoločenstvo znovuzrodeného ľudstva. Verila, že Vykupiteľ bude svätým kráľom, ktorý očistí svoj ľud a pomôže mu k víťazstvu nad peklom. Vtedy ešte nevedela, že kvôli vykúpeniu ľudstva zomrie strašnou smrťou.

Dostala som vysvetlenie, prečo chce byť Spasiteľ v lone matky a prečo sa chce narodiť a rásť ako dieťa, namiesto toho, aby sa ukázal dokonalý ako Adam, krásny ako novostvorený Adam. No nie som schopná jasne to vyjadriť. Jedno však viem: chcel nanovo posvätiť počatie a zrodenie človeka poškvrnené prvým hriechom. Mária sa stala jeho Matkou a on neprišiel medzi ľudí skôr, lebo jedine ona (a žiadna iná bytosť pred ňou alebo po nej) bola čistou nádobou milosti, ktorú Boh prisľúbil ľuďom, aby sa sám stal človekom a zbavil ľudstvo viny skrze svoje spásenosné utrpenie.

Len svätá Panna bola najčistejšie telo a krv, pestovaná svojimi predkami skrze zákon, až kým sa narodila – vrchol milosti. Boh s ňou počítal celú večnosť ako s Matkou Večného...

Panna Mária mala vtedy, keď sa toto stalo, niečo viac ako štrnásť rokov. Ježiš žil tridsaťtri rokov a trikrát šesť týždňov. Hovorím trikrát šesť, lebo toto číslo sa mi ukázalo trikrát.

3.3. Mária a Jozef navštívia Alžbetu

Jozef sa vrátil niekoľko dní po zvestovaní a robil rôzne práce okolo domu, pretože nikdy nebýval v Nazarete a žil tu len pár dní. Jozef nevedel o Božom vtelení do Márie. Mária bola Matkou Pána, ale bola aj jeho služobnicou a skromne chránila svoje tajomstvo.

Keď Panna Mária pocítila, že Slovo sa stalo v nej telom, zatúžila navštíviť svoju sesternicu Alžbetu v Jutte pri Hebrone. Anjel jej povedal, že už je šiestom mesiaci tehotenstva. Keďže sa priblížil čas, keď chcel ísť Jozef do Jeruzalema sláviť tam veľkonočné sviatky, povedala mu Mária, že by ho rada sprevádzala, aby bola blízko Alžbety, ktorá je tehotná.

Jozef sa teda vybral do Jutty s Pannou Máriou. Išli smerom na juh. So sebou mali oslíka, na ktorom sa Mária z času na čas viezla. Mária mala na sebe košeľu z tmavej vlny a na tom sivé šaty s opaskom a žltú prikrývku hlavy.

Cesta im ubehla dosť rýchlo a došli k istému priateľovi Jozefovho otca. Bol to majetný muž a pochádzal z Betlehema. Jozefov otec oslovoval jeho otca brat, ale neboli skutoční bratia. Aj on pochádzal z Dávidovho rodu. Inokedy zas prenocovali v hostinci a potom, keď im chýbalo k Zachariášovmu domu dvanásť hodín chôdze, v chatrči v lese. V tom kraji sú mnohé takéto chaty, v ktorých sa pocestní mohli občerstviť, oddýchnuť si a najesť sa.

(Brentanova poznámka: Zdá sa, že tu je nejaká medzera v rozprávaní. Panna Mária s Jozefom išli pravdepodobne sláviť Veľkú noc do Jeruzalema a odtiaľ sa vybrali k Alžbete, ktorá čakala na manželov návrat z Jeruzalema.)

Jozef a Panna Mária nešli z Jeruzalema priamo do Jutty, ale pretože sa chceli vyhnúť rušnej ceste, zvolili si dlhšiu obchádzku. Prešli okolo mestečka, ktoré sa nachádzalo dve hodiny od Emauz, a putovali cestami, ktorými neskôr často kráčal Ježiš, keď vyučoval ľud.

Museli prejsť dva vrchy. Videla som, ako medzi tými dvomi vrchmi sedia a oddychujú, jedia chlieb, čo si niesli so sebou, a pijú vodu, do ktorej vyliali pár kvapiek balzamu, ktorý nazbierali cestou. Tento kraj

bol veľmi hornatý, s veľkými jaskyňami a zvláštnymi kameňmi. Doliny zas boli veľmi úrodné. Odtiaľ pokračovali cez lesy, pašienky, lúky a polia.

Dom Alžbety a Zachariáša bol na vršku. Okolo boli skupiny domov. Neďaleko domu stekal z kopca dosť prudký potok.

V tom čase sa mal Zachariáš vracat' domov z Jeruzalema. Videla som Alžbetu, ktorej už veľmi chýbal, ako ide kus cesty smerom k Jeruzalemu. Zachariáš sa práve vracal a zľakol sa, keď videl, že mu prišla v jej stave naproti taký kus. Ona mu vysvetlila, že je smutná, lebo si myslela, že k nej príde jej sesternica Mária z Nazareta. Zachariáš sa jej to pokúšal vyhovoriť a na tabuľku napísal, že je dosť nepravdepodobné, aby sa vybralo na takú dlhú cestu dievča, čo sa len pred nedávnom vydávalo. Potom sa spolu vrátili domov.

Alžbeta však neprestávala čakať, lebo v noci mala zjavenie, že jedna žena z jej rodiny sa stane matkou očakávaného Mesiáša. Myslela si teda, že to bude Mária a bola by ju rada videla. Na druhý deň sedela dlho na stoličke pred domom a dúfala, že Mária príde. Potom vstala a išla jej naproti.

Alžbeta bola vysoká žena v dosť pokročilom veku. Mala jemné črty tváre. Pannu Máriu poznala len z počutia. Mária ju spoznala zďaleka a utekala jej naproti, pričom predbehla Jozefa, ktorý zostal skromne v úzadí. Obe ženy sa pozdravili, podali si ruky a videla som, ako z Panny Márie vyšiel k Alžbete svetelný lúč, čo ju dojalo. Spolu sa pobrali k domu. Prv, než vošli, Alžbeta privítala Máriu a potom spolu vošli dnu.

Jozef zveril oslíka sluhovi a išiel vyhľadať Zachariáša. Starého vznešeného kňaza úctivo pozdravil a on ho objal a zhováral sa s ním pomocou svojej tabuľky. Odkedy sa mu v chráme zjavil anjel, bol nemý.

Mária s Alžbetou vošli medzičasom do domu. Videla som ich v miestnosti, ktorá bola asi kuchyňou. Tu sa srdečne objali a pobožkali sa na líca. Vtedy som videla, ako z Márie vyžaruje svetlo smerom k Alžbete a preniká ňou. Veľmi ju to rozrušilo. Skromne, radostne a nadšene zvolala:

„Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života! Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne? Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radosťou sa zachvelo dieťa v mojom lone. A blahoslavená si, keď s uverila, že sa splní, čo ti povedal Pán.“

Keď to Alžbeta povedala, chcela odviesť Máriu do izby, ktorú pre ňu pripravila, aby si oddýchlá po ceste. Tu si Mária prekřížila ruky na prsiach a povedala:

„Velebí moja duša Pána a môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi, lebo zhliadol na poníženosť svojej služobnice. Hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia, lebo veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný.“

Alžbeta a Mária sa posadili na dve nízke stoličky a pokračovali vo svojom rozhovore.

Jozef a Zachariáš zostali spolu a rozprávali sa o tom, že sa priblížil Mesiáš a že sa naplňujú proroctvá. Zachariáš bol pekný starý muž vysokej postavy. Mal oblečené kňazské rúcho. Odpovedal posunkami alebo tak, že písal na tabuľku. Sedeli vonku, pri tej strane domu, ktorá bola otočená k záhrade.

Potom som videla sluhov (v dome boli asi štyria, dvaja muži a dve ženy), ktorí pripravovali pod stromom stôl. Jozef a Zachariáš prišli a najedli sa. Jozef mal v úmysle vrátiť sa hneď do Nazareta, ale zostal osem dní. Nevedel o tom, že svätá Panna je v požehnanom stave. Mária a Alžbeta o tom vôbec nehovorili.

V piatok večer, v predvečer soboty, zapálili lampu v izbe, ktorú som ešte nevidela. Tam oslávili sobotu: Zachariáš, Jozef a iných šesť mužov, pravdepodobne z okolia, sa modlili pod lampou. Stáli okolo stola, na ktorom boli poukladané zvitky. Mali prikrytú hlavu, ale pri modlení sa toľko nehýbali ako dnešní židia, ktorí súčasne skláňajú hlavu a zdvíhajú ruky. Mária a Alžbeta s niekoľkými ďalšími ženami boli v časti oddelenej mrežou, z ktorej sa mohli pozerat' do modlitebne. Všetky mali na hlavách závoje.

V nasledujúci deň, v sobotu, som videla Zachariáša oblečeného do dlhého bieleho rúcha s nie príliš širokými rukávmi. V ten deň ukázal Jozefovi svoj kňazský plášť, ktorý bol biely a červený, veľmi pekný, bez rukávov.

V nedeľu ráno všetci spoločne jedli pod stromom v záhrade pri dome. Jedli zeleninu, ovocie, med a malé chleby.

Keď sa zvečerilo a vyšiel plný mesiac, vydal sa Jozef sprevádzaný Zachariášom na spiatočnú cestu. Zachariáš mal dlhú palicu so zaobleným koncom a Jozef kratšiu, hore zakrivenú palicu. Oba mali cestovné plášte. Prv, než odišli, objali Máriu a Alžbetu, privinuli si ich k sebe, ale nepobožkali ich. Veselo a pokojne sa rozlúčili a obe ženy ich na kúsok odprevadili. Potom Jozef a Zachariáš pokračovali sami.

Mária a Alžbeta sa vrátili do domu, pomodlili sa a pobrali sa spať.

Počas nasledujúcich dní som videla Máriu robiť rôzne domáce práce, napríklad tkala koberce.

Jozefa a Zachariáša som ešte videla na ceste. V noci odpočívali v chalupách pastierov. Urobili veľa obchádzok a navštívili veľa ľudí. Myslím, že putovali tri dni.

Včera sa Jozef vrátil do svojho domu v Nazarete. Nešiel do Jeruzalema, ale rovno domov. Starala sa o neho slúžka, ktorú poslala Anna. Urobila, čo bolo treba, a večer sa vrátila k Anne.

Keď Zachariáš odprevadil Jozefa, vrátil sa domov.

Videla som Máriu a Alžbetu, ako sa spolu modlia Magnificat a pracujú. Večer sa prechádzali po záhrade, kde bol prameň, čo bolo v tomto kraji dosť nezvyčajné. Niekedy sa prechádzali aj po okolí, lebo Zachariášov dom stál na samote. Spať chodili okolo deviatej a vstávali vždy pred svitaním.

Mária ostala u Alžbety tri mesiace, až po Jánovo narodenie, ale nezúčastnila sa slávnosti obriezky.

3.4. Narodenie Jána

Keď nastal čas, Alžbeta porodila chlapca. Príbuzní a susedia mali veľkú radosť z toho, že im milosrdný Boh dal syna. Po ôsmich dňoch prišli chlapčeka obrezať a chceli mu dať meno jeho otca Zachariáša. Matka však riekla: „Nie, musí sa volať Ján.“ Odvetili jej: „Tak sa nevolá nikto z tvojich príbuzných.“ Potom sa opýtali otca, ako sa má chlapček volať. Zachariáš vzal tabuľku, napísal a prehovoril: „Ján je jeho meno.“ Všetci sa divili, lebo jeho ústa sa otvorili a rozviazal sa mu jazyk.

Zachariáš prehovoril a chválil Boha. Všetkých sa zmocnil strach a hovorili: „Kým len bude tento chlapček? Pánova ruka je s ním.“ A Zachariáša, jeho otca, naplnil Duch Svätý a riekol: „Nech je zvelebený Pán, Boh Izraela, lebo navštívil svoj ľud a vykúpil ho.“

Chlapček rástol, mocnel na duchu a žil na púšti až do dňa, keď vystúpil pred Izrael.

Svätá Panna sa vrátila do Nazareta po Jánovom narodení, ešte prv, než ho obrezali. Zachariáš ju dal odprevadiť príbuznými. Jozef jej išiel naproti na pol cesty.

Keď Jozef uvidel Máriu, všimol si zmenu na jej postave a pochopil, že Mária je v požehnanom stave. Veľmi ho to znepokojilo a naplnilo pochybnosťami. Nevedel totiž o zvestovaní anjela Panne Márii. Hneď po svadbe išiel do Betlehema vybaviť tam záležitosti súvisiace s jeho dedičstvom a Mária šla s rodičmi a svojimi družkami do Nazareta. Anjel Máriu navštívil ešte predtým, než sa Jozef vrátil do Nazareta, a Mária si zo skromnosti nechávala Božie tajomstvo pre seba.

Jozefa teda veľmi rozrušilo to, čo uvidel. Nepovedal nič, ale v tichosti bojoval s pochybnosťami. Panna Mária sa to dovtípila. Zvážnena a zostala zamyslená, čo ešte zväčšilo Jozefov nepokoj.

Keď došli do Nazareta, Mária nešla hneď do Jozefovho domu, ale zostala u príbuzných. Boli to rodičia učeníka Parmenasa, ktorý sa narodil až po Ježišovi. On sa stal jedným zo siedmich diakonov prvého kresťanského spoločenstva v Jeruzaleme. Títo ľudia boli príbuzní so Svätou rodinou, matka bola sestra tretieho manžela Márie Kleofášovej, otca Simeona, jeruzalemského biskupa. V Nazarete mali dom a gazdovstvo. Aj cez Alžbetinu stranu boli v príbuzenskom vzťahu so Svätou rodinou.

Panna Mária u nich zostala niekoľko dní pred návratom do Jozefovho domu. Jozefov nepokoj narástol až do takej miery, že keď Mária povedala, že sa chce vrátiť do jeho domu, rozhodol sa, že ju opustí a potajme odíde.

Kým o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne anjel a upokojil ho.

3.5. Advent

Už niekoľko dní som videla Pannu Máriu u jej matky Anny, ktorej dom sa nachádza približne hodinu od Nazareta, v údolí Zabulon. V jej dome v Nazarete zostala len jedna slúžka, ktorá sa starala o Jozefa, keď bola Mária u Anny. Kým Anna žila, starala sa aj o ich domácnosť, jedlo mali vždy od nej.

Panna Mária sa pripravovala na narodenie Ježiša. Šila a vyšívala šatôčky, plienky, prikrývky. Pripravila bohatú výbavičku.

Otec Joachim už nežil, v dome som videla iného muža. Anna sa znovu vydala. Jej manžel slúžil v

chráme, staral sa o obetné zvieratá. V dome bolo ešte jedno dievčatko, malo asi sedem rokov. Svätá Panna ju učila mnohým veciam. Azda to bola dcérka Márie Kleofášovej a volala sa tiež Mária. Jozef nebol v Nazarete, ale mal sa čoskoro vrátiť domov. Išiel odvieť obetné zvieratá do Jeruzalema.

Videla som Pannu Máriu spolu s inými ženami v dome. Pracovali v jednej miestnosti, pripravovali všetko potrebné na Máriin pôrod. Anna vlastnila stáda a polia, bola veľmi majetná a štedro zásobila Máriu všetkým, čo by mohla potrebovať. Keďže si myslela, že Mária porodí v jej dome, a vedela, že všetci príbuzní ju pri tej príležitosti prídu navštíviť, pripravovala pre tak očakávané dieťaťko tie najcennejšie veci, najmä krásne prikrývky a koberce, niektoré pretkávané aj zlatými a striebornými niťami. Niektoré z týchto vecí boli určené pre chudobných, na ktorých nezabúdali ani pri takýchto šťastných udalostiach.

3.6. Jozefovi sa zjaví anjel

Dnes sa Jozef vráti do Nazareta. Bol v Jeruzaleme odvieť dobytok pre chrám. Z Jeruzalema išiel do Betlehema, ale svojich príbuzných nenavštívil. Chcel sa len popýtať na sčítanie ľudu a platenie daní. Kvôli týmto povinnostiam sa musel každý dostaviť do svojho rodiska. Zapísať sa zatiaľ nedal, lebo si myslel, že pôjde z Nazareta do chrámu v Jeruzaleme po dňoch Máriinho očisťovania, a cestou odtiaľ plánoval ísť do Betlehema, aby sa tam usadil. Neviem prečo, ale necítil sa dobre v Nazarete. Videla som ho v Betleheme, ako zháňa stavebný materiál, drevo a kamene, lebo mal v úmysle postaviť si dom. Keď sa dozvedel, čo potreboval, vrátil sa do hostinca na predmestí Jeruzalema, odviedol zvieratá do chrámu a hneď potom sa pobral naspäť domov.

Na spiatocnej ceste, cestou cez pole nazývané Genim, vzdialené šesť hodín chôdze od Nazareta, sa mu o polnoci zjavil anjel. Povedal mu, aby sa hneď vybral s Máriou do Betlehema, lebo dieťa sa má narodiť práve tam. Vysvetlil mu, čo si má vziať so sebou – bolo to len niekoľko jednoduchých vecí, žiadna vyšívaná prikrývka. Okrem oslíka, na ktorom mala cestovať Mária, mal so sebou vziať len mladú oslicu, ktorá ešte nemala mladé. Tú mal Jozef nechať voľne bežať a mal sledovať cestu, ktorú mu ukáže.

Dnes večer som videla Annu, ako ide s Pannou Máriou do Nazareta, lebo vedeli, že má prísť Jozef. Anna nevedela, že Mária má ísť do Betlehema. Myslela si, že Mária privedie dieťaťko na svet v jej dome v Nazarete. Priniesli tam mnoho vecí, čo nachystali.

Jozef prišiel podvečer.

Na druhý deň ráno vyjavil Jozef v dome v Nazarete svätej Panne a jej matke Anne všetko, čo mu oznámil anjel v predchádzajúcu noc. Potom sa vrátili do Anninho domu a pripravovali sa na rýchly odchod. Anna bola ustarostená. Svätá Panna vedela, že porodí svoje dieťa v Betleheme, ale zo skromnosti mlčala.

O týchto veciach vedela z písíem prorokov, ktoré sa zaoberali narodením Mesiáša. Dostala ich od svojich učiteľiek v chráme a uchovávala ich v malej skrinke v Nazarete. Nikdy si nemyslela, že ona sama by sa mohla stať matkou Mesiáša, vo svojich modlitbách prosila, aby mohla byť poslednou z jeho služok. Keďže z písíem prorokov vedela, že Spasiteľ sa má narodiť v Betleheme, potešila sa, že sa zjavila Božia vôľa, a šťastne sa chystala na cestu, ktorá pre ženu v jej stave nebola príjemná. V dolinách medzi vrchmi bolo totiž už dosť chladno.

Večer som videla Jozefa a svätú Pannu sprevádzanú Annou, Máriou Kleofášovou a niekoľkými sluhami odchádzať z Anninho domu. Mária sedela v pohodlnom sedle na oslíkovi, ktorý niesol aj jej batožinu. Jozef viedol oslíka. Bol tam ešte jeden oslík, ktorý mal priniesť Annu domov. Annin manžel pri ich odchode nebol, bol zaneprázdnený prácami okolo hospodárstva.

3.7. Mária a Jozef na ceste do Betlehema

Po šiestich hodinách chôdze prišli svätí pocestní k poľu Genim, kde stretol Jozef dve noci predtým anjela. Anna tu mala usadlosť udržiavanú kvôli pašienkom a sluhovia tu mali vybrať ročnú oslicu, ktorú mal vziať Jozef so sebou. Oslica sa hneď rozbehla vpred. Anna a Mária Kleofášova sa s rozochvením rozlúčili so svätými pocestnými a vrátili sa so sluhami domov.

Svätá rodina pokračovala smerom k vrchu Gilboa. Neprechádzali žiadnymi mestami. Nasledovali mladú oslicu, ktorá ich stále viedla po opustených chodníkoch.

Videla som ich prísť na gazdovstvo, ktoré patrilo Lazárovi, neďaleko mesta Ginim, smerom na Samáriu.

Správca ich srdečne prijal, lebo ich poznal. Ich rodina bola spriatelená s Lazárom. Gazdovstvo ležalo na výšku, bol odiaľ pekný výhľad a boli tam pekné ovocné sady a aleje. Lazár zdedil toto gazdovstvo od svojho otca. Pán Ježiš tu často býval počas rokov svojho kázania a vyučoval tunajších ľudí. Správca a jeho žena boli k Panne Márii veľmi láskaví a čudovali sa, že sa v jej stave podujala na takú dlhú cestu, keď v dome svojej matky Anny by jej bolo oveľa lepšie.

O niekoľko hodín neskôr sa uberala Svätá rodina v ústrety prichádzajúcej noci, smerom k horám, do studenej doliny. Všetko akoby pokrývala inováť. Panne Márii bolo veľmi zima a povedala Jozefovi: „Musíme si oddýchnuť, už nevládzem ísť ďalej.“ Kým to hovorila, oslica sa rozbehla k veľkému starému terebintovému stromu. Blízko neho bol prameň. Jozef pomohol svätej Panne zísť z oslíka a pripravil pre ňu lôžko z prikrývok. Potom zavesil lampu, ktorú mal so sebou, na konár stromu. Často som videla nočných cestujúcich, že robili to isté, keď sa zastavili v otvorenom poli.

Svätá Panna prosila Boha, aby ju ochránil pred chladom, aby sa dieťaťatku nič nestalo. Vtom ju preniklo také veľké teplo, že podala svoje ruky Jozefovi, aby sa zohrial. Zjedli chlieb a ovocie, čo niesli so sebou, a napili sa vody z prameňa, ktorú zmiešali s balzomom, čo mal Jozef v malej nádobke.

Potom Jozef utešoval svätú Pannu – veľmi ho mrzelo, že cesta je taká namáhavá. Keď sa sťažovala, že jej je zima, utešoval ju nádejou, že sa o nich dobre postarajú v Betleheme. Vedel o dome, v ktorom bývali dobrí ľudia, u ktorých budú môcť pohodlne bývať za miernu cenu. Povedal, že radšej niečo zaplatí, ako by mal bývať zadarmo u cudzích. Chválil Betlehem a všemožne upokojoval Máriu. Ja som si však robila starosti, lebo som dobre vedela, že veci sa vyvinú inakšie.

Potom som ich videla pokračovať v ceste. Prešli cez dve malé riečky. Cez jednu viedol úzky mostík a osly prešli cez brod. Mladá oslica voľne pobehovala okolo púťovníkov. Keď chodník viedol pomedzi vrchy a bol úzky, bežala raz pred nimi, potom zas za nimi. Tam, kde sa chodník rozdeľoval, ukázala im, ktorou cestou majú ísť, a keď si chceli odpočinúť, pokojne zastala, ako pod terebintou.

Táto terebinta bol starý svätý strom. Abrahámovi sa tu cestou do Kanaánu zjavil Pán, ktorý mu sľúbil túto zem pre jeho potomstvo. Pod terebintou potom Abrahám postavil oltár. Prv, než išiel Jakub do Betelu obetovať Pánovi, zahrabal pod touto terebintou všetkých Labanových bôžikov, ktorých niesla jeho rodina so sebou. Jozue postavil pod touto terebintou prístrešok pre archu zmluvy a presvedčil tu zhromaždený ľud, aby sa vzdal modiel. Tu Sichemčania zvolili Abimelecha, Gedeonovho syna, za kráľa.

Dnes som videla Svätú rodinu prísť na veľký statok, ktorý sa nachádzal asi dve hodiny južne od terebintového stromu. Domáca pani tam nebola a jej manžel Jozefa neprijal. Poslal ho preč. Keď prešli kus cesty, vošla oslica do prázdnej pastierskej chatrče a oni vošli za ňou. Niekoľko pastierov z okolia sa k nim správalo veľmi srdečne a dali im slamu a raždie, aby si mohli založiť oheň. Títo pastieri potom išli do domu, z ktorého Máriu a Jozefa poslali preč, a vyrozprávali domácej pani, ktorá sa medzičasom vrátila, aký láskavý a nábožný bol Jozef a aká krásna a zázračne svätá bola jeho manželka. Ona potom vyčítala manželovi, že poslal tých dobrých ľudí preč. Videla som ju, ako sa vybrala ku chatrči, v ktorej Svätá rodina našla útočisko, a ako sa hneď vrátila, aby im priniesla niečo na jedenie.

Miesto, na ktorom boli, sa nachádzalo na severnej strane vrchu, približne medzi Samáriou a Theberom, asi dvanásť hodín chôdze od Nazareta.

Po chvíli sa žena vrátila spolu s dvomi deťmi a priniesla Svätej rodine jedlo. Ospravedľovala sa a bola k nim veľmi milá. Keď sa najedli a oddýchlí si, prišiel aj jej manžel a ospravedlnil sa, že ich neprijal. Poradil im, aby pokračovali ešte hodinu smerom k vrchu, a tak dôjdu ešte pred sobotou do dobrého hostinca, v ktorom môžu osláviť sobotu.

Svätá rodina sa pobrala ďalej. Asi po hodine putovania prišli do hostinca, ktorý mal príjemný výhľad. Pozostával z niekoľkých budov obklopených záhradami a stromami, medzi ktorými boli aj balzamové stromy.

Svätá Panna zostúpila z oslíka a kráčala pešo. Jozef viedol zviera. Keď prišli k domu, Jozef sa spýtal hostinského, či ich môže ubytovať, ale on sa ospravedlnil, že jeho dom je plný hostí. Jeho manželka si však všimla, v akom stave je svätá Panna, a zmocnil sa jej hlboký súcit. Proti jej návrhu potom nemohol namietat ani hostinský – vo vedľajšej budove pre nich zariadila pohodlné miesto a osla odvieďla do maštale. Mladá oslica tam nebola. Keď nemusela ukazovať cestu, behala voľne po okolí.

Jozef pripravil svetnik na sobotu a spolu so svätou Pannou sa veľmi nábožne pomodlil. Potom si spolu zajedli a išli spať na prikrývky, ktoré si rozprestrelí na zem.

Na tomto mieste sa zdržali celú sobotu a modlili sa. Videla som domácu pani s jej tromi deťmi pri svätej Panne a prišla aj pani, ktorá im pomohla, než prišli sem. Prišla ju navštíviť aj so svojimi dvomi deťmi. Sedeli spolu v dobrej nálade. Všetci sa divili nad múdrosťou Márie a pozorne počúvali, čo rozpráva deťom a čo ich učí.

Deti si so sebou priniesli malé pergamenové zvitky, z ktorých čítali spolu s Máriou. Rozprávala sa s nimi tak láskavo, že od nej nemohli odtrhnúť oči. Bol to krásny pohľad a ešte lepšie sa to počúvalo.

Popoludní sa Jozef s hostinským prechádzali po okolí, boli sa pozrieť na záhrady a polia a rozprávali sa o mnohých vznešených veciach. Tak to nábožní ľudia robili v každú sobotu.

Jozef a Mária zostali v tomto dome aj ďalšiu noc.

Na druhý deň ich dobrí majitelia hostinca prosili, aby neodchádzali a zostali u nich do pôrodu. Záležalo im na svätej Panne, ktorá si ich celkom získala. Ukázali jej aj veľkú pohodlnú izbu, ktorú jej chceli dať k dispozícii. Manželka hostinského jej ponúkla z celého srdca svoju lásku a pomoc.

Lenže oni sa veľmi zavčas pobrali na cestu a zamierili k doline prechádzajúc po juhovýchodnej strane vrchu. Stále viac sa vzdávali od Samárie. Pri zostupe videli v diaľke chrám v Garizime. Na streche má veľa sôch levov a iných zvierat, ktoré sa trblietajú na slnku.

Putovali šesť hodín a podvečer, asi hodinu juhovýchodne od Sichemu, natrafili na pekný dom pastierov, ktorí ich vlúčne prijali.

Domáci pán bol bohatý muž, ktorý vlastnil ovocné sady a polia. Tu mali lepšiu úrodu než v kraji, ktorým práve prešli, lebo polia sa rozprestierali na strane obrátenej k slnku, čo je v tomto ročnom období veľmi dôležité. Dom nestál v nížine, ale na svahu. V okolí Betlehema boli rôzne doliny, v ktorých mali svoje obydlia pastieri.

S dcérami týchto pastierov sa oženili niektorí sluhovia troch kráľov, ktorí zostali v tomto kraji po návrate kráľov domov. Z jedného z týchto manželstiev sa narodil chlapec, ktorého Pán uzdravil na príhovor Panny Márie počas druhého roku svojho vyučovania, po rozhovore so Samaritánkou. Spolu s Ježišom a ďalšími dvomi mladíkmi sa vydal po vzkriesení Lazára na cestu do Arábie a neskôr sa stal jeho učeníkom. Ježiš sa často zdržiaval v tomto kraji a vyučoval ľud.

V dome boli aj deti. Jozef ich pred odchodom požehnal.

Na ďalší deň Jozef a svätá Panna pokračovali v ceste pohodlnejším chodníkom. Svätá Panna išla chvíľami aj pešo. Často sa zastavovali a odpočívali. So sebou si niesli malé chlebíky a osviežujúci nápoj, ktorý mali v malých krčiaztekoch. Cestou zbierali bobule a ovocie zo stromov, ktoré majú dosť slnka.

Sedlo Panny Márie malo na pravej a ľavej strane podpery na nohy, aby nemuseli visieť, ako to vidíme u nás na vidieku. Mária sedela raz na pravej, raz na ľavej strane zvierat'a.

Keď sa zastavili, aby si oddýchli, Jozef najprv pripravil pohodlné miesto, kam si mohla Mária sadnúť alebo ľahnúť. Často si umývali nohy. Umývali sa veľmi často.

Už bola tma, keď prišli k domu na samote. Jozef zabúchal na dvere a poprosil o nocľah. Domáci však nechcel otvoriť, a keď mu Jozef vysvetlil, že Mária v jej stave už nemôže pokračovať v ceste a že nechcú u nich prenocovať zadarmo, muž bitko odvetil, že nie sú žiadny hostinec. Majú ich nechať na pokoji a nech prestanú búchať a idú preč. Ani len dvere neotvoril, iba na nich nevlúčne kričal cez zavreté dvere.

Svätá rodina teda pokračovala ešte kúsok, až prišli ku jednému prístrešku, kde na nich čakala mladá oslica. Jozef založil oheň a pripravil lôžko pre svätú Pannu, ktorá mu pomáhala, ako mohla. Pod prístrešok priviedol aj osla a nakŕmil ho. Pomodlili sa, najedli sa a pár hodín si spali.

Od miesta, na ktorom nocovali naposledy, je to sem asi šesť hodín cesty. Teraz boli Jozef a Mária vzdialení dvadsaťšesť hodín chôdze od Nazareta a desať od Jeruzalema. Dosiaľ neputovali po veľkých cestách, ale po obchodníckych chodníkoch, ktoré vedú od Jordánu k Samárii a po vojenských chodníkoch, ktoré vedú zo Sýrie do Egypta. Tieto chodníky sú veľmi úzke a najmä v horách sú neraz také užuté, že po nich môže kráčať len jeden človek. Osly však tadiaľ prechádzajú s veľkou istotou.

Na ďalšiu cestu sa vydali pred svitaním. Chodník znovu trochu stúpala. Išli cestou, ktorá vedie z Gabary do Jeruzalema, na hranici medzi Samáriou a Judeou. Tu, keď prišli k jednému domu, znovu ich nevrlo odmietli.

Keď kráčali niekoľko hodín na severovýchod od Betánie, pocítila Mária únavu a chcela si odpočinúť.

Jozef teda zišiel z cesty a za pol hodinky prišli k peknému figovníku, o ktorom vedel z predchádzajúcich ciest. Okolo neho boli lavice a strom býval spravidla obťažkaný ovocím. Lenže keď k nemu prišli, zistili, že na ňom ovocia niet, čo ich trochu mrzelo. Hmlisto si spomínam, že ten strom mal niečo do činenia aj s Ježišom – bol zelený, no už nerodil. Pán prechádzal okolo neho pri úteku z Jeruzalema, preklial ho a strom vyschol.

Potom prišli k domu, ktorého majiteľ bol k Jozefovi spočiatku veľmi nevrlý, keď ho prosil o nocľah. Dokonca podišiel k Panne Márii, zasvietil jej lampou do tváre a utáhoval si z Jozefa, že ak má takú mladú ženu, určite je žiarlivý. No prišla tam jeho žena, ktorej prišlo Márie ľúto, a ponúkla im izbu vo vedľajšej budove. Priniesla im aj chleba, aby sa najedli. Aj jej manžel sa ospravedlnil za svoju hrubosť a bol k nim veľmi milý.

V nasledujúci večer dorazili k tretiemu domu, v ktorom bývali mladí ľudia a jeden starý muž. Tu ich so súcitom prichýlili, ale neboli k nim veľmi srdeční. Veľmi sa o nich nestarali. Títo ľudia neboli obyčajní pastieri, ale bohatí roľníci, ktorí mali kontakty s obchodným svetom.

Ježiš navštívil po svojom krste jeden z týchto domov a zistil, že miesto, na ktorom jeho rodičia oddychovali, sa zmenilo na miesto modlitby. Nevieťm s istotou, či to bol dom, v ktorom si domáci zo začiatku utáhoval z Jozefa. Spomínam si, že majitelia zmenili to miesto na modlitebňu potom, čo sa dozvedeli o zázrakoch, ktoré sa udiali pri jeho narodení.

Čím bližšie boli k cieľu svojho putovania, tým častejšie odbočoval Jozef z cesty a zastavoval, lebo svätá Panna bola čoraz vyčerpanejšia. Išli cestou, ktorú im ukazovala oslica, a deň a pol kráčali smerom k Jeruzalemu. Jozefov otec tu mával pašienky a Jozef sa tu dobre vyznal. Keby prešli pustatinou, ktorá sa rozprestiera za Betániou, prišli by do Jeruzalema za šesť hodín, no táto cesta bola kopcovitá a veľmi nepohodlná. Tak nasledovali oslicu cez dolinu a priblížili sa viac k Jordánu.

Dnes prišli svätí pútnici ešte za svetla k veľkému pastierskemu domu, ktorý bol vzdialený približne tri hodiny od miesta, na ktorom Ján krstil v rieke Jordán, a asi sedem hodín od Betlehema. V tom istom dome prenocoval o tridsať rokov neskôr Ježiš, keď prvý raz navštívil Jána potom, čo bol pokrstený. Vedľa domu stál senník, do ktorého odkladali pastierske náčinie a náradie, ktorým obrábali polia. Na dvore bol prameň. Okolo neho boli kúpeľne, do ktorých pritekala voda z prameňa potrubím. Majiteľ domu musel vlastniť mnoho polí, bol to veľký statok. Prichádzali sem a potom odchádzali mnohí sluhovia, čo tu bývali.

Domáci prijal pocestných veľmi srdečne. Dal im k dispozícii izbu a aj o osla bolo dobre postarané. Sluha umyl Jozefovi nohy a dal mu čisté oblečenie. To jeho, celé zaprášené, zatiaľ vypral. Pre svätú Pannu urobila to isté slúžka. Mária a Jozef sa tu najedli a išli spať.

Domáca pani mala ťažkú povahu a žila dosť utiahnuto. Potajomky pozorovala pocestných, a keďže bola mladá a márnivá, krása svätej Panny v nej vyvolala odpor. Taktiež sa obávala, že Mária by ju mohla požiadať, aby im dovolila zostať až do pôrodu, a tak sa ani neukázala a odkázala im, že na druhý deň majú odísť. O tridsať rokov neskôr Ježiš túto ženu navštívil. Bola slepá a krivá. Ježiš ju pokarhal pre jej márnivosť a nedostatok zmyslu pre pohostinnosť a uzdravil ju. V dome boli aj deti.

Svätá rodina tu prenocovala a na druhý deň okolo poludnia pokračovala v ceste. Niekoľkí obyvatelia tohto domu ich na kúsok odprevadili.

Približne po dvoch hodinách dorazili do dediny. Po stranách veľkej vidieckej cesty stáli dva rady domov. Tu bývali Jozefovi príbuzní. Boli to deti narodené z druhého manželstva nevlastného otca alebo nevlastnej matky. Mali veľmi príjemný dom.

Svätí pocestní sa tu nezastavili, ale pokračovali ešte asi pol hodiny doprava, smerom na Jeruzalem, až došli k veľkému hostincu. Na dvore bola studňa. Bolo tam veľa ľudí, ktorí práve niečo oslavovali. Máriu a Jozefa sluhovia zdvorilo prijali a dali im útulnú izbu, ktorá bola umiestnená trochu bokom, s pohodlnými lôžkami.

O čosi neskôr prišli majitelia hostinca navštíviť Svätú rodinu a správali sa k nim slušne. Keď si Jozef a Mária odpočinuli a zajedli, spoločne sa pomodlili a pobrali sa spať.

V nasledujúci deň sa okolo poludnia vydali na cestu do Betlehema, ktorý bol odtiaľto vzdialený asi tri hodiny chôdze. Domáca pani naliehala na Máriu, aby zostali u nich. Zdalo sa jej, že Mária bude už čoskoro rodiť, ale svätá Panna odvetila, že ešte zostáva tridsaťšesť alebo tridsaťosem hodín. Pani ich chcela zadržať, no nie v tomto dome, ale v inej budove.

Hostinský hovoril Jozefovi, že v Betleheme ubytovanie tak ľahko nezoženú, ale Jozef povedal, že tam má priateľov, ktorí ich určite prijmu. Mrzelo ma, že hovoril s takou istotou, že ich tam prijmu. Aj Márii o

tom hovoril, keď už boli na ceste. To dokazuje, že aj svätí sa môžu myliť.

Asi po troch hodinách chôdze prišli zo severnej strany do Betlehema. Prv, než vstúpili do mesta, zastavili sa pod veľkým stromom. Mária zostúpila z oslíka a upravila si šaty.

Potom zamierili k veľkej budove obklopenej malými domami a dvormi. Nachádzala sa niekoľko minút od Betlehema. Bolo tam mnoho stromov a naokolo si veľa ľudí postavilo svoje stany. Bol to starý dom Dávidovho rodu a kedysi to bol Jozefov rodičovský dom. Ešte stále tu bývali Jozefovi príbuzní a známi, ale správali sa k nemu veľmi chladne a robili sa, že ho nepoznajú. Teraz sa sem schádzali ľudia kvôli sčítaniu ľudu.

Jozef so svätou Pannou tam hneď zamierili, lebo každý nový príchodzí sa musel prihlásiť a potom dostal formulár, bez ktorého by sa nedostal do mesta. Mladá oslica s nimi nebola, voľne behala po južnej strane mesta.

Jozef vošiel do domu a Mária zostala v malej príľahlej budove spolu s niekoľkými ženami, ktoré pripravovali jedlo pre rímskych vojakov. Boli k nej veľmi milé a ponúkli jej čosi na jedenie.

Počasie bolo veľmi pekné, vôbec nebolo zima. Slnko svietilo na vrch medzi Jeruzalemom a Betániou.

Videla som Jozefa vo veľkej miestnosti, ale nie na prízemí. Pýtali sa ho, ako sa volá, a potom skúmali veľké zvitky. Na stenách ich bolo zavesených veľmi veľa. Rozvinuli ich a prezerali si jeho i Máriin rodostrom. Jozef nevedel, že aj ona pochádza cez Joachima z Dávidovho rodu. Členovia Jozefovej rodiny boli priamymi potomkami jedného z Dávidových synov. Jeden muž sa Jozefa spýtal, kde je jeho žena.

Posledné sčítanie ľudu sa uskutočnilo pred siedmimi rokmi, ale s veľkými zmätkami. Sčítanie ľudu a platenie daní sa vykonávalo už dva mesiace. Počas uplynulých siedmich rokov platili ľudia dane všelijako, ale nebol v tom nijaký poriadok.

Jozef prišiel kvôli daniam trochu neskoro, ale boli k nemu slušní. Opýtali sa ho, aké má príjmy, a on im povedal, že pozemky nevlastní, ale živí sa ako remeselník a podporuje ho svokra.

V dome bolo veľa pisárov a vysokopostavených úradníkov, boli tam farizeji, saduceji, kňazi, starší, Židia i Rimania a vojaci.

V Jeruzaleme nebola takáto sčítacia komisia, ale boli viaceré v rôznych kútoch krajiny. Napríklad v Magdale pri Galilejskom jazere mali odvádzať daň ľudia z Galiley a zo Sidonu, ktorí sa zaoberali obchodovaním. Len ľudia, ktorí nemali trvalý pobyt a nevlastnili pozemky, sa museli dostaviť do svojho rodiska.

Vybratá daň sa mala rozdeliť na tri časti, pričom každá z nich mala iný účel. Prvá časť peňazí sa rozdelila medzi cisára Augusta, Herodesa a kráľa, ktorý býval neďaleko Egypta. Bojoval vo vojne a mal právo vyberať od obyvateľov krajiny určitú sumu. Druhá časť bola určená na výstavbu chrámu a tretia vdovám a chudobným, ktorí však už veľmi dlho nedostávali vôbec nič. Aj vtedy, ako dnes, sa ušlo málo tým, ktorí to naozaj potrebovali.

Jozef sa rozlúčil, a keď vyšiel, pisári si predvolali aj svätú Pannu. Jozefovi povedali, že svoju manželku nemusel priviesť. Tuším si z neho trochu aj uťahovali kvôli mladosti Panny Márie. Jozef sa pred Máriou hanbil, lebo sa obával, že by si mohla pomyslieť, že v jeho rodnom kraji nemajú voči nemu nijaký rešpekt.

Potom pokračovali v ceste do Betlehema a vstúpili doň veľkou bránou. Mária zostala s oslíkom na začiatku ulice a Jozef začal hneď hľadať ubytovanie. Jeho hľadanie bolo márne, lebo v Betleheme bolo veľa cudzincov. Vrátil sa k Márii a priznal, že nenašiel nič, že pôjde hľadať hlbšie do mesta. No ani tam neuspel. Všade mali plno a všade ho odmietali. Preto vyšli z mesta a pobrali sa do polí. Tu nadábali na akýsi prístrešok, ktorý stál blízko stromu. Ten strom sa podobal na lipu: kmeň bol hladký a konáre akoby vytvárali strechu.

Jozef priviedol svätú Pannu pod tento strom a pripravil jej pohodlné miesto, aby si mohla odpočinúť, kým on pôjde ďalej hľadať ubytovanie. Oslica zostala s Máriou.

Mária najprv sedela a opierala sa o strom. Mala na sebe široké šaty z bielej vlny bez opaska. Na hlave mala biely závoj. Okolo nej prechádzalo veľa ľudí. Pozerali sa na ňu a ani ich nenapadlo, že Vykupiteľ je tak blízko. Bola taká trpezlivá, plná nádeje a pokory. Musela čakať veľmi dlho a napokon si ľahla na prikrývku s rukami skríženými na hrudi.

Keď sa Jozef konečne vrátil, bol veľmi nešťastný, lebo sa mu nikde nepodarilo nájsť ubytovanie. Jeho priatelia, o ktorých rozprával svätej Panne, nechceli o ňom ani počuť. Rozplakal sa a Mária ho utešovala.

Potom sa Jozef ešte raz vrátil do mesta a išiel z domu do domu. Keď odôvodňoval svoju prosbu pripomienkou, že jeho manželka bude čoskoro rodiť, odmietali ho ešte rozhodnejšie.

Napokon sa Jozef vrátil k stromu a povedal, že všetko bolo zbytočné. Pozná však jedno miesto neďaleko mesta, obvykle tam bývajú pastieri, keď prídu s dobytkom do mesta. Tam budú mať aspoň strechu nad hlavou. Jozef poznal toto miesto ešte z čias svojho detstva. Často sa tam skrýval pred svojimi bratmi, aby sa mohol pokojne modliť. Keby prišli aj pastieri, ľahko sa s nimi dohodnú. Domnieval sa však, že v tomto ročnom období tam nebudú. Keby sa nejako zariadila a bola by v pokoji, on pôjde znovu hľadať.

4. Mária sa stane Matkou Vykupiteľa

4.1. Jaskyňa s jasličkami

Vykročili teda po opustenom úzkom chodníčku, ktorý sa stáčal doľava, spočiatku trochu stúpala a potom zas klesal. Tento chodník viedol pozdĺž zrúcaných hradieb a hrobiek. Zdalo sa, že sú to zvyšky malého zrúcaného mesta. Zakrátko vyšli na vrchol na východnej strane mesta, kde rástli mnohé pekné stromy, ihličnany (terebynty a cédre) a iné stromy bez listov, ako naše buky.

Tu, medzi jaskyňami a rôznymi dutinami, hľadal Jozef útočisko pre svätú Pannu. Jaskyňa, ktorú Jozef poznal, sa otvárala na západ. Úzkou chodbou sa vchádzalo do širokej siene, z polovice zaoblenej, z polovice trojhrannej, ktorá sa tiahla k východnej strane vrška. Jaskyňa bola z prírodného kameňa a len na južnej strane bolo čosi domurované. Steny jaskyne, hoci neboli hladké, vyzerali príjemne a čisto. Páčili sa im viac než tie domurované.

Na tejto južnej strane bol druhý vchod do jaskyne. Zvyčajne bol uzavretý a Jozef ho musel obnoviť.

Jaskyňa mala niekoľko otvorov, ktoré zabezpečovali vetranie, a pozostávala z dvoch siení a jednej dutiny pre zviera veľké ako osol. Bolo tam aj trochu krmiva.

Keď sa Mária stala matkou Svetla sveta, nachádzala sa vo východnej časti jaskyne. A jasličky, do ktorých uložila Ježiška, boli otočené k západu. Bola to vlastne nádrž, z ktorej pili zvieratá. Keď prišli traja králi s darmi, sedela Mária s Ježiškom pred jasličkami.

Popri južnej stene jaskyne sa vinul chodník, ktorý viedol do údolia, kam chodili pastieri pásť stáda. Na neďalekých vrškoch bolo niekoľko malých domov, v ktorých bývali pastieri. Na východ od jaskyne bola malá, od severu uzavretá dolina, dlhá asi pol hodiny chôdze. Vrchol bol porastený kríkmi, stromami a lúkami, a keby sme pokračovali po chodníku juhovýchodným smerom od jaskyne s jasličkami, dostaneme sa ku hrobke Marahy, Abrahámovej dojky. Túto hrobku nazývali aj Jaskyňou mlieka. Svätá Panna sa tu neraz zastavila s malým Ježiškom.

Abrahám mal dojku, ktorá sa volala Maraha. Mal ju veľmi rád a ctil si ju. Dožila sa veľmi vysokého veku a vždy sprevádzala Abraháma na jeho cestách. Maraha cestovala na ťave. Dlho žila u neho v Sukote. Neskôr žila dlhý čas aj tu, v údolí pastierov, kde postavil Abrahám svoje stany. Keď mala viac ako sto rokov, pocítila, že čoskoro zomrie. Poprosila teda Abraháma, aby ju pochoval v tej jaskyni, ktorá sa spomína v mnohých proroctvách a nazývajú ju Jaskyňou mlieka alebo Jaskyňou dojčat'a. Táto jaskyňa zohrala významnú úlohu v živote Matky novonarodeného Spasiteľa. Už za Abrahámových čias ju hlavne dojčiace matky a ich deti považovali za posvätné miesto.

Nad touto jaskyňou sa týčil veľký strom, okolo ktorého boli rozmiestnené lavičky na sedenie. Odtiaľ bolo vidno Betlehem lepšie ako z jaskyne s jasličkami.

Keď sa blížili Jozef a Mária k jaskyni, začalo sa zmrákať. Mladá oslica, ktorá im ukazovala cestu, začala skákať od radosti a svätá Panna povedala Jozefovi: „Vidíš, Boh určite chce, aby sme sa zastavili tu.“

Jozef bol ešte nešťastný a zahanbený, že narozprával toľko o tom, ako dobre ich prijímajú v Betleheme. Odviedol osla pod prístrešok pred vchodom do jaskyne a hneď pripravil pre svätú Pannu miesto, na ktorom si mohla oddýchnuť, kým on poupratuje v jaskyni. Vchod do jaskyne bol úzky, lebo pri stenách boli otiepy slamy prikryté hnedým plátnom. Jozef čo najviac rozšíril vchod a nachystal pre svätú Pannu pohodlné lôžko na východnej strane jaskyne. Potom zavesil na stenu jaskyne rozsvietenú lampu a voviedol dnu svätú Pannu. S pokorou sa ospravedlňoval za biedne ubytovanie, ale Mária bola vo svojom

vnútri šťastná a pokojná.

Keď si Mária ľahla, aby si pospala, Jozef išiel k rieke s koženým vakom, ktorý nosil stále so sebou, naplnil ho vodou a priniesol ho do jaskyne. Potom sa vrátil do mesta, kde chcel kúpiť nejaký riad, trochu jedla a ovocie. Sobota bola blízko, a keďže do mesta prišlo veľa cudzincov, ktorí potrebovali množstvo vecí, na rohoch ulíc predávali obchodníci potraviny naukladané na laviciach.

Keď sa Jozef vrátil do jaskyne, rozložil oheň a pripravil niečo na jedenie. Potom urobil pre Pannu Máriu druhé lôžko vo vnútornej časti jaskyne. Použil pritom seno a jednu z prikrývok, ktoré si priniesli z Anninho domu. Pre seba urobil lôžko vedľa vchodu.

Keď zapadlo slnko, prv, než sa celkom zotmel, vrátil sa Jozef do mesta. Kým bol preč, po prvý raz som videla Máriu modliť sa na kolenách. Jozef sa vrátil veľmi neskoro, bol rozrušený a myslím, že plakal. Pomodlil sa a konečne si ľahol na svoje lôžko vedľa vchodu do jaskyne.

Nadišla sobota a svätá Panna strávila veľa času vedľa jasličiek, kde sa modlila a rozjímal. Jozef niekoľkokrát vyšiel von, pravdepodobne bol v synagóge v Betleheme. Spolu zjedli jedlo, ktoré Jozef pripravil v predošlý deň a spoločne sa pomodlili.

Popoludní, v čase, keď si židia vyjdú na obvyklú sobotňajšiu prechádzku, zobral Jozef Máriu cez údolie za jaskyňou s jasličkami až ku hrobke Marahy, Abrahámovej dojky. Chvíľu tam zostali. Táto jaskyňa bola väčšia než tá, v ktorej sa ubytovali, a zašli aj pod veľký svätý strom, ktorý bol blízko. Jozef upravil pre svätú Pannu miesto na sedenie, aby si mohla oddýchnuť.

Mária povedala Jozefovi, že tej noci o polnoci porodí svoje dieťa, lebo odkedy ju prišiel pozdraviť Boží anjel, prešlo deväť mesiacov. Poprosila ho, aby urobil všetko, čo je v jeho silách, aby bolo toto Bohom prisľúbené a nadprirodzeným spôsobom počaté dieťa prijaté na svet so všetkými možnými poctami. Taktiež ho vyzvala, aby sa spolu s ňou modlil za všetkých tých, ktorí im pre tvrdosť srdca nechceli poskytnúť útočisko. Jozef svätej Panne navrhol, že pôjde do Betlehema zavolať niekoľko žien, s ktorými sa poznal, aby jej pomohli pri pôrode. No ona to odmietla a povedala, že nepotrebuje pomoc ľudí.

Podvečer Jozef zašiel do Betlehema, a len čo zapadlo slnko, rýchlo kúpil niekoľko potrebných vecí – podnožku, malý nízky stolík, niekoľko misiek, sušené ovocie a hrozno a potom sa vrátil do Marahinej hrobky a odviezol svätú Pannu do jaskyne s jasličkami.

Pripravil jedlo, spoločne sa najedli a pomodlili.

Vtedy svätá Panna povedala Jozefovi, že prišiel jej čas a poprosila ho, aby sa išiel modliť do druhej časti jaskyne. Jozef zavesil rozsvietené lampy na strop a nechal Pannu osamote tak, ako ho o to žiadala. Vtom začul vonku akýsi hluk. Vyšiel von a našiel tam mladú oslicu, ktorá až dovtedy voľne behala po údolí pastierov. Skákala od radosti a pobehovala okolo neho. Jozef ju priviazal pred jaskyňou a priniesol jej sena.

Keď sa vrátil do jaskyne, všetko bolo zmenené.

Jozef podišiel k miestu, kde bolo lôžko svätej Panny. Videl ju od chrbta, obrátenú k východu, pohrúženú do modlitby. Videl, akoby ju obklopovali plamene a celú jaskyňu zaplavovalo nadprirodzené svetlo. Jozef sa díval tak, ako sa Mojžiš pozeral na horiaci ker. Prenikla ho svätá bázeň, išiel do svojej časti jaskyne, padol tvárou k zemi a modlil sa.

4.2. Ježišovo narodenie

Žiara okolo svätej Panny bola stále väčšia, až svetlo lúč, ktoré zapálil Jozef, nebolo vôbec vidno. Mária mala na sebe široké neprepásané šaty a kľáčala na koberčeku s tvárou obrátenou k východu.

O dvanástej hodine v noci som videla, že sa vznáša nad zemou. Bolo vidno podlahu pod ňou. Ruky mala skrížené na prsiach. Svetlo okolo nej bolo čoraz silnejšie, všetko akoby sa chvelo od radosti, dokonca aj neživé predmety – kamenný strop, steny, podlaha jaskyne – akoby v tom svetle ožili. V jednej chvíli som už nevidela strop jaskyne. Z nebies vyšiel lúč svetla a dopadol na Máriu ako oslnivá žiara.

V tomto svetelnom lúči zostúpili na zem nebeské zbory. Svätá Panna upadla do extázy a s pohľadom upretým k zemi sa modlila k svojmu Bohu, ktorého Matkou sa stala a ktorý teraz ležal na zemi pred ňou ako nevinné nemluvniatko.

Videla som nášho Vykupiteľa ako maličké žiarivé dieťaťko. Jeho žiara prekonala všetok jas, ktorý zaplavoval jaskyňu. Ležal na koberčeku, pred ktorým kľáčala svätá Panna. Zdalo sa mi, že bol celkom maličký a pred mojimi očami sa zväčšil. Žiara však bola taká oslepujúca, že nedokážem presne vysvetliť,

ako som ho mohla vidieť.

Svätá Panna bola ešte stále ponorená do extázy. Dieťaťko zakryla plienkou, ale ešte ho nevzala do náručia. Po chvíli sa dieťaťko začalo mrviť a rozplakalo sa. Vtedy sa Mária spamätala, vzala ho do náručia a zavinula do plienky, ktorou ho prikryla, a pritúlila si ho. Potom sa posadila, zakrútila sa do svojho plášťa spolu s dieťaťom a myslím, že ho pridávala. Potom som videla anjelov v ľudskej podobe v postoji modlitby pred dieťaťom.

Asi po pol hodine zavolala Mária Jozefa, ktorý sa ešte stále modlil. Podišiel k nej a plný úcty, radosti a pokory padol tvárou k zemi. Až keď ho Mária viackrát poprosila, aby si privinul na srdce svätý dar najvyššieho Boha, vstal, vzal Ježiška do náručia a so slzami radosti chválil Boha.

Potom svätá Panna Ježiška zavinula. Najprv ho zabalila do červenej plienky a na tú dala ešte jednu bielu, ktorá mu siahala až po malé ramená. Hlavičku prikryla iným plátnom.

Videla som svätú Pannu a Jozefa, ako sedia vedľa seba na zemi. Mlčali a zdalo sa, že obaja sú pohrúžení do kontemplácie. Pred Máriou ležal na koberčeku malý novonarodený Ježiško, krásny a žiarivý. Myslela som si: ach na tomto mieste prišla na svet spása celého sveta, a nik o tom nevie!

Mária a Jozef uložili dieťaťko do jasličiek, ktoré vystlali jemnou trávou a tú zakryli prikrývkou. Keď dieťaťko vložili do jasličiek, postavili sa vedľa nich a chválili Boha, prelievajúc slzy radosti.

Potom Jozef pripravil pre svätú Pannu lôžko a sedadlo vedľa jasličiek.

Panna Mária mala pred narodením Ježiška a po ňom oblečené biele šaty a na hlave mala závoj. Počas prvých dní som ju videla sedávať, kľačať, stát a aj ležať a spať vždy vedľa jasličiek. Nikdy nebola chorá alebo unavená. Keď ju niekto prišiel navštíviť, sedela vzpriamene na prikrývke, zahalená do svojho závoja.

4.3. Zvestovanie pastierom

V hodine Ježišovho narodenia sa moja duša preniesla nespočetnekrát do všetkých kútov zeme, kde mohla sledovať zázračné znamenia svedčiace o narodení nášho Spasiteľa. Videla som, ako sa srdcia mnohých dobrých ľudí naplnili radosťou a tých zlých zas strachom. Zvieratá radostne pobehovali a zo stromov a kríkov sa šírila vôňa. Na rozličných miestach vytryskli pramene, jeden z nich priamo vedľa jaskyne s jasličkami a Jozef z neho v nasledujúce ráno nabral vodu.

Obloha nad Betlehemom bola zatiahnutá a brázdil ju červenkastý svit. Nad jaskyňou s jasličkami, nad údolím pri Marahinej hrobke a nad údolím pastierov sa vznášala ľahučká hmla.

V údolí pastierov, asi hodinu a pol od jaskyne, bol vršok s vinicami, ktoré siahali odtiaľto až do Gazy. Na tomto vršku mali svoje príbytky traja pastieri. Títo pastieri boli vodcami všetkých pastierskych rodín, ktoré bývali v tomto kraji.

Viac-menej rovnako vzdialená bola od jaskyne s jasličkami takzvaná veža pastierov. Bola to veľmi vysoká pyramídovitá stavba postavená z kmeňov stromov. Týčila sa medzi zelenými stromami na kopci. Jej základ tvorili veľké kamene. Dost sa podobala na tie veže, z ktorých v krajine troch kráľov ľudia pozorovali v noci hviezdy. Z vrchu veže bol výhľad na celý kraj – bolo odtiaľ vidno Jeruzalem a aj vrch na púšti neďaleko Jericha, na ktorom diabol pokúšal Ježiša. Pastieri držali na veži stráž, aby mohli dohliadať na presuny stád, a trúbením na rohu upozorňovali na nebezpečenstvo, ktoré predstavovali zloději alebo bojovné národy.

Rodiny pastierov bývali päť hodín chôdze od veže v osamotených osadách obklopených záhradami a poľami. Obvykle sa schádzali pri veži. Strážcovia stád tu uchovávali svoje náradie a dostávali tu jedlo. Na úpätí kopca mali svoje príbytky a trochu obďaleč bola aj väčšia samostatná budova, v ktorej žili manželky strážcov a pripravovali tu stravu.

Pri veži som v túto noc videla stáda ešte zčasti pod šírým nebom, pri vršku troch pastierov už boli zhromaždené pod prístrešok.

Keď sa narodil Ježiš, traja pastieri vyšli zo svojho domca a s úžasom hľadeli na čudesnú žiaru v okolí jaskyne s jasličkami. Aj iní pastieri, ktorí boli pri veži, boli na nohách. Vystúpili na vežu a pozorovali ten zvláštny jas nad jaskyňou.

Keď traja pastieri zodvihli zrak na oblohu, uvideli, ako k nim zostupuje žiarivý oblak. Ako sa k nim približoval, pozorovala som v ňom akýsi ruch, menil sa, nadobúdaval tvary, rozoznala som v ňom postavy a počula aj silnejúci spev, ľúbezny a radostný. Pastieri mali spočiatku strach, no zrazu sa pred nimi objavil

anjel a prihovoral sa im: „Nebojte sa! Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým národom. Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán. Toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinnuté do plienok a uložené v jasliach.“

Kým anjel toto oznamoval, žiara okolo neho sa zväčšovala a videla som, ako sa päť alebo sedem veľkých svetlých postáv anjelov zjavilo pred pastiermi. Držali v rukách akýsi dlhý transparent, na ktorom bolo napísané veľkými písmenami: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“

Anjeli sa neskôr zjavili aj pastierom, ktorí boli pri veži, a taktiež tretej skupine pastierov, ktorí žili pri prameni vzdialenom tri hodiny od Betlehema, východne od veže.

Pastieri sa do jaskyne s jasličkami nepobrali hneď. Dorazili by tam za hodinu a pol. Najprv sa radili, aký dar by dieťaťku mali priniesť, a potom rýchlo zháňali veci, ktoré sa mu rozhodli darovať. Dúfali, že do jaskyne dôjdu zavčas ráno.

V hodine, keď sa narodil Spasiteľ, sa moja duša viackrát preniesla do Dávidovho mesta a do všetkých končín zeme. Možno preto, že som bola veľmi chorá a unavená, mala som dojem, akoby výjavy, čo som videla, prichádzali samé ku mne. Mnohé z toho, čo som videla, som zabudla kvôli bolestiam a rozličným ťažkostiam. Dobré si však spomínam na nasledujúci výjav.

V noci som videla Noemi, vychovávateľku svätej Panny, prorokyňu Annu a starého Simeona v chráme, matku Annu v Nazarete a Alžbetu v Jute. Bolo im zjavené, že sa narodil Spasiteľ. Videla som maličkého Jána, celého rozradosteného v náručí svojej matky Alžbety. Všetci spoznali vo svojich videniach Máriu, ale nevedeli, kde došlo k tomuto zázraku. Ba ani Alžbeta to nevedela. Len Anna vedela, že kolískou spásy je Betlehem.

Aj v chráme sa stal zázrak. Všetky zvitky s písmami saducejov viackrát popadali z nádob, v ktorých boli uchovávané, na zem. To vyvolalo veľký strach. Prítomní sa domnievali, že sú v tom nejaké čary, a zaplatili mnoho zlata, aby sa žiadne správy o tomto jave nedostali von.

V Ríme, na druhej strane rieky, v časti, v ktorej žili Židia, vytryskol zázračný prameň a všetci sa tomu divili. V jednom z chrámov sa rozbila veľká socha modly, myslím, že to bol Jupiter. O týchto javoch sa dozvedel správca Ríma, ktorý sa volal Lentulus a bol predkom toho Lentula, ktorý sa v Ríme spriatelil so svätým Petrom. Informovali o tom dokonca aj cisára Augusta.

Aj svätí traja králi mali vo svojej vlasti zázračné videnie. Skúmali hviezdy a v jednej zvláštnej konštelácii, ktorú obvykle pozorovali, si všimli určité zmeny, ktoré ich naplnili nevýslovnou radosťou.

4.4. Klaňanie sa pastierov

Skoro ráno po Ježišovom narodení zišli traja vodcovia pastierov z kopca a pobrali sa do jaskyne s jasličkami. Ako dary niesli so sebou malé zvieratká podobné srncom. Ak to boli kozľatá, boli iné než tie, čo máme u nás. Mali dlhé krky, pekné veľké oči a boli veľmi čulé a rýchle. Pastieri ich viedli za sebou priviazané na dlhých povrázkoch. Okrem toho niesli prevesené na pleciah zväzky zarezaných vtákov a pod pazuchami mali veľkých živých operencov.

Bojazlivo zaklopali na vráta jaskyne a Jozef im radostne išiel otvoriť. Pastieri mu vyrozprávali, čo im anjeli tej noci oznámili, a povedali, že si prišli uctiť sľúbené dieťa a chcú mu ponúknuť svoje dary. Jozef ich dary s vďakou prijal a zvieratá im dovolil priviesť do miestnosti vedľa východného vchodu do jaskyne.

Potom troch pastierov zaviedol ku svätej Panne, ktorá sedela na prikrývke na zemi vedľa jasličiek a v lone držala dieťaťko. Pastieri padli pred Ježišom na kolená, plakali od radosti a dlho zotrvali bez slov, vychutnávajúc sladkosť tej chvíle. Potom zaspievali chválospev anjelov a žalm, ktorý som už zabudla. Pri rozlúčke im svätá Panna podala malého Ježiška, aby ho popestovali. Znovu sa rozplakali od dojatia a odišli z jaskyne.

Podvečer prišli do jaskyne ďalší pastieri so svojimi manželkami a deťmi. Bývali v okolí veže, asi štyri hodiny chôdze od jaskyne. Ako dary priniesli vtáčiky, vajíčka, med, zeleninu a aj látky rôznych farieb a povojníky, myslím, že zo surového hodvábu.

Dary odovzdali Jozefovi a s pokorou podišli k jasličkám, pri ktorých sedela svätá Panna. Pozdravili ju i dieťaťko a kľaciac ľubozvučne zaspievali žalmy, spev Gloria a niekoľko krátkych veršov. Ja som spievala s nimi. Potom sa rozlúčili, pokloniac sa pred jasličkami.

Počas nasledujúcich dní som videla troch pastierov, ako pomáhajú Jozefovi pohodlnejšie zariadiť jaskyňu a príahľé priestory.

Pri svätej Panne som videla viaceré nábožné ženy, ktoré jej poskytovali rozličné služby. Bývali neďaleko jaskyne, smerom na východ od víšku. Žili v malých izbietkach vysekaných do skaly vrchu, jedna vedľa druhej. Pri svojich príbytkoch mali malé záhradky a vychovávali deti svojho spoločenstva. Zavolať ich Jozef, ktorý poznal ich komunitu už od svojho detstva. Tieto ženy sa striedali pri svätej Panne, prinášali drobné užitočné veci a drevo na oheň, varili a prali pre Svätú rodinu.

4.5. Zvestovanie trom kráľom-mudrcom

Keď sa Ježiš narodil, videla som, čo bolo zjavené trom kráľom. Z nich jeden menom Mensor mal bielu pokožku, Sair tmavú a Teoken, najstarší z nich, žltú. Zaoberali sa skúmaním hviezd a na jednom vrchu mali stupňovitú pyramídovitú vežu, postavenú z veľkej časti z dreva. Na nej sa striedali – jeden z nich tu vždy pozoroval hviezdy spolu s niekoľkými kňazmi. Výsledky svojich pozorovaní zaznamenávali a navzájom sa o nich informovali. Myslím, že v tú noc, keď sa narodil Ježiš, som videla na veži dvoch kráľov. Tretí, ktorý býval na východe, v oblasti Kaspického mora, niekoľko dní chôdze odtiaľ, nebol s nimi.

Ako vždy skúmali isté zoskupenie hviezd, v ktorom teraz nastali určité zmeny. Nevideli jednu hviezdu, ale postavu tvorenú viacerými hviezdami, ktorá sa hýbala.

Na mesiaci, ktorý bol v prvej štvrtine, videli peknú dúhu. Na dúhe bola panna. Sedela na ľavej nohe a pravú nohu mala spustenú nadol a mala ju položenú na mesiaci. Pred pannou som videla kalich, z ktorého vyšlo dieťa. Nad dieťaťom bol svetelný kotúč, z ktorého vychádzali lúče. Mala som predstavu Oltárnej sviatosti.

Neviem, ako králi zistili, že to dieťa sa narodilo v Judei, už si na to nespomínam. Tretí kráľ, ktorý býval ďaleko, videl ten istý obraz v tej istej hodine vo svojej vlasti.

Tento výjav naplnil kráľov neopísateľnou radosťou. Hneď pripravili vzácne dary a vydali sa na cestu. Stretli sa po niekoľkých dňoch. Na veži som ich videla už niekoľko dní pred Ježišovým narodením – napäto očakávali, čo sa stane, lebo na oblohe si všimli najrôznejšie vyobrazenia.

Aký milosrdný bol Pán k pohanom! Už päťsto rokov pred narodením Krista predkovia troch kráľov prorokovali. Patrili k najbohatším a najmocnejším, lebo ich majetok a dedičstvo bolo ešte nerozdelené.

Aj vtedy žili v mestách zo stanov, s výnimkou predka, ktorý žil na východe, v oblasti Kaspického mora. Domy v jeho meste mali kamenné základy a strechy tvorilo pevné plátno. Mesto sa rozprestieralo na vrchu, napravo i naľavo od neho bolo more.

Už títo predkovia sa zaoberali pozorovaním hviezd. V tých časoch žili tri dcéry týchto predkov troch kráľov. Vyznali sa vo hviezdach a všetky tri boli obdarené prorockým duchom a súčasne mali rovnaké videnie: od Jakuba vyšla hviezda a panna bez manžela porodila Syna. Oblečené do dlhých plášťov chodili po celej krajine a povzbudzovali ľudí k tomu, aby sa polepšili. Ohlasovali, že ako prvé sa dozvedeli o príchode Spasiteľa, ktorý ich privedie k pravej bohoslužbe. Prišli aj s mnohými inými proroctvami, ktoré sa vzťahovali na budúcnosť.

Rodičia týchto troch panien vystavali budúcej Božej Matke chrám na mieste, v ktorom sa dotýkali ich tri kráľovstvá. Tu prinášali obety, aké majú vo zvyku konať pohania. Proroctvá troch panien obsahovali presné správy o obraze, ktorý sa má ukázať na hviezdnej oblohe, a určité zmeny, ktoré v ňom majú nastať. Odvtedy začali králi pozorovať oblohu z kopca neďaleko chrámu budúcej Božej Matky. Na základe toho, čo videli, robili zmeny na samotnom chráme. Stanovili, že ich sviatočným dňom v týždni bude sobota, a nie štvrtok ako prv.

Troja králi pochádzali z Jóbneho rodu a prišli z Kaukazu.

4.6. Svätá rodina v jaskyni s jasličkami. Herodes sa dozvie o zázračnom narodení

Dnes som bola svedkom jednej veľmi dojímavej scény v jasličkovej jaskyni. Jozef a Mária sa sklánali nad jasličkami a hľadali na Ježiška s nekonečnou láskou. Oslík si zrazu kľakol a hlavu položil na zem. Mária s Jozefom sa od dojatia rozplakali.

Večer prišli poslovia Máriinej matky. Z Nazareta prišiel jeden starec a Annina slúžka, jej príbuzná, vdova. Priniesli so sebou veľa vecí, ktoré sa mohli zísť Márii a dieťaťku. S pohnutím sa dívali na dieťa a starému sluhovi stekali po tvári slzy radosti. Muž sa potom hneď vydal na spiatočnú cestu, aby

porozprával Anne, čo videl. Slúžka zostala so svätou Pannou.

Svätá Panna s malým Ježiškom a slúžkou opustili jaskyňu na niekoľko hodín – išli sa skryť do neďalekej jaskyne, v ktorej pri Ježišovom narodení vytryskol zo zeme prameň. Zostali tam asi štyri hodiny. Túto jaskyňu Jozef zariadil pre Máriu s dieťaťom už na svitaní. Urobili to preto, lebo prišlo niekoľko ľudí z Jeruzalema, myslím, že to boli Herodesovi poslovia. Dostal sa im do uší chýr, že pastieri videli nejaké zázračné dieťa. Pri vchode do jaskyne s jaslíčkami prehodili pár slov s Jozefom. Keď však zistili, že je to chudobný a jednoduchý človek, s posmešnými úsmevmi odišli. Svätá Panna zostala s dieťaťom v druhej jaskyni asi štyri hodiny a potom sa vrátila k jaslíčkám.

Jaskyňa s jaslíčkami sa nachádzala na veľmi peknom a pokojnom mieste. Z Betlehema sem nechodieval nikto, len pastieri. V Betleheme bol veľký ruch a zmätok kvôli množstvu cudzincov, preto sa nikto nestaral o to, čo sa dialo tu.

(Večer povedala Anna Katarína Emmerichová ešte zo spánku):

Herodes dal zabiť istého zbožného muža, ktorý zastával v chráme dôležité miesto. Srdečne ho pozval k sebe do Jericha a počas cesty ho dal zavraždiť. Tento muž odmietal Herodesove arogantné nároky voči chrámu. Na Herodesa padlo podozrenie z tejto vraždy, ale napriek tomu získaval čoraz väčšiu moc nad chrámom. Svojich dvoch nemanželských synov dosadil do chrámu na dôležité miesta. Boli to saduceji a informovali ho o všetkom, čo sa dialo.

Dnes ráno poslal láskavý hostinský z posledného hostinca, v ktorom Svätá rodina prenocovala, do jaskyne sluhu s darmi pre dieťa a neskôr, cez deň, prišiel on sám, aby sa mu poklonil.

Na základe zjavenia sa anjelov pastierom v hodinu Ježišovho narodenia sa všetci dobrí ľudia z údolia dozvedeli o zázračnom prisľúbenom dieťatku. Prichádzali vzdať úctu dieťaťu, ktorému poskytli prístrešie bez toho, aby o tom vedeli.

Do jaskyne s jaslíčkami zavítalo veľa pastierov a dobrých ľudí, aby sa poklonili Ježiškovi. Mali oblečené sviatočné šaty a išli do Betlehema sláviť sobotu.

Medzi nimi som videla aj dobrú manželku grobianskeho pastiera, ktorý len nerád ubytoval Svätú rodinu. Vzhľadom k polohe jeho domu by bolo pre ňu pohodlnejšie ísť sláviť sobotu do Jeruzalema, ale radšej si zvolil dlhšiu cestu do Betlehema, aby vzdal úctu svätému dieťatku a jeho rodičom. Dobrá pani bola šťastná, že im mohla prejaviť svoju lásku.

Pokloniť sa prišli aj príbuzní svätého Jozefa, u ktorých Svätá rodina prenocovala cestou do jaskyne. Bola to rodina Jonadabovho otca. Jonadab bol ten muž, ktorý pri ukrižovaní priniesol Ježišovi šatku, aby zakryl jeho nahotu. Počuli jedného hostinského hovoriť o zázraku, ktorý sa spájal s narodením dieťaťa, a tak sa cestou do Betlehema zastavili, aby dieťatku priniesli dary. Pozdravili Máriu a poklonili sa Ježiškovi. Jozef bol k otcovi rodiny veľmi srdečný, ale neprijal od neho nič. Zveril mu však mladú oslicu, ktorá im prv ukazovala cestu, pod podmienkou, že mu ju vráti, keď dostane späť peniaze, čo mu požičal. Jozef potreboval peniaze na dary a na hostinu, ktorú bolo treba pripraviť pri príležitosti slávnosti obriezky.

Keď Jozef vybavil túto záležitosť a všetci odišli do synagógy v Betleheme, zapálil v jaskyni sobotný sedemramenný svietnik. Malý stolík prikryl obrusom z červenej a bielej látky a položil naň modlitebné zvitky. Tu, pri svetle svietnika, slávil spolu so svätou Pannou a slúžkou sobotu. Boli tam aj dvaja pastieri, ktorí sa zdržiavali pri vchode do jaskyne, a esénske ženy, ktoré po obrade nachystali jedlo.

Z množstva jedál, ktoré dostal Jozef od pastierov, Svätá rodina spotrebovala len málo. Väčšiu časť rozдали pozvaným hosťom, najmä chudobným. Pri príležitosti slávnosti obriezky všetko spravodlivo rozdelili.

4.7. Obriezka Ježiša

Dnes chystali esénske ženy a Máriina slúžka obed pod besiedkou zo zelených konárov. Zhotovil ju Jozef s pomocou pastierov pred vchodom do jaskyne. Upravili aj priestor v jaskyni, zem pokryli kobercami a celú jaskyňu čo najslávnostnejšie vyzdobili. Tieto prípravy urobili ešte prv, než sa začala sobota, lebo deň po nej bol ôsmym dňom od narodenia Ježiša a podľa Božieho prikázania malo byť dieťa obrezané.

Podvečer zašiel Jozef do Jeruzalema a vrátil sa s tromi kňazmi, starým mužom a jednou ženou, ktorá sa mala postarať o chlapčeka počas zákroku. Kňazi priniesli so sebou stoličku, ktorú používali pri tomto obraze, a osemuholníkovú kamennú tabuľu s potrebným náčiním. Tieto predmety uložili ku vchodu do jaskyne. Stolička bola skladacia a jej rozložením vzniklo nízke lôžko s operadlom na jednej strane. Bola potiahnutá červenou látkou. Kamenná tabuľa mala priemer väčší než dve stopy. V prostriedku tabule bola osemuholníková priehlbina uzavretá kovovým príklopom a boli v nej tri nádoby a kamenný nôž. Tabuľu položili na trojnožku vedľa stoličky.

Potom kňazi pozdravili svätú Pannu a Ježiška. Priateľsky sa jej prihovárali a dojatí pestovali dieťa. Pod besiedkou sa podávalo jedlo a, ako to býva pri takýchto udalostiach zvykom, chudobní, ktorí prišli s kňazmi, sa zhĺkli okolo stola a dostali dary, takže čoskoro bolo všetko rozdané.

Slnko zapadalo. Zdalo sa mi byť väčšie než u nás a cez otvorené dvere jaskyne ho bolo veľmi dobre vidno.

Neviem, či kňazi po obede neodišli do mesta a či sa nevrátili až skoro ráno, alebo či prenocovali v jaskyni s jaslíčkami. Jaskyňu osvetľovalo svetlo lampy a prítomní sa modlili a spievali až do neskorej noci.

Chlapčeka obrezali na svitaní, osem dní po jeho narodení. Svätá Panna bola ustarostená. Sama prichystala plienku, do ktorej mali dieťa zabaliť po zákroku, a opatrovala ju na prsiach v záhybe svojho plášťa. Medzi modlitbami a obradom zakryli kňazi osemuholníkový podnos bielym a červeným plátnom, a keď si jeden z nich sadol na stoličku, svätá Panna, ktorá stála celá zahalená vzadu v jaskyni s Ježiškom v náručí, podala synčeka spolu s plienkou slúžke. Tá ho dala Jozefovi a on žene, ktorá prišla s kňazmi. Ona potom položila malého Ježiša na kamennú tabuľu.

Znovu sa pomodlili, potom žena dieťa rozbalila a uložila ho do lona sediaceho kňaza. Svätý Jozef sa naklonil ponad chrbát kňaza a pevne pridržiaval dieťa. Ostatní dvaja kňazi si kľakli po pravej a ľavej strane a každý z nich uchopil nôžku chlapčeka. Otvorili kamennú tabuľu, takže tri nádoby s balzomom a hojivou tekutinou boli na dosah ruky. Rukováť a čepeľ noža boli z kameňa.

Rez urobili zakriveným koncom noža, ktorý bol jednu piadň dlhý. Kňaz dokončil prácu zabruseným nechtom svojho prsta, ranu očistil od krvi a pokropil ju hojivou tekutinou a tekutinou na zmiernenie bolesti, ktoré boli v nádobkách. Oddelenú časť vložil medzi dva okrúhle červenkasté tanieriky a potom všetko odovzdal svätej Panne.

Dieťať sa potom ujala žena, ktorá prišla s kňazmi. Zavínula ho a položila na kamennú tabuľu. Všetci sa znovu pomodlili.

Som si istá, že anjel povedal Jozefovi, že dieťa sa má volať Ježiš, a dobre si spomínam, že kňaz nebol s týmto menom spokojný. Vtedy som uvidela, ako sa kňazovi zjavil žiarivý anjel a ukázal mu tabuľku, na ktorej bolo napísané meno Ježiš. Neviem, či kňaz videl anjela tak ako ja, ale viem, že na základe Božieho vnuknutia napísal toto meno hneď na pergamen.

Ježiško po obriezke veľmi plakal. Jozef ho zobral do náručia a odniesol ho svätej Panne, ktorá zostala vzadu v jaskyni spolu s dvomi inými ženami. S plačom si ho privinula a utiahla sa do kútika vedľa jaslíčiek. Tam si sadla a upokojila plačúceho chlapčeka dojčením. Jozef jej odovzdal aj zakrvavené plienky.

Potom sa znovu všetci pomodlili a zaspievali. Lampa bola stále zažatá a celkom sa rozvidnelo.

V priebehu dňa sa žena, ktorá sprevádzala kňazov, vrátila ku svätej Panne a postarala sa o malého Ježiša. Rozbalila ho, ošetrila mu ranu a znovu ho zavínula.

V noci sa chlapček často budil. Rana ho bolela a veľa plakal. Mária a Jozef sa pri ňom striedali, tíšili ho a pestovali v náručí.

4.8. Alžbeta na návšteve u Svätej rodiny

Dnes večer prišla do jaskyne Alžbeta z Juty. Priviezla sa na oslíkovi, ktorého viedol starý sluha. Jozef ju srdečne privítal. Alžbeta i Mária mali obrovskú radosť z toho, že sa znovu vidia. Alžbeta si s pohnutím privinula malého Ježiška. Prichystali jej lôžko vedľa miesta, na ktorom sa narodil Ježiš.

Počas nasledujúcich dní som videla Máriu a Alžbetu – sedeli spolu a zhovárali sa. Bola som pri nich a s potešením som počúvala ich rozhovory. Svätá Panna vyrozprávala Alžbete všetko, čo sa stalo, a keď hovorila o problémoch, ktoré mali s hľadaním ubytovania v Betleheme, Alžbeta sa rozplakala.

Porozprávala jej aj o mnohých veciach, ktoré súviseli s narodením Ježiška. Povedala, že pri zvestovaní

bola aspoň desať minút duchom neprítomná a mala pocit, akoby sa jej srdce zdvojilo a ona pocítila nevýslovnú blaženosť. V hodinu narodenia Ježiška bola plná nekonečnej nostalgie a pocítila, akoby ju anjeli zdvihli, kým kľáčala. Cítila, akoby sa jej srdce rozdelilo a jedna časť sa od nej oddelila. Desať minút nič nevnímala a potom mala pocit vnútornej prázdnoty a pociťovala veľkú túžbu po nekonečnom dobre, ktoré sa od nej odtrhlo a ktoré predtým v sebe cítila dlhý čas. Potom spozorovala pred sebou svetlo a zdalo sa jej, že v tom svetle, pred jej očami, nadobúdala tvary postavička dieťaťa. Videla, že sa hýbe, a začula jeho plač. Spamätala sa, zdvihla ho a pritúlila si ho k sebe. Najprv si myslela, že sa jej to sníva, a nemala odvahu dotknúť sa dieťaťa obklopeného žiarou. Povedala tiež, že si neuvedomila, ako sa od nej dieťaťko oddelilo.

Alžbeta jej vtedy povedala: „Ty si mala požehnanější pôrod než ostatné ženy. Keď sa mne narodil Ján, bol to príjemný pôrod, ale iný než tvoj.“

Dnes navštívilo svätú Pannu a dieťaťko veľa ľudí. Podvečer sa Mária s Ježiškom a Alžbetou znova schovali v jaskyni v blízkosti jaskyne s jasličkami a myslím, že tam zostali celú noc. Urobili to preto, lebo z Betlehema prišlo k jasličkám veľa zvedavcov a vysokopostavených ľudí a Mária nechcela, aby ich videli.

4.9. Anna u Svätej rodiny

Dnes v noci prenocovala Anna so svojím druhým manželom, Máriou Héliho, slúžkou, sluhom a dvomi oslíkmi neďaleko Betlehema. Boli na ceste do Betlehema. Jozef zariadil dve jaskyne, aby sa v nich mohli ubytovať hostia z Nazareta a traja králi, ktorých príchod predpovedala Mária. Jozef s Máriou a dieťaťom sa zatiaľ nasťahovali do inej jaskyne. Jaskyňa s jasličkami bola prázdna, zostal tam len osol. Odniesli aj ohnisko a všetko, čo bolo potrebné na varenie.

Jozef už pred pár dňami zaplatil druhú daň. Z Betlehema prišlo opäť mnoho zvedavcov, ktorí chceli vidieť dieťa. Niektorým sa Ježiš nechal vziať do náručia pokojne, u niektorých plakal a odvracal sa od nich.

Svätá Panna bola v novom, pohodlne zariadenom príbytku veľmi spokojná. Jej lôžko bolo blízko steny. Ježiško spával vedľa nej v dlhšom košíku, ktorý bol položený na podnožke a mal striedku nad hlavou dieťaťa. Máriino lôžko a Ježišova kolíska boli oddelené od ostatnej jaskyne priečkou z pospľietaného trstia. Cez deň, keď nechcela byť Mária sama, sadla si pred túto priečku a vedľa mala dieťa. Jozefovo lôžko bolo v inej časti jaskyne, oddelené takou istou priečkou. Na strope bola zavesená lampa tak, že osvetľovala aj priestor za obidvomi priečkami. Jozef nosil Márii jedlo v miske a vodu v malom džbániku.

Na druhý deň po celodennom cestovaní prišla do jaskyne Anna. Videla som, ako jej Mária podala do náručia dieťaťko. Anna bola veľmi dojatá. So sebou priniesla prikrývky, plátno a jedlo.

Anna, jej manžel, dcéra a sluhovia nocovali v jaskyni s jasličkami, Anna na lôžku, na ktorom spala Alžbeta. Mária s dôverou vyrozprávala svojej matke všetko, čo sa stalo. Anna plakala spolu so svätou Pannou a svoje rozhovory často prerušovali láskaním malého Ježiška.

Počula som, ako Mária vravela svojej matke, že čoskoro prídu králi z východu a prinesú so sebou veľké dary. Mária dostala po narodení dieťaťa mnoho darov, ale vždy zostala chudobná, lebo všetko, čo nevyhnutne nepotrebovala, zakaždým rozdala druhým.

Myslím, že počas návštevy kráľov pôjde Anna ku svojej sestre, ktorá býva tri hodiny odtiaľto, a vráti sa neskôr.

Dnes, v sobotu večer, odišla Anna so svojím sprievodom na istý čas ku svojej mladšej sestre, ktorá bola vydatá za muža z Benjamínovho rodu. Už si nepamätám, ako sa volalo miesto, kde bývali, pozostávalo len z niekoľkých domov uprostred polí. Viem len, že sa nachádzalo len pol hodiny chôdze od posledného miesta, na ktorom Svätá rodina prenocovala počas svojej cesty do Betlehema.

Anna tam zostala tri dni.

5. Traja králi

5.1. Traja králi vidia hviezdu a vydajú sa na cestu

To, ako sa traja králi dozvedeli o narodení Ježiša, som už opísala. Videla som, ako Mensor a Sair pozorovali v Mensorovej vlasti hviezdy. Všetky svoje nástroje pripravili na cestu. Z pyramídovitej veže

skúmali dlhými trubicami Jakubovu hviezdu – mala dlhý chvost. Hviezda sa pred ich zrakom otvorila a zjavila sa im nádherná Panna so žiarivým dieťaťom.

Hneď potom sa traja králi vydali na cestu. Teokén, tretí kráľ, býval niekoľko dní odtiaľ, východným smerom. Aj on uvidel v tú istú hodinu obraz na hviezde a ponáhlal sa za svojimi dvomi priateľmi. Krajiny, z ktorých pochádzali traja králi, vytvárali medzi nimi trojuholník – Mensor a Sair bývali blízko seba, Teokén trochu ďalej od nich.

Videla som mnoho vecí, ktoré sa týkali troch kráľov, a chcela by som vyrozprávať, čo som si zapamätala.

Tmavý Mensor bol Chaldejec. Názov jeho mesta znel podobne ako Achajaja. Mesto obtekala rieka, takže sa zdalo, akoby ležalo na ostrove. Mensor nebýval často v meste. Väčšinu času trávil pri svojich stádach. Sair bol v noci, keď sa narodil Ježiš, u neho. Neďaleko mesta bolo jazero. Tmavú pleť mal len on a jeho ľudia. Pery mali červené. Ostatní, ktorí bývali v tejto oblasti, však mali svetlú pleť.

Teokén pochádzal zo vzdialenejšej krajiny, ktorá sa rozprestierala medzi dvomi moriami. Býval v meste, ktoré tvorili stany na kamenných základoch. Teokén bol z troch kráľov najbohatší. Do Betlehema mohol ísť priamo, ale radšej si kus cesty nadišiel, aby mohol cestovať so svojimi priateľmi. Keď sa chcel s nimi stretnúť, musel prejsť popri Babylónii.

Mensorova krajina bola vzdialená tri dni cesty, čiže trikrát dvanásť hodín putovania od Sairovej krajiny a päť dní cesty od Teokénovej.

Teokénova pokožka mala pekný žltkastý odtieň. Spoznala som ho aj vtedy, keď o tridsaťdva rokov neskôr Ježiš navštívil troch kráľov v Arábii. Vtedy ležal chorý vo svojom stane. Mensora pokrstil po Ježišovej smrti svätý Tomáš a prijal meno Leander. Svätý Tomáš pokrstil aj Teokéna a ten dostal meno Leo. Sair zomrel ešte pred Ježišovou návštevou.

Každého kráľa sprevádzali štyria príbuzní alebo rodinní priatelia, takže v sprievode bolo pätnásť vysokopostavených ľudí a veľké množstvo poháňačov tiav a sluhov. Medzi chlapcami zo sprievodu, ktorí boli do pásu nahí a veľmi šikovne skákali a behali, som rozoznala toho Eleazara, ktorý sa neskôr stal mučeníkom a ktorého relikviu mám.

Treja králi boli veľmi obľúbení. Voči svojim sluhom a otrokom sa správali ako otcovia. Vo veľkej karaváne, ktorá putovala do Betlehema, vládla veľká pohoda. Ó, aká dojmavá bola vládca a detská jednoduchosť týchto svätých kráľov! O všetko sa delili s ľuďmi, ktorí s nimi cestovali, a ku všetkým boli veľmi štedrý.

Cesta bola dlhá. Trvala asi šesťdesiat dní – každý deň sa putovalo dvanásť hodín. Oni však prišli do cieľa už za tridsaťtri dní, lebo ich ťažné zvieratá boli veľmi rýchle a často putovali dňom i nocou. Traja králi išli pešo s odkrytými hlavami vedľa svojich zvierat a modlili sa. Niekedy šli pomalšie a vtedy si v noci spievali. Ich sprievod bol veľmi usporiadaný a všetkých ovládala veľká radosť. Neraz, keď sa zastavili, aby si oddýchlí a napojili zvieratá, ani nezložili svoje veci a ani nepostavili stany, aby mohli rýchlejšie púťovať. Karavána postupovala neuveriteľne rýchlo. Keď sa na to s odstupom pozriem, podobali sa letiacemu krdľu vtákov, tak rýchlo a harmonicky napredovali.

Hviezda, ktorá ich viedla, sa podobala okrúhlej guli. Vyzerala ako žiarivý mesiac. Králi sa vydávali na cestu podvečer, keď bolo hviezdu dobre vidno a zanechávala za sebou dlhú stopu. Cez deň žiarila jasnejšie než slnko.

Mária mala videnie, v ktorom jej bolo zjavené, že sa blížia traja králi, a povedala to Jozefovi a Alžbete. Povedala tiež, že musia uvoľniť jaskyňu s jasličkami a pripraviť všetko potrebné, aby mohli kráľov prijať.

Alžbeta sa medzitým vrátila do Juty.

Teraz bol život Svätej rodiny v jaskyni s jasličkami pokojnejší a Mária, Jozef a dieťa boli sami. Zostala s nimi len Máriina pomocníčka, slušná a skromná žena. Mala asi tridsať rokov, bola to bezdetná vdova, Annina príbuzná, ktorej sa Anna ujala, keď zostala sama. Jej nebohý manžel bol k nej veľmi tvrdý, lebo často chodievala k esénom. Bola naozaj veľmi nábožná a dúfala v spásu Izraela. Jeho to rozčuľovalo tak, ako aj dnes zlých mužov rozčuľuje, keď ich manželky chodia pričasto do kostola. Manžel ju opustil a potom zomrel.

Zdá sa mi, že po Máriinom očistení chcel Jozef zostať s rodinou v Betleheme. Videla som ho, že sa obzerá, kde by našiel dom. O niekoľko dní prišli do jaskyne s jasličkami vyššie postavení ľudia z Betlehema. Vráveli, že by sa radi ujali Svätej rodiny vo svojich domoch. Mária sa s nimi nechcela stretnúť

a schovala sa do vedľajšej jaskyne. Jozef ich ponuku odmietol.

Čoskoro mala prísť na návštevu Anna. V poslednom čase bola veľmi zaneprázdnená rozdeľovaním zvierat zo svojich stád medzi chudobných a chrám.

O niekoľko dní prišli dvaja ľudia, ktorých poslala Anna s jedlom a inými potrebnými vecami. Mária bola oveľa rýchlejšia v rozdeľovaní toho, čo mala, než som ja, takže čoskoro všetko rozdala. Jozef upratoval obe jaskyne. Očakávali návštevu Anny a na základe Máriinho videnia aj návštevu troch kráľov.

Večer dorazila karavána troch kráľov do malého mestečka. Mnohé z domov obkolesovali vysoké ploty a zdá sa mi, že to bolo prvé židovské mesto, do ktorého prišli. To už nemali do Betlehema ďaleko. Traja králi spievali a boli veľmi šťastní, lebo hviezda sa jagala a žiarila ako mesiac, až bolo dobre vidno tieň. Zdalo sa, že obyvatelia mesta hviezdu nevidia, alebo si ju nevšímajú. Ináč to boli dobrí ľudia, veľmi ochotní. Niektorí z pútnikov zosadli z tiav a obyvatelia mesta napojili zvieratá. Vtedy som si spomenula na časy, keď žil Abrahám. Vtedy boli všetci dobrí a pripravení pomôcť.

5.2. Príchod troch kráľov do Jeruzalema

Karavána troch kráľov putovala v noci. Neprechádzali už cez mestá, ale mňali malé dedinky, v ktorých Ježiš uzdravoval, vyučoval a požehnával deti koncom tretieho roku svojho pôsobenia. Keďže už nastala sobota, na ceste stretávali len málo ľudí.

Ráno po siedmej prešli Jordán. Ľudia zvyčajne prechádzali cez rieku po trámoch a väčšie skupiny po akomsi moste, ktorý za úhradu stavali ľudia, čo bývali blízko rieky. Teraz však bola sobota a ľudia nesmeli pracovať. Preto sa museli pútnici cez rieku dostať vlastnými silami. Pomohli im len niekoľkí pohanskí sluhovia prievozníkov. Za ich pomoc im zaplatili. Jordán nebol široký a bol plný piesčitých brodov. Na trámy pokládali dosky a po nich prešli ťavy. Kým všetci šťastlivo prešli, chvíľu to trvalo.

V sobotu večer sa karavána nachádzala neďaleko Jeruzalema. Hviezdu, ktorá ich viedla, už takmer nebolo vidieť. Ligotala sa – malá a vzdialená – za mestom. Čím boli králi bližšie k Jeruzalemu, tým viac boli zmätení – hviezda už nebola taká žiarivá ako na začiatku cesty a v Judei sa im už strácala pred oči. Taktiež boli presvedčení, že sa všade stretnú s radosťou a oslavami narodenia Spasiteľa. Lenže skutočnosť bola iná než ich predstavy. Znepokojilo ich to, stratili istotu a mysleli si, že sa vydali nesprávnym smerom.

Sprievod mal viac než dvesto členov, lebo cestou sa k nim pripojilo mnoho vysokopostavených ľudí. Traja králi cestovali na troch dromedároch, čiže na dvojhrbých ťavách, ktoré okrem toho niesli aj rôzny náklad. Ďalšie tri ťavy s nákladom viedli sluhovia.

Keď dorazili do Jeruzalema, niektorí členovia sprievodu podišli k bráne a vrátili sa so strážami a vojakmi. Príchod toľkých ľudí a zvierat v období, keď sa neslávili žiadne sviatky, a bez obchodných zámerov sa totiž javil dosť nezvyčajný.

Králi vyrozprávali vojakom, prečo prišli. Spomenuli hviezdu a dieťa, ktoré sa nedávno narodilo. Nikto nechápal, o čom to hovoria. Ešte viac ich to znepokojilo a začali pochybovať, či si správne vysvetlili to, čo videli. Nestretli nikoho, kto by vedel dačo o Spasiteľovi sveta. Všetci na nich prekvapene pozerali a nevedeli, o čom to hovoria.

Keď však stráže zistili, že králi sú úprimní a štedrý k chudobným, a počuli, že hľadajú ubytovanie, že štedro za všetko zaplatia a že chcú hovoriť s kráľom Herodesom, niektorí z nich sa vrátili do mesta a poslali ku kráľom ďalších ľudí, aby sa dozvedeli viac.

Králi sa medzitým rozprávali s rôznymi ľuďmi, ktorí sa sem zbehli. Niektorí počuli o dieťati, ktoré sa narodilo v Betleheme, ale vraveli, že to nemôže byť ten, koho hľadajú, lebo jeho rodičia sú chudobní a obyčajní ľudia. Niektorí ich rovno vysmiali. Keď sa králi dozvedeli, že ani Herodes nevie o novonarodenom dieťati, robili si starosti kvôli tomu, čo povedia kráľovi. Zamĺkli a začali sa modliť. Čoskoro pocítili, ako v nich rastie odvaha, a povedali si: „Ten, kto nás skrze hviezdu viedol, ten nás privedie aj šťastne domov.“

Keď sa stráže konečne vrátili, odvedli sprievod ku bráne, ktorá sa nachádzala v blízkosti vrchu Kalvária. Vošli do mesta a privedli ich do veľkého okrúhleho dvora neďaleko rybieho trhu. Pri vchodoch do dvora hliadkovali stráže a obkolesovali ho domy a stajne. Zvieratá dostali piť a potom ich ustajnili. Prišli dvaja úradníci s pochodňami a potom ďalší dvaja a prezerali batožinu kráľov. Myslím, že to boli colníci.

5.3. Stretnutie troch kráľov s Herodesom

Herodesov hrad nebol ďaleko od tejto budovy a cestu, ktorá k nemu viedla, osvetľovali pochodne a ohne. Herodes poslal svojho sluhu a potajme dal priviesť do paláca kráľa Teokéna, ktorý bol najstarší z kráľov. Bolo už po desiatej hodine. Vo veľkej sále ho prijal jeden z Herodesových dvoranov a vypytoval sa ho na dôvod jeho návštevy. Teokén mu všetko vysvetlil a poprosil ho, aby sa spýtal Herodesa, kde nájdu novonarodeného kráľa Židov, ku ktorému ich viedla hviezda. Chcu ho vyhľadať a pokloniť sa mu.

Keď to dvoran vyrozprával Herodesovi, ten znervóznel a rozhodol sa: celú vec dá prešetriť. Teraz nech si králi odpočinú a zajtra ráno sa s nimi on sám porozpráva a povie im, čo zistil.

Keď sa Teokén vrátil k svojim druhom, nepriniesol žiadnu uspokojivú odpoveď. Neboli schopní odpočívať. Noc prebdeli, prechádzali sa po meste a pozerali na oblohu, akoby hľadali svoju hviezdu. V Jeruzaleme vládol pokoj, ale v paláci to vrelo – prichádzalo a odchádzalo veľa ľudí. Králi mali dojem, že Herodes všetko vie, ale im nechce nič prezradiť.

Keď Teokéna priviedli do paláca, u Herodesa sa oslavovalo. Miestnosti boli osvetlené, bolo tu veľa pozvaných hostí, ľudí z cudzích krajín a tiež nehanebne vymaľované ženy. Teokénove otázky o kráľovi, ktorý sa nedávno narodil, Herodesa veľmi znepokojili. Hneď dal zvolať všetkých kňazov a znalcov Písem. Prišli k nemu krátko pred polnocou so zvitkami Písem. Bolo ich dvadsať, všetci oblečení v kňazských rúchach. Herodes sa ich pýtal, kde sa má narodiť Kristus, a kňazi rozvinuli svoje zvitky a prstom ukázali – v Betleheme v Judei. Tak píše prorok Micheáš: „Ty, Betlehem, v judejskej krajine, nijako nie si najmenší medzi poprednými mestami Judey, lebo z teba vyjde vojvoda, ktorý bude spravovať môj ľud Izrael.“

Potom Herodes vyšiel s niektorými kňazmi na strechu paláca a márne hľadal hviezdu, o ktorej hovoril Teokén. Bol veľmi rozrušený a kňazi sa snažili upokojiť ho. Vraveli mu, že nemá počúvať, čo hovoria traja králi, lebo ľudia, ktorí pozorujú hviezdy, si zvyknú vymýšľať; keby sa niečo také bolo naozaj stalo, on, Herodes, a oni v chráme a vo Svätom meste by o tom určite vedeli.

Na druhý deň zavčas ráno prikázal Herodes, aby potajomky priviedli do paláca troch kráľov. Priviedli ich do miestnosti, kde nachystali malé občerstvenie. O chvíľu k nim prišiel Herodes. Králi sa mu poklonili a znovu sa ho pýtali na novonarodeného židovského kráľa. Herodes ovládol svoj nepokoj, ako len mohol, ba dokonca sa tváril, že sa veľmi potešil. Boli s ním aj niektorí znalci Písma. Opýtal sa kráľov, čo to videli, a Mensor mu opísal posledný obraz, ktorý videli na hviezdach prv, než sa vydali na cestu – povedal, že videli pannu a pred ňou dieťa. Z pravého boku dieťaťa vyšiel svetelný lúč, v ktorom sa objavila veža s mnohými bránami. Táto veža sa zväčšila, až z nej bolo veľké mesto a dieťa sa objavilo nad ním s korunou, mečom a žezlom ako kráľ. Potom videli seba samých a všetkých kráľov sveta, ako sa klaňajú dieťaťu, lebo jeho kráľovstvo bolo nad všetky ostatné kráľovstvá.

Herodes im povedal, že jedno proroctvo tohto druhu naozaj existuje a vzťahuje sa na Betlehem. Vyzval ich, aby sa v tichosti vydali na cestu, a ak nájdu dieťa, nech sa k nemu vrátia a vyrozprávajú mu, čo videli, aby aj on mohol ísť vzdať dieťaťu úctu.

Králi sa jedla, ktoré im ponúkli, ani nedotkli a odišli. Bolo veľmi skoro, lebo pochodne pred palácom ešte horeli. Len čo sa rozvidnelo, pripravili sa na odchod. Tí, ktorí sa k nim pripojili a sprevádzali ich až do Jeruzalema, sa vytratilí do mesta už v predchádzajúci deň.

Karavána troch kráľov vyšla z mesta mestskou bránou na poľudnie. Skupina mužov išla za nimi až k potoku pred mestom a potom sa vrátila naspäť. Keď prešli cez potok, na chvíľu sa zastavili a hľadali svoju hviezdu. Keď ju zbadali, vykriekli od radosti a ľúbežne spievajúc pokračovali v ceste. Hviezda ich nevedla priamo do Betlehema, ale museli ju nasledovať po vedľajších chodníkoch, smerom na západ.

Prešli popri mestečku, ktoré dobre poznám, a zastavili sa na príjemnom mieste pri jednej dedine. Tu pred nimi zrazu vytryskol prameň. Veľmi ich to potešilo. Okolo prameňa začali kopat', okolo navŕšili piesok a kamene a na pár hodín sa tu utáborili. Napojili a nakŕmili svoje zvieratá a aj oni si zajedli, lebo v Jeruzaleme kvôli zmätku a starostiam nemali pokoj. Pri tomto prameni som neskôr často vídala Pána s jeho učeníkmi.

Hviezda, ktorá v noci žiarila ako ohnivá guľa, bola teraz ako mesiac cez deň. Nebola presne okrúhla, ale vyzerala ako zúbkovaná. Často ju zakrývali oblaky.

Cesta, ktorá viedla z Betlehema priamo do Jeruzalema, sa hemžila ľuďmi s naloženými oslami. Títo ľudia išli pravdepodobne na trh alebo do chrámu. Avšak cesta, po ktorej išli králi, bola veľmi pokojná a

určite ich tadiaľ viedol Boh, aby sa nebadane dostali do Betlehema ešte v ten večer.

V ceste pokračovali, keď sa slnko začalo schyľovať k západu. Postupovali v tom poradí, ako sa stretli. Mensor, najmladší, kráčal na čele, po ňom nasledoval Sair a Teokén, ktorý bol najstarší.

5.4. Klaňanie sa troch kráľov

Dnes pri západe slnka prišiel sprievod troch kráľov k Betlehemu, k tej istej budove, v ktorej sa boli zaregistrovať Jozef a Mária. Bol to starobyľý dom Dávidovho rodu, z ktorého ešte existovalo niekoľko pôvodných múrov. Kedysi patril aj Jozefovým rodičom. Bol to dosť veľký dom a okolo neho stálo niekoľko menších domov. Mal uzavretý dvor a pred ním bolo námestie s fontánou a stromami. Na tomto námestí som videla rímskych vojakov.

Keď sa karavána zastavila, zbehlo sa sem množstvo zvedavcov. Hviezda zmizla a v kráľoch to vyvolalo menšie obavy. Zosadli zo svojich zvierat. Z domu vyšlo niekoľko ľudí a ponúkli im ovocie, chlieb a nápoje. Takýmto spôsobom zvykli vítať vážených cudzincov. Videla som, že zvieratá napojili pri studni. Napadlo ma, že sú oveľa milší k nim než k úbohému Jozefovi, ktorý nemohol rozhadzovať peniaze.

Kráľom povedali, že vhodným miestom, na ktorom by sa mohli utáboriť, je údolie pastierov. Chvíľu ešte váhali, ale nepočula som, že by sa boli pýtali na novonarodeného židovského kráľa. Vedeli, že o tomto mieste hovorili prorocky, ale rozhovor s Herodesom v nich vzbudil obavy.

Keď znovu uvideli na oblohe jas, akoby vychádzal mesiac, vysadli na svoje zvieratá a pobrali sa smerom na východ. Tak sa dostali od polí, na ktorých sa zjavili pastierom anjeli, k jaskyni s jasličkami.

Za jaskyňou s jasličkami zosadli zo zvierat a chystali sa založiť tábor. Uprostred týchto príprav zrazu zbadali jasne svietiacu hviezdu nad jaskyňou s jasličkami. Z hviezdy vychádzal svetelný lúč a ukazoval presne na jaskyňu. Králi sa najprv začudovali – už bola tma, nevideli nijaký dom, len kopec. Čoskoro ich ovládla veľká radosť, lebo na hviezde uvideli postavičku dieťaťa, toho istého, ktoré už na tejto hviezde videli. Tak kráčali smerom k vršku a našli vchod do jaskyne. Mensor opatrne otvoril a zočil jaskyňu zaplavenú nebeským svetlom a Pannu, ktorá sedela vzadu s dieťaťom v náručí, tak, ako to videli vo svojich videniach.

Ihneď sa vrátil k svojim druhom a vyrozprával im, čo videl. Medzitým im vyšiel v ústrety Jozef so starým pastierom a oni mu skromne vysvetlili, že sa prišli pokloniť židovskému kráľovi, o ktorom sa dozvedeli z hviezd, a chceli by mu ponúknuť svoje dary. Jozef ich srdečne privítal a pastier ich odprevadil k táboru. Ukázal im v okolí niekoľko chát a poinformoval ich o všetkom, čo potrebovali vedieť.

Potom sa králi pripravili na stretnutie, kvôli ktorému sa vydali na cestu. Obliekli si veľké biele plášte, ktoré používali pri náboženských slávnostiach. Sprevádzalo ich niekoľko sluhov s darmi a s každým kráľom išli štyria členovia jeho rodiny. Pred jaskyňou sa vyzuli a Jozef im otvoril bránu. Sluhovia vošli ako prví a k nohám Panny položili stôl, na ktorý mali uložiť dary. Potom sa vzdialili. Vtedy vstúpili s veľkým dojatím a úctou králi so svojimi príbuznými.

Mária viac ležala než sedela na koberci naľavo od dieťaťa a opierala sa o jednu ruku. Dieťaťko ležalo na malom koberčeku na mieste, na ktorom sa narodilo. Vo chvíli, keď králi vstúpili dnu, svätá Panna sa postavila, zahľadla sa závojom a zobrala malého Ježiška do náručia. Mensor, ktorý bol celkom vpredu, si klakol a s pohnutím hovoril o svojej radosť. Neprikrytú hlavu mal sklonenú a ruky prekrížené na hrudi. Videla som, ako Mensor vybral z puzdra zaveseného na svojom opasku za hrst ťažkých paličiek. Mali dĺžku prsta, na konci boli zahrotené a uprostred boli zlatej farby. Ponížene ich položil vedľa dieťaťa, do lona Panny. Tá zlato prijala so slovami vďaky a zakryla ho okrajom svojho plášťa. Mensor daroval tieto zlaté prúty preto, lebo bol plný lásky a vernosti a neúnavne hľadal pravdu.

Mensor poodišiel a pristúpil tmavý Sair so svojimi sprievodcami. S veľkou pokorou si klakol pred Pannou a dieťaťom a s dojímavými slovami položil svoj dar na stolík pred Ježiškom: pozlátané tyčinky kadidla zmiešaného s malými zrnkami zelenej ambry. Daroval kadidlo, lebo s láskou plnil vôľu Pána. Prv, než odišiel, dlhú chvíľu klačiac rozjímal.

Potom prišiel Teokén, najstarší kráľ. Mal už veľa rokov a bol veľmi tučný, takže sa mu nepodarilo pokľaknúť si. Hlboko sa uklonil a na stolík položil zlatú nádobu s jemnou zelenou bylinou. Bola to myrha. Daroval ju, lebo bola symbolom náruživosti, nad ktorými zvíťazil. Vo svojom živote musel tento dobrý človek naozaj mnohokrát vyhrať boj so sebou. Dlho sa Ježiškovi zbožne klaňal a mňa zamrzelo, že ostatní sluhovia musia tak dlho čakať, kým uvidia dieťa.

Božia Matka skromne a vd'ačne prijala dary. Nič nehovorila, ale jej zahalená tvár prezrádzala pohnutie a radosť. Nakoniec však povedala niekoľko srdečných slov každému a trochu si poodhrnula závoj. Och, ako vľúdne a prívetivo prijala každý dar! Ona, ktorá nepotrebovala nič, lebo mala Ježiša, prijímala s pokorou dary lásky. Akí boli Mária a Jozef dobrí! Pre seba si nenechali nič, všetko rozdali chudobným.

Keď sa králi rozlúčili a vrátili sa do svojich stanov, konečne vošli do jaskyne ich sluhovia. Porozbalovali batožinu, postavili stany, postarali sa o zvieratá a trpezlivo a pokorne čakali pred bránou. Bolo ich aspoň tridsať a s nimi prišla aj skupina chlapcov, ktorí mali na sebe len bedrové zásterky a krátke pláštiky. Sluhovia vstupovali po piatich, pokľakli si pred dieťaťom a potichu mu vzdali úctu. Nakoniec vošli všetci chlapci, kľakli si a s radosťou a nevinnosťou sa modlili k Ježiškovi. Sluhovia sa v jaskyni nezdržali dlho, lebo králi sa vrátili. Oblečené mali iné plášte, ľahké a povievajúce, a priniesli so sebou kadidelnice, ktorými nábožne incenzovali dieťa, svätú Pannu, Jozefa a celú jaskyňu. Potom sa hlboko uklonili a odišli. To bol zvyk ich ľudu.

Mária a Jozef mali srdcia naplnené radosťou a viackrát si museli zotrieť slzy, ktoré im stekali po lícach. Prejavenie úcty a klaňanie sa Ježišovi v tejto chudobe im urobilo veľkú radosť. Zasľúbené dieťa dostalo skrze nekonečné Božie milosrdenstvo a napriek zaslepenosti ľudí to, čo mu sami nemohli ponúknuť, ale čo bolo pripravované po stáročia a teraz to prišlo z veľkej diaľky: dojmavá poklona mocnárov zeme. Táto pocta určená Ježišovi ich urobila šťastnými.

Keď králi opustili jaskyňu s jasličkami, hviezdy už boli vysoko na nebi. Traja králi sa zišli pod starou terebintou, ktorá rástla pri Marahinej hrobke, a nábožne spievali. Nedá sa opísať, aký pôsobivý bol ich spev v tichom údolí. Ich predkovia pozorovali hviezdy toľko stáročí, modlili sa a spievali a dnes sa ich túžba konečne naplnila. Spevom vyjadrili svoju radosť a vd'ačnosť.

Medzitým nachystal Jozef s pomocou niekoľkých pastierov čosi na jedenie a odniesol to ku stanu kráľov. Priniesli tam tanieri s chlebom, ovocím, med, zeleninu a fľaše s balzomom a všetko poukladali na nízke stolíky položené na koberec. Toto občerstvenie pripravoval pre kráľov už od rána. O ich príchode vedel od svätej Panny.

Keď sa králi so svojimi príbuznými po večernom spievaní vracali do stanov, čakal na nich Jozef a prosil ich, aby prijali skromné pohostenie. Zajedli si spolu, sediac okolo nízkeho stola, a Jozef bol taký šťastný, až mu po tvári stekali slzy radosti.

Keď si zajedli, Jozef odišiel. Niektorí muži z karavány šli spať do hostinca v Betleheme, iní sa zariadili na svojich ležadlách upravených do kruhu v najväčšom stane.

V Jeruzaleme som v tento deň videla Herodesa, ktorý spolu s niekoľkými kňazmi ešte stále študoval Písma a rozoberali to, čo povedali králi. Potom zostalo ticho, akoby chceli na všetko zabudnúť.

Na druhý deň sa králi prišli do jaskyne rozlúčiť. Najprv vošiel Mensor. Mária mu podala do náručia Ježiška a on plakal a usmieval sa od radosti. Po ňom vstúpili ostatní dvaja a so slzami v očiach sa rozlúčili. Znovu priniesli veľa darov, látky rôznych farieb, surový hodváb, mnoho jemných prikrývk. Nechali im svoje pekné jasnožlté plášte z látky podobnej vlne. Priniesli dokonca aj veľa nádob plných obilia a koše s rozkvitnutou myrhou. Jozefovi odovzdali aj klieťky plné vtákov, ktoré priniesli so sebou zavesené na ťavách; slúžili im na prípravu pokrmu počas cesty.

Panna Mária sa s nimi rozlúčila postojacky. Na rukách mala Ježiška a odprevadila ich až ku vchodu do jaskyne. Chcela dať týmto dobrým ľuďom niečo na pamiatku, a preto dala Mensorovi veľký závoj z jemnej látky, ktorý nosila na hlave a ktorý zakrýval ju a dieťa. Kráľ s rozochvením prijal dar, a keď pred ním zostala svätá Panna stáť bez závoja, s dieťaťom v náručí, hlboko sa poklonil. Z jaskyne vyšli celí uplakaní. Závoj od svätej Panny bol pre nich najvzácnejším darom.

Svätá Panna prijala dary s radosťou nie kvôli nim samým, ale kvôli úcte, ktorú nimi králi chceli Ježišovi preukázať. Šťastná dúfala, že teraz ju, dieťa a Jozefa uvítajú v Betleheme s väčším uznaním, než keď sem prišli. Poníženie, ktoré musel Jozef podstúpiť, ju hlboko zarmútilo.

5.5. Odchod troch kráľov

Okolo polnoci som zrazu mala videnie: videla som troch kráľov spať v ich stane na prikrývkach porozkladaných po zemi. Zrazu sa uprostred nich zjavil žiarivý mladík. Rozospatí sa zdvihli z lôžok. Bol to anjel, ktorý ich zobudil. Oznamoval im, že sa majú čo najrýchlejšie vydať na cestu a nemajú ísť cez

Jeruzalem, ale smerom k Mŕtvemu moru, cez púšť.

Okamžite vyskočili na nohy, jeden išiel zobudiť ostatných, druhý išiel do jaskyne a zobudil Jozefa a tretí sa rýchlo pobral smerom k Betlehemu, aby zavolať tých, čo spali v hostinci. Tí mu už išli naproti, lebo mali to isté zjavenie. Čo najrýchlejšie zložili stany a všetko pobalili. Zatiaľ čo sa králi pred jaskyňou s pohnutím lúčili s Jozefom, ich sprievod sa po skupinách už vydal na cestu, aby postupovali rýchlejšie. Okolo poludnia prešli cez púšť Engadi k Mŕtvemu moru.

Králi prosili svätú rodinu, aby ušli s nimi, lebo im určite hrozí nebezpečenstvo. Potom prosili Máriu, aby sa s dieťaťom skryla, aby ich kvôli nim nikto neobťažoval. Plakali ako deti. Potom objali Jozefa, vysadli na svoje ťavy, ktoré niesli len ľahký náklad, a rýchlo sa pobrali smerom k púšti. Videla som vedľa nich anjela, ktorý im ukazoval smer, a čoskoro zmizli z dohľadu. Postupovali po rôznych cestách, jeden od druhého vzdialený asi štvrt' hodiny, najprv asi hodinu smerom k východu a neskôr, keď prišli k púšti, smerom na juh.

Anjel upozornil kráľov včas, lebo Herodes vydal tajný rozkaz zatknúť ich a zavrieť do hlbokých pivníc pod synagógou s obvinením, že podnecujú nepokoje. Keď prišli strážne do Betlehema, králi už boli d'aleko a v údolí, v ktorom sa predtým zdržiavali, nenašli po nich ani stopy.

Popoludní prišlo šestnásť Herodesových vojakov k Jozefovi a zhovárali sa s ním. Pravdepodobne ich sem poslali kvôli kráľom, ktorí boli obvinení z podnecovania nepokojov. Keď zistili, že všade je pokoj a ticho a že chudobná rodinka býva v jaskyni, vrátili sa naspäť. Dostali totiž príkaz, že majú byť nenápadní a nemajú vyvolať rozruch.

6. Herodesov plán

6.1. Zachariáš a Anna u Svätej rodiny

Zachariáš z Hebronu prišiel po prvý raz navštíviť Svätú rodinu. Mária bola ešte v jaskyni. Zachariáš držal v náručí malého Ježiška a plačúc od radosti zaspieval pieseň chvál, tú istú, ktorú zaspieval pri obriezke Jána.

Dnes Zachariáš odišiel a ku Svätej rodine sa vrátila Anna s najstaršou dcérou, so svojím druhým manželom a slúžkou. Annina najstaršia dcéra bola vyššia než matka a vyzerala takmer staršia než ona. Annin druhý manžel bol dosť vysoký a starší než Joachim. Volal sa Eliud a v chráme mal na starosti zvieratá určené na obetovanie. Anna s ním mala dcérku, ktorá sa tiež volala Mária. Keď sa narodil Ježiš, mohla mať šesť až osem rokov. Eliud čoskoro zomrel a Anna sa z Božej vôle vydala tretí raz. Z tohto manželstva sa narodil syn, ktorého nazývali aj Kristovým bratom.

U Svätej rodiny vládla pravá radosť. Anna bola veľmi šťastná. Mária ju často nechala pestovať Ježiška v náručí a dovolila jej starať sa o neho. To nesmel nikto iný. Videla som, že chlapec mal plavé a kučeravé vlásy. Leskli sa ako slnečné lúče. Svätá rodina prejavovala dojímavú úctu Ježiškovi, ktorý bol ako všetky ostatné deti – jednoduchý a ľudský. Svojej Matke preukazoval takú lásku a náklonnosť, akú som pri takých malých deťoch ešte nikdy nevidela.

Mária vyrozprávala svojej matke všetko o návšteve troch kráľov a na Annu mimoriadne silno zapôsobilo, že Pán priviedol tých ľudí z takej veľkej diaľky, aby spoznali prisľúbené dieťa. Prezrela si dary kráľov, ktoré boli uložené v debne a schované v jaskyni, a pomohla časť z nich rozdať chudobným. To, čo si ponechala svätá rodina, im pomohla roztrieť a zabaliť.

V celom kraji teraz panoval pokoj. Všetky prístupové cesty, okrem tej, ktorá viedla k mestskej bráne, boli vyšším nariadením uzavreté. Jozef už nechodil do Betlehema. Všetko, čo potreboval, mu zaobstarali pastieri.

Anna poslala svojho manžela Eliuda a slúžku s oslom naloženým darmi od kráľov domov. Na osla naložili rôzne látky a zlaté nádoby, ktoré neskôr používali prví kresťania pri náboženských obradoch. Všetko poslali potajomky preč, lebo sa necítili celkom bezpečne.

Teraz bola v bočnej jaskyni len Anna s Máriou. Videla som, ako pracujú spolu – šili prikrývku. Jaskyňa s jasličkami bola prázdna. Jozefovho oslíka ukryli za priečkou z rohoží.

6.2. Herodes hľadá novonarodeného židovského kráľa

Niekoľko Herodesových vojakov sa vrátilo do Betlehema a v niektorých domoch hľadali novonarodeného kráľa. Prehľadávali najmä dom jednej bohatej židovky, ktorá nedávno porodila, a dlho ju vypočúvali. Do jaskyne s jasličkami vôbec nešli, lebo tam už raz boli a našli tam len chudobnú rodinu. Neverili, že by mohlo ísť práve o túto rodinu.

Dvaja starí pastieri, tí, ktorí sa ako prví poklonili Ježiškovi, zašli za Jozefom a povedali mu o tom, čo sa deje v Betleheme. Svätá rodina a Anna sa teda skryli ku Marahinmu hrobu. V jaskyni s jasličkami už nezanechali nič, čo by svedčilo o tom, že tam nedávno niekto býval. V noci prešli cez údolie so zakrytým svetlom. Dieťa niesla Anna, Mária a Jozef kráčali vedľa nej a pastieri ich viedli. Niesli so sebou prikrývky a všetko, čo by mohli potrebovať sväte ženy a dieťa.

Kým sa Svätá rodina ukrývala v Marahinej hrobke, svätá Panna vyrozprávala matke Anne všetko o troch kráľoch a spoločne si prezerali, čo im priniesli.

Za svätou Pannou prišli dvaja pastieri a upozornili ju, že prídu ľudia, ktorých poslali hľadať dieťa. V Márii to vzbudilo veľké obavy, a keď krátko nato vošiel Jozef, odovzdala mu Ježiška. On ho zavinul do plášt'a a odniesol ho preč. Už neviem, kam s ním išiel.

Svätá Panna bola potom pol dňa sama a robila si starosti o dieťa ako každá mama. Keď sa priblížila hodina, kedy mala malého pridáť, urobila to, čo zvyknú robiť všetky dobré matky v podobnej situácii – z prsníka si odstriedala mlieko do bielej priehlbiny v skale jaskyne. Spomenula to dobrému pastierovi, ktorý prišiel, aby ju odvedol k dieťaťu. Tento pastier si uvedomoval, že Matka Spasiteľa je svätá. Jej mlieko nabral z priehlbiny malou lyžičkou a odniesol ho svojej manželke, ktorá nemohla dojčiť ich dieťa, lebo nemala dosť mlieka. Dobrá žena vypila posvätný nápoj so zbožnou dôverou a jej viera bola ihneď odmenená tým, že sa jej začalo tvoriť dosť mlieka a ona mohla nasýtiť svoje dieťa.

Od toho dňa mala biela skala jaskyne veľkú liečivú silu a videla som, že až doteraz k nej chodia dokonca aj neveriaci mohamedáni so svojimi telesnými trápeniami.

6.3. Máriino očisťovanie

Ježiša neukrývali v Marahinej hrobke dlho. Vrátil sa Eliud, Annin druhý manžel, a aj slúžka. Keď sa situácia upokojila, Svätá rodina sa vrátila do jaskyne s jasličkami. Prišli aj dvaja Annini sluhovia s dvomi oslami.

Keďže sa blížil deň, v ktorý mal byť prvorodený syn podľa zákona predstavený v chráme, Svätá rodina zariad'ovala svoje veci tak, aby mohli ísť do chrámu a odtiaľ rovno domov, do Nazareta.

Už večer pred odchodom nachystali pastieri všetko, čo Annini sluhovia nestihli. Jaskyne a Marahinu hrobku vyprázdniť a vyčistiť. Jozef zanechal všetko v úplnom poriadku.

V noci Jozef a Mária ešte raz navštívili jaskyňu s jasličkami a rozlúčili sa s týmto svätým miestom. Na miesto, na ktorom sa narodil Ježiš, rozprestrel prikrývku, čo im darovali králi, na ňu položili dieťa a pomodlili sa. Potom ho položili na miesto, na ktorom bol obrezaný, a aj tu sa po kľaciačky pomodlili.

V nasledujúce ráno na svitaní vysadla svätá Panna na osla, ktorého pastieri prichystali na cestu a priviedli ho pred jaskyňu. Kým sa Mária pohodlne usadila, držal dieťa Jozef a potom jej ho podal. Svätá Panna sedela bokom v sedle a nohy mala položené na podnožke. Dieťa držala zavnuté do svojho širokého závoja a vyzerala šťastne.

Pastieri ich na kus odprevadili, potom sa s nimi rozlúčili a vrátili sa inou cestou, ktorá viedla medzi kopcom s jaskyňami a Marahinou hrobkou. Nikto si ich nevšimol.

Počas dňa som videla Jozefa a Máriu s dieťaťom pomaly postupovať po krátkej ceste, ktorá spája Betlehem s Jeruzalemom. Často sa zastavovali. Na poludnie oddychovali na lavičkách okolo studne, nad ktorou bola postavená strieška. Tam zjedli chlieb, čo si niesli so sebou.

Obetný dar svätej Panny bol v koši priviazanom k oslovi. Kôš bol rozdelený na tri časti, v dvoch bolo ovocie, v tretej pár holubíc.

Podvečer boli vzdialení štvrt' hodiny od Jeruzalema. Ubytovali sa v hostinci, ktorý viedli starší bezdetní manželia a ku Svätej rodine boli veľmi láskaví. Boli to esení a o tom, že k nim príde Svätá rodina, ich upovedomil Annin manžel.

Na druhý deň som videla v izbe len Máriu s dieťaťom, ktoré spalo na koberčeku. Modlila sa a zrejme sa pripravovala na predstavenie v chráme. V jej izbe sa zjavilo mnoho anjelov, ktorí adorovali dieťa. Nevieť, či ich svätá Panna videla, ale myslím, že áno, lebo rozjímala. Dobrí majitelia hostinca robili

všetko možné, aby preukázali svätej Panne svoju lásku, a myslím, že si uvedomovali svätosť dieťaťa.

Večer okolo siedmej som videla starého Simeona. Bol to chudý, veľmi starý muž s krátkou briadkou. Bol obyčajný kňaz, mal manželku a troch dospelých synov, najmladší z nich mal asi dvadsať rokov. Videla som Simeona, ktorý býval neďaleko chrámu, ako vstúpil do malej cely vysekanej do hrubých múrov budovy. Nevidela som v nej nič iné, len otvor, z ktorého bolo vidno dolu, do chrámu. Simeon si kľakol a modlil sa. Zrazu sa mu zjavil anjel, ktorý mu povedal, aby si v nasledujúce ráno dobre všimol dieťa, ktoré predstavia ako prvé, lebo to je Mesiáš, na ktorého toľko čakal. Všimla som si každú maličkosť, malá izba bola osvetlená a svätý muž bol plný radosti. Potom išiel domov a natešený vyrozprával svojej manželke to, čo mu bolo oznámené. Keď si jeho manželka išla odpočinúť, ešte stále bol ponorený do modlitby.

Videla som aj prorokyňu Annu, ktorá sa modlila vo svojej cele v chráme. Aj ona mala videnie, ktoré sa vzťahovalo na predstavenie Ježiška v chráme.

Ráno ešte za tmy sa pobrala Svätá rodina sprevádzaná majiteľmi hostinca do jeruzalemského chrámu. Obetné dary boli naložené na oslovi. Muži išli ustajniť osla. Svätú Pannu s dieťaťom zatiaľ srdečne prijala staršia žena a cez krytú chodbu ju odvieďla do chrámu. V ruke niesla lampu, lebo ešte bola tma. V tejto chodbe išiel svätej Panne naproti starý kňaz Simeon. Prihovoril sa jej niekoľkými srdečnými slovami, potom vzal malého Ježiška, pritúlil si ho k prsiam a zamieril na druhú stranu chrámu. Po návšteve anjela veľmi túžil vidieť prisľúbené dieťa, ktoré toľko očakával a rýchlo sa vybral do chrámu, aby tam naň čakal. Mal oblečené dlhé rúcho ako kňazi, keď nie sú v službe. Často som ho vídala v chráme a vždy sa mi javil ako starý kňaz s nie príliš vysokým postavením. Od ostatných sa odlišoval len svojou veľkou nábožnosťou, skromnosťou a osvietenosťou.

Svätú Pannu priviedla jej sprievodkyňa až ku vchodu do chrámu, kde sa predstavovali obety, a potom ju prijali Anna a Noemi, jej vychovávateľka z chrámu. Obe bývali v chráme. Medzitým sa vrátil Simeon a odprevadil ju na miesto, kde sa predstavovali novorodenci. Anna, ktorej dal Jozef kôš s obetnými darmi, kráčala za nimi spolu s Noemi. Jozef vstúpil dnu inou bránou, ktorou sa dostal do časti vyhradenej mužom.

V chráme vedeli, že má prísť mnoho žien s obetnými darmi, takže všetko včas pripravili. Miestnosť, v ktorej mali priniesť svoju obetu, bola veľká ako náš kostol tu, v Dülmene. Pozdĺž stien blikotalo množstvo sviec.

Vtedy podišiel ku svätej Panne Simeon. Dieťa spalo v jej náručí zakrútené do nebovomodrého závoja. Simeon ju priviedol k obetnému stolu. Ježiška položili do väčšieho košíka, ktorý slúžil ako kolíska, a v tej chvíli naplnilo chrám neopísateľné svetlo. Potom Simeon odprevadil Pannu na miesto, kde boli zhromaždené ostatné ženy. Mária mala na sebe ľahké nebovomodré šaty, biely závoj a celá bola zahalená do dlhého svetložltého plášt'a.

Simeon pristúpil k oltáru, na ktorom boli položené obradné rúcha, a spolu s ďalšími tromi kňazmi si ich obliekol. Anna odovzdala Márii kôš s obetnými darmi, v ktorom bolo ovocie a holubice a priviedla ju pred obetný stôl. Simeon obetné dary zobral a položil ich na oltár. Potom zostal s ňou pred stolom, zatiaľ čo iný kňaz vzal Ježiška z kolíske, zdvihol ho k nebu a modlil sa. Potom podal dieťa Simeonovi, ktorý ho vrátil Márii a pomodlil sa za ňu a za dieťa, čítajúc modlitby z pergamenového zvitku.

Po obetovaní sa k Márii pripojil Jozef a spolu si vypočuli slová Simeonovej modlitby. Simeon velebil Boha, ktorý splnil svoje slová, a okrem iného povedal: „Pane, teraz prepustiš svojho služobníka v pokoji podľa svojho slova, lebo moje oči uvideli tvoju spásu, ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov: svetlo na osvietenie pohanov a slávu Izraela, tvojho ľudu.“

Keď Simeon stíchol, aj prorokyňa Anna dlho nadšene rozprávala o Ježiškovi a jeho matku vyhlásila za blahoslavenú. Všetci prítomní sa rozčítali a k dieťaťu a jeho matke sa správali veľmi úctivo a nábožne. Mária žiarila ako nebeská ruža!

Svätá rodina priniesla na prvý pohľad len skromnejšiu obetu, ale Jozef dal potajomky starému Simeonovi a Anne veľa zlata, ktoré im darovali traja králi. Toto zlato malo slúžiť najmä pre chudobné panny, ktoré vychovávali v chráme a ich rodiny si nemohli dovoliť uhrádzať výdavky za ich výchovu.

Keď sa obrad skončil, okolo deviatej ráno, Anna a Noemi vyviedli svätú Pannu s dieťaťom von z chrámu a srdečne sa s nimi rozlúčili. Jozef išiel pre osla a Mária s dieťaťom naň vysadla. Potom sa pobrali smerom k Nazaretu. Cestou sa vyhýbali dedinám a zastavovali sa len pri osamelých domoch.

Jozef nechal mladú oslicu, ktorá im ukazovala cestu, u príbuzných, lebo mal v úmysle vrátiť sa späť do Betlehema a postaviť si obydlie v údolí pastierov. Rozprával sa o tom aj s pastiermi a vravel, že by na nejaký čas rád nechal Máriu u jej matky, aby si tam odpočinula po veľmi biednom pobyte v jaskyni. Preto

si u nich nechal rôzne veci.

6.4. Spiatočná cesta troch kráľov

Traja králi sa zišli na jednom mieste za istou riekou. Tu si deň oddýchli a usporiadali oslavu. Na tomto mieste bol veľký dom a niekoľko menších príbytkov. Keď si oddýchli, pokračovali v ceste. Spočiatku postupovali veľmi rýchlo, ale od tejto chvíle išli oveľa pomalšie.

Neustále kráčať pred nimi žiarivý mladík a niekoľkokrát sa s nimi aj zhováral.

6.5. Simeonova smrť

Simeon mal manželku a troch synov. Najstarší z nich mal asi štyridsať a najmladší dvadsať rokov. Všetci traja slúžili v chráme a neskôr sa stali Ježišovými tajnými priateľmi. Stali sa aj jeho učeníkmi, niektorí pred jeho smrťou, niektorí po jeho nanebovstúpení. Počas posledných veľkonočných sviatkov jeden z nich pripravil pre Ježiša a apoštolov veľkonočného baránka. Je možné, že to boli Simeonovi vnuci, už si to dobre nepamätám. Títo Simeonovi potomkovia veľmi pomáhali Pánovým priateľom počas prvého prenasledovania.

Len čo sa Simeon vrátil domov po obrade predstavenia Ježiša v chráme, ochorel. No ešte sa stihol o veľkú radosť podeliť so svojou manželkou a synmi.

V ten deň zomrel. Z mnohého, čo som videla, si spomínam na toto: Simeon na lôžku hovoril o spásе Izraela a o všetkom, čo mu zvestoval anjel. Potom pokojne vydýchol a videla som tichý smútok jeho rodiny. Okolo neho sa modlilo veľa iných starších kňazov a židov.

6.6. Príchod Svätej rodiny k Anne a sťahovanie do Nazareta

Večer prišla Svätá rodina do Anninho domu, ktorý sa nachádzal asi pol hodinu cesty od Nazareta, smerom k údoliu Zabulon. Usporiadali malú rodinnú oslavu, podobne ako pred odchodom Márie do chrámu. Na stole svietila lampa. Bola tam aj Annina najstaršia dcéra, Mária Héliho, ktorá bola na návšteve u matky. Všetci sa tešili, že je medzi nimi malý Ježiško. Svoju radosť však prežívali v tichosti a intimite. U týchto ľudí som nikdy nevidela búrlivú vášnivost'. Bolo tu aj niekoľko starých kňazov. Podávali jednoduchý obed a aj pri tejto príležitosti ženy jedli, ako obvykle, oddelene od mužov.

Na ďalší deň naložil Jozef veľa vecí na dvoch či troch oslíkov a vybral sa s nimi do Nazareta spolu s jednou slúžkou. Neskôr, keď všetko prichystali, prišla za ním aj Mária s Ježiškom. Matka Anna ich navštevovala každý deň a nosila Márii jesť, lebo Svätá rodina nehospodárila samostatne, ale zásobovala ju Anna.

Dnes večer som videla Annu a jej najstaršiu dcéru u svätej Panny. Mária Héliho mala so sebou štvor- či päťročné dieťa, svojho vnuka, najstaršieho syna svojej dcéry, Márie Kleofášovej. Jozef bol v Anninom dome.

Ženy sú stále rovnaké! Keď som ich videla, ako sa spolu srdečne zhovávajú, ako sa hrajú s Ježiškom a túlia si ho k sebe, akoby som sledovala dnešné ženy.

Mária Héliho bývala v dome, ktorý bol vzdialený asi tri hodiny chôdze od Nazareta smerom na východ, v malej dedinke. Jej dom bol skoro taký pekný ako dom jej matky. Mal dvor obklopený múrom so studňou s čerpadlom. Jej muž sa volal Kleofáš. Jej dcéra Mária Kleofášova bola vydatá za Alfeja a bývala na druhej strane dediny.

Večer sa ženy modlili. Zapálili lampu na malom stole s bielym a červeným obrusom a na stolík položili zvitok. Mária stála pred Annou a jej sestra pri nej. Ruky mali skrížené na prsiach a z času na čas ich vystierali. Mária čítala zo zvitku. Modlili sa v jednom tóne a v rytme, ktorý mi pripomínal kláštorné zbory.

6.7. Herodes pripravuje vraždenie neviniatok

Herodes bol stále veľmi nervózny, ako keď sa ho traja králi vypytovali na novonarodeného židovského kráľa. Radil sa s rôznymi znalcami Písma. Priniesli mnoho pergamenových zvitkov a čítali mu z nich.

Taktiež som videla, že poslal vojakov na rôzne miesta v okolí Jeruzalema a Betlehema. Myslím, že to urobil preto, aby obsadil miesta, z ktorých mali matky priniesť svoje deti do Jeruzalema. Nesmeli sa dozvedieť, že ich deti zabijú.

Videla som Herodesových vojakov na troch miestach, v Hebrone, Betleheme a na mieste, ktoré sa nachádza medzi týmito dvomi, smerom k Mŕtvemu moru. Už som zabudla jeho názov. Obyvatelia nevedeli, prečo vojaci prišli a ich prítomnosť ich veľmi znepokojila. Lenže Herodes bol prešibaný. Tváril sa, že sa nič nedeje, a po Ježišovi pátral v tichosti. Vojaci zostali na týchto miestach len istý čas. Keď sa Herodesovi nepodarilo nikde vypátrať dieťa, ktoré sa narodilo v Betleheme, dal vyvraždiť všetky deti do dvoch rokov.

7. Svätá rodina na úteku

7.1. Útek do Egypta

Odišli. Videla som ich, ako sa pripravovali na odchod... Len čo si ľahli spať, anjel upozornil Jozefa. Mária spala s Ježiškom v miestnosti napravo od kozuba, Anna v izbe naľavo, jej najstaršia dcéra medzi týmito dvomi izbami a Jozefovou izbou. Izby boli oddelené iba závesmi. Máriino lôžko bolo oddelené od izby ďalším závesom. Ježiško spal pri jej nohách na koberčeku. Ak sa nadvihla z lôžka, mohla ho vidieť a vziať na ruky.

Jozef spal vo svojej izbe. Ležal na boku s hlavou opretou o ruku. K jeho lôžku sa zrazu priblížil žiarivý mladík a niečo mu hovoril. Jozef sa prebral, ale spánok ho premohol a on znovu zaspal. Mládenec ho chytil za ruku a potriasol ho. Vtedy sa Jozef zobudil a vstal, ale mládenec zmizol.

Jozef išiel pred kozub a zažal lampu. Potom nakukol do izby svätej Panny a spýtal sa, či smie vojsť. Videla som, ako vošiel a rozprával sa s Máriou, ktorá odhrnula záves oddeľujúci jej lôžko od ostatnej izby. Potom šiel do maštale k oslovi a do miestnosti, v ktorej mali náradie a rôzne nástroje. Pripravil všetko na odchod.

Keď Jozef odišiel od svätej Panny, hneď vstala a obliekla sa na cestu. Potom zobudila matku a povedala jej o Božom príkaze. Anna tiež hneď vstala a s ňou aj Mária Héliho a jej vnuk. Malého Ježiška nechali spať. Božia vôľa bola pre týchto nábožných ľudí dôležitejšia než čokoľvek iné, a hoci cítili v srdciach smútok, prv, než si pripustili bolesť z odlúčenia, pripravili všetko na cestu. Mária si nevzala so sebou veľa vecí, len stredne veľký batoh a niekoľko prikrývk. Všetko prebehlo vo veľkej rýchlosti.

Potom Mária vzala dieťa a tak sa ponáhľala, že ho ani neprebali. Nadišla chvíľa rozlúčky. Bolesť Anny a Máriinej staršej sestry Márie Héliho nedokážem vyjadriť slovami. S plačom si pritúlili k sebe malého Ježiška. Anna viackrát objala svätú Pannu a horko plakala, akoby ju už viac nemala vidieť. Mária Héliho klesla na zem a vzlykala.

Z domu odišli ešte pred polnocou. Anna a jej staršia dcéra na kúsok odprevadili svätú Pannu. Jozef kráčal za nimi s oslíkom. Mária niesla Ježiša zabaleného do plachty, ktorú mala zaviazanú okolo pliec a na chrbte. Tak mala ruky voľné. Oblečený mala dlhý plášť, ktorý zakrýval ju i dieťa. Čoskoro ich dobehol Jozef s oslom, ktorý niesol mech s vodou a kôš s chlebom a inými potravinami. K sedlu Jozef priviazal niekoľko prikrývk. So slzami sa objali a Anna požehnala svätú Pannu. Mária potom vysadla na oslíka, ktorého viedol Jozef, a vzdialili sa.

V čase, keď sa dali na útek, mohol mať Ježiško asi jeden rok. Keď si urobili prestávku, videla som ho cupkať naokolo a hrať sa, ako to robia všetky deti v tom veku.

(Brentano dodáva: Keď mníška opisovala bolesť Anny a Márie Héliho, po tvári jej tiekli slzy a povedala, že aj v noci, keď mala tieto videnia, veľmi plakala.)

Skoro ráno som videla Máriu Héliho. Išla do Anninho domu spolu so svojím dieťaťom. Manžela poslala do Nazareta s jedným sluhom a potom sa vrátila do svojho domu. Anna Jozefov dom upratala a mnoho vecí zbalila. Ráno prišli z jej domu dvaja muži, aby jej pomohli a odniesli niektoré veci do Anninho domu.

Počas noci, keď bola na úteku, prešla Svätá rodina veľký kus cesty a ráno si odpočinuli v opustenom domci.

Večer došli do malej dedinky, ktorá sa volala Nazara. Obyvatelia ich prijali veľmi srdečne. Tu zostali

Mária, Jozef a Ježiško aj v nasledujúci deň, lebo bola sobota.

Po západe slnka pokračovali v ceste. Putovali celú nedeľu a pondelok ráno a oddýchli si pod veľkou terebintou, pod ktorou sa zastavili aj cestou do Betlehema, keď bolo svätej Panne tak zima. Herodes hľadal dieťa aj v týchto miestach, takže im hrozilo veľké nebezpečenstvo.

Počas nasledujúcich dní bola Svätá rodina veľmi unavená a smutná. Mária bola zarmútená a plakala. Veľmi strádali, lebo utekali po vedľajších cestách a vyhýbali sa mestám i verejným hostincom. Oddychovali uprostred polí, pod širým nebom alebo v jaskyniach. Zažili však mnoho prejavov Božej priazne na príhovor svätej Panny vytryskol v jednej jaskyni prameň a prišla k nim jedna divá koza a dala sa podojiť. Zjavil sa im aj anjel a utešoval ich.

Konečne dorazili na hranicu Herodesovho panstva, na začiatok púšte, niekoľko hodín od Mŕtveho mora. Svätá rodina prešla cez púšť v noci. Na púšti rástlo len málo kríkov. Bolo to nebezpečné miesto, s množstvom hadov, ktoré vyliezali z krovia a vystierali hlavy za Svätou rodinou.

Mala som pocit, akoby som cestovala s nimi, akoby aj mne spolu s nimi hrozilo nebezpečenstvo a musela som znášať útrapy cesty.

7.2. Alžbeta uteká s malým Jánom do púšte

Aj Zachariáš a Alžbeta sa dozvedeli o blížiacom sa nebezpečenstve. Myslím, že ich o tom upovedomila Svätá rodina prostredníctvom dôveryhodného posla.

Alžbeta preto odvieďla malého Jána do skrýše v púšti, niekoľko hodín chôdze od Hebronu. Zachariáš ich odprevadil len na kus cesty, k malému potoku. Tam sa od nich odlúčil a vykročil smerom k Nazaretu po ceste, ktorou išla Mária, keď sa ponáhľala navštíviť Alžbetu. Kráčaľ veľmi rýchlo, azda sa ponáhľal k Anne, aby mu presnejšie opísala, čo sa deje. Mnohých priateľov svätej rodiny ich odchod znepokojil.

Malý Ján nosil oblečený odev z kože baránka. Hoci mal len rok a pol, vedel už veľmi dobre chodiť a skákať. Už vtedy mal v ruke bielu palicu, s ktorou sa hral, ako to majú deti vo zvyku.

Púšť, v ktorej sa ukrýval Ján s Alžbetou, nebola piesočnatou pustatinou, ale skôr divočinou s množstvom skál, priepastí a jaskýň, s rôznymi krovínami a stromami s planým ovocím a bobuľami.

Alžbeta vzala synčeka do jaskyne, v ktorej žila nejaký čas Magdaléna po Ježišovej smrti. Nevieť povedať, ako dlho sa tu Alžbeta s Jánom skrývali. Pravdepodobne až kým Herodes neprestal pátrať po Ježiškovi. Potom sa vrátili do Juty, ktorá bola odtiaľ vzdialená dve hodiny chôdze. Asi o rok nato dal Herodes zvolať matky s deťmi, ktoré mali menej než dva roky. Vtedy Alžbeta znovu utiekla s malým Jánom do púšte.

(Brentanova poznámka: Tu prerušili rozprávanie choroba a rôzne problémy, takže Emmerichová mohla pokračovať až o niekoľko dní. Keď Anna Katarína začala znovu rozprávať, povedala: „Už si nespomínam presne na tie dni. Opíšem rôzne výjavy, ktoré sa týkajú úteku do Egypta podľa poradia, v akom si ich pamätám.“)

7.3. Svätá rodina v púšti. Malý Ján nájde pre smädného Ježiška prameň

Svätá rodina, unavená a smutná, sa zastavila v niekoľkých jaskyniach a prešla popri Betleheme. Potom putovali smerom k Hebronu a našli útočisko vo veľkej jaskyni, ktorá mala vchod na príkrych svahoch vrchu. Na tomto vrchu sa rozprestierala osada, ktorá sa nazývala Efraim alebo tak nejako. Myslím, že to bolo šieste zastavenie počas cesty. Svätá rodina sem došla vyčerpaná a v ťažkej nálade. Mária bola veľmi smutná a plakala. Chýbalo im všetko, lebo utekali bočnými cestami mimo všetkých miest a verejných hostincov.

V jaskyni oddychovali celý deň. Tu ich Boh posilňoval okrem iného aj skrze zjavenie anjela, aby sa zotavili.

V tejto jaskyni sa často modlieval jeden prorok. Myslím, že viackrát sa tu zastavil Samuel. Dávid v tomto kraji pásaval ovce svojho otca, modlil sa tu a dostával príkazy od anjela, napríklad ten, aby sa postavil proti Goliášovi.

Na ďalší deň kráčali sedem hodín smerom na juh; naľavo mali Mŕtve more. Tak sa dostali na púšť pri Hebrone, kde sa skrýval malý Ján.

Svätá rodina sa osamotená a smutná vliekla púšťou. Zásoby vody sa im už minuli. Svätá Panna bola veľmi ustarostená a mala smäd. Aj Ježiš bol veľmi smädný.

Zamierili teda ku kopcom, kde našli lúku so suchou trávou. Svätá Panna zišla z osla, posadila sa a začala sa modliť. Dieťa bolo pred ňou. Kým sa modlila, aby našli vodu, podobne, ako kedysi Agar v púšti, upútal moju pozornosť dojímavý výjav.

Jaskyňa, v ktorej sa ukrývala Alžbeta s Jánom, bola veľmi blízko, na skalnatej vyvýšenine. Videla som malého Jána smutne pobehovať medzi kríkmi a skalami pri jaskyni. Alžbetu som nevidela. Pohľad na dieťa skackajúce medzi kríkmi vo mne zanechal hlboký dojem a súčasne som si uvedomila, že tento výjav je dôležitý.

Tak, ako sa zachvel v lone svojej matky, keď prichádzala Matka jeho Pána, teraz opäť vycítil, že jeho smädný Spasiteľ je nablízku. Chlapec mal na sebe baraniu kožu a v ruke paličku. Uvedomil si, že Ježiš je blízko a že je smädný, a preto padol na kolená a s vystretými rukami prosil Boha. Potom vyskočil na nohy a akoby vedený duchom sa rozbehol ku skale a udrhel do nej paličkou. Okamžite z nej vytryskol prameň.

Ján sledoval prúd vody až k miestu, na ktorom stekal dolu zo skaly. Vtedy pozdvihol oči a v diaľke uvidel Svätú rodinu.

Svätá Panna zodvihla malého Ježiša na ruky so slovami: „Pozri tam hore! Tam na púšti je Ján!“ a šťastný Ján im zakýval paličkou a potom sa rýchlo vrátil do svojej jaskyne.

Prameň čoskoro dostihol nohy pútnikov, ktorí ho prekročili a zastavili sa na vhodnom mieste medzi kríkmi. Svätá Panna zišla s dieťaťom z oslíka. Všetci boli šťastní a dojatí. Mária sa usadila na lúke. Jozef neďaleko vyhlbil jamu, ktorá sa naplnila vodou. Keď sa voda vyčírila, všetci sa z nej napili. Mária umyla dieťa, ona a Jozef si opláchli ruky, nohy a tvár. Jozef napojil osla a naplnil mechy.

Všetci boli vďační a šťastní. Suchá tráva sa napila a ovädnuté rastlinky sa vztýčili. Bolo krásne slnečno. Všetci sa osviežili a spokojní odpočívali na tomto mieste asi tri hodiny.

7.4. Pokračovanie cesty. Svätá rodina u zbojníkov

Poslednýkrát sa Svätá rodina zastavila na Herodesovom území neďaleko mesta na hranici púšte, niekoľko hodín od Mŕtveho mora. To mesto sa volalo Anam, Anem alebo Anim, už si presne nespomínam. Svätí pútnici sa ubytovali v osamelom dome, v ktorom obvykle prespávali tí, čo cestovali cez púšť. Boli tam rôzne chatrče a budy a navôkol rástli stromy s planým ovocím. Myslím, že obyvatelia boli pohoniči tiav, lebo na blízkej lúke mali v ohrade veľa tiav. Boli to trochu diví ľudia, ktorí občas aj kradli, avšak ku Svätej rodine boli milí a pohostinní. Aj v neďalekom meste bývali ľudia, ktorí nerobili nič poriadne a usadili sa tu po návrate z vojny.

Svätá rodina pokračovala v ceste počas hviezdnej noci cez piesočnú púšť porastenú nízkymi kríkmi. Zdalo sa mi, že kráčam púšťou spolu s nimi.

Okrem hadov som si všimla ďalšie nebezpečné zvieratá; mali predĺžené tmavé telo, krátke labky, neoperené krídla. Lietali nízko nad zemou a mali hlavu podobnú rybacej hlave.

Svätá rodina sa však bez ujmy dostala k hlbokkej priehlbine za kríkmi, niečo ako zvyšok podzemnej chodby, a tam si odpočinula.

Veľmi som sa o Svätú rodinu bála, lebo to miesto skutočne vzbudzovalo strach.

Svätá rodina potom išla ďalej na východ po vojenskej ceste. Názov poslednej dediny, cez ktorú prešli, bol, myslím, Mara. Zdalo sa mi, že to bolo rodné mesto Anny, ale nebolo to tak. Obyvatelia boli divokí alebo nepriateľskí a Svätá rodina sa od nich nedočkala žiadnej pomoci.

Odtiaľ prišli k veľkej piesočnej púšti. Tadiaľ už nevedla nijaká cesta a oni nevedeli, čo robiť ďalej. Keď chvíľu pokračovali v ceste, ocitli sa pred tmavým vrchom. Jozef a Mária boli veľmi ustarostení. Padli na kolená a prosili Boha o pomoc. Zrazu sa k nim zběhlo niekoľko veľkých divých zvierat. Spočiatku som sa bála, že im hrozí nebezpečenstvo, ale tieto zvieratá neboli zlé. Dokonca na nich pozerali priateľsky, ako pozeral na mňa starý pes môjho spovedníka.

Pochopila som, že tieto zvieratá im majú ukázať cestu. A skutočne – obracali sa k vrchu, rozbehli sa smerom k nemu a potom sa vracali, ako to robí pes, keď chce niekoho niekam zaviesť.

Svätá rodina vykročila za týmito zvermi, prešla cez kopec a dostala sa do divočiny.

Bola tma a ich cesta viedla popri lese. Trochu ďalej od cesty som si všimla biednu chatrč a blízko nej visela na strome lampa, ktorú bolo už zďaleka vidno. Mala za úlohu pritiahnuť sem pocestných. Cesta bola krivolaká a plná jám a miestami boli cez cestu natiahnuté zamaskované povrázky, o ktoré sa pocestní potkávali. To ich malo napokon prinútiť, aby sa zastavili v chatrči, v ktorej na nich číhali zbojníci a potom ich ozbíjali. Táto chatrč nestála vždy na tom istom mieste, zbojníci ju podľa potreby premiestňovali.

Keď Svätá rodina podišla k lampe, obkľúčili ju vodca týchto banditov a päť alebo šesť jeho kumpánov. Spočiatku sa správali nepriateľsky, ale postrehla som, že keď si všimli malého Ježiška, zasiahol srdce vodcu lúč podobný šípu a on prikázal svojim druhom, aby týmto ľuďom neublížili. Svätá Panna videla, ako lúč zasiahol srdce zbojníka a neskôr, keď sa vrátili domov, to vyrozprávala prorokyni Anne.

Zbojník previedol Svätú rodinu nebezpečnými miestami na ceste až k chatrči. Bola noc. V chatrči bola manželka zbojníka a niekoľko detí. Muž opísal svojej žene čudessný pocit, ktorý sa ho zmocnil pri pohľade na to dieťa. Žena sa ujala Svätej rodiny, ale udržiavala si odstup. Svätí pútnici si sadli v rohu chatrče na zem a pustili sa do jedla, ktoré si niesli so sebou. Rodina zbojníka a jeho druhovia boli najprv rozpačití a odťahovali sa od nich, čo nebolo u nich zvykom, ale postupne sa s nimi zbližovali. Z času na čas vošli ďalší muži, ktorí sa medzitým postarali o Jozefovho osla, a prehodili s nimi pár slov. Žena priniesla Márii malé chleby s medom a ovocie a taktiež poháre s nápojom. V rohu chatrče bol rozložený oheň. Žena pripravila miesto pre svätú Pannu a na jej žiadosť jej priniesla misu s vodou, aby mohla umyť Ježiška. Ona vyprala plienky dieťaťa a dala ich vysušiť vedľa ohniska.

Mária umyla dieťa. Vodca zbojníkov bol taký rozčítaný, že povedal svojej žene: „Toto židovské dieťa nie je obyčajné, je to sväté dieťa! Opýtaj sa jeho matky, či smieme umyť naše malomocné dieťa vo vode, v ktorej okúpala svojho syna. Možno mu to pomôže.“ Nato žena priniesla v náručí svojho synčeka. Mal asi tri roky a mal lepru v pokročilom štádiu. Už sa mu nedali rozoznať črty tváre, bola samá chrasta. Voda, v ktorej Mária umyla Ježiška, bola čírejšia než predtým, a keď do nej ponorili malomocné dieťa, chrasty mu odpadli a chlapec bol uzdravený.

Žena bola celkom bez seba od radosti, chcela vyobjímať Máriu i Ježiška, ale Mária sa bránila zdvihnutou rukou; nechcela, aby sa dotýkala jej alebo dieťaťa. Mária povedala žene, aby vykopala studňu až po kameň a aby do nej vyliala tú čistú vodu, potom bude aj voda v studni liečivá. Potom sa s ňou ešte dlho zhovárala a myslím, že žena sa rozhodla, že pri prvej príležitosti z tohto miesta ujde.

Všetci sa tešili z uzdravenia chlapca, a keďže počas noci prišli a odišli niekoľkí ich spoločníci, každému ukázali dieťa a vyrozprávali, ako sa uzdravilo.

Bolo mi to divné, že sa títo zbojníci správali ku svätej rodine tak milo, lebo v tú istú noc prilákali svetlom lampy ďalších pocestných, zajali ich a zavreli do veľkej jaskyne v lese. Vchod do tejto jaskyne bol zamaskovaný a bolo takmer nemožné ho nájsť, lebo ho zakrývala bujná vegetácia. V jaskyni som videla veľa detí, ktoré uniesli, mali sedem až deväť rokov, a jednu starenu, ktorá sa o ne starala. Videla som tam šatstvo, koberce, mäso, ovce, kozy a aj väčšie zvieratá, ktoré sem nanosili lupiči. Jaskyňa bola naozaj veľká a všetkého tam bola hojnosť.

Mária spala v noci málo. Väčšinou ticho sedela na svojom lôžku. Zavčas ráno odcestovali. Zbojníci ich zásobili jedlom a na kus ich odprevadili, aby sa živí a zdraví dostali na svoju cestu.

Muž sa s veľkým dojatím rozlúčil so Svätou rodinou a povedal im: „Spomeňte si na nás, kdekoľvek pôjdete.“ Pri týchto slovách sa mi zrazu zjavil obraz ukrižovania a videla som dobrého lotra, ako hovorí Ježišovi: „Spomeň si na mňa, keď budeš vo svojom kráľovstve.“ Uvedomila som si, že to on bol to uzdravené dieťa.

8. Pobyť v Egypte

8.1. Svätá rodina prichádza do Egypta

Svätá rodina putovala cez územie, ktoré patrilo Židom, desať dní a ďalších desať dní im trvala cesta cez púšť. Potom som ich videla na egyptskom území, v rovinatom kraji. Z času na čas prechádzali okolo zelených lúk, na ktorých sa pásol dobytok. Všimla som si aj stromy, na ktorých boli pripevnené obrazy modiel a nápisov, ako aj ľudí, ktorí tieto modly uctievali.

Svätá rodina našla útočisko v baraku s dobytkom. Keď ich zvieratá uvideli vchádzať, urobili im miesto a odišli. Svätá rodina už nemala nič na jedenie ani na pitie. Nikto im nič nedaroval. Mária už nevedela,

čím by nakrmila dieťa. Naozaj museli zakúsiť každú ľudskú biedu.

Konečne prišlo niekoľko pastierov napojiť dobytok. Zvieratá odvieďli k uzavretej studni. Jozef ich uprosil, aby im dali trochu vody.

Svätá Panna, utrápená a ponížená, prešla potom s Jozefom a Ježiškom cez akýsi les. Keď z neho vyšli, zbadali vysoký štíhly datľovník so strapcami plodov. Mária vykročila s Ježiškom v náručí k stromu, pomodlila sa a zdvihla malého. Tu sa strom ohol, akoby sa uklonil, a oni mohli pooberať všetky plody. Strom zostal sklonený.

Potom som videla otrhaných ľudí s polonahými deťmi, ako sa zbiehajú k Svätej rodine, a Mária rozdávala deťom datle zo stromu. Krátko nato došli k veľikánskej košatej sikomore. Bola búrľavá a oni sa v nej ukryli pred ľuďmi, ktorí stále kráčali za nimi. Potom tu prenocovali.

Na druhý deň pokračovali v ceste. Putovali cez piesočnatú púšť a keď sa im minula všetka voda, sadli si na piesočnú dunu a svätá Panna sa modlila k Bohu. Naraz vedľa nej vytryskol prameň vody. Jozef vyhlbil pre rýchlo vytekajúcu vodu koryto a všetci si uhasili smäd a poumývali sa. Videla som, ako sa sem zbiehajú nepekné zvieratá ako veľké jašterice a korytnačky, aby sa napili a pritom sa priateľsky pozerali na Svätú rodinu.

Toto miesto Boh zázračne požehnal a čoskoro sa celkom zazelenalo. Vyrástli tu aj ovocné stromy a vzácne stromy, z ktorých sa získaval balzam. Keď sa Svätá rodina vracala z Egypta, mohla sa tu napíť a osviežiť. Usadilo sa tu veľa ľudí, okrem iných aj matka uzdraveného zbojníkovho syna.

8.2. Svätá rodina sa usadí v Heliopolise

Keď sa Svätá rodina občerstvila, zamierila do veľkého, veľkolepo vystavaného mesta. Toto mesto bolo predtým viackrát spustošené a volali ho Heliopolis alebo aj On. Tu, za čias synov Izraela, žil egyptský kňaz Putifar, u ktorého bývala Asenet, ktorá sa vydala za patriarchu Jozefa. V čase, keď zomrel Kristus, tu žil aj Dionýz Areopagita. Mesto bolo zničené počas vojen a v zrúcaných budovách sa zabývali rôzni ľudia.

Svätá rodina prešla po dlhom moste cez širokú rieku (Níl). Tak sa pred mestskou bránou dostali na námestie obkolesené stromoradiťmi. Tu stál vysoký stĺp, ktorý sa smerom nahor zužoval. Na stĺpe bola umiestnená modla – veľká byvolia hlava. Okolo modly boli kamene, ktoré sa podobali laviciam alebo stolom. Na ne prinášali ľudia prichádzajúci zo všetkých častí mesta svoje obety. Neďaleko stĺpa s modlou rástol veľký strom. Pod ním sa svätá rodina zastavila, aby si odpočinula.

Krátko nato však nastalo zemetrasenie, pri ktorom spadla modla zo stĺpa na zem. Ľudia sa s krikom rozutekali. Svätú rodinu sprevádzal v meste jeden dobrý človek, robotník, ktorý ich už predtým priviedol na námestie. Keď sa Svätá rodina vzdŕaľovala z námestia, ľudia na nich začali vykrikovať a vyhrážať sa im, lebo boli presvedčení, že oni nesú vinu za pád modly.

V tej chvíli sa zatriasla zem a veľký strom sa zrútil. Jeho korene trčali zo zeme. V zmätku, ktorý nastal, sa Svätej rodine podarilo nerušene vojsť do mesta. Tu našli v hrubom múre, ktorý obkolesoval chrám, prázdnu miestnosť, do ktorej sa uchýlili.

Potom som videla, že Svätá rodina zostala bývať v tomto meste, v jednej z miestností v múre pri chráme. Jozef miestnosť rozdelil drevenými priečkami na niekoľko izbičiek. Jedna z nich bola modlitebňa.

Jozef často pracoval doma i vonku. Vyrábali stoličky, koše a malé kusy nábytku. Svätá Panna tkala koberce a Ježiško bol pri nej.

V Heliopolise bolo málo židov. Po meste sa pohybovali len veľmi opatrne, akoby nemali právo žiť tu.

Na severe Heliopolisu, medzi mestom a Níлом, ktorý tu tvorí viacej ramien, je kraj Gesen. Tu žilo medzi kanálmi veľa židov, ktorí zanedbali svoju vieru. Mnohí z nich sa zoznámili so Svätou rodinou a svätá Panna pre nich robila najrôznejšie ženské práce výmenou za chlieb a základné potraviny. Židia v Gesene mali chrám, ktorý prirovnávali k Šalamúnovmu chrámu, ale v skutočnosti bol celkom iný.

V tomto chráme Ježiško vyrastal a hrával sa s ostatnými deťmi. Už vedel dobre chodiť a rozprávať. Trávil veľa času s Jozefom a často ho sprevádzal, keď pracoval vonku. Nosil oblečenú dlhú košeľku, ktorú tvoril jeden kus látky.

8.3. Masakra neviniatok

Keď mal Ježiš asi rok a pol, svätej Panne sa v Heliopolise zjavil anjel a priniesol jej správy o neviniatkach, ktoré dal zabiť Herodes. Ona i Jozef boli veľmi rozrušení a malý Ježiš preplakal celý deň.

Ja som videla toto:

Keď sa traja králi nevracali, Herodesov nepokoj trochu poľavil. Mal totiž rôzne rodinné problémy. Jeho obavy znovu vzrástli, keď bola Svätá rodina už nejaký čas v Nazarete. Vtedy sa dopyčul o tom, že Simeon a Anna v chráme prorokovali pri predstavení Ježiša.

Pod rôznymi zámienkami poslal vojakov na rozličné miesta okolo Jeruzalema a prikázal im zistiť presný počet detí. Vojaci zostali na týchto miestach asi deväť mesiacov. Herodes odcestoval medzičasom do Ríma. Deti zabili, až keď sa vrátil. Ján mal v tom čase dva roky a jeho rodičia ho skrývali.

Prv, než Herodes vydal príkaz, aby sa prišli vrchnosti predstaviť matky s deťmi mladšími než dva roky, Alžbete sa zjavil anjel a upozornil ju, že jej dieťaťu hrozí nebezpečenstvo. Preto sa opäť vybrala s Jánom do púšte. Ježiš mal vtedy asi rok a pol a už vedel chodiť.

Matkám detí prisľúbili odmenu za ich plodnosť. Priviedli svoje deti vo sviatočných šatách do vládnych úradov v rôznych mestách. Mužov poslali naspäť, matky oddelili od detí a deti pozabíjali vojaci na uzavretých tajných dvoroch. Mŕtvolky pohádzali na seba a potom ich pochovali do spoločných hrobov.

Krviprelievanie sa uskutočnilo na siedmych rôznych miestach.

Videla som, ako matky priviedli svoje deti do Jeruzalema. S niektorými išli až dvaja synčekovia a cestovali na oslíkoch. Prijali ich vo veľkej budove, ale ich manželia nesmeli vojsť s nimi. Matky sa tešili na prijatie, lebo si mysleli, že dostanú nejakú odmenu. Budova bola trochu osamotená a stála neďaleko domu, v ktorom žil neskôr Pilát. Bola postavená tak, aby si okoloidúci nevšimli, čo sa deje vnútri. Musela to byť súdna budova, lebo na dvore som videla koly a stĺpy s reťazami, ku ktorým pripúťavali ľudí.

Bola to pevná a pochmúrna stavba a dvor bol asi taký veľký ako náš kostol v Dülmene. Jedna brána viedla cez vysoké múry na tento dvor, ktorý z ostatných troch strán obklopovali ďalšie stavby. Budovy napravo a naľavo boli jednoposchodové a tá uprostred mala dve poschodia a vyzerala ako stará opustená synagóga. Všetky tri budovy mali brány, ktoré viedli na dvor.

Matky priviedli cez dvor do dvoch bočných budov a tam ich zamkli. Vyzeralo to, akoby ich zavreli do akejsi nemocnice alebo útulku. Keď ženy zistili, že sú uväznené, zľakli sa a začali plakať a bedákať. V tejto úzkosti prežili celú noc.

(Na druhý deň Anna Katarína Emmerichová rozprávala:)

Dnes popoludní som videla hrozné divadlo. Bola som prítomná pri vraždení neviniatok. Veľká hlavná budova, ktorá uzatvárala dvor, mala dve poschodia. V spodnej časti bola veľká prázdna sála podobná väzeniu a na hornom poschodí bola sála s oknami orientovanými na dvor. Tu som videla veľa panstva. Boli zidení ako na poradu okolo stola, na ktorom boli zvitky.

Myslím, že tam bol aj Herodes. Videla som muža s červeným plášťom podšitým kožušinou, s korunou na hlave. Okolo neho boli ďalší ľudia a pozerali sa z okna.

Matky volali po jednej s ich deťmi. Z bočných budov ich privádzali do veľkej sály v hlavnej budove. Hneď, keď vošli, vojaci odtrhli od nich ich deti a odniesli ich na dvor, kde na nich čakalo asi dvadsať mužov ozbrojených mečmi a kopijami. Tí ich zabili tak, že im prebodli srdce a hrdlo. Niektoré deti boli ešte dojčence v plienkach, iné už vedeli chodiť. Vojaci ich ani nevyzliekli, len im prebodli srdce a hrdielko, potom ich chytili za rúčku alebo nôžku a hodili ich na kopu. Bol to hrôzostrašný pohľad.

Keď si matky, ktoré vojaci zahnali do jednej miestnosti, uvedomili, aký osud postihol ich deti, začali plakať, revať, trhali si vlasy, tisli sa jedna k druhej. Napokon boli také natisnuté na seba, až sa takmer nedokázali hýbať. Myslím, že vraždenie trvalo až do večera.

Bol mi zjavený presný počet zabitých detí, ale už si ho presne nepamätám. Bolo ich určite sedemsto a ešte jedno číslo, sedem alebo sedemnásť.

To, čo som videla, ma veľmi vydesilo. Nevedela som, kde sa to stalo, myslela som, že tu. Až keď som sa zobudila, postupne som sa zorientovala.

V nasledujúcu noc som videla, ako vojaci odvádzali spútané matky v malých skupinách do ich dedín.

Keď Kristus zomrel, videla som, že Vykupiteľa sprevádzajú duše zavraždených detí.

8.4. Ján v púšti

Alžbetu upozornil na hroziace nebezpečenstvo anjel, a tak včas ukryla Jána na púšti.

Alžbeta dlho hľadala jaskyňu, v ktorej by bol jej syn v bezpečí. Keď ju našla, zostala v nej s Jánom asi štyridsať dní. Keď sa vrátila domov, jeden esén z komunity na vrchu Horeb nosil chlapcovi jedlo a vo všetkom mu pomáhal. Zo začiatku za ním chodil každý týždeň, potom každé dva týždne. Ján sa veľmi skoro vedel postarať o seba sám. V púšti sa cítil lepšie než medzi ľuďmi. Pán si ho vyvolil, aby žil v púšti, ďaleko od ľudí a od ich hriechov. Tak ako Ježiš, ani on nikdy nechodil do školy – vyučoval ho Duch Svätý v púšti. Často som pri ňom videla žiaru alebo žiarivú postavu anjela.

Táto púšť nebola neúrodná a prázdna. Rástli v nej rôzne byliny a kroviny, ktoré rodili rozmanité bobule. Medzi skalami dozrievali aj jahody, ktoré Ján zbieral a jedol. Chlapec sa veľmi priatelil so zvieratmi, najmä s vtáčikmi; priletali k nemu, sadali mu na plec a on sa im prihovárал. Zdalo sa, že mu rozumejú, a boli ako jeho poslovia. Ján často kráčal pozdĺž potokov a ryby mu tak dôverovali, že k nemu priplávali, keď ich zavolať, a nasledovali ho aj proti prúdu.

Ján často odchádzal zo svojho príbytku, azda kvôli nebezpečenstvu, čo mu hrozilo. Zvieratá mu pomáhali a vystríhali ho, keď sa niečo dialo. Vodili ho k svojim hniezdam a brlohom, a keď sa blížili ľudia, pomáhali mu skryť sa.

Ján sa živil ovocím, bobuľami, korenkami tráv a bylinami. Nemusel dlho hľadať – vedel, kde ich nájsť, alebo mu ich ukázali zvieratá. Vždy nosil oblečený odev z kože, v ruke nosil svoju paličku a postupom času sa uchyľoval stále hlbšie do púšte. Občas sa vrátil k svojmu rodnému domu, aby sa stretol s rodičmi, ktorým sa za ním stále cnelo. Pravdepodobne boli v duchovnom kontakte, lebo Ján prišiel vždy vtedy, keď Alžbeta alebo Zachariáš túžili stretnúť sa s ním.

8.5. Pobyt Svätej rodiny v Egypte

Asi po roku a pol odišla Svätá rodina z Heliopolisu pre nedostatok práce a preto, že ich tu istým spôsobom prenasledovali. Vybrali sa teda smerom na juh, k Memfisu.

Keď neďaleko Heliopolisu prechádzali okolo malého mestečka a zastavili sa vo vestibule otvoreného chrámu, socha modly spadla a rozbila sa. Bola to byvolia hlava s tromi rohmi a niekoľkými dutinami v tele, do ktorých sa vkladali obety a potom sa spaľovali. Kňazov to veľmi rozčúľilo a ohrozovali Svätú rodinu. Jeden z kňazov však povedal ostatným, že by bolo oveľa rozumnejšie uctiť si boha týchto ľudí. Dobré si pamätal na rany, ktoré postihli ich predkov, keď prenasledovali židovský národ, a ako v noci pred ich odchodom zomrel v každom dome prvorodený. Vďaka tejto rade mohla Svätá rodina nerušene pokračovať vo svojej ceste.

Jozef a Mária s Ježiškom putovali ďalej smerom k mestečku Troja, ktorá sa nachádzala na východ od Nílu, oproti Memfisu. Bolo to väčšie mestečko, ale veľmi špinavé. Mali v úmysle zastaviť sa tu a občerstvovať sa, ale neprijali ich, ba dokonca im nedali ani len hlt vody, ani jednu datľu.

Memfis sa rozprestieral na západ od Nílu. Rieka bola veľmi široká a boli v nej ostrovy. Časť mesta ležala na druhom brehu Nílu a za čias faraónov tu bol aj veľký palác so záhradami a vysoká veža, z ktorej sa dcéra faraóna často dívala nadol. Videla som tu aj miesto, na ktorom našli vo vysokom trstí malého Mojžiša.

Za čias faraónov bola oblasť v okolí Nílu medzi Heliopolisom, Babylóniou a Memfisom plná hrádí, budov a kanálov, že sa zdalo, ako by tu stálo len jedno veľké mesto. Teraz, v čase, keď žila Svätá rodina, bolo mnoho stavieb zničených, mestá boli oddelené a schudobnené.

Svätá rodina pokračovala ešte niekoľko hodín pozdĺž Nílu, smerom k Babylónii, ktorá bola zle vybudovaná a špinavá. Vrátili sa teda kus naspäť a prešli cez hrádzu, po ktorej neskôr prešiel aj Ježiš, keď po vzkriesení Lazára putoval medzi Arábiou a Egyptom a s apoštolmi sa znovu stretol pri Jakubovej studni pri Sichare.

Jozef, Mária a malý Ježiš postupovali dve hodiny proti prúdu Nílu. V celom kraji nachádzali opustené zrúcaniny. Museli prejsť aj cez malý kanál alebo rameno rieky a dostali sa na miesto, ktorého starý názov som zabudla, ale ktoré sa neskôr nazývalo Matarea. Bolo to neďaleko Heliopolisu. Toto miesto sa nachádzalo na výbežku zeme a z dvoch strán ho obmývala voda. Mesto bolo veľmi chudobné, domy postavené z blata a z dreva datľovníkov, takže Jozef si hneď našiel prácu. Staval pre obyvateľov mesta

pevnejšie a pohodlnejšie domy.

Svätá rodina tu žila na odl'ahlom mieste neďaleko brány, ktorou sa vchádzalo do mesta. Aj tu pri ich príchode spadla v jednom malom chráme modla a neskôr popadali aj všetky ostatné modly. Aj teraz jeden kňaz upokojoval ľud a pripomínal im rany, ktoré boli zoslané na Egypt.

Neskôr, keď sa okolo Márie a Jozefa vytvorila malá komunita židov a obrátených pohanov, kňazi im prenechali malý chrám, v ktorom spadla modla hneď po ich príchode. Jozef tento chrám zmenil na synagógu. Jozef sa stal akoby otcom komunity a učil ľudí správne spievať žalmy, lebo ich pobožnosti veľmi upadli.

Žilo tu niekoľko veľmi chudobných židov, ktorí bývali v biednych dierach. Iní, bohatší židia, žili neďaleko odtiaľto a mali vlastný chrám, ale prepadli polo-modlárstvu. Uctievali si zlaté teľa, sošku s hlavou byvola a mnoho iných modiel, ktoré mali podobu zvierat. Verili, že tieto modly ich ochránia pred krokodíli.

Mária pre nich tkala, šila a vyšívala, ale nikdy nechcela šiť nepotrebné a mimoriadne elegantné oblečenie, len jednoduché a potrebné šatstvo. Ženy jej prinášali prácu a chceli, aby im šila podľa poslednej módy, ale Mária to odmietala, aj keď zárobok potrebovala. Ženy sa zlostili a nadávali jej, keď nechcela splniť ich želania.

8.6. Život Svätej rodiny v Matarei

Svätej rodine sa žilo v Matarei spočiatku veľmi ťažko. V meste bol nedostatok čistej vody a dobrého dreva. Obyvatelia varili na ohni, do ktorého prikladali suchú trávu alebo trstie. Svätá rodina jedávala zväčša studené jedlá.

Jozef po čase dostal prácu a prerábал chatrče. No ľudia s ním zaobchádzali skoro ako s otrokom, vyplácali ho, ako sa im zachcelo. Niekedy za prácu dostal zaplatené, niekedy nie. Obyvatelia mesta boli veľmi nešikovní a nevedeli si postaviť domy – nemali dosť dreva, a hoci som tu i tam videla nejaké kmene stromov, všimla som si, že ľudia nemali potrebné nástroje na ich spracovanie. Väčšina mala len kamenné alebo kostené nože. Jozef však priniesol so sebou všetko náradie, ktoré potreboval pri práci.

Svätá rodina nepotrebovala veľa času na to, aby sa tu zariadila. Jozef rozdelil príbytok rohožami na menšie útulné izbičky, urobil kozub a zhotovil stoličky a stolíky. Miestni ľudia jedávali vždy na holej zemi.

Svätá rodina tu žila niekoľko rokov a ja som mala rôzne videnia, ktoré sa týkali rokov Ježišovho detstva. Videla som, kde spával – vedľa Márie, v priehlbine v stene, ktorú pre neho upravil Jozef. Často som videla, ako Mária v noci vstáva a na kolenách sa modlí pred Ježišovým lôžkom. Jozef spával v inej izbe.

Jozef zariadil v dome aj miesto na modlenie. Bolo v oddelenej chodbe. Tu mali Jozef i Mária každý svoje vlastné miesto a aj malý Ježiš mal svoje miestečko, kde sa modlil posediačky, na kolenách alebo postojáčky. Svätá Panna mala aj malý oltárik, pred ktorým sa modlievala. Bol to malý skladací stolík, prikrytý bielym a červeným obrusom. Panna Mária ho rozložila vždy, keď sa išla modliť.

8.7. Alžbeta odvedie malého Jána tretíkrát do púšte

Keď bola Svätá rodina v Egypte, malý Ján sa potajme vrátil do Juty k svojim rodičom. Videla som, ako ho jeho matka potom znovu odprevádza do púšte. Ján mohol mať vtedy asi štyri alebo päť rokov. Keď odchádzali z domu, Zachariáš tam nebol. Myslím, že odišiel, aby sa nemusel rozlúčiť s Jánom, lebo ho nadovšetko miloval. Svoje požehnanie mu dal už predtým. Vždy, keď odchádzal z domu, požehnal Alžbetu i malého.

Malý Ján mal oblečený odev z kože, ktorý sa ťahal z ľavého pleca krížom cez hrudník a chrbát a bol upevnený pod pravou pažou. Neskôr, na púšti, nosil túto kožu raz na chrbte, raz na hrudi, potom zas previazanú okolo bokov, ako mu to vyhovovalo. Okrem tejto kože nenosil nič. Vlasý mal tmavšie než Ježiš a v ruke nosil bielu paličku, ktorú si zobral z domu a vždy ju nosil so sebou.

Jeho mama Alžbeta ho viedla za ruku. Bola to vysoká staršia žena s jemnými črtami. Ján často bežal popredu a bol úplne slobodný a detský, ale vždy si uvedomoval, čo robí.

Najprv kráčali smerom na sever a po pravej ruke mali rieku. Potom sa prebrodili cez malú riečku. Neboli tam žiadne mosty a oni sa preplavili na doskách, ktoré našli na brehu. Alžbeta, veľmi rázna žena,

veslovala s konárom. Keď sa dostali na druhý breh, pokračovali smerom na východ, do kraja, ktorý bol na vyvýšeninách skalnatý a neobývaný, ale v nížinách tu rástli kríky, ovocné stromy a jahody. Videla som, že Ján sa často skláňa, zbiera ich a je.

Keď došli trochu ďalej do kamenitého kraja, Alžbeta sa s chlapčekom rozlúčila. Požehnala ho, pritísila si ho na srdce, pobožkala na líca a čelo a pobrala sa na spiatočnú cestu. Viackrát sa otočila a so slzami hľadela na Jána. Ale on bol pokojný a s istotou a bez strachu pokračoval svojou cestou.

Keďže som bola počas týchto videní veľmi chorá, Pán ma obdaril tou milosťou, že som toto všetko videla očami dieťaťa. Myslela som si teda, že som dievčatko vo veku Jána a kráčala som spolu s ním. Bála som sa, že chlapček zájde príliš ďaleko od svojej mamy a že už nenájde cestu domov. Čoskoro som však začula hlas, ktorý ma upokojoval: „Nerob si starosti, chlapček vie dobre, čo robí.“ A tak som kráčala ďalej do púšte spolu s ním ako s kamarátom z detstva a videla som mnoho vecí, ktoré videl a robil Ján. Áno, sám Ján mi vyrozprával mnohé príhody zo svojho života v púšti, napríklad ako krotil svoje zmysly a stále lepšie chápal veci, ako bol stále rozhodnejší a ako bol neopísateľným a prekvapujúcim spôsobom vychovávaný všetkým, čo ho obklopovalo.

Nedivila som sa tomu, lebo keď som bola malá a viedla som naše kravy na pašu, vždy som bola v kontakte s Jánom na púšti. Často, keď mi chýbal, zavolala som ho a on prišiel ku mne so svojou paličkou a hrali sme sa spolu a on mi rozprával a naučil ma veľa pekného. Nečudovala som sa, že sa v púšti naučil toľko o rastlinách a zvieratách, lebo aj ja, keď som bola malá, chodila som do polí a do lesa a zbierala som bylinky, každú rastlinku a každý kvet som čítala ako knihu a každý vtáčik a každé zviera ma niečo naučilo. Príroda vo mne podnecovala hlbšie myšlienky, a keď som o nich hovorila s inými ľuďmi, čudovali sa, ale častejšie sa mi vysmievali. Nakoniec som zvykla o týchto veciach mlčať, lebo som verila a stále verím, že nejestvuje lepší spôsob, ako sa niečo naučiť, lebo túto abecedu napísal sám Boh.

Sledovala som Jána v púšti, videla som, ako sa hrá s kvetmi a zvieratkami. Hlavne vtáčiky vyhľadávali jeho spoločnosť, lietali mu okolo hlavy, keď kráčal i keď si kľakol k modlitbe. Často som videla, že položil palicu medzi konáre a na jeho volanie prilietali zo stromov pestrofarebné vtáky a sadali si na jeho palicu. On ich pozoroval a zhováral sa s nimi ako keby ich vyučoval. Zvieratá vyhľadával aj v ich brlohoch, kŕmil ich a pozorne ich sledoval.

8.8. Smrť Zachariáša a Alžbety

Raz, keď mal Ján šesť rokov, išiel Zachariáš do chrámu s obetnými zvieratami a Alžbeta išla zatiaľ navštíviť svojho syna do púšte. Zachariáš za ním nikdy nechodil. Takto mohol s pokojným svedomím povedať Herodesovi, keby sa pýtal na jeho syna, že nevie, kde je. Synček mu však veľmi chýbal, a preto sa Ján občas v noci potajomky vrátil k svojim rodičom a pobudol s nimi niekoľko hodín. Pravdepodobne ho pri týchto návštevách ochraňoval jeho anjel strážny. Často som okolo neho vídala žiarivé postavy podobné anjelom.

Ján v púšti nasledoval aj svoje inštinkty. Od raného detstva bol vždy sám a veľa rozjímal. Tak ako na Božie vnutknutie Ježiško utiekol do Egypta, tak sa musel Ján, jeho predchodca, skrývať v púšti. Aj jemu hrozilo veľké nebezpečenstvo, lebo v tomto kraji sa o ňom veľa hovorilo už od prvých dní jeho života. Zázrak jeho narodenia bol všeobecne známy a tiež všetci vedeli, že ho často obklopuje žiara. Preto sa oňho Herodes osobitne zaujímal.

Herodes sa už viackrát pýtal Zachariáša na jeho syna. Chcel sa dozvedieť, kde sa ukrýva, ale zatiaľ naňho nemohol vztiahnuť ruku. No teraz, keď išiel Zachariáš do chrámu, ho prepadli Herodesovi vojaci a zbili ho. Potom ho zavreli do väzenia, kde sa bitkou a mučením pokúšali dostať z neho, kde je jeho syn. Keď sa nič nedozvedeli, na Herodesov rozkaz ho prebodli a zabili.

Jeho priatelia pochovali jeho telo neďaleko chrámu.

Medzitým sa Alžbeta vrátila z púšte domov a čakala na svojho manžela. Ján ju kúsok odprevadil, potom ho požehnala a pobožkala na čelo a on sa bez strachu vrátil do púšte.

Doma sa Alžbeta dozvedela strašnú správu o zavraždení Zachariáša. Plná bolesti a beznádeje si uvedomila, že už viac nenájde pokoj na zemi. Vrátila sa k Jánovi, rozhodnutá zostať tam navždy. Po nejakom čase tu zomrela ešte pred návratom Svätej rodiny z Egypta. Esén z vrchu Horeb, ktorý sa staral o malého Jána, ju pochoval v púšti.

Vtedy Ján odišiel ešte ďalej od svojho domova, ešte hlbšie do púšte. Opustil skalnatý kraj a prišiel k

húštine blízko malého jazera. Piesok tam bol biely a brehy nízke. Vošiel do vody a všetky ryby bez strachu priplávali k nemu. Dôverovali mu.

Ján zostal v tomto kraji veľmi dlho a postavil si tu z kmeňov stromov a konárov prístrešok, pod ktorým spával. Bol nízky a dosť veľký len na to, aby pod ním ležal. Okolo neho som často videla anjelov, s ktorými sa Ján dôverne a s pokorou rozprával. Zdalo sa, že ho učia mnohým veciam.

V Jánovom rodičovskom dome v Jute teraz bývala dcéra Alžbetinej sestry. Bol to pekný, dobre postavený dom. Dospelý Ján sa tam raz potajomky vrátil a potom sa znovu vrátil do púšte, lebo sa ľudom neukazoval. O tom porozprávam neskôr.³

³ Jánov život je podrobne opísaný v knihách o rokoch Ježišovho verejného pôsobenia.

8.9. Pobyt Svätej rodiny v Matarei a Herodesova smrť

Aj v Matarei, kde museli obyvatelia bojovať s kalnou nílskou vodou, objavila Mária pri modlitbe čistý prameň. Zo začiatku jej, Jozefovi a dieťaťu chýbalo veľa vecí a živili sa len ovocím a pili nezdravú vodu. Dlhý čas nemali dobrú vodu a Jozef sa vybral s oslíkom do púšte, aby priniesol vodu zo žriedla, pri ktorom rástli balzamové stromy. Vtedy Máriu upozornil anjel, že za ich príbytkom sa nachádza prameň. Išla teda za ich dom, k voľnému priestranstvu, kde rástol veľký starý strom. V ruke mala palicu, podobnú tým, ktorými sa podopierajú pútnici, a ňou vyhlbila vedľa stromu jamku, z ktorej hneď vytryskla čistá voda.

Šťastná Mária utekala zavolať Jozefa. On potom prehľbil prameň a zistil, že v minulosti už bol používaný, ale neskôr ho zasypali. Vyčistil ho a obložil kameňmi.

Pri tomto prameni, na strane, z ktorej sem prišla Mária, bol veľký kameň, ktorý vyzeral ako oltár, a myslím, že v minulosti to bol naozaj oltár.

Tu neskôr prala svätá Panna šaty malého Ježiša a sušila ich na slniečku. Ostatní sa o tejto studni nedozvedeli a používala ju len Svätá rodina. Keď Ježiško trochu podrástol, nosil z nej vodu svojej mame. Videla som ho, ako sem potom vodí deti a naberá pre ne vodu veľkým listom. Ony potom povedali o studni svojim rodičom a po vodu sem začali prichádzať aj iní ľudia. Studňu však používali najmä židia.

Videla som Ježiša, ako nabral vodu pre svoju mamu po prvýkrát. Mária kľácala a modlila sa, keď Ježiš išiel s džbánom k prameňu a nabral vodu. To bolo prvý raz. Mária bola neopísateľne dojatá, keď ho videla prichádzať, a prosila ho, aby to už viac nerobil, lebo by mohol spadnúť do studne. Ježiš jej odvetil, že si dával pozor a že bude vždy nosiť vodu, ktorú ona potrebuje.

Malý Ježiš pomáhal svojim rodičom a všetko robil veľmi rozvážne a pozorne. Napríklad raz, keď pracoval Jozef neďaleko domu, zabudol si vziať so sebou jeden nástroj. Ježiš si to všimol a priniesol mu ho. Myslím, že radosť, ktorú robil Ježiš svojim rodičom, prevýšila všetku bolesť a útrapy. Videla som Ježiša, ako ide k príbytkom židov a nesie im chlieb ako odmenu za prácu, ktorú urobili pre jeho matku. Divé zvieratá, ktoré žili v okolí, mu neublížili a správali sa k nemu priateľsky. Videla som, že sa hráva aj s hadmi.

Keď išiel Ježiš prvý raz k židom, mohol mať päť či šesť rokov. Viem, že mal oblečené hnedé šaty zdobené na okrajoch žltými kvetmi. Ušila ich pre neho jeho mama. Cestou si kľakol, aby sa pomodlil, a v tej chvíli sa objavili dvaja anjeli a oznámili mu, že Herodes zomrel.

Ježiš to svojim rodičom nepovedal. Už neviem prečo, či zo skromnosti alebo preto, že by mu to zakázali anjeli, alebo preto, že ešte nemali odísť z Egypta.

Inokedy som ho tam videla ísť spolu so židovskými deťmi. Keď sa vrátil domov, horko plakal nad pobarbarčením tamjších židov.

Matarejský prameň nevytryskol na príhovor svätej Panny, ona ho len znovuobjavila. Studňa bola vykopaná a vymurovaná. Videla som, že aj Jób žil v Egypte pred Abrahámom a býval práve na tomto mieste. To on objavil tento prameň. Veľký kameň vedľa studne sa používal pri obetovaní.

Pri tejto studni postavil svoje stany aj Abrahám, keď bol v Egypte, a práve na tomto mieste hovoril k svojmu ľudu a poučal ho. V tomto kraji žil so Sárrou a mnohými svojimi deťmi veľa rokov. Aj jeho „brat“ Lót tu žil so svojou rodinou, ale už si nepamätám kde presne.

Abrahám išiel do Egypta prvýkrát na Boží príkaz, pretože v Kanaáne vládol hlad a druhýkrát, aby zachránil rodinný poklad, ktorý sem priniesla neter Sárinej matky. Predkami tejto ženy boli pastieri a

pochádzala z Jóbovho rodu. Jób v minulosti vládol nad časťou Egypta. Žena z jeho rodu sa vydala za Egyptána. Medzi jej potomkov patrila aj Agar, matka Izmaela.

Tento rodinný poklad pozostával z troch trojuholníkových kusov zlata, ktoré sa vzťahovali na príbeh Noemových synov, a skončil v rukách kráľov a kňazov.

Keď prišiel Abrahám do Egypta, kráľ sa dozvedel od svojich prorokýň a kňazov, ktorí veštili z hviezd, že Abrahám pochádza zo vznešeného rodu a že sa stane otcom vyvoleného národa. Abrahám ho prosil, aby mu dal obilie, a priniesol mu množstvo darov.

Keď sa rozhodol odísť, povedal kráľovi, že nemôže z jeho krajiny odísť bez rodinného pokladu, ktorý mu patrila a ktorého históriu dobre poznal. Kráľ dal zvolať svojich kňazov a oni radi vrátili Abrahámovi to, čo mu patrilo. Potom sa Abrahám vrátil do Kanaánu.⁴

⁴ O tomto rozpráva Anna Katarína Emmerichová vo zväzku *Tajomstvá Starého a Nového zákona*.

8.10. Návrat Svätej rodiny z Egypta

Konečne som videla Svätú rodinu odchádzať z Egypta. Od Herodesovej smrti už uplynul istý čas, ale oni sa ešte nemohli vrátiť, lebo im stále hrozilo nebezpečenstvo.

Život svätého Jozefa bol v Egypte stále ťažší. Miestni ľudia boli modloslužobníci a aj židia tým boli sčasti nakazení. Mali chrám a vravievali, že je taký, ako ten Šalamúnov, ale vôbec to nebola pravda, bol celkom iný. Mali duplikát archy zmluvy. Žalmy už nevedeli spievať.

Jozef sa snažil v matarejskej škole zmeniť veci k lepšiemu a kňaz, ktorý sa zastal Svätej rodiny v malom meste pri Heliopolise, sem prišiel s niekoľkými ľuďmi a pridala sa k židovskej komunite.

Svätý Jozef pracoval ako tesár, ale ľudia mu za jeho prácu neplatili a nenosil domov žiaden zárobok. Bol z toho nešťastný, lebo treli núdzu. Vo svojej biede padal na kolená, modlil sa a prosil Boha o pomoc.

Raz v noci sa mu vo sne zjavil anjel a povedal mu, že ten, ktorý prenasledoval deti, je mŕtvy. Má teda vstať, pripraviť sa na cestu a vrátiť sa z Egypta po normálnej vojenskej ceste domov. Jozef s radosťou oznámil túto zvesť svätej Panne a Ježiškovi. Všetci sa rýchlo pripravovali na cestu. Odohralo sa to podobne ako vtedy, keď im anjel povedal, že sa majú hneď vydať na cestu do Egypta.

Na druhý deň, keď sa rozchýrila správa o ich odchode, mnohých ľudí to zamrzelo a prišli sa s nimi rozlúčiť. Priniesli im rôzne malé darčeky. Naozaj im bolo ľúto, že odchádzajú. Sčasti to boli židia, ale väčšinou šlo o obrátených pohanov. Miestni židia prepadli modloslužobníctvu, takže už takmer nebolo možné rozoznať ich. Medzi nimi boli aj takí, ktorí boli radi, že Svätá rodina odchádza, lebo ich považovali za čarodejníkov, ktorým pomáha najmocnejší zo zlých duchov.

Medzi dobrými ľuďmi, ktorí im priniesli svoje dary, som videla aj mamy s deťmi, s ktorými sa hrával Ježiš. Bola tam aj jedna bohatá pani so svojím synčekom, ktorého nazývala Máriiným synom. Táto pani dlhé roky márne túžila po deťoch a napokon jej Boh na príhovor svätej Panny požehnal toto dieťa. Tá pani sa volala Mira a jej syn Deodat.⁵

Videla som, že pani darovala Ježišovi peniaze, boli to žlté, biele a hnedé trojuholníkové kúsky. Keď ich Ježiš dostal, pozrel na svoju matku.

Keď Jozef pripravil všetko potrebné a naložil to na osla, vydali sa na cestu. Priatelia ich na kus odprevadili. Oslica bol tá istá, na ktorej cestovala Mária do Betlehema. Keď utekali do Egypta, tiež mali so sebou oslicu, ale Jozef ju predal, keď bol v núdzi.

Prešli okolo prameňa, ktorý vytryskol na Máriin príhovor. Okolie tohto prameňa sa zazelenalo. Teraz tam boli záhrady, ovocné stromy, datľovníky a sikomory. Boli tam aj cenné balzamové stromy. Tu sa s nimi ich priatelia s pohnutím rozlúčili. Svätá rodina si oddýchla pri prameni niekoľko hodín. Svätá Panna umyla a osušila niektoré riady. Napili sa a Jozef doplnil zásoby vody, aby mohli pokojne pokračovať po vojenskej ceste.

Napredovali bez problémov. Mária a Jozef si robili starosti len o Ježiška. Obávali sa, že dlhá cesta v piesčitom kraji ho veľmi unaví. Často sa zastavovali a vytriasali mu piesok z obuvi a usádzali ho na oslíka, aby si odpočinul.

Prešli cez niekoľko miest, ale ich názvy si už nepamätám. Spomínam si len na meno Ramesse. Prešli aj cez vodný tok, ktorý tečie z Červeného mora do Nílu.

Jozef nechcel ísť do Nazareta, ale chcel sa usadiť vo svojom rodnom meste Betleheme. Nevedel sa však rozhodnúť, lebo počul, že v Judsku vládne Archelaus, ktorý bol tiež veľmi ukrutný.

Videla som, ako Svätá rodina dorazila do Gazy a zostala tam tri mesiace. V tomto meste žilo veľa pohanov. Tu sa im znovu zjavil vo sne anjel a prikázal im vrátiť sa do Nazareta, takže urýchlene pokračovali v ceste. Anna vtedy ešte žila. Ona a niekoľko príbuzných sa dozvedeli o návrate Svätej rodiny.

Z Egypta sa vrátili v septembri. Ježiš mal osem rokov bez troch týždňov.

⁵ Neskôr Anna Katarína Emmerichová povedala Brentanovi, že Deodata videla medzi Ježišovými učeníkmi.

Druhá časť: Život a smrť Panny Márie v Efeze¹

9. Mária v Efeze

9.1. Mária sa presťahuje s Jánom do Efezu

(Clemens Brentano píše:

Ráno 13. augusta 1822 Anna Katarína Emmerichová povedala: „Tejto noci som videla smrť svätej Panny, ale mnoho vecí som už zabudla.“² Spýtal som sa jej teda, koľko rokov mala Panna Mária, keď zomrela, a ona odvrátila zrak a odvetila: „Do šesťdesiatich štyroch rokov jej chýbalo dvadsaťtri dní. Šesťkrát som videla znak X, potom I a V. Nie je to šesťdesiatštyri?“ Potom pokračovala:)

Mária žila po nanebovstúpení Krista ešte tri roky na Sione, tri roky v Betánii a deväť rokov v Efeze, kam ju odviedol Ján.

Mária nebývala priamo v Efeze, ale v oblasti, kde sa usadili jej oddané ženy, s ktorými sa dobre poznala.

Máriin dom stál asi tri a pol hodiny chôdze od Efezu, na vrchu naľavo od mesta. Tento vrch sa prikrco zvažuje smerom k Efezu. Na južnej strane mesta boli veľké aleje. Na stromoch v alejach dozrievalo žlté ovocie a padalo na zem. Na vrch viedli viaceré úzke chodníčky. Pod vrcholom hory bola pahorkovitá planina, široká asi pol hodinu chôdze. Planinu i celý vrch pokrývala hustá vegetácia. Domy boli postavené práve na tej planine.

Bolo to opustené miesto s mnohými peknými a úrodnými pahorkami a jaskyňami v skalách medzi piesčitými čistinami, na ktorých rástli stromy s hladkými kmeňmi a širokou pyramídovitou korunou.

Ján tu dal pre svätú Pannu postaviť dom a potom ju sem priviedol. V tomto kraji už žilo niekoľko kresťanských rodín a sväte ženy; niektorí bývali v jaskyniach, ktoré si pomocou dreva prerobili na obydlia, niektorí žili v chatrčiach. Všetci títo ľudia sem utiekli pred prenasledovaním. Keďže bývali v jaskyniach a na miestach, ktoré im poskytovala príroda, ich obydlia boli osamotené a boli od seba vzdialené asi štvrt' hodiny. Celá osada sa podobala na roľnícku oblasť s roztrúsenými obydliami.

Svätá Panna bývala v dome, ktorý bol jediný z kameňa. Hneď za domom bol chodník, ktorý viedol na skalnatý vrchol hory, odkiaľ bol dobrý výhľad na Efez a na more s množstvom malých ostrovčekov. More bolo odtiaľto bližšie než Efez, ten bol od mora vzdialený niekoľko hodín. Bol to opustený a málo navštevovaný kraj.

Ned'aleko odtiaľto bol hrad, v ktorom žil zvrhnutý kráľ. Ján ho často navštevoval a priviedol ho ku kresťanstvu. Neskôr sa toto miesto zmenilo na kláštor.

Medzi domom svätej Panny a Efezom tiekla pekná kl'ukatá riečka.

¹ Brentano uvádza, že nasledujúce state vyrozprávala vizionárka v rôznych rokoch, najmä uprostred augusta pred sviatkom Nanebovzatia Panny Márie, a on ich chronologicky zoradil.

² Svoje videnia opísala veľmi jasne.

9.2. Máriin dom pri Efeze

Máriin dom bol z kameňa, mal štvorcový pôdorys, len zadná časť domu bola zaoblená. Okná boli vysoké, strecha plochá. Kozub rozdeľoval dom na dve časti. Oheň zakladali na zemi oproti vchodovým dverám, murovaný kozub sa dvíhal až k stropu. Stredom múra sa odvádzal dym od kozuba k streche. V otvore na streche som videla medenú rúru, ktorá sa dvíhala nad domom.

Predná časť domu bola od priestorov za kozubom oddelená ľahkými priečkami z poprepletaného rákosia. V prednej časti domu boli steny neopracované a trochu začiernené od dymu. Tu sa nachádzali malé izbičky oddelené ľahkými pohyblivými priečkami. Tieto priečky nesiahali až po strop, a keď potrebovali vytvoriť v dome veľkú sálu, priečky odložili. V tomto priestore spávala pomocníčka Panny Márie a ženy, ktoré ich prichádzali navštíviť.

Naľavo a napravo od kozuba sa vchádzalo ľahkými dverami do zaoblenej zadnej časti domu. Táto časť bola veľmi útulná a dobre udržiavaná. Všetky steny boli obložené drevom a aj strop zdobili drevorezby. Všetko pôsobilo jednoducho, ale veľmi príjemne.

Máriina modlitebňa bola v zaoblenej časti domu, oddelená závesom. V múre bol výklenok a v ňom sa nachádzala skrinka podobná svätostánku, ktorá sa dala ľahko otvárať a zatvárať. V nej bol kríž, ktorého ramená vytvárali písmeno Y. Takýto tvar mal aj Ježišov kríž. Bol to veľmi jednoduchý kríž, nebol nijako ozdobený. Myslím, že ho vyrezali Ján a Mária. Pozostával zo štyroch druhov dreva. Bolo mi zjavené, že veľmi svetlý kmeň bol z cyprusového dreva, jedno tmavšie rameno z cédrového a to druhé, žltkasté, z palmového dreva. Vrchná časť s tabuľkou bola z olivového dreva. Kríž bol upevnený v podložke z kameňa, ako Kristov kríž na Kalvárii. Pri päte ležal kúsok pergamenu, na ktorom bolo niečo napísané, pravdepodobne Ježišove slová.

Na samotnom kríži bol vyrytý obraz Pána. Bol veľmi jednoduchý, bez zbytočných ozdôb. Čiary zdôraznené čiernou farbou zvýrazňovali postavu Krista. Po oboch stranách kríža stáli vždy vázy plné čerstvých kvetov.

Pri kríži som videla aj kúsok plátna. Myslím, že to bolo plátno, ktorým svätá Panna umyla krv z Kristových rán, keď jeho sväté telo sňali z kríža. Mala som tento pocit, lebo keď som hľadela na plátno, objavovali sa mi pred očami práve tieto prejavy svätej materinskej lásky.

Napravo od tejto modlitebne bolo vo výklenku v múre lôžko svätej Panny a pred ním, naľavo od modlitebne, bola malá izbička, v ktorej uchovávali šatstvo a rôzne predmety. Medzi týmito dvomi izbičkami bol zavesený záves, za ktorým bola modlitebňa. Mária sedávala pred týmto závesom, keď pracovala alebo čítala.

Malý Máriin domček obklopovali stromy s hladkým kmeňom a pyramídovitou korunou. Neďaleko rástol les. Všade navôkol vládol pokoj a ticho. Obydlia iných rodín boli tiež osamotené a trochu vzdialené od domu Panny Márie.

9.3. Život Panny Márie v Efeze. Vytvorenie krížovej cesty

Svätá Panna bývala sama s mladšou pomocníčkou, ktorá zabezpečovala stravu pre obe. Žili tichým a pokojným životom. V dome nebol žiaden muž. Občas ich prišiel navštíviť niektorý z apoštolov alebo učeníkov.

Často som videla prichádzať do jej domu a odchádzať muža, o ktorom som sa vždy domnievala, že je to Ján. Ján nebýval ani v Jeruzaleme, ani tu trvalo so svätou Pannou. Veľa cestoval. V tomto období nosil iné oblečenie než za čias, keď žil Ježiš. Jeho odev bol dlhý, s množstvom záhybov, z ľahkej svetlosivej látky. Bol veľmi štíhly a čulý. Tvár mal pretiahnutú, chudú a úzku, hlavu mával nepokrytú, dlhé plavé vlasy, rozdelené uprostred cestičkou, si začesával za uši. Na rozdiel od ostatných apoštolov vyzeral jemnejšie, panenskejšie, takmer žensky.

V poslednom čase bola Mária čoraz tichšia a sústredenejšia. Takmer nič nejedávala. Zdalo sa, že už len jej telo je na tomto svete; jej duša akoby už žila inde. V posledných týždňoch svojho života bola slabá; keď chodila po dome, opierala sa o svoju pomocníčku.

Raz som videla vojsť do domu Jána. Aj on už vyzeral oveľa starší. Bol veľmi chudý a na sebe mal dlhé biele široké rúcho prepáсанé opaskom. Keď vstúpil, vyzliekol sa a zostal v odeve, ktorý nosil pod tým. Na ramene mal čosi ako manipul a na pleciach štólu.

Svätá Panna, oblečená v bielom, mu vyšla v ústrety, opierajúc sa o rameno pomocníčky. Jej tvár bola biela ako sneh a vyzerala, akoby bola priesvitná. Zdalo sa, akoby sa chvela nostalgiou. Odkedy jej syn

vystúpil na nebesia, celá jej bytosť prejavovala rastúcu clivotu.

Ján sa spolu s ňou pobral do modlitebne, Mária otvorila svätostánok, v ktorom uchovávala kríž. Obaja si kľakli a modlili sa. Potom Ján vstal a vzal kovovú škatuľku, ktorú nosil na hrudi. Otvoril ju a vybral z nej balíček z jemnej bielej látky, v ktorom bola Oltárna sviatosť. Potom s veľkou vážnosťou povedal niekoľko slov a podal sviatosť svätej Panne. Nato jej podal aj kalich.

Za domom, smerom ku kopcu, si svätá Panna urobila akúsi obdobu krížovej cesty. Po Pánovej smrti, keď ešte žila v Jeruzaleme, prešla každý deň v slzách jeho bolestnú cestu. Krokmi zmerala vzdialenosti medzi jednotlivými miestami, na ktorých Ježiš trpel, a bez neustálej kontemplácie tejto cesty utrpenia jej láska nevedela žiť.

Odkedy prišla do tohto kraja, prešla každý deň kus cesty za svojím domom, smerom k vrchu. Najprv chodievala sama a kráčala podľa počtu krokov, ktoré toľko ráz spočítala a podľa ktorých označovala miesta utrpenia Pána. Na každé takéto miesto priniesla kameň alebo, ak tam stál strom, uspokojila sa aj s ním. Cesta viedla do lesa, v ktorom si vybrala jeden výšok za Kalváriu. Malá jaskynka na inom výšku sa stala Kristovým hrobom.

Keď rozdelila túto svoju krížovú cestu na dvanásť zastavení označených kameňmi, začala ňou prechádzať ponorená do tichej kontemplácie spolu so svojou pomocníčkou. Pri každom zastavení si sadli a plačúc od dojatia si v srdci obnovovali tajomstvo, ktoré toto zastavenie pripomínalo, a chválili Pána za jeho lásku. Neskôr svätá Panna označila zastavenia ešte lepšie. Ku každému pripojila nápis, ktorý hovoril o význame tohto miesta, o počte krokov a boli tam ešte ďalšie informácie.

Videla som tiež, že obe ženy čistili jaskyňu so svätým hrobom, aby sa tam dalo nerušene modlievať.

Svätá Panna nevyzdobila toto miesto obrazmi alebo krížmi, ale len obyčajnými kameňmi s nápismi. Keďže touto cestou prechádzala každý deň a neustále sa o ňu starala, bola stále krajšia a významnejšia. Touto cestou chodili kresťania aj po smrti svätej Panny, padali na kolená a bozkávali zem.

9.4. Máriina cesta z Efezu do Jeruzalema. Ako ľudia začali veriť, že zomrela v tomto meste

Po treťom roku, čo žila Panna Mária v Efeze, pocítila veľkú túžbu uvidieť Jeruzalem. Ján a Peter ju tam odprevadili. Videla som tam zhromaždených niekoľko apoštolov, medzi nimi aj Tomáša. Myslím, že to bol koncil a Mária ich posilňovala svojimi radami.

Keď prišla, práve zapadalo slnko. Prv, než vošla do mesta, navštívila Olivovú horu, Kalváriu, svätý hrob a všetky sväté miesta okolo Jeruzalema. Božia Matka bola taká smutná a otrasená, že sa len s námahou udržala na nohách, a Peter a Ján ju podopierali.

Rok a pol pred svojou smrťou sa Mária ešte vrátila z Efezu do Jeruzalema. Zahalená v noci navštívila sväté miesta spolu s apoštolmi. Bola neopísateľne smutná a medzi vzdychmi šepkala: „Ó, Syn môj! Syn môj!“

Keď prišla pred zadnú bránu budovy, pred ktorou stretla Ježiša, ktorý padol pod ťarchou kríža, v mdlobách klesla na zem. Jej sprievodcovia sa nazdali, že zomiera.

Priniesli ju na Sion, do večeradla, v ktorom bola ubytovaná. Svätá Panna bola niekoľko dní taká slabá a chorá a upadala do takého bezvedomia, až sa viackrát báli, že zomrie. Preto pre ňu zaobstarali hrobku. Ona sama si vybrala jaskyňu na Olivovej hore a apoštoli poverili istého kresťanského kamenára, aby pre ňu urobil peknú hrobku.

Medzitým sa viackrát natoľko priblížila smrti, že sa chýr o jej odchode a o príprave hrobky rozniesol po Jeruzaleme i mimo neho. Avšak keď bola hrobka hotová, jej stav sa zlepšil a bola znovu dosť silná na to, aby sa mohla vrátiť do svojho domu v Efeze. Tam o rok a pol neskôr zomrela.

Hrobku, ktorú pre ňu pripravili na Olivovej hore, si ľud vždy veľmi ctil a neskôr bol nad ňou postavený chrám. Ján Damascénsky (toto meno som počula vo svojej mysli..., kto to vlastne bol?) napísal, že počul, že svätá Panna zomrela v Jeruzaleme a tu ju vraj aj pochovali.

10. Smrť a nanebovzatie Panny Márie

10.1. Ešte o živote svätej Panny v Efeze

Medzi svätými ženami, ktoré bývali pri Efeze v kresťanskej komunite a Máriu často navštevovali, bola

aj neter prorokyne Anny z chrámu. Raz, ešte pred Ježišovým krstom, som ju videla cestovať do Nazareta spolu so Serafiou (Veronikou). Táto žena bola v príbuzenskom vzťahu so Svätou rodinou, ale ešte bližšou príbuznou jej bola Alžbeta, dcéra Anninej sestry.

Ďalšou zo žien, ktorá bývala v Máriinom susedstve, a ktorú som tiež videla cestovať do Nazareta, ešte pred Ježišovým krstom, bola Alžbetina neter, ktorá sa volala Mara. Jej príbuzenský vzťah so Svätou rodinou bol takýto: Annina matka, Ismeria, mala sestru Emerenciu. Obe bývali v pastierskej oblasti nazývanej Mara, medzi vrchom Horeb a Červeným morom. Keďže vodca esénov z vrchu Horeb predpovedal, že z jej potomstva vzíde Mesiáš, vydala sa za Afrasa, ktorý patrila ku kňazskému rodu a strážil archu zmluvy. Emerencia mala tri dcéry, Alžbetu, matku Jána Krstiteľa, Enue, ktorá bývala v čase narodenia Márie ako vdova v Anninom dome, a Rode, ktorá mala dcéru Maru. Tá teraz bývala v susedstve svätej Panny.

Rode bola vydatá za muža, ktorý býval ďaleko od svojej domoviny, a najprv bývala v sichemskom kraji, potom v Nazarete a Kasalote, na vrchu Tábor. Okrem tejto dcéry Mara mala ešte dve iné dcéry. Jedna z nich bola matkou učeníkov.

Mara bola prítomná pri smrti Panny Márie. Vydatá bola za muža, ktorý býval neďaleko Betlehema. Keď sa narodil Ježiš, Anna raz odišla z Betlehema a ona bola s ňou. Mara nebola bohatá, lebo Rode odkázala svojim deťom len tretinu dedičstva. Ostatné dve časti zanechala chrámu a chudobným.

Myslím, že Natanael, ženích z Kány, bol synom tejto Mary a pri krste prijal meno Amator.

Mara mala aj ďalšie deti a všetky sa stali Ježišovými učeníkmi.

Včera v noci a tejto noci som bola dlho s Božou Matkou v Efeze. Spolu s ňou a piatimi ďalšími ženami som prešla krížovou cestou. Bola tam neter prorokyne Anny a vdova Mara, Alžbetina neter. Svätá Panna kráčala ako prvá. Bola už zostarnutá a unavená, mala bledú a akoby priesvitnú tvár. Pri pohľade na ňu som bola nesmierne dojatá. Mala som pocit, že touto cestou prechádza poslednýkrát. Kým sa zastavovala pri jednotlivých zastaveniach, zazdalo sa mi, že Ján, Peter a Tadeáš sú už v jej dome.

Svätá Panna bola už pokročilého veku, ale nebolo na nej vidieť žiadnu známku staroby okrem clivosti, ktorá ju zachvacovala a takmer ju premenila. Bola neopísateľne vážna. Nikdy som ju nevidela smiať sa, vždy sa len dojmavo usmievala. Čím bola staršia, tým bledšiu a priesvitnejšiu tvár mala. Bola chudá, ale nemala vrásky ani nijaký iný znak úpadku. Akoby už žila v duchu.

Svätú Pannu som videla tak jasne pravdepodobne preto, lebo vlastným malú relikviu jej rúcha, ktoré vtedy nosila. Pokúsim sa opísať toto rúcho čo najpodrobnejšie. Pozostávalo z vrchného rúcha, ktoré pokrývalo len plecia, z ktorých v záhyboch splývalo až na zem. Na pleciach bolo pripevnené gombíkmi a okolo pásu bolo stiahnuté opaskom. Toto rúcho bolo hnedé, s červenými a žltými pruhmi. Relikvia, ktorú mám, je z pravej strany týchto šiat. Bol to sviatočný odev, ktorý nosila podľa starého židovského zvyku. Aj jej matka Anna ho nosila. Toto rúcho zakrývalo len zadnú časť hnedého spodného rúcha a vidieť bolo len prednú časť a rukávy.

Svätá Panna mala vlasy stočené pod svetložitou kapucňou, ktorá priliehala k čelu a vzadu vytvárala záhyby. Na tom mala čierny závoj z ľahkej látky, ktorý jej siahal až na plecia. Toto rúcho som už raz na nej videla, keď bola na svadbe v Káne. V treťom roku Ježišovho vyučovania, keď Pán učil a uzdravoval za Jordánom v okolí Betánie, si svätá Panna obliekla tieto sviatočné šaty v Jeruzaleme. Vtedy bývala v peknom dome blízko Nikodémových domov. Myslím, že mu patrila aj ten, v ktorom bývala Mária.

Dokonca aj počas ukrižovania Pána mala oblečené tieto šaty pod veľkým modlitebným plášťom, ktorý ju celý zahaloval. Pravdepodobne si obliekala tieto šaty tu, v Efeze, keď prechádzala krížovou cestou. Tak si pripomínala utrpenie svojho syna.

10.2. Svätá Panna na smrteľnej posteli

Išla som do Máriinho domu, ktorý bol od Efezu vzdialený asi tri hodiny. Videla som ju v jej bielej izbičke za kozubom. Hlavu mala položenú na okrúhlom vankúšiku. Bola veľmi slabá a bledá a clivota akoby ju stravovala. Jej hlava a celá postava boli zakrútené do dlhej plachty. Prikrytá bola hnedou vlnenou prikrývkou.

Videla som, ako do jej izby vošlo päť žien. Jedna po druhej sa s ňou rozlúčili. Keď vyšli, modlili sa a gestami rúk vyjadrovali svoj zármutok. Všimla som si medzi nimi Anninu neter a Maru, Alžbetinu neter.

Potom som videla zidených šiestich apoštolov, Petra, Ondreja, Jána, Tadeáša, Bartolomeja a Matúša a jedného zo šiestich diakonov, Nikanora, ktorý bol vždy veľmi úslužný a láskavý. Apoštoli sa spolu modlili v prednej časti domu, kde upravili jednu izbu tak, aby sa tam mohli modliť.

Dnes prišli ďalší dvaja apoštoli v cestovnom odevu, s podkasaným rúchom – Jakub mladší a Matej, ktorý bol jeho nevlastným bratom, lebo keď Alfej ovdovel, oženil sa s Kleofášovou dcérou Máriou a do tohto manželstva si priniesol Mateja, syna z prvého manželstva.

Zhromaždení apoštoli slúžili včera večer a dnes ráno bohoslužbu v prednej časti domu. Tá sa dala podľa potreby rozdeliť pohyblivými priečkami na spálne. Ako oltár im slúžil stôl prikrytý bielym a červeným obrusom. Nad ním boli rozsvietené lampy a na stolíku vedľa oltára bol pergamenový zvitok. Na oltár položili perleťovú skrinku v tvare kríža, dlhú a širokú jednu piad'. V nej bolo päť škatuliek so strieborným vekom. V škatuľke uprostred bola Oltárna sviatosť, v ostatných posvätený olej, soľ, vlnená tkanina a iné posvätné predmety. Počas svojich ciest zvykli apoštoli nosiť tento kríž pod šatami na hrudi.

Peter stál v kňazskom rúchu pred oltárom, ostatní v kruhu okolo neho. Ženy boli v zadnej časti miestnosti.

Dnes prišiel aj deviaty apoštol, Šimon. Chýbali už len Jakub starší, Filip a Tomáš. Videla som aj niekoľko učeníkov, medzi nimi Jána, Marka a syna alebo vnuka starého Simeona, ktorý pre Ježiša kedysi zarezal posledného veľkonočného baránka a v chráme mal na starosti obetné zvieratá.

Tak sa zišlo v efezskom dome vyše desať mužov. Tu odsľúžili ďalšiu bohoslužbu pred oltárom. Niektorí z nových príchodzích mali podkasané šaty, akoby mali hneď potom odcestovať.

Pred lôžkom svätej Panny bola malá nízka trojuholníková podnožka, podobná tej, na ktorú kládli svoje dary traja králi v jaskyni s jasličkami. Na nej bol pohár s hnedou priesvitnou lyžičkou. V izbe svätej Panny som dnes videla len jednu ženu.

Po bohoslužbe niesol Peter Panne Márii Oltárnu sviatosť. Niesol ju v skrinke v tvare kríža. Apoštoli boli rozostavení v dvojstupe od oltára až po lôžko svätej Panny. Keď podišiel Peter s Oltárnou sviatosťou k Márii, hlboko sa poklonili. Závesy okolo lôžka svätej Panny boli celkom odtiahnuté.

Dnes sa v Máriinom dome zišlo dvanásť mužov. V jej modlitebni slúžili bohoslužobné obrady. Jej izbička bola otvorená, aby sa ich mohla zúčastniť. Vedľa Máriinho lôžka kľáčala jedna žena a podopierala ju. Často tak robila aj počas dňa, keď jej podávala lyžičkou obsah pohára do úst.

Mária mala na posteli kríž dlhý asi polovicu lakt'a a mal tvar písmena Y, ako som vždy vídala svätý kríž. Kmeň bol trochu hrubší než ramená. Bol vyrobený z rôznych druhov dreva a Kristovo telo bolo biele. Videla som, ako svätá Panna prijala Oltárnu sviatosť.

Mária žila po nanebovstúpení Krista štrnásť rokov a dva mesiace.

Večer som pozorovala dve Máriine priateľky, ktoré sa išli za dom pomodliť krížovú cestu. Pri modlitbe krížovej cesty sa striedali každý deň, ráno a večer. Často som ich nasledovala.

Táto krížová cesta mala dvanásť zastavení. Mária sama odmerala krokmi vzdialenosť medzi nimi a Ján na každé zastavenie umiestnil kameň. Spočiatku tu boli len hrubé kamene, neskôr cestu skrášlili. Kamene boli nízke, hladké a biele, každý vyzdobený hebrejskými písmenami.

Všetky kamene boli rovnaké, ale boli umiestnené na rozličných miestach. Zastavenie na Olivovej hore bolo v malej dolinke vedľa jaskyne, v ktorej mohlo kľáčať niekoľko ľudí. Zastavenie na Kalvárii bolo na kopci a zastavenie pri svätom hrobe bolo za týmto kopcom v jaskyni vysekanej do skaly.

Dnes som bola ako vždy pri bohoslužbe. Ženy cez deň niekoľkokrát zdvihli svätú Pannu a dávali jej lyžičkou piť. Večer okolo siedmej Mária zo spánku povedala: „Teraz prišiel aj Jakub starší zo Španielska. Išiel cez Rím, s tromi sprievodcami.“

Potom pricestoval z Egypta aj Filip s jedným spoločníkom.

Apoštoli a učenici prichádzali zväčša veľmi unavení. V rukách mali palice ozdobené tabuľkami a nápismi, ktoré svedčili o ich postavení. Oblečení mali dlhé plášte z bielej vlny, ktoré im prikrývali aj hlavu. Pod tým nosili dlhé kňazské košeľe, ktoré boli vpredu otvorené a zopnuté gombíkmi alebo stuhami. Vždy boli takto oblečení, ale vždy som to zabudla povedať. Pri chôdzi mali odev zaviazaný okolo drieku. Niektorí mali na opasku zavesenú kapsu.

Prichádzajúci objali prítomných a mnohí z nich plakali od radosti a bolesti, lebo sa stretli za veľmi smutných okolností. Potom odložili palice, kapsy i plášte a dlhé biele rúcho si spustili až k nohám. Umyli si nohy a potom šli k Máriinu lôžku a úctivo ju pozdravili. Podarilo sa jej povedať im niekoľko slov. Jedli len chlieb a pili z cestovných fliaš, ktoré si nosili so sebou.

10.3. Ako boli apoštoli povolaní k Máriinej smrteľnej posteli

Nejaký čas pred svojou smrťou svätá Panna vytušila, že sa blíži chvíľa jej opätovného stretnutia s Bohom, jej Synom a Vykupiteľom. Modlila sa, aby sa splnilo to, čo jej Ježiš prisľúbil v Lazárovom dome v Betánii deň pred svojím nanebovstúpením.

V duchu som videla, ako jej v ten deň Ježiš vysvetlil, aké duchovné úlohy má ešte splniť prv, než opustí tento svet. Prosila ho totiž, aby ju nenechal po jeho nanebovstúpení dlho žiť v tomto slzavom údolí. Povedal jej tiež, že na jej modlitbu sa k jej smrteľnej posteli zídu apoštoli a mnohí učeníci. Potom jej ešte vyjavil, čo im má povedať a ako im má dať svoje požehnanie.

Magdaléne, ktorú nebolo možné utíšiť, Ježiš povedal, že sa má utiahnuť do púšte. Martu poveril vytvorením spoločenstva žien a sľúbil, že on bude vždy s nimi.

Keď sa teda svätá Panna modlila, aby k nej prišli apoštoli, jej volanie sa rozľahlo do rôznych krajín sveta.

Apoštoli už postavili na rôznych miestach, kde hlásali evanjelium, malé chrámy. Niektoré z nich ešte neboli z kameňa, ale z trstia a blata. Všetky však mali zadnú časť zaoblenú ako Máriin dom v Efeze. Vo vnútri boli oltáre, na ktorých prinášali božskú obeť.

Všetci, aj tí, čo bývali veľmi ďaleko, boli prostredníctvom videní povolaní k svätej Panne. Apoštoli podnikali neraz veľmi dlhé cesty so zázračnou pomocou Pána. Myslím, že často cestovali nadprirodzeným spôsobom bez toho, aby si to uvedomovali, pretože niekedy prechádzali davmi ľudí a nikto si ich prítomnosť nevšimol.

Keď Pán povolal apoštolov do Efezu, bol Peter a myslím, že aj Matej, v Antiochii. Ondrej, ktorý prichádzal z Jeruzalema, kde ho prenasledovali, nebol ďaleko od neho. Videla som Petra a Ondreja putovať v noci rôznymi cestami, ale miesta, na ktorých prespali, neboli od seba veľmi vzdialené. V mestách sa nezastavovali, odpočívali v hostincoch, na ktoré cestujúci v teplých krajinách často nad'abia pri cestách.

Peter spal. Tu sa k nemu priblížil žiarivý mladík, chytil ho za ruku a zobudil ho. Kázal mu, aby vstal a išiel k Márii. Cestou vraj stretne Ondreja. Peter, stuhnutý rokmi a námahou, sa vzpriamil a s rukami na kolenách počúval anjela. Keď anjel zmizol, vstal, prehodil si plášť, šaty si podviazal opaskom, vzal palicu a vydal sa na cestu. Čoskoro stretol Ondreja, ktorý mal to isté zjavenie. Cestou stretli Tadeáša, ktorému sa stalo to isté. Tak prišli k Márii, kde našli Jána.

Jakub starší mal chudú a bledú tvár a tmavé vlasy. Prišiel s niekoľkými učeníkmi zo Španielska do Jeruzalema. Nejaký čas sa zdržal v Sarone pri Joppe, kde dostal príkaz odísť do Efezu. Po Máriinej smrti sa s ďalšími šiestimi spoločníkmi vrátil do Jeruzalema, kde podstúpil mučenícku smrť. Jeho žalobca sa pred jeho smrťou obrátil a Jakub ho pokrstil. Potom ho s'ali spolu s ním.

Keď Júdu Tadeáša a Šimona zastihlo povolanie, boli v Perzii. Tomáš bol nižšej postavy a mal červenohnedé vlasy. Bol najďalej zo všetkých, a prišiel až keď Mária zomrela. Videla som, ako za ním prišiel anjel. Tomáš nebol v meste, ale v chatrči z trstia a práve sa modlil, keď ho anjel povolal do Efezu. Spolu s jedným pomocníkom sa plavil na malej bárke po mori, potom putoval mnohými krajinami. Cez mestá neprechádzal. Keď dostal príkaz, bol v Indii. Mal v úmysle ísť na sever, do krajiny Tatárov, ale nevedel sa rozhodnúť na cestu. Vždy mal veľa plánov, a preto často meškal. Nakoniec sa vybral do oblasti, kde je dnes Rusko, ale na Boží príkaz sa poponáhľal do Efezu. Pomocník, ktorý ho sprevádzal, bol Tatár, ktorého Tomáš pokrstil.

Po Máriinej smrti už Tomáš do zeme Tatárov nešiel. V Indii ho prebodli kopijou.

Ján bol prednedávnom v Jerichu. Do zasl'ubenej zeme sa vracal často. Obvykle však býval v Efeze a jeho okolí. Tu ho zastihol anjel.

Bartolomej bol v Ázii, na východ od Červeného mora. Bol pekný a veľmi čulý. Mal svetlú pokožku, vysoké čelo, veľké oči, kučeravé čierne vlasy a malú kučeravú briadku. Práve obrátil istého kráľa a jeho

rodinu. Videla som to, a keď príde vhodný čas, vyrozprávam to. Keď sa do tejto krajiny vrátil, brat toho kráľa ho zabil.

Kde bol Jakub mladší, keď dostal povolanie, to som už zabudla. Jakub bol veľmi pekný a veľmi sa podobal na Pána. Preto ho nazývali Pánovým bratom.

Pavol povolanie nedostal. Prísť mali len tí, ktorí boli zviazaní so Svätou rodinou alebo s ňou boli v príbuzenskom vzťahu.

10.4. Smrť Panny Márie, jej pohreb a nanebovzatie

Dom svätej Panny naplnila bolesť a obavy. Jej pomocníčka bola veľmi rozrušená, chodila hore-dole po dome, padala na kolená a plačúc sa modlila s rozpätými rukami.

Svätá Panna tisko odpočívala vo svojej izbičke. Celá bola zakrútená do dlhej nočnej košele, len ruky mala odokryté. V poslednom čase už nič nejedla, len z času na čas prehltila lyžičku šťavy, ktorú jej pomocníčka vytlačila zo žltého bobuľovitého ovocia podobného hroznu.

Podvečer si svätá Panna uvedomila, že nadišiel jej čas. Podľa Ježišovej vôle sa chcela rozlúčiť s apoštolmi, učeníkmi a prítomnými ženami. Jej spálňa bola zo všetkých strán otvorená a ona sedela na lôžku. Tvár mala bledú a žiarivú, akoby premenenú. Svätá Panna sa modlila a každého požehnala, kladúc im ruky na čelo. Potom k nim všetkým prehovorila tak, ako jej to kázal Ježiš v Betánii.

Keď k nej podišiel Peter, videla som, že v ruke má pergamenový zvitok. Jánovi povedala, čo majú urobiť s jej telom. Taktiež mu povedala, aby jej šatstvo rozdelil medzi jej pomocníčku a inú chudobnú pannu, ktorá bývala v tom kraji a niekedy jej pomáhala. Svätá Panna potom ukázala na komoru naproti jej spálni a jej pomocníčka ju išla otvoriť a potom ju znovu zavrela. V komore boli všetky šaty svätej Panny.

Po apoštoloch k nej pristúpili učenici a aj ich požehnala.

Potom sa muži vrátili do prednej časti domu a pripravovali sa na bohoslužbu. Medzitým prišli k lôžku svätej Panny ženy, kľakli si a dostali požehnanie. Jedna z nich sa sklonila k Márii a ona ju objala.

Zatiaľ prichystali oltár a apoštoli si obliekli dlhé biele rúcha. Piaty z nich mali oblečené slávnostné kňazské rúcha. Bohoslužbu celebraval Peter. Jeho kňazský plášť bol vzadu veľmi dlhý, ale bez vlečky. Na spodnej časti mal obrubu a bol zaoblený.

Apoštoli sa ešte obliekali, keď prišiel Jakub starší s tromi spoločníkmi. S láskou ho uvítali a niekoľkými slovami ho poslali k svätej Panne. Umyli mu nohy, upravili šaty a spolu so svojimi spoločníkmi išiel ešte v cestovnom oblečení k svätej Panne. Aj on dostal jej požehnanie a po ňom jeho traja spoločníci. Potom sa aj on pripojil k bohoslužbe.

Počas bohoslužby prišiel z Egypta Filip s jedným sprievodcom. Aj on išiel hneď za svätou Pannou a dostal požehnanie. Veľmi plakal.

Peter medzičasom zavŕšil svätú obeť, premenil Pánovo telo, prijal ho a rozdal apoštolom a učeníkom. Svätá Panna nemohla vidieť oltár, ale počas celého obradu sedela na svojom lôžku a rozjímalá. Peter jej priniesol svätú Hostiu a dal jej pomazanie chorých.

Sprevádzali ho všetci apoštoli v slávnostnom sprievode. Tadeáš niesol kadidlo, Peter Oltárnu sviatosť v skrinke v tvare kríža. Za ním išiel Ján, ktorý niesol tanierik, na ktorom bol kalich s najsvätejšou krvou a niekoľkými malými nádobkami. Kalich bol malý, biely a hrubý, akoby bol liaty. Mal vrchnák a takú krátku stopku, že sa dala uchopiť len dvomi prstami.

Vedľa lôžka svätej Panny, v kútiku vyhradenom pre modlitbu bol pred krížom pripravený malý oltárik. Pomocníčka priniesla stolík, ktorý prikryla červeným a bielym obrusom. Na ňom boli zapálené svetlá, myslím, že to boli sviece a lampy. Svätá Panna ležala na chrbte, bola bledá a mŕkva. Zrak upierala nahor a bola ako v extáze. Prenikla ju clivosť a ja som cítila tú jej nostalgiu, ktorá ju ťahala hore... Ó, moje srdce túžilo spolu s jej srdcom vystúpiť k Pánovi!

Peter podišiel k nej a udelil jej pomazanie chorých približne tak, ako sa to robí dnes – posväteným olejom, ktorý priniesol Ján, jej pomazal tvár, ruky, nohy a bok, kde mala v šatách otvor. Apoštoli sa zatiaľ spoločne modlili. Potom jej Peter podal Oltárnu sviatosť. Mária sa bez podopierania vzpriamila, aby prijala Sviatosť, a potom klesla nazad. Apoštol sa chvíľku modlil a potom sa Mária znovu vzpriamila, ale menej než predtým a prijala od Jána kalich. Vo chvíli, keď dostala najsvätejšiu Sviatosť, som videla, ako do nej vstúpilo svetlo. Potom bola ako vo vytržení a už nehovorila. Apoštoli sa vrátili k oltáru a pokračovali v bohoslužbe. Pri svätej Panne zostalo len niekoľko žien.

O niečo neskôr som videla apoštolov a učeníkov znovu sa modliť okolo lôžka svätej Panny. Jej tvár prekvitala, usmievala sa ako za čias svojej mladosti. Oči, ktoré mala upreté na nebo, jej žiarili od radosti.

Tu som uvidela čosi dojmavého a úžasného. Strop nad Máriinou izbou zmizol a zostupoval k nej nebeský Jeruzalem. Videla som oslnivé oblaky a množstvo anjelov rozdelených na dva zbory. Z oblakov vyšiel lúč svetla. Túžobne vystrela ruky a jej telo sa vznášalo nad lôžkom. Zrazu jej duša vyšla z tela ako malá jagavá postavička s rukami vystierajúcimi sa nahor a vedená svetelným lúčom stúpala do neba.

Anjelské zbory obklopili jej dušu a oddelili ju od svätého tela. V tej chvíli Máriine ruky klesli na kríž, ktorý mala na prsiach a telo sa zviezlo na lôžko.

Duša vystúpila sprevádzaná mojím pohľadom do nebeského Jeruzalema, až k trónu Najsvätejšej Trojice. Úctivo ju vítali mnohé šťastné duše, medzi ktorými som rozpoznala mnohých patriarchov a Joachima, Annu, Jozefa, Alžbetu, Zachariáša a Jána Krstiteľa. Ona sa však medzi nimi vznášala až k trónu Boha a jej Syna. Z Ježišových rán vyžarovalo oslepujúce svetlo a zaplavovalo celý výjav. S božskou láskou uvítal svoju Matku, podal jej čosi ako žezlo a ukázal jej zem, akoby jej odovzdal moc nad ňou.

Myslím, že to videli aj niektorí apoštoli, napríklad Peter a Ján, lebo pohľad upierali k nebu a ich tváre boli ako premenené. Ostatní kľáčali. Všetko zaplavovalo svetlo a jas. Bolo to ako vtedy, keď vystupoval Ježiš do nebies.

Kým Máriina duša stúpala k nebu, videla som, ako vychádza veľký počet spasených duší z očistca a nasleduje ju.

Keď som sa znovu pozrela na zem, videla som žiarivé Máriine telo so zavretými očami spočívať v pokoji na lôžku s rukami prekríženými na prsiach. Apoštoli, učenici a ženy kľáčali okolo nej a modlili sa.

Myslím, že svätá Panna zomrela o deviatej hodine, rovnako, ako Pán.

Potom ženy zakryli sväté telo plachtou a apoštoli a učenici sa odobrali do prednej časti domu. Oheň v kozube uhasili, ženy sa zahalili, posadali si do vestibulu a spievali pohrebné žalospevy. Muži si zahalili hlavy plášťami a odslúžili zádušnú bohoslužbu. Po dvoch sa striedali pri svätom tele a kľáčiak sa modlili.

Matúš a Ondrej sa pomodlili krížovú cestu svätej Panny. Prešli až k poslednému zastaveniu, až k jaskyni, ktorá predstavovala Kristov hrob. So sebou niesli náradie na upravenie hrobky, lebo tu malo odpočívať telo svätej Panny. Jaskyňa nebola priestranná ako Pánova hrobka, bola vysoká len natoľko, že v nej mohol stáť muž. Dvaja apoštoli ju zväčšovali a pripravovali aj dvere, ktorými sa mala hrobka uzavrieť. Neďaleko odtiaľto, na jednom vršku, bolo zastavenie na Kalvárii. Nebol tu nijaký kríž, len kameň. Toto miesto bolo od Máriinho domu vzdialené asi pol hodinu chôdze.

Dnes som videla niekoľko žien. Spomínam si na Veronikinu dcéru a Markovu matku, ktoré prišli pripraviť telo na pochovanie. Priniesli plátno a vonné látky, ktorými mali pomazať telo podľa židovského zvyku. Dom zavreli a rozsvietili lampy, aby im svietili pri práci. Apoštoli sa modlili vo vestibule.

Ženy uložili telo svätej Panny oblečené do jej šiat do dlhého koša vystlaného až po okraj prikrývkami. Potom dve ženy pridržali nad jej telom plachtu a iné dve telo vyzliekli a nechali na ňom len dlhú vlnenú košeľu. Pekné kadere svätej Panny odstrihli na pamiatku. Potom tieto dve ženy sväté telo umyli pomocou čohosi, čo vyzeralo ako špongia, a dlhú košeľu, ktorá pokrývala telo, rozpárali. Svoju prácu robili veľmi úctivo a opatrne, telo umývali pod plachtou, ktorá ho zahalovala a chránila pred prípadným pohľadom žien. Každé miesto, ktoré umyli špongiou, okamžite zahalili, stred tela sa nedotýkali. Piata žena nosila čerstvú vodu. Keď skončili s umývaním, telo ovinuli od chodidiel až po hrudník obväzmi a plátnom. Hlavu, hrud', ruky a nohy nechali voľné.

Potom vstúpili Peter a Ján vo svojich biskupských plášťoch. Ján niesol nádobu s balzamom. Peter doň ponáral pravú ruku a modliac sa pomazal čelo, stred hrude, ruky a nohy svätej Panny. Toto nebolo pomazanie chorých, ktoré prijala, keď ešte žila. Peter urobil balzamom znak kríža na rukách, nohách, na čele a na hrudi. Myslím, že tým chcel prejať úctu voči svätému telu podobne ako pri pochovaní Pána.

Keď apoštoli odišli, ženy pokračovali v príprave tela na pochovanie. Pod pazuchy a na srdce uložili myrhové ratolesti a celé telo posypali vonnými látkami. Potom prekrížili ruky na prsiach a sväté telo zavinuli do veľkého pohrebného rubáša. Tvár prikryli priesvitným závojom, takže sa zdala byť medzi konárkami myrhy biela a žiarivá. Telo potom položili do truhly, ktorá vyzerala ako postieľka. Na prsia jej položili venček z bielych, červených a modrých kvetov ako symbol panenstva.

Vtedy vstúpili apoštoli, učenici a ostatní, aby ešte raz uvideli drahú tvár, než ju zakryjú. S plačom si kľakli okolo svätej Panny, dotýkali sa jej rúk a tak sa s ňou lúčili. Potom vyšli von. Hneď potom sa s

Pannou rozlúčili aj ženy, zakryli jej svätú tvár a sivými pruhmi látky uzavreli truhlu.

Ján a Peter ju na pleciach vyniesli z domu. Neskôr sa vystriedali. Truhlu nieslo šesť apoštolov, vpredu Jakub starší a Jakub mladší, v strede Bartolomej a Ondrej a vzadu Tadeáš a Matúš. Časť apoštolov a učeníkov kráčala pred truhlou, ostatní a ženy išli za ňou. Už sa zmrákalo, preto niesli štyri lampy po stranách truhly.

Tak prešiel sprievod krížovou cestou svätej Panny až k poslednému zastaveniu a jaskyni s hrobom. Tu položili truhlu na zem a sväté telo odniesli do jaskyne, na pripravené miesto. Prítomní vstupovali po jednom dnu, sväté telo obložili vonnými látkami a kvetmi, pokľakli si, obetovali svoju bolesť a pomodlili sa.

Bolo ich veľa a bolesť a láska ich zadržiavala. Keď apoštoli opustili hrobku, bola už noc. Potom vykopali pred vchodom do jaskyne priehlbínu a do nej zasadili rôzne kríky, ktoré kvitli alebo na nich rástli bobule. Tak vchod do jaskyne celkom zakryli. Okrem toho, že vysadili kríky, priviedli sem aj potôčik, ktorý pramenil neďaleko odtiaľto.

Keď to urobili, vydali sa jednotlivo na spätnú cestu. Cestou sa pristavovali pri jednotlivých zastaveniach a modlili sa. Niektorí sa zostali modliť vedľa hrobky.

Tí, ktorí sa vracali do domu, uvideli z diaľky podivuhodné svetlo nad Máriinou hrobkou a veľmi ich to rozrušilo, lebo nevedeli, čo sa presne deje.

Aj ja som videla to svetlo. Bolo to, akoby sa vytvorila od neba k hrobke žiarivá cesta a na nej som videla ľahkú postavu podobnú duši svätej Panny, sprevádzanú postavou Pána. A hľa – z hrobky vyšlo Máriino telo, spojilo sa s dušou a spolu s Pánom vystúpilo do neba.

To všetko som vytušila, ale napriek tomu je to v mojej mysli veľmi jasné.

Neviem, či toto všetko videli aj apoštoli a ženy, ktoré sa modlili pri hrobke, viem však, že začudovane pozerali nahor a niektorí z nich popadali tvármi k zemi. Tí, čo sa vracali nazad a modlili sa pri jednotlivých zastaveniach, sa s dojatím dívali na svetlo nad jaskyňou.

Duša a telo svätej Panny potom opustili túto zem.

Keď sa apoštoli a učeníci vrátili do domu, trochu sa najedli a išli si oddýchnuť. Spali v malých chatrčiach v okolí domu. Máriina pomocníčka zostala v dome, aby sa postarala o niektoré veci, a ostatné ženy, ktoré jej pomáhali, prespali v izbe za kozubom.

Vtedy prišiel apoštol Tomáš v cestovnom odeve. Prišiel spolu s dvomi spoločníkmi a zabúchal na dvere. Bol s ním učeník Jonatán, ktorý bol v príbuzenskom vzťahu so Svätou rodinou. Druhý spoločník pochádzal z krajiny najvzdialenejšieho z troch kráľov a vystupoval ako jednoduchý a poslušný sluha. Jeden z učeníkov im otvoril dvere. Ó, akí boli nešťastní, keď zistili, že prišli neskoro! Tomáš plakal ako malé dieťa.

Apoštoli im umyli nohy a dali im jesť. Medzitým sa zobudili ženy, a keď sa utiahli do inej časti domu, učeníci priviedli Tomáša a Jonatána na miesto, na ktorom svätá Panna zomrela. Ich bolesť bola nesmierna. Keď na to myslím, vždy sa rozplačem.

Tomáš a Jonatán chceli ísť hneď potom k hrobke svätej Panny. Apoštoli zažali lampy a krížovou cestou ich priviedli až k hrobke. Hovorili len málo, pristavili sa pri každom zastavení a uvažovali o utrpení Pána a o láske jeho matky, ktorá túto cestu vytvorila, miesta utrpenia svojho syna označila kameňmi a často ich polievala slzami.

Pri hrobke padli na kolená. Dvaja učeníci preniesli kríky a Tomáš a potom Jonatán vošli do jaskyne. Za nimi vošiel Ján, podišiel k truhle, sňal šedé pruhy, ktorými bolo upevnené veko truhly, a odložil ho nabok. Pozreli sa do truhly a celí rozrušení zistili, že rubáš, obvazy a plachty ležia pred nimi prázdne. Na tvári a na hrudi boli obvazy rozťahnuté, tie, čo pokrývali ramená, boli uvoľnené, ale ešte si zachovali tvar rúk, ale Máriino premenené telo už na zemi nebolo. So zdvihnutými rukami hľadeli nahor, akoby sväté telo zmizlo práve v tej chvíli, a Ján zvolal: „Podťe a čudujte sa, ona tu už nie je!“

Vtedy všetci vošli po dvoch a užasnutí pozerali na prázdne obvazy. Plakali a na kolenách sa modlili, velebili Pána a jeho milovanú Matku slovami, ktoré im vkladal do úst Duch Svätý.

Rozpomenuli sa na svetlo, ktoré z diaľky videli zostúpiť k jaskyni, a potom znovu vystúpiť.

Ján veľmi úctivo vzal z truhly pohrebné rúcho s obvazmi, stočil ho a vzal so sebou. Truhlu zavrel vekom a upevnil ho šedými pásmi látky. Potom všetci vyšli z jaskyne a kríky vrátili na ich miesto.

Na spätnú cestu sa modlili a spievali žalmy pri zastaveniach krížovej cesty. Všetci vošli do Máriinej izby a Ján položil pohrebné rúcho s obvazmi na stolík pred modlitebňou svätej Panny. Tomáš a ostatní sa

modlili na mieste, kde zomrela.

Po smrti svätej Panny sa apoštoli a učenici často zhovárali o svojich cestách a o tom, čo sa im prihodilo. Všetko som počula a určite si na to spomeniem, ak to bude Božia vôľa.

10.5. Po smrti svätej Panny

Od smrti svätej Panny prešlo niekoľko dní. Väčšina učeníkov sa už rozlúčila a vrátili sa do svojich domovov, k svojim povinnostiam. V Máriinom dome zostali apoštoli a Jonatán, ktorý sprevádzal na cestách Tomáša, a Tomášov pomocník. Aj oni čoskoro odcestovali, len čo očistili krížovú cestu svätej Panny od buriny a vyzdobili ju kvetmi, voňavými rastlinami a kríkmi. Pri práci si spievali a modlili sa. Nedokážem povedať, aká som bola dojatá, keď som ich videla takto pracovať. Ako verní synovia vyzdobili cestu, po ktorej kráčala ich Matka a ich Boh. Cestu, ktorou si pripomínala bolestnú púť svojho Syna, ktorý šiel na smrť, ktorou nás vykúpil.

Vchod do Máriinej hrobky husté kríky a zem celkom zakryli. Záhradku pred hrobkou čistili a vyzdobovali. Na opačnej strane vŕšku apoštoli vysekali v skale otvor. Cezeň bolo vidno na miesto, na ktorom pochovali telo najsvätejšej Matky, ktorú dal zomierajúci Spasiteľ za Matku im a skrze Jána aj svojej Cirkvi. Boli to skutočne verní synovia, plnili štvrté prikázanie a ich láska bude žiť na zemi ešte dlho!

Na malom vŕšku postavili aj kamenný oltár, na ktorom odslúžili bohoslužbu. Z Máriinej izby urobili kostol. Jej pomocníčka a iné nábožné ženy zostali bývať v dome. O dom sa starali aj dvaja učenici.

Krátko nato sa rozišli aj apoštoli. Bartolomej, Šimon, Júda, Tadeáš, Filip a Matej sa vrátili k svojim povinnostiam. Ostatní, okrem Jána, ktorý sa zdržal trochu dlhšie, odišli smerom k Palestíne a tam sa rozdelili. Do Jeruzalema išli s nimi aj mnohí učenici a mnohé ženy.

V dome zostal len Ján, všetci ostatní odcestovali. Tak, ako mu prikázala svätá Panna, rozdelil jej šatstvo medzi jej pomocníčku a inú ženu, ktorá jej občas pomáhala. Niektoré z týchto šiat boli ušité z látok, ktoré priniesli do daru traja králi. Videla som dve dlhé biele rúcha, niekoľko plášťov a závojov, prikrývky a koberce.

Toto všetko sa odohralo v tajnosti a veľmi ticho, no bez strachu. Prenasledovanie sa ešte nezačalo a stále vládol mier.

Život Panny Márie

vo videniach blahoslavenej Anny Kataríny Emmerichovej

Z talianskeho originálu Anna Katharina Emmerick: *Vita della Santa Vergine Maria*, ktorý vyšiel vo vydavateľstve Edizioni San Paolo, Cinisello Balsamo 2004, preložila Jana Sarňáková.

Jazyková úprava Stanislav Dzurjanin a Rajmund Ondruš SJ.

Návrh obálky Barbara Neumannová.

Grafická úprava a zalomenie textu Fabian Chupáč.

Zodpovedný redaktor Róbert Mésároš.

Vydalo Vydavateľstvo Dobrá kniha, P. O. Box 26, Štefánikova 44, 917 01 Trnava, tel: 033/59 34 211, fax: 033/59 34 226, e-mail: redakcia (zavináč) dobrakniha.sk, www.dobrakniha.sk

ISBN 80-7141-486-7